

XXXII

SOSIAALISIA
ERIKOISTUTKIMUKSIA

18

MIELISAIRAAT JA VAJAAMIELISET

XXXII

SOCIALA
SPECIALUNDERSÖKNINGAR

18

DE SINNESSJUKA OCH INTELEKTUELLT DEFEKTA

*ENQUÊTES SPÉCIALES SUR LES AFFAIRES SOCIALES
LES ALIÉNÉS ET LES FAIBLES D'ESPRIT*

HELSINKI – HELSINGFORS 1940

**Tilastokirjasto
Statistikbiblioteket**

TILASTOKIRJASTO

100 000 0000

Helsinki 1940. Valtioneuvoston kirjapaino.

Sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto saattaa täten julkisuuteen vuosina 1935—36 toimeenpannun mielisairaita ja vajaamielisiä koskevan tutkimuksen tulokset. Tämä tutkimus sisältyy numerona 18 Suomen virallisen tilaston sarjaan „Sosiaalisia erikoistutkimuksia”. Ennakotietoja sen tuloksista on julkaistu Sosiaalisen Aikakauskirjan n:o:ssa 8 vuonna 1937.

Tutkimuksen psykiatrisesta puolesta vastaa lähinnä lääketieteellisensiaatti Paavali Alivirta, joka yhdessä ytiaktuari Ilmari Teijulan kanssa on laatinut tekstiesityksen. Aineiston tilastollisessa käsittelyssä on ollut avustajana ylimääräinen virkamies, filosofianmaisteri Heikki Aijälä.

Helsingissä syyskuun 30 päivänä 1939.

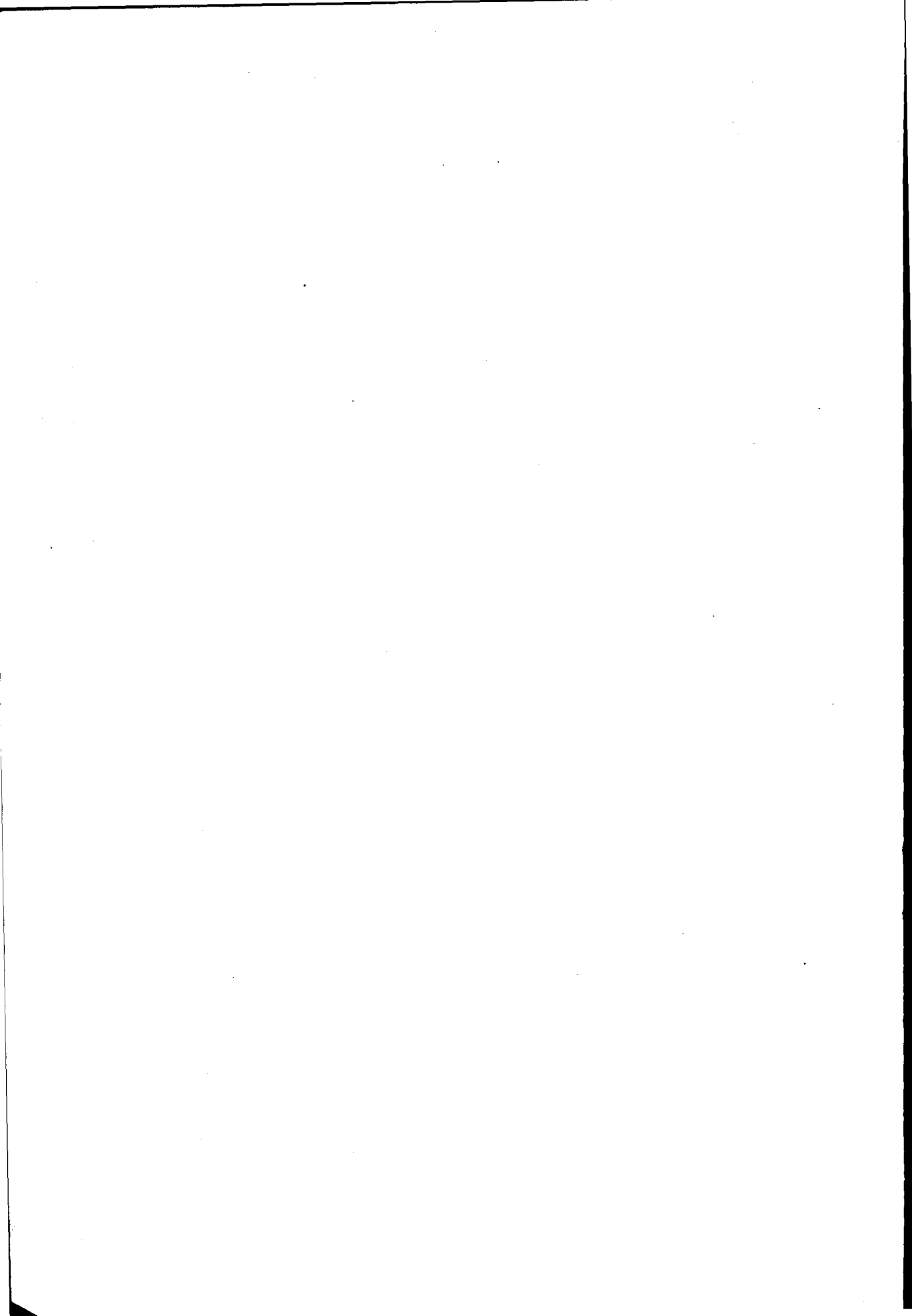
Socialministeriets byrå för social forskning bringar härmed till offentligheten resultatet av en åren 1935—36 verkställd undersökning rörande sinnessjuka och intellektuellt defekta. Denna undersökning ingår som nummer 18 i serien „Sociala specialundersökningar” av Finlands officiella statistik. Förhandsuppgifter om dess resultat ha publicerats i n:r 8 av Social Tidskrift för år 1937.

För undersökningens psykiatriska del svarar närmast medicinelicentiaten Paavali Alivirta, som jämte överaktuarien Ilmari Teijula utarbetat textredogörelsen. Vid materialets statistiska behandling har biträtt extra tjänstemannen, filosofiemagister Heikki Aijälä.

Helsingfors den 30 september 1939.

G. Modeen.

Ilmari Teijula.

SISÄLLYS.

Tekstiä.

	Siv.
Johdanto	9
Aikaisemmat tietolähteet	9
Uuden tutkimuksen suunnittelu	10
Tutkitut paikkakunnat	12
Tutkitut henkilöt	12
Tautiryhmitys	14
Alustavat tiedot	19
Varsinaisen tutkimuksen toimeenpano	20
I. Mielisairaiden ja vajaamielisten luku ..	25
II. Esiintymistiheys	29
Jakaantuminen eri sukupuolten sekä	
kaupunkien ja maaseudun kesken ..	29
Jakaantuminen lääneittäin	35
Jakaantuminen paikkakunnittain	45
III. Syntymäpaikka ja äidinkieli	51
Syntymäpaikka	51
Äidinkieli	55
IV. Ikä	58
Ikäryhmitys	58
Esiintymistiheys ikäryhmittäin	61
V. Siviilisääty ja lapset	73
Siviilisääty	73
Lapset	77
VI. Koulusivistys	83
VII. Ammatti	88
VIII. Sairastumisikä ja sairausajan pituus ..	95
Sairastumisikä	95
Vajaamielisten synnytyks ja aikaisem-	
mat taudit	101
Sairausajan pituus	103
IX. Nykyinen sijoituspaikka	107
X. Laitoshoido	116
Hoitomuoto	116
Hoitoaika	118
XI. Toimeentulo ja työkyky	123
Toimeentulo	123
Työkyky	127

INNEHÄLL.

Text.

	Sid.
Inledning	9
Tidigare kunskapskällor	9
Planläggningen av en ny undersök-	
ning	10
De undersökta orterna	12
De undersökta personerna	12
Grupperingen av sjukdomarna	14
Förberedande uppgifter	19
Verkställandet av den egentliga un-	
dersökningen	20
I. Antalet sinnessjuka och intellektuellt	
defekta	25
II. Frekvens	29
Fördelning mellan kön samt mellan	
städer och landsbygd	29
Fördelning mellan länen	35
Fördelning efter orter	45
III. Födelseort och modersmål	51
Födelseort	51
Modersmål	55
IV. Ålder	58
Gruppering efter ålder	58
Frekvensen i de olika åldersklasserna	61
V. Civilstånd och barn	73
Civilstånd	73
Barn	77
VI. Skolbildning	83
VII. Yrke	88
VIII. Ålder vid insjuknandet och sjukdomens	
varaktighet	95
Ålder vid insjuknandet	95
De intellektuellt defektas förlossning	
och tidigare sjukdomar	101
Sjukdomens varaktighet	103
IX. Nuvarande placering	107
X. Anstaltsvård	116
Vårdform	116
Vårdtid	118
XI. Utkomst och arbetsförmåga	123
Utkomst	123
Arbetsförmåga	127

	Siv.		Sid.
XII. Rikollisuus	131	XII. Kriminalitet	131
Rikollisten ja rikosten luku	131	Antal brottslingar och brott	131
Syntakeettomat ja täyttä ymmär-		Otillräkneliga och i saknad av för-	
rystä vailta olevat	134	ståndets fulla bruk	134
XIII. Loppukatsaus	136	XIII. Slutöverblick	136
Koko maata koskevia arviolukuja ..	136	Uppskattade tal för hela landet	136
Vertailuja muihin samantapaisiin tut-		Jämförelser med andra liknande	
kimuksiin	138	undersökningar	138
Ranskankielinen selonteko ja selityksiä	141	Fransk resumé och förklaringar	141
Liite: Kysymyskaavake	147	Bilaga: Frågeformulär	147

Tauluja.

I. Mielisairaiden ja vajaanmielisten luku paikkakunnittain	2
II. Syntymäpaikka, äidinkieli ja uskonto-kunta	6
III. Ikä	8
IV. Siviilisääty	10
V. Siviilisääty ja lapsiluku	12
VI. Koulusivistys	14
VII. Ammatti	16
VIII. Ammatti, perheasema ja työkyky	18
IX. Sairastumisikä ja sairausajan pituus ..	20
X. Nykyinen sijoituspaikka. Kaupungit ja maaseutu	22
XI. Nykyinen sijoituspaikka. Maaseutu lääneittäin	24
XII. Laitoshoidon pituus	28
XIII. Toimeentulo	30

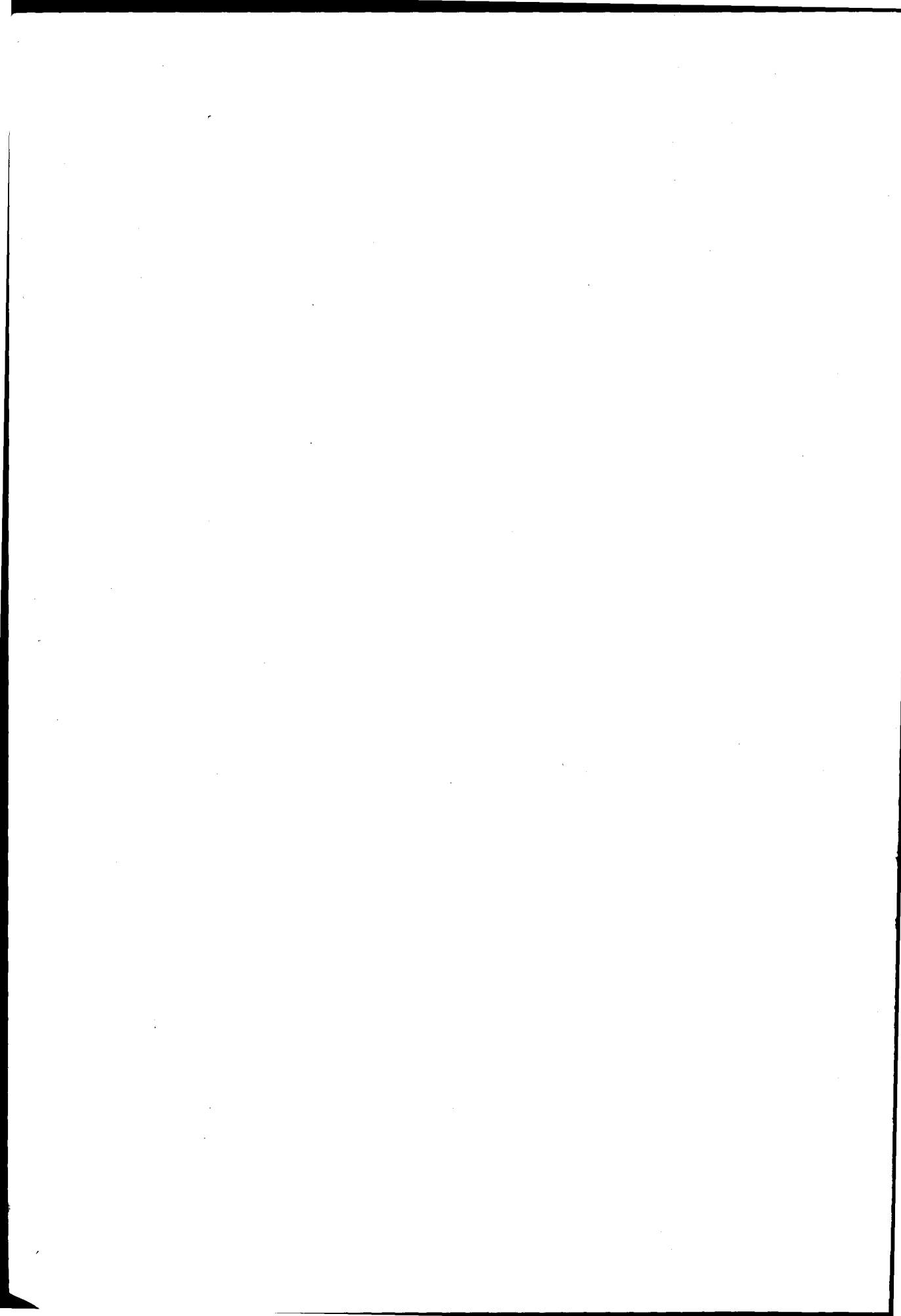
Tabeller.

I. Antalet sinnessjuka och intellektuellt defekta ortsviis	2
II. Födelseort, modersmål och religionssamfund	6
III. Alder	8
IV. Civilstånd	10
V. Civilstånd och antal barn	12
VI. Skolbildning	14
VII. Yrke	16
VIII. Yrke, ställning inom familjen och arbetsförmåga	18
IX. Alder vid insjuknandet och sjukdomens varaktighet	20
X. Nuvarande placering. Städer och landsbygd	22
XI. Nuvarande placering. Landsbygd länsvis	24
XII. Anstaltsvårdens varaktighet	28
XIII. Utkomst	30

TABLE DES MATIÈRES.

<i>Texte.</i>	Page		Page
Introduction	9	III. Lieu de naissance et langue maternelle	51
Sources d'étude antérieures	9	Lieu de naissance	51
Disposition d'une recherche nouvelle	10	Langue maternelle	55
Choix des communes formant l'objet de la recherche	12	IV. Âge	58
Personnes sujettes à la recherche ..	12	Répartition selon l'âge	58
Groupement des maladies en question	14	Fréquence par groupes d'âge	61
Données préliminaires	19	V. État civil et enfants	73
Réalisation de la recherche	20	État civil	73
I. Nombre des aliénés et des faibles d'esprit	25	Enfants	77
II. Fréquence	29	VI. Instruction	83
Répartition par sexe et entre les villes et la campagne	29	VII. Profession	88
Répartition par départements	35	VIII. Âge au début de la maladie et sa durée	95
Répartition par communes	45	Âge au début de la maladie	95
		Accouchement et maladies antérieures des faibles d'esprit	101
		Durée de la maladie	103
		IX. Logement au moment de la recherche	107

	Page		Page
X. Soins dans des établissements	116	II. Lieu de naissance, langue maternelle et confession	6
Forme de soins	116	III. Age	8
Durée de soins	118	IV. État civil	10
XI. Subsistance et capacité de travail	123	V. État civil et nombre des enfants	12
Subsistance	123	VI. Instruction	14
Capacité de travail	127	VII. Profession	16
XII. Criminalité	131	VIII. Profession, position dans la famille et capacité de travail	18
Nombre de criminels et d'infractions	131	IX. Age au début de la maladie et sa durée	20
Irresponsables et ceux qui ne jouis- saient pas de l'usage entier de leur raison	134	X. Logement au moment de la recherche. Villes et campagne	22
XIII. Conclusions	136	XI. Logement au moment de la recherche. Campagne par départements	24
Chiffres estimés pour tout le pays	136	XII. Durée des soins dans des établis- sements	28
Comparaisons avec autres recherches correspondantes	138	XIII. Subsistance	30
Résumé français et explications	141		
Annexe: Questionnaire	147		
<i>Tableaux.</i>			
I. Nombre des aliénés et des faibles d'esprit par localité	2		

Johdanto.

Aikaisemmat tietolähteet. Vanhimmat viralliset tilastotiedot maamme mielisairaista on julkaistu väestötilastossa (virallisen tilaston sarjassa VI) vuosilta 1880, 1890 ja 1900 papiston antamien kymmenvuotisilmoitusten perustuksella. Lisäksi sisältyy lääkintöhallituksen vuosikertomuksiin (virallisen tilaston sarjassa XI) vuodesta 1890 lähtien tilastotauluja mielisairaaloiden hoidokeista sekä yhdistelmä maan kaikista mielisairaista osaksi asianomaisilta sairaaloilta ja osaksi piirilääkäreiltä hankittujen tietojen nojalla. Sitä paitsi on m. m. virallisen tilaston sarjassa VIII julkaistu eräitä tietoja tylysämielisistä vuosilta 1883 ja 1900—01.

Ensimmäinen tilastollinen erikoistutkimus mielisairauksien levinneisyydestä maassamme on vuosilta 1906—07, ja sen tulokset on julkaistu mielisairashoitokomitean mietinnössä vuonna 1909 (Komiteanmietintö n:o 6 vuodelta 1908). Tämä komitea, jonka senaatti vuonna 1905 asetti suunnittelemaan uusien mielisairaaloiden rakentamista ja entisten uudelleen muodostamista, huomasi, ettei se saanut edellä mainituista virallisista tilastotiedoista varmaa lähtökohtaa työskentelylleen, minkä johdosta se toimeenpani edustavan erikoistutkimuksen kysymyksen selvittämiseksi. Tällöin tutkittiin lääkierien avulla 25 maalaiskuntaa eri puolilta maata sekä 4 kaupunkia. Julkaistussa mietinnön ensimmäisessä osassa esitettiin tulokset vain varsinaisten mielisairaiden osalta, kun sen sijaan vajaamielisiä koskevat tiedot oli tarkoitus sisällyttää myöhempään mietintöön, mutta tätä ei varojen puutteessa voitukaan painattaa. Vajaamielisistä on siten käytettävissä ainoastaan ne tiedot, jotka komitean puheenjohtaja, yllilääkäri *Albert Björkman* esitti eräässä vuonna 1912 pitämässään esitelmässä; tämä on julkaistu kokousselostuksessa „Sjätte Nordiska Mötet för Abnormsaken”.

Mainittu komitea lausui jo sen toivomuksen, että sen suorittamaa tutkimusta „täydennettäisiin ja laajennettaisiinkin muutamien vuosien päästä

Inledning.

Tidigare kunskapskällor. De äldsta officiella statistiska uppgifterna om de sinnessjuka i landet ha publicerats i befolkningsstatistiken (officiell statistik, serie VI) för åren 1880, 1890 och 1900 och de basera sig på de av prästerskapet meddelade decenniuppgifterna. Dessutom innehålla medicinalstyrelsens årsberättelser (officiell statistik, serie XI) från och med år 1890 statistiska tabeller över internerna på sinnessjukhusen samt en sammanställning över alla de sinnessjuka, baserad på uppgifter dels från respektive sjukhus, dels från provinciälläkarna. Därutöver har bl. a. i den officiella statistiken, serie VIII, publicerats en del uppgifter om de andesvaga för åren 1883 och 1900—01.

Den första statistiska specialundersökningen över sinnessjukdomarnas utbredning i landet härrör från åren 1906—07, och resultatet av den ha publicerats i sinnessjukvårdskommitténs betänkande år 1909 (Kommittébetänkande n:r 6 för år 1908). Denna kommitté, som tillsattes av senaten år 1905, och som hade till uppgift att planlägga om-, till- och nybyggnader av sinnessjukhusen i landet, kom till resultatet, att de ovannämnda officiella statistiska uppgifterna inte kunde ge den en säker utgångspunkt för arbetet, varför den verkställde en representativ specialundersökning för att utreda frågan. Härvid undersöktes med tillhjälp av läkarna 25 landskommuner i olika delar av landet och 4 städer. I den publicerade första delen av betänkandet meddelades resultatet endast så vitt de gällde de sinnessjuka i egentlig bemärkelse; uppgifterna om de sinnesslöa skulle däremot införas i ett senare betänkande, som dock ej kunde tryckas på grund av brist på medel. Om de sinnesslöa finnes sålunda till förfogande endast de uppgifter, som kommitténs ordförande, överläkaren *Albert Björkman* år 1912 meddelade i ett föredrag, publicerat i redogörelsen för „Sjätte Nordiska Mötet för Abnormsaken”.

Redan nämnda kommitté uttalade önskningsmålet, att den verkställda undersökningen måtte „fullständig och eventuellt utvidgas genom en

toimitettavalla uudella, tai säännöllisesti vastedes toimeenpantavilla tutkimuksilla”, viitaten siihen, että lääkintä- ja väestötilastossa julkaistut „tiedot ovat aineiston epätäydellisyyden takia miltei arvottomia”. Ainoa sen jälkeen toimitettu virallinen erikoistutkimus tältä alalta koskee kaatumatautisia vuonna 1923, ja sen tulokset on julkaistu Sosiaalisessa Aikakauskirjassa seuraavana vuonna. Tutkimuksen suoritti Tilastollisen päätoimiston sosialitilastollinen osasto, hankkien tiedot kirkkoherroilta ja köyhäinlaitostautakunnilta. Nämäkin tiedot jäivät kuitenkin ilmeisesti puutteellisiksi, kuten katsauksessa tutkimuksen tuloksiin on huomautettu.

Muista maista voidaan lyhyesti mainita, että mikäli tilastotietoja eri maiden kaikista mielisairaista ja vajuamielisistä on olemassa, ne useimmiten on kerätty väestölaskentojen yhteydessä, mutta ovat yleensä osoittautuneet epäluotettaviksi. Ruotsissa toimitettiin vuonna 1902 mielisairauksista edustava erikoistutkimus, joka oli sitten esikuvana meillä vuosina 1906—07 suoritetulle tutkimukselle (vrt. Bihang till riksdagens protokoll vid lagtima riksdagen i Stockholm år 1903). Kuitenkaan ei tätäkään tutkimusta voida soveltaa enää nykyoloihin eikä sanottavasti käyttää vertailuaineistona. — Sodanjälkeisenä aikana on m. m. Saksassa suoritettu vuosina 1925—26 yleinen laskenta, joka koski sokeita, kuuromykkiä, mykkiä, raajarikkoja ja henkisesti sairaita (vrt. Die Gebrechlichen im Deutschen Reich nach der Zählung von 1925/26. Statistik des Deutschen Reichs. Band 419). Asiantuntijain mielestä tulokset jäivät mielisairaisiin ja vajuamielisiin nähden kuitenkin tällöinkin puutteellisiksi, minkä johdosta tutkittiin tarkemmin noin 38 000 asukasta käsittävä maaseutualue, jossa päädyttiin huomattavasti korkeampiin suhdelukuihin (Carl Brugger, Zeitschrift für die gesamte Neurologie und Psychiatrie. Band 145).

Uuden tutkimuksen suunnittelu. Kysymys uuden mielisairaista ja vajuamielisiä koskevan tutkimuksen toimittamisesta maassamme on jo kauan ollut vireillä. Ensi sijassa tällaista selvitystä on kaivattu sosiaalihallinnon taholla erilaisia huoltokysymyksiä käsiteltäessä, mutta ilmeisesti sillä on suuri merkitys myös lääkintäviranomaisille ja kunnallisille eluille niiden harkitessa varsinkin eräitä sairaalakysymyksiä. Vuonna 1933 ryhdyttiin sosiaaliministeriön puolesta erikoisen tarmokkaasti ajamaan tätä asiaa. Tulossa olevat uudet huoltolait ja niiden kunnille asettamat velvoitukset samoinkuin uusi mielisairaslakikin tekivät sen

efter ett antal år anställd ny enkät eller, ännu hellre, genom regelbundet återkommande sådana”, och påpekade, att de i medicinal- och befolkningsstatistiken publicerade „uppgifterna på grund av materialets ofullständighet äro så godt som värdelösa”. Den enda därefter verkställda officiella specialundersökningen inom ifrågasvarande område hänför sig till de fallandesjuka; den verkställdes år 1923, och resultatet av den publicerades följande år i Social Tidskrift. Den utfördes av socialstatistiska avdelningen vid Statistiska centralbyrån och uppgifterna anskaffades från kyrkoherdarna och fattigvårdsnämnderna. Även dessa uppgifter torde dock vara bristfälliga, såsom det säges i översikten av resultaten.

Om andra länder kan man i korthet nämna, att i den mån statistiska uppgifter om alla de sinnessjuka och intellektuellt defekta föreligga, så ha de oftast samlats vid folkräkningar, men de ha över huvud visat sig vara otillförlitliga. I Sverige verkställdes år 1902 en representativ undersökning av sinnessjukdomarna, och den var förebilden för den undersökning, som åren 1906—07 utfördes hos oss (jfr Bihang till riksdagens protokoll vid lagtima riksdagen i Stockholm år 1903). Emellertid kan inte heller denna undersökning tillämpas på de nuvarande förhållandena och inte i nämnvärd grad användas som jämförelsematerial. Efter världskriget har bl. a. i Tyskland åren 1925—26 verkställts en allmän räkning, som hänföde sig till de blinda, dövstumma, stumma, vanföra och psykiskt sjuka (jfr Die Gebrechlichen im Deutschen Reich nach der Zählung von 1925/26. Statistik des Deutschen Reichs. Band 419). Enligt uppgifter av sakkunniga blevo resultatet i fråga om de sinnessjuka och intellektuellt defekta även denna gång bristfälliga, varför en noggrannare undersökning av ett landsbygdsområde med c:a 38 000 invånare verkställdes; härvid blevo relationstalen märkbart högre (Carl Brugger, Zeitschrift für die gesamte Neurologie und Psychiatrie. Band 145).

Planläggningen av en ny undersökning. Frågan om verkställandet av en ny undersökning av de sinnessjuka och intellektuellt defekta i vårt land har redan länge stått på dagordningen. I första hand har behovet av en sådan undersökning gjort sig gällande inom socialförvaltningen, då det gällt att behandla vårdfrågor av olika slag, men den är av stor betydelse också för medicinalmyndigheterna och de kommunala organen, framför allt vid prövningen av en del sjukhusfrågor. År 1933 började socialministeriet med stor energi att driva denna sak. De nya vårdlagarna som voro att vänta och de krav de ställde på kommunerna lik-

rajakohtaiseksi. Jo etukäteen oltiin selvillä siitä, että hoitopaikkoja mielisairaita, vajaamielisiä, kaantumatautisia ja vaikeita sairasmielisiä varten oli aivan liian vähän, ja uusia sairaaloita suunniteltaessa oli tärkeätä myös tietää, missä osissa maata niitä kipeimmin tarvittiin ja miten paljon. Sosiaalisen tutkimustoimiston menoarvioelhdotuksessa vuodeksi 1934 esitettiin tutkimuksen valmisteluja varten varattavaksi pienehköä rahamäärää, kuitenkin vielä tuloksetta. Sen sijaan myönnettiin vuodeksi 1935 sosiaalisen tutkimustoimiston erikoistutkimusten momentille ensimmäinen määräraha aineiston keräämiseksi puheena olevaa tutkimusta varten, ja seuraavien vuosien menoarvioiden yhteydessä on edelleen myönnetty lisävaroja tähän tarkoitukseen.

Tutkimustyötä suunniteltaessa pidettiin sosiaalisessa tutkimustoimistossa useita neuvottelukokouksia, joissa oli läsnä asiantuntijoita sosiaalisen toiminnan ja psykiatrian piiristä, jotta voitaisiin määritellä, mitä henkilöitä tutkimus tuli käsittämään, kuinka laajalle alueelle se oli ulotettava ja mitenkä se käytännössä parhaiten suoritettaisiin. Lääketieteellistä asiantuntemusta edustivat eri neuvottelutilaisuuksissa professori *H. Fabritius*, lääkintöneuvokset *Ernst Therman* ja *Väinö Mäkelä*, ylilääkärit *Einar Anttinen*, *Sven E. Donner*, *Einari Niemistö*, *A. I. Soininen* ja *Y. K. Suominen* sekä tohtorit *Rakel Jalas* ja *Aino Kalinen*. Huoltotoimen ja hallinnon edustajina ottivat niiln osaa ylitirehtööri *Einar Böök*, esittelijäneuvos *I. Heino*, johtaja *K. J. Wedenoja*, osastopäällikkö *S. S. Salmensaari* ja ylitarkastaja *J. H. Tunkelo*.

Alkuperäisen suunnitelman mukaisesti olisi tutkittu koko maa ja laskentatyötä olisivat johtaneet piiri- ja sairaaloiden ja eräiden valtion sairaaloiden ylilääkärit käyttäen apunaan alilääkäreitään ja kunnanlääkäreitä, mutta tämä täytyi ennen pitkää hylätä. Tutkimus olisi tässä laajuudessa suoritettuna tullut liian kalliiksi, jota paitsi aineisto monessa suhteessa varmaan olisi muodostunut sangen epätasaiseksi, mikä seikka olisi ollut omansa vähentämään koko tutkimuksen arvoa. Tämän johdosta päädyttiin n. s. edustavaa tilastomenetelmää noudattavaan tutkimukseen, jollainen maassamme oli aikaisemminkin suoritettu. Samalla huomattiin tarkoituksenmukaiseksi keskittää koko työ siten, että sosiaalinen tutkimustoimisto, jonka huoleksi tutkimuksen käytännöllinen suorittaminen joutui, välittömästi palkkaisi tarpeellisen määrän psykiatriaan perehtyneitä lääkäreitä, jotka toimittaisivat henkilökohtaiset tarkastukset kullakin paikkakunnalla.

som den under behandling varande sinnessjuklagen gjorde frågan aktuell. Redan på förhand var det känt, att antalet vårdplatser för sinnessjuka, intellektuellt defekta, fallandesjuka och svåra psykopater var alldeles för litet, och då nya sjukhus skulle planläggas, var det av vikt att veta, i vilka delar av landet behovet av dem var störst och hur stort det var. I sitt budgetförslag för år 1934 anhöll byrån för social forskning om, att ett mindre anslag måtte reserveras för förberedande av undersökningen, men anslaget beviljades icke. Däremot beviljades för år 1935 under momentet för byråns specialundersökningar ett första anslag för insamling av material för undersökningen, och i budgeterna för de följande åren ha ytterligare anslag för ändamålet beviljats.

Då undersökningsarbetet planlades, hölls på byrån för social forskning ett flertal överläggningar, där sakkunniga från det sociala verksamhetsområdet och för psykiatrien voro närvarande. Det gällde först och främst att bestämma, vilka personer undersökningen skulle hänföra sig till, hur omfattande den skulle bli geografiskt och hur den bäst skulle genomföras i praktiken. Den medicinska sakkunskapen företrädde vid de olika överläggningarna av professor *H. Fabritius*, medicinalråden *Ernst Therman* och *Väinö Mäkelä*, överläkarna *Einar Anttinen*, *Sven E. Donner*, *Einari Niemistö*, *A. I. Soininen* och *Y. K. Suominen* samt doktorerna *Rakel Jalas* och *Aino Kalinen*. Vårdarbetet och förvaltningen representerades av överdirektör *Einar Böök*, referendarierådet *I. Heino*, direktör *K. J. Wedenoja*, avdelningschef *S. S. Salmensaari* och överinspektör *J. H. Tunkelo*.

Enligt den ursprungliga planen skulle undersökningen omfatta hela landet och räknearbetet ledas av överläkarna vid distriktssinnessjukhusen och statens sjukhus med biträde av underläkarna och kommunalläkarna, men denna plan måste uppges inom kort. Verkställd i denna omfattning hade undersökningen blivit alltför kostsam, och dessutom hade materialet i många avseenden blivit mycket ojämnt, vilket varit ägnat att minska hela undersökningens värde. På dessa grunder beslutade man sig för en s. k. representativ undersökning liknande den, som tidigare verkställts i landet. Även ansågs det mest ändamålsenligt att centralisera hela arbetet så, att byrån för social forskning, som fick till uppgift att praktiskt verkställa undersökningen, direkt skulle avlöna ett nödigt antal psykiatriskt utbildade läkare, som skulle verkställa de personliga undersökningarna på var sin ort.

Tutkitut paikkakunnat. Paikkakuntia valittaessa päätettiin ottaa vertausaineiston saamiseksi mukaan kaikki vuosina 1906—07 tutkitut alueet, lukuun ottamatta Helsingin kaupunkia, jonka tarkastamista pidettiin käytännöllisesti ylivoimaisena, sekä niiden lisäksi käytettävissä olevien varojen puitteissa muitakin paikkakuntia. Maaseudun lisäpaikkakunnat valittiin arpomalla kustakin vaalipiiristä, pitäen silmällä sitä, että tutkittavien alueiden yhteinen asukasmäärä nousi noin 12 %:ksi eri vaalipiirien väkiluvusta. Kaupunkeja ja kaupaloita valittiin niinkään niin monta, että niiden asukasluku vastasi noin 12 % kaikkien kaupunkien ja kauppaloitten asukasluvusta, kuitenkin huomioon ottaen, että joukkoon tulisi joku suurehko kaupunki. Tätä arpomismenetelmää käyttäen tahdottiin välttyä siitä, että jotkin määrättyt tarkoitukset olisivat päässeet vaikuttamaan tutkimuksen antamaan tulokseen. Tutkimuksen alaisiksi joutui täten kaikkiaan 4 kaupunkia, 3 kauppala ja 65 maalaiskuntaa. Kaupunkeja edustavat Loviisa, Rauma, Tampere ja Kuopio, kauppaloita Lohja, Koivisto ja Rovaniemi sekä varsinaisia maalaiskuntia *Uudenmaan läänistä* Bromarv, Tenhola, Karjalohja, Tuusula, Orimattila ja Jaala, *Turun ja Porin läänistä* Laitila, Perniö, Kisko, Suomensjärvi, Pöytyä, Noormarkku, Pomarkku, Karvia, Suodenniemi ja Huittinen, *Ahvenanmaalta* Lemland, *Hämeen läänistä* Kalvola, Teisko, Kuorevesi, Loppi ja Padasjoki, *Väestön läänistä* Miehikkälä, Taipalsaari, Heinjoki, Koivisto, Kuolemajärvi, Kurkijoki, Ruskeala ja Salmi, *Mikkelin läänistä* Hirvensalmi, Sulkava, Savonranta, Heinävesi ja Kangaslampi, *Kuopion läänistä* Rautalampi, Tuusniemi, Lapinlahti, Pyhäselkä, Eno ja Valtimo, *Vaasan läänistä* Siipyy, Peräseinäjoki, Laihia, Ähtävä, Teerijärvi, Kruunupyy, Luoto, Kaarlela, Öja, Alaveteli, Perho, Lehtimäki, Keuru, Petäjävesi ja Äänekoski sekä *Oulun läänistä* Paavola, Pyhäjärvi, Säränsniemi, Vuolijoki, Paltamo, Kajaanin mlk., Ranua, Turtola ja Pelkosenniemi. Tarkasteltaessa kartalta (ks. siv. 46) edellä mainittujen paikkakuntien asennaa huomataan, että ne jakaantuvat melko tasaisesti eri puolille maata, joten tältä kannalta saatettaneen olettaa, että tutkimuksen tulokset todellakin antavat hyvän yleiskuvan kysymyksessä olevien sairauksien levinneisyydestä maassamme.

Tutkitut henkilöt. Mitä sitten tulee tutkimuksen alaisiin henkilöihin, hyväksyttiin heistä asiantuntijoiden kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen seuraava määritelmä: „Tutkimuksen piiriin kuuluvat varsinaisten mielisairaiden ohessa myös varmasti todetut kaatumatautiset (epileptikot), tylsä-, vähä- ja heikkomieliset henkilöt (idiotit, imbe-

De undersökta orterna. Vid valet av undersökningsorter beslutade man för att erhålla jämförelsematerial att medtaga alla de åren 1906—07 undersökta områdena med undantag av Helsingfors stad, av vilken en undersökning ansågs praktiskt utförbar, samt dessutom andra orter i den mån de tillbudsstående medlen medgävo det. De nya orterna på landsbygden valdes genom lottning i varje riksdagsvalkrets med tanke på, att den sammanlagda folkmängden i de områden som skulle undersökas steg till c:a 12 % av invånarantalet i varje valkrets. Likaså valdes så många städer och köpingar, att antalet invånare motsvarade c:a 12 % av invånarantalet i alla städer och köpingar, dock med beaktande av, att även någon större stad kom med. Genom detta lottningsförfarande önskade man undvika, att några bestämda syften skulle komma att verka på undersökningsresultatet. Föremål för undersökningen blevo sålunda 4 städer, 3 köpingar och 65 landskommuner. Städerna representeras av Lovisa, Raumo, Tammerfors och Kuopio, köpingarna av Lojo, Koivisto och Rovaniemi, samt landskommunerna av Bromarv, Tenala, Karislojo, Tusby, Orimattila och Jaala i *Nylands län*, Laitila, Perniö, Kisko, Suomensjärvi, Pöytyä, Noormarkku, Pomarkku, Karvia, Suodenniemi och Huittinen i *Åbo och Björneborgs län*, Lemland på *Åland*, Kalvola, Teisko, Kuorevesi, Loppi och Padasjoki i *Tavastehus län*, Miehikkälä, Taipalsaari, Heinjoki, Koivisto, Kuolemajärvi, Kurkijoki, Ruskeala och Salmi i *Viborgs län*, Hirvensalmi, Sulkava, Savonranta, Heinävesi och Kangaslampi i *S:t Michels län*, Rautalampi, Tuusniemi, Lapinlahti, Pyhäselkä, Eno och Valtimo i *Kuopio län*, Sideby, Peräseinäjoki, Laihia, Esse, Terijärvi, Kronoby, Larsmo, Karleby, Öja, Nederwetil, Perho, Lehtimäki, Keuru, Petäjävesi och Äänekoski i *Vasa län* samt Paavola, Pyhäjärvi, Säränsniemi, Vuolijoki, Paltamo, Kajaani lk., Ranua, Turtola och Pelkosenniemi i *Uleåborgs län*. Granskar man på en karta (se sid. 46) läget för ovan nämnda orter, framgår det, att de fördela sig ganska jämnt över olika delar av landet, varför det är att anta, att undersökningsresultaten verkligen ge en god bild av utbredningen av ifrågavarande sjukdomar i landet.

De undersökta personerna. För avgörande av frågan, vilka personer som skulle bli föremål för undersökningen, uppställdes efter överläggning med de sakkunniga följande definition: „Undersökningen omfattar jämte de sinnessjuka i egentlig mening även med visshet konstaterade fallandesjuka (epileptiker), sinnesslöa, sinnessvaga

sillit ja debiilit), jotka ymmärryksensä puolesta selvästi poikkeavat älyllisesti heikoimmistakin normaali-ihmisistä, sekä näiden lisäksi ne sairasmieliset henkilöt (psykopaatit ja alkoholistit), jotka ovat osoittautuneet yhteiskunnalle vaarallisiksi tai muuten sopimattomiksi yhteiskuntaelämään. Tutkimus koskee ainoastaan tällä hetkellä sairaita henkilöitä ja käsittää täysikasvuisten lisäksi lapset 7 ikävuodesta lähtien.”

Asetettu ikäraja oli sentähden tarpeellinen, ettei nuoremmalla iällä voida varmasti kaikissa tapauksissa sanoa, onko asianomainen lapsi mahdollisesti vielä kehityskykyinen vai ei. Sitä paitsi 7 vuotta nuorempien sairaiden selville saaminen olisi ollut erittäin hankalaa, koska he yleensä vasta kouluään saavutettuaan tulevat viranomaisten tietoon. Tutkimuksen ulottamista sairasmielisiin henkilöihin vastustettiin monella taholla sen johdosta, että katsottiin heitä olevan sangen runsaasti, mutta heidän selville saamisensa tuottavan ylivoimaisia vaikeuksia, joten tutkimus heihin nähden antaisi vääran kuvan. Kuitenkin päätettiin ottaa heistä mukaan yhteiskunnalle vaaralliset tai muuten yhteiskuntaan sopimattomat yksilöt, koska on tärkeää tietää ainakin näiden ryhmien luku, heitä kun turpeen tullen joudutaan hoitamaan mielisairaaloissa ja he siis ajoittain lisäävät mielisairaaloiden paikkatarvetta. Sitä paitsi ovat tiedot tällaisista henkilöistä hyödyksi suunniteltaessa heidän erikoishuoltoaan, sillä mielisairaloita ei voida pitää täysin tarkoitustaan vastaavina kysymyksessä olevia henkilöitä varten.

Vajaamielisten henkilöiden ryhmä on edellä esitettyssä määritelmässä jaettu tylsä-, vähä- ja heikkomielisiin. Tutkimuksen alkuvaiheessa saatiin kuitenkin jo todeta, että korkeampitasoisten vajaamielisten, n. s. heikkomielisten eli debiilien, selville saaminen oli melkein mahdotonta, sillä monin paikoin pidettiin aivan selvästi vähämielisiä eli imbesillejäkin täysin normaaleina tai enintään hiukan omituisina henkilöinä. Tämän takia oli pakko käytännöllisistä syistä jättää lopulta tykkänään syrjään heikkomieliset, vaikkakin se erikoisesti lapsiin ja heistä apukoulua tarvitseviin nähden merkitsee huomattavaa aukkoa tutkimuksessa.

Kuten edellisestä ilmenee, kohdistettiin selvitys ainoastaan tutkimushetkellä sairaisiin. Sen ulkopuolelle jäivät näin ollen kaikki, jotka mahdollisesti aikaisemmin olivat olleet mielisairaita, mutta siitä parantuneet ainakin siinä määrin, että pikaisessa tarkastuksessa heistä oli mahdotonta löytää mitään sairauteen viirtavaa. Lääketieteelliseltä kannalta tällaisten henkilöiden selville saaminen olisi ollut erittäin mielenkiintoista, mutta toisaalta

och svagsinta (idioter, imbeciller och debila), vilka på förståndets vägnar tydligt skilja sig t. o. m. från mycket svagt utrustade normala människor. samt dessutom de själsligt sjuka (psykopater och alkoholister), vilka visat sig vara farliga för samhället eller i övrigt asociala. Undersökningen avser endast personer, som för närvarande äro sjuka, och omfattar jämte fullvuxna alla barn från och med 7 års ålder.”

Den uppställda åldersgränsen var nödvändig, emedan man, då det är fråga om yngre barn, inte alltid med full visshet kan avgöra, om barnet ännu är utvecklingsdugligt eller icke. Dessutom hade det varit mycket svårt att finna rätt på de sjuka under 7 års ålder, eftersom de över huvud först vid uppnädd skolålder bli kända för myndigheterna. På många håll motsatte man sig undersökningens utsträckande till psykopaterna, emedan man ansåg, att de voro mycket farliga och att det var alltför svårt att uppdaga dem, så att undersökningen i fråga om dem kunde ge en oriktig bild av det verkliga läget. I alla fall beslutade man att av dem taga med alla samhällsfarliga eller i övrigt asociala individer, eftersom det var av vikt att åtminstone känna till antalet sådana, som vid behov måste skötas på sinnessjukhus och som alltså tidtals öka platsbehovet i dessa. Vidare äro uppgifter om dessa personer till nytta, då det gäller att planlägga specialvård för dem, ty sinnessjukhusen kunna inte betraktas som fullt lämpade för ifrågavarande individer.

Gruppen intellektuellt defekta är i ovannämnda definition indelad i sinnesslöa, sinnessvaga och svagsinta. Redan i undersökningens första skede kunde man dock konstatera, att det var nästan omöjligt att spåra upp de intellektuellt defekta på ett något högre plan, s. k. svagsinta eller debila, ty på många orter betraktades t. o. m. tydligt sinnessvaga individer eller imbeciller såsom fullt normala eller på sin höjd såsom något besynnerliga. På den grund måste slutligen de svagsinta helt och hållet utelämnas, trots att det därigenom uppkom en avsevärd lucka i undersökningen, särskilt i fråga om barnen och de av dem, som behöfve hjälpskoleundervisning.

Såsom det framgår av det ovan sagda, avsåg undersökningen endast dem, som voro sjuka vid tiden för undersökningen. Uteslutna från den blevo sålunda alla, som tidigare varit sinnessjuka, men som tillfrisknat åtminstone så mycket, att det vid en hastig undersökning var omöjligt att finna några symtom på sjukdom hos dem. Ur medicinsk synpunkt hade det varit av stort intresse att få klarhet om dylika fall, men å

se olisi ollut hyvin hankalaa ja kustannuksia kysyvää.

Tautiryhmitys. Tautien jaoittelussa otettiin lähtökohdaksi lääkintöhallituksen vuositilastossa käytetty ryhmitys, jotta siten päästäisiin mahdollisimman yhtenäisiin tuloksiin. Maamme kaikissa mielisairaaloissa on käytännössä sama tautiryhmitys, joten lääkärit ovat myös siihen perehtyneet. Kuitenkin on tässä tutkimuksessa ryhmitystä lähinnä lääketieteellisistä syistä tehty eräiltä kohdin yksityiskohtaisemmaksi, jakamalla muutamien tautiryhmät alaryhmiin. Alempina olevasta yhdistelmästä käyvät ilmi nämä muutokset.

Lääkintätilastossa. — I medicinalstatistiken.

Psychosis manico-depressiva
Schizophrenia
Dementia epileptica

Psychosis ex involutione et senio

Psychosis e vitiis cerebri
Psychosis ex infectione acuta
Psychosis ex infectione chronica:
Dementia paralytica
Psychosis luegenea
Formae aliae

Psychosis ex intoxicatione:

a) alcoholica

b) cum veneniis aliis (morphium, cocainum etc.)

c) autointoxicatio

Psychopathia:

a) constitutio psychopathica

b) reactio psychogenea:

paranoia

psychosis quaeulans

formae aliae

Oligophrenia

Diagnosis incerta

Non insani

Rylmä dementia epileptica on siis jaettu ryhmiin dementia epileptica ja epilepsia. Tämä on tehty sen takia, että kummankin ryhmän sosiaalinen merkitys on aivan erilainen. Samasta syystä on lääkintöhallituksen tilastossa esiintyvä ryhmä psychosis ex involutione et senio jaettu kolmeen

andra sidan skulle det ha varit mycket besvärligt och förenat med stora kostnader.

Grupperingen av sjukdomarna. Vid klassificeringen av sjukdomarna tog man till utgångspunkt den i medicinalstyrelsens sjukdomsstatistik tillämpade grupperingen, för att komma till så enhetliga resultat som möjligt. Samma gruppering av sjukdomarna tillämpas på alla sinnessjukhus i landet, så att även läkarna äro förtrogna med den. Grupperingen i föreliggande undersökning har dock närmast av medicinska skäl i vissa punkter gjorts mer detaljerad, genom att några sjukdomsgrupper indeiats i undergrupper. Förändringarna framgå av sammanställningen här nedan.

Esillä olevassa tutkimuksessa. — I föreliggande undersökning.

Psychosis manico-depressiva
Schizophrenia
Dementia epileptica
Epilepsia
Dementia senilis
Psychosis praesenilis
Psychosis arteriosclerotica
Psychosis e vitiis cerebri
Psychosis ex infectione acuta

Dementia paralytica
Psychosis luegenea

Delirium tremens
Psychosis Korsakovi
Aleoholismus chronicus
Morphinismus

Constitutio psychopathica
Reactio psychogenea. Psychosis quaeulans

Debilitas
Imbecillitas
Idiotia
Psychosis non definita

Gruppen dementia epileptica har sålunda delats i grupperna dementia epileptica och epilepsia. Detta har skett därför, att den sociala betydelsen av dessa två grupper är alldeles olika. Av samma anledning har den i medicinalstyrelsens statistik förekommande gruppen psychosis ex involutione

alaryhmään: dementia senilis, psychosis praesenilis ja psychosis arteriosclerotica. Psychosis ex infectione chronica-ryhmästä on jätetty pois formae aliae-niminen osa. Psychosis ex intoxicatione alcoholica on jaettu kolmeen alaryhmään, sillä sellaisenaan se ei olisi vastannut tutkimuksen asettamia tarkoituksia, koska kuitonilliset alkoholistit olivat tutkimuksessa mukana eikä heitä voida laskea sanottuun ryhmään, joka lähinnä edustaa varsinaisia alkoholimielisairauksia; nämä alaryhmät ovat: delirium tremens, psychosis Korsakowi ja alcoholismus chronicus. Edelleen on ryhmä oligophrenia jaettu kolmeen alaryhmään: debilitas, imbecillitas ja idiotia, joista kuitenkin ensiksi mainittu on aineiston käyttelessä jätetty syrjään, kuten edellä tutkituista henkilöistä puhuttaessa jo on huomautettu.

Niitä lukijoita silmällä pitäen, jotka eivät ole perillä tässä käytetyistä lääketieteellisistä, latinankielisistä nimityksistä, lienee paikallaan muutamien yleispiirteihin kuvata myös kutakin tautia siihen liittyvine pääoireineen.

Psychosis manico-depressiva, jota on suomeksi nimetty raivoamis-masennusmielitaukiksi, on erikoinen siinä suhteessa, että se esiintyy jaksoittain, joiden pituus vaihtelee huomattavasti. Sama henkilö voi sairastua tähän tautiin useita kertoja, jopa parikymmentäkin kertaa oltuaan välillä täysin terve. Sen pääoireina esiintyy joko riemastunut mieliala, jolloin itsetunto on vahvasti kohonnut ja asianomaisella henkilöllä on suuruusajatuksia, tai sitten alakuloisuus, jolloin sairaus pitää itseään kaikkein huonoimpana ihmisenä maailmassa: hän on tehnyt kauheasti syntejä, joita nyt katu, eikä usko olevan minkäänlaista ratkaisua elämälleen. Edellisessä tapauksessa puhutaan maniasta, jälkimmäisessä depressiosta. Nämä molemmat tilat saattavat esiintyä myös perättäin, jolloin tavallisesti ensin on mania ja sen jälkeen depressio.

Schizophrenia eli jakomielitauti tai, kuten sitä aikaisemmin kutsuttiin, dementia praecox eli nuoruudentylysiintyminen, on kaikista mielitaukeista yleisin. Se alkaa useimmiten jo murrosiässä tai pian sen jälkeen, johtaen lopulta valvaan tylysiintymiseen. Se alkaa usein hiipien, oireiden kehittyessä vähitellen, mutta toisinaan hyvin äkkiä ja voimakkaain oirein. Tämän taudin oireet ovat hyvin vaihtelevat ja perusoireet sellaisia, että vain ammattimies voi päästä niistä selville. Ennen muita on mainittava ajatustoiminnassa tapahtuva hajautuminen ja tunne-elämän tylysiintyminen, joka ilmenee välinpitämättömyytenä. Näiden lisäksi esiintyy usein runsaasti kuulohar-

et senio delats i tre undergrupper: dementia senilis, psychosis praesenilis och psychosis arteriosclerotica. Ur gruppen psychosis ex infectione chronica har undergruppen formae aliae utelämnats. Gruppen psychosis ex intoxicatione alcoholica har indelats i tre undergrupper, ty som sådan hade den inte motsvarat de för undersökningen uppställda syftemålen, eftersom de kroniska alkoholisterna ingingo i undersökningen och de inte kunde hänföras till nämnda grupp, som närmast representerar alkoholsinnessjukdomarna i egentlig mening; dessa undergrupper äro: delirium tremens, psychosis Korsakowi och alcoholismus chronicus. Vidare är gruppen oligophrenia delad i tre undergrupper: debilitas, imbecillitas och idiotia; av dem har dock den förstnämnda förbigåtts vid behandlingen av materialet, såsom redan påpekats här ovan på tal om de undersökta personerna.

Med tanke på de läsare, som inte äro inne i den här använda medicinska, latinska terminologien, torde det vara på sin plats att i korthet skildra varje sjukdom och de viktigaste av symtomen.

Psychosis manico-depressiva, den manico-depressiva sinnessjukdomen är såregen i det avseendet, att den uppträder i perioder, vilkas längd växlar i hög grad. Samma person kan angripas av sjukdomen ända till ett par tiotal gånger, efter att ha varit fullt frisk däremellan. Det huvudsakliga symtomet är antingen en mycket exalterad sinnesstämning, vid vilken självkänslan är i hög grad uppdriven och den sjuke har storshetsidéer, eller också ett svärmodstillstånd, varvid han betraktar sig som en alldeles undermålig individ; han har begått förfärliga synder, som han nu ångrar och anser sitt liv vara alldeles förfelat. I det förstnämnda fallet talas om mani, i det sistnämnda om depression. Dessa tillstånd kunna även uppträda i följd, varvid manin vanligen föregår depressionen.

Schizophrenia eller, såsom man tidigare kallade den, dementia praecox, är den allmännaste av alla sinnessjukdomar. Den börjar oftast redan i brytningsåren eller kort därpå och leder slutligen till en fullständig slöhet. Den börjar ofta smygande med symtom, som utveckla sig småningom, men stundom också mycket plötsligt och med utpräglade symtom. Symtomen vid denna sjukdom äro mycket växlande och grundsymtomen äro sådana, att endast en fackman kan komma på det klara med dem. Framför allt bör nämnas att tankelivet blir splittrat och att känslolivet förslöas, så att en allmän likgiltighet blir följd. Dessutom förekomma ofta hörsel- och synvillor.

hoja ja näköharjoja. Asianomaiselle tulee vainoamis- ja myrkyttämisajutuksia, jotka muuttavat hänen koko suhtautumisensa lähimpään ympäristöönsä. Tällainen henkilö käy yhä sulkeutuneemmaksi eikä monesti puhu lainkaan.

Dementia epileptica ja epilepsia, joita yhteisellä nimellä kutsutaan kaatumataudiksi, ovat oikeastaan sama tauti, mutta niillä on määrittäyty eri oireissa. Epilepsialla tarkoitetaan selkeästä kaatumatauti, jossa ei ole muita oireita kuin kouristuskohtaukset, jotka tulevat ajoittain. *Dementia epileptica* taas käsittää sellaiset kaatumatautiset, joilla paitsi kouristuskohtauksia on muitakin tähän tautiin liittyviä oireita. Selvimpää oireita ovat n. s. hämärätilat, joiden aikana sairastoi toimii muistamatta jälkeensä asiasta mitään. Edelleen käy kaatumatautisten muisti usein hyvin huonoksi samoin kuin huomiokykykin. He tulevat lopulta sängen tylsiksi eivätkä kykene huolehtimaan itsestään, vaikka kouristuskohtauksia olisi suhteellisen vähän.

Dementia senilis eli vanhuuden tylsistyminen on, kuten jo nimestäkin voi päätellä, myöhemmällä iällä kehittyvä mielisairaus. Sen oireina ovat tavalliset vanhuuden oireet, vaikkakin hyvin paljon vaikeampina. Sen lisäksi tulee muistin asteittainen häviäminen, jolloin viimeisinmät asiat unohtuvat ensin. Tällainen henkilö ikäänkuin elää elämänsä uudelleen päivävastaisessa aikaljärjestyksessä, niin että vanhus voi pitää jonakin hetkenä itseään rippikoulua käyvänä j. n. e.

Psychosis praesenilis eli varhaisvanhuuden mielisairaus alkaa tavallisesti yllämenoiässä. Sen oireet ovat useasti sängen epämääräisiä. Alkuaikoina esiintyy runsaasti mielialan vaihteluja ja muistin heikentymistä. Sittenmin mieliala käy alakuloiseksi ja ärtyiseksi. Sairas ei kykene hoitamaan aikaisempia tehtäviään, vaan väsyy paljon helpommin. Lisäksi tulee kuuloharjoja ja vainoamisajatuksia, jolloin taudin kuva muistuttaa huomattavasti jakomielitautia.

Psychosis arteriosclerotica kuuluu myös ikäkaudesta johtuviin mielisairauksiin. Sen syynä on aivojen verisuonten kalkkeutuminen, joka puolestaan johtaa muutoksiin itse aivoissa. Tässäkin taudissa esiintyvät yleensä samat oireet kuin vanhuuden tylsistymisessä, mutta lisäksi tulevat pienistä aivoverenvuodoista johtuvat halvaukset. Näiden lisäksi on usein aistinharjoja ja köyhtymisajutuksia. Tässä taudissa esiintyy myös pakkoitua ja pakkonaurua.

Psychosis e vitiis cerebri käsittää aivojen vioittumisista johtuvat mielisairaudet. Syynä tähän sairauteen voi näin ollen olla aivoja

Vederbörande gripes av förföljelse och förgiftningsidéer, som förändra hela hans förhållande till omgivningen. Han blir allt mer sluten och upphör ofta att tala.

Dementia epileptica och epilepsia, som med ett gemensamt namn kallas fallandesjuka, beteckna egentligen samma sjukdom, men de ha en viss olikhet i fråga om symtomen. Med epilepsi avses en fallandesjuka, som inte är förenad med några andra symtom än tidvis uppträdande krampanfall. Termen *dementia epileptica* däremot hänför sig till sådana fall, där krampanfallen åtföljas av andra symtom. Bland de tydligaste symtomen äro tillståndet av själsfrånvaro, om vilka den sjuka efteråt inte förmår erinra sig någonting. Dessutom försvagas minnet hos de fallandesjuka ofta i mycket hög grad liksom även iakttagelseförmågan. De bli slutligen mycket förslöade och förmå inte sköta sig själva, även om krampanfallen framträda relativt sällan.

Dementia senilis eller ålderdomsslöheten är, såsom det framgår redan av namnet, en sinnessjukdom, som utvecklar sig i en längre framskriden ålder. Symtomen äro de vanliga ålderdomssymtomen, ehuru de äro mycket svårare. Därtill kommer en gradvis tilltagande minnesförlust, varvid de senast inträffade händelserna glömmas först. Det är som om den sjuke levde sitt liv på nytt i motsatt tidsföljd, så att han stundom kan tro sig gå i skriftskola o. s. v.

Psychosis praesenilis börjar vanligen i övergångsåldern. Symtomen äro ofta mycket obestämda. I början kastar den sjuka från den ena sinnessämningen till den andra och minnet försvagas. Så blir han svärmodig och retlig. Han förmår inte sköta sitt arbete utan tröttnar mycket snabbare än förr. Därtill komma hörselvillor och förföljelseidéer, varvid sjukdomsbilden i hög grad påminner om den vid schizofreni.

Psychosis arteriosclerotica hör även till de av åldern framkallade sinnessjukdomarna. Orsaken till den är förkalkning i hjärnans blodkärl, som å sin sida leder till förändringar i själva hjärnan. Symtomen vid denna sjukdom äro över huvud desamma som vid ålderdomsslöhet, men därtill komma slaganfall, framkallade av små blodutgjutningar i hjärnan. Dessutom förekomma ofta sinnessvillor och den sjuka plågas av fruktan för att drabbas av fattigdom. Vid denna sjukdom förekomma även ofrivilliga grät- och skrattanfall.

Gruppen *psychosis e vitiis cerebri*, omfattar sinnessjukdomar, framkallade av skador i hjärnan. Orsaken kan sålunda vara yttre våld

kohdannut ulkonainen väkivalta, kasvannaiset ja erilaiset tulehdukset. Oireet ovat siksi vaihtelevat ja epämääräiset, että yksin niiden perusteella taudin tunteminen on hyvin vaikeaa.

Psychosis ex infectione acuta käsittää sellaiset mielisairaudet, jotka ilmenevät äkillisten tulehdusperäisten tautien yhteydessä. Tavallisimpana oireena on tällöin yleinen sekavuustila, jolloin sairas ei ole selvillä ajasta, paikasta eikä aina omasta henkilöillisyydestäänkään. Usein on myös runsaasti erilaisia aistinharjoja.

Dementia paralytica eli halvaava tylsistyminen johtuu kuppataudista, mutta ilmenee yleensä vasta noin 10—15 vuotta tartunnan jälkeen. Tässä taudissa voidaan erottaa useampia alaryhmiä sen oireiden mukaan. Hyvin yleisiä oireita ovat suuruusajatuksukset, jotka menevät täyteen arvostelukyvyyttömyyteen. Mieliä on tällöin erittäin korkealla ja sairas on useimmiten sängen onnellinen kuviteltuine rikkauksineen ja kykyineen. Toisinaan taas saattaa taudin kuva olla päinvastainen. Sairas on täydelleen masentunut ja nihilistiset ajatuksukset ovat vallitsevina. Näiden lisäksi saattaa tauti kehittyä pelkkänä hitaana tylsistymisenä, jolloin sairas lopulta ei kykene juuri mihinkään. Yleensä on näissä kaikissa muodoissa havaittavissa keskushermostosta johtuvia oireita, jotka helpottavat taudin tuntemista.

Psychosis luegenea johtuu kuten edellisenkin kuppataudista, mutta oireet ovat jonkin verran toisenlaiset. Usein se muistuttaa jotain jakomielitaudin muotoa vainoamisajatuksineen ja aistinharjoineen. Toisinaan saattavat kielulliset oireet olla hyvinkin epämääräisiä, mutta keskushermoston oireet ilmiäntävät asian oikean laidan.

Delirium tremens eli juoppohulluus on runsaasta alkoholin käytöstä johtuva äkillinen mielisairaus. Tämän sairauden pääoireina ovat runsaat näkö- ja kuuloharhat. Sairaant nekevät runsaasti hyvin pieniä eläimiä, kuten hiiriä, muurahaisia j. n. e. Kuuloharjojen joukossa vallitsevat rytmilliset säveleet. Tauti paranee useimmiten hyvin lyhyessä ajassa.

Psychosis Korsakowi, jolla tutkimuksessa tarkoitetaan yksinomaan alkoholin väärinkäytöstä johtuvaa sairautta, on seuraus hyvin pitkäaikaisesta alkoholismista. Tässä sairaudessa on pääasiallisimpana oireena älyllisten toimintojen heikentyminen. Kriittikki käy huonoksi, muisti heikkenee ja mieleenpainamiskyky alenee. Muutenkin tällaiset sairaut tekevät tylsiin vaikutuksen.

mot hjärnan, tumörer och olika inflammationer. Symtomen äro så pass växlande och obestämda, att det är svårt att diagnostisera sjukdomen enbart på basen av dem.

Gruppen psychosis ex infectione acuta omfattar sådana sinnessjukdomar, som uppkomma i samband med plötsliga, av inflammationer betingade sjukdomar. Det vanligaste symtomet är ett tillstånd av allmän oreda; den sjuke är inte på det klara med tid eller rum och inte alltid med sin egen identitet. Ofta uppträda även sinnessvillor av olika slag.

Dementia paralytica eller en sinnessjukdom med förlamningssymtom, är framkallad av syfilis men uppträder över huvud först 10—15 år efter det den sjuka ådragit sig smittan. I denna sjukdom kan man observera talrika av symtomen betingade undergrupper. Ett mycket vanligt symtom äro storhetsidéer, som leda till en fullständig förlust av omdömesförmågan. Sinnessämningen är härvid mycket exalterad, och den sjuke känner sig oftast mycket lycklig med sina ämbillade rikedomar och talanger. Stundom åter kan sjukdomsbilden vara den rakt motsatta. Den sjuke är fullständigt förkrossad och behärskad av nihilistiska idéer. Ytterligare kan sjukdomen utvecklas i form av en långsamt fortskridande slöhet; slutligen förmår den sjuke inte företa sig just någonting alls. Över huvud märkas i alla dessa former symtom från det centrala nervsystemet, som underlätta diagnosen.

Psychosis luegenea framkallas liksom den sistnämnda sjukdomen av syfilis, men symtomen äro något annorlunda. Med de förföljelseidéer och sinnessvillor som följa sjukdomen åt, påminner den ofta om någon form av schizofreni. Stundom kunna de psykiska symtomen vara mycket obestämda, men symtomen från det centrala nervsystemet ge vid handen, vad det är fråga om.

Delirium tremens eller dryckesgalenskap är en av riklig alkoholförtäring betingad plötslig sinnessjukdom. De huvudsakliga symtomen äro högradiga syn- och hörselvillor. De sjuka tro sig se massor av mycket små djur såsom möss, myror o. s. v. Bland hörselvillorna äro rytmiska melodier de förhärskande. Sjukdomen går oftast till hälsa inom en mycket kort tid.

Psychosis Korsakowi, varmed i undersökningen avses en enbart av alkoholmissbruk betingad sjukdom, är en följd av mycket långvarig alkoholism. De huvudsakliga symtomen vid denna sjukdom bestå i, att de intellektuella funktionerna försvagas. Omdömesförmågan försämras, minnet försvagas och den receptiva förmågan minskas. Även i övrigt göra de sjuka ett intryck av slöhet.

Alcoholismus chronicus eli kroonillinen alkoholismi lääketieteellisessä mielessä on huomattavasti rajoitetumpi käsite kuin tavallisessa kielenkäytössä. Esillä olevassa tutkimuksessa tarkoitetaan vain alkoholisteja lääketieteellisessä mielessä. Tällöin voidaan alkoholisteilla tavata ruumiillisia oireita, jotka johtuvat pitkäaikaisesta myrkytyksestä. Sellaisina mainittakoon vatsavaivat, jotka ilmenevät aamuisin oksennuksina. Edelleen esiintyy heillä sydänvaivoja ja häiriöitä muusakin verenkierrossa. Melkein aina on kroonillisilla alkoholisteilla vapinaa etenkin sormissa ja kasvojen lihaksissa.

Morphinismus, jolla tarkoitetaan morfiinin väärinkäyttöä, on meidän maassamme melko harvinaisen vika. Pitkäaikaisesta käytöstä johtuvat oireet ovat suunnilleen samanlaiset kuin alkoholismissäkin.

Constitutio psychopathica, josta käytetään suomalaista nimeä sairasmielisyys, on synnynnäinen rakennevika, joka tekee asianomaisen muista poikkeavaksi. Tällaisia henkilöitä on melko runsaasti, mutta vain pieni osa sellaisia, joiden sielunelämä on siinä määrin epänormaali, että se alituisesti tuottaa hankaluuksia ja saa asianomaisen ristiriitaan ympäristön ja yhteiskunnan kanssa. Tutkimuksessa on otettukin huomioon vain tämä pienempi ryhmä aikaisemmin mainituista syistä. Oireet tai sielunelämän sairaalloiset ilmiöt ovat hyvin moninaiset, joten niiden selostaminen ei tässä yhteydessä ole mahdollista.

Reactio psychogenea on luonnollisesta sielullisesta ärsykkeestä johtuva sairaalloisen voimakas reaktio, joka usein on verrattavissa mielisairauteen. Tunteenpurkaukset saattavat olla aivan hillittömiä eivätkä ole missään suhteessa siihen ärsytykseen, josta ne johtuvat. Monesti kehittyä täydellinen sekavuustila.

Psychosis quaerulans on tavallaan vain eräs muoto edelliseen ryhmään kuuluvista sairaalloisista tiloista. Sille on ominaista, että asianomainen henkilö useinkin on muuten kaikin puolin normaali, mutta on saanut sen käsityksen, että hän on joutunut syyttömästi kärsimään esimerkiksi jossakin oikeusjutussa ja koettaa nyt kaikin keinoin saada hyvitystä. Toiset taas saattavat rettelöidä kaikista pienistäkin asioista.

Kaikki edellä mainitut taudit, samoinkuin viimeinen ryhmä psychosis non definita, on tutkimuksessa laskettu mielisairauksien joukkoon huolimatta siitä, että kaikki eivät todella siihen kuulu. Tähten on kuitenkin tahdottu saada erilleen muista vajaamieliset, joilla tarkoitetaan sellaisia henkilöitä, joiden älyllinen kehitys ei vastaa määrättyä keskitason. Älykkyyden määräämiseksi on kehi-

Alcoholismus chronicus eller kronisk alkoholism i medicinsk mening är ett mycket mer begränsat begrepp än i det vanliga språkbruket. I föreliggande undersökning avses med termen endast alkoholister medicinsk bemärkelse. Härvid kunna hos alkoholister observeras kroppsliga symtom, som betingas av långvarig förgiftning. Bland sådana må nämnas bukbesvär, som ha till följd uppkastningar om morgnarna. Dessutom framträda hos de sjuka besvär från hjärtat och rubbningar i blodomloppet i övrigt. Nästan alltid ha kroniska alkoholister darrning, framför allt i fingrarna och i ansiktets musklerna.

Morphinismus, varmed avses morfinmissbruk, är hos oss tämligen sällsynt. De av långvarigt morfinbruk framkallade symtomen äro nästan likadana som de av alkoholism betingade symtomen.

Constitutio psychopathica betingas av ett medfött konstitutionsfel, som gör att den sjuka inte kan betraktas såsom fullt normal. Antalet sådana personer är ganska stort, men endast hos en liten del är själslivet så pass onormalt, att detta leder till ständiga svårigheter och bringar vederbörande i konflikt med omgivningen och samhället. I föreliggande undersökning har också på tidigare anförda grunder endast denna mindre grupp beaktats. Symtomen eller de sjukliga yttringarna i själslivet äro av många olika slag, varför det inte är möjligt att redogöra för dem i detta sammanhang.

Reactio psychogenea är en av en naturligt psykisk retning betingad, sjukligt stark reaktion, som ofta är jämförbar med sinnessjukdom. Känslobrottet kunna vara alldeles obehärskade och stå inte i någon proportion till den retning, som framkallar dem. Ofta utvecklar sig ett tillstånd av fullständig oreda.

Psychosis quaerulans är på sätt och vis endast en form av de sjukliga tillstånd, som höra till sistnämnda grupp. Karakteristiskt för den är, att vederbörande person ofta är i alla avseenden normal, men har fått den uppfattningen, att han fått lida oskyldigt t. ex. i någon process och nu på allt sätt söker få gottgörelse. Andra åter kunna bräka om allehanda saker, även om bagateller.

Alla här ovan nämnda sjukdomar liksom även den sista sjukdomsgruppen, psychosis non definita, ha i föreliggande undersökning hänförs till sinnessjukdomarna, trots att alla inte höra till dem. På detta sätt har man från de sinnessjuka sökt särskilja de intellektuellt defekta, alltså dem, hos vilka den intellektuella utvecklingen inte motsvarar en viss medelnivå. För att bestämma den intellek-

tetty erilaisia menetelmiä, joiden avulla koetetaan matemaattisesti määrätä älykkyys. Vaikka näitä menetelmiä ei toistaiseksi voida pitää täysin päteviä, vastannevat ne kuitenkin käytännöllisen elämän niille asettamia vaatimuksia.

Eri tutkijat ovat tulleet siihen tulokseen, että ihmisen älyllinen kehitys päättyy 16 vuoden iässä. Tästä johtuen pidetään kaikkia, jotka eivät ole saavuttaneet 16 ikävuotta vastaavaa älykkyystasoa, vajaamielisinä. Lasten sulteen on asia paljon monimutkaisempi. Ensinnäkin on määrättävä heidän älykkyysikänsä ja sitten tämän ja varsinaisen iän suhteesta laskettava n. s. älykkyyskvotientti, jonka perustuksella asianomainen voidaan lukea johonkin suurempaan vajaamielisten ryhmään.

Debilitas-ryhmään eli heikkomielisiin kuuluvat sellaiset henkilöt, joiden älyllinen taso on korkeammalla kuin 12-vuotiaan lapsen, mutta ei kuitenkaan vastaa 16-vuotiaan älykkyystasoa.

Imbecillitas eli vähämielisyyden aste, jolloin älykkyystaso on sama kuin 6—12-vuotiailla lapsilla.

Idiotia eli tylsämielisyyden vastaa älykkyystasoa, joka on korkeintaan 6-vuotiaan lapsen älyllisen kehityksen tasalla.

Esitetyt kolme vajaamielisten määritelmää tarkoittavat täysikasvuisia, mutta lapset voidaan myös lukea näihin ryhmiin älykkyyskvotientin perustuksella. Tällöin katsotaan, että älykkyyskvotientti kaiken ikää pysyy samana ja että tämän seikan nojalla voidaan etukäteen määrätä se älykkyystaso, jonka kysymyksessä oleva lapsi tulee saavuttamaan kehityksensä päätyttyä.

Psychosis non definita tarkoittaa sellaisia mielisairausmuotoja, joita tutkija ei ole voinut luokitella mihinkään aikaisemmin mainituista ryhmistä.

Alustavat tiedot. Ennen kuin ryhdyttiin varsinaiseen lääkärin avulla suoritettavaan tutkimustyöhön, huomattiin välttämättömäksi hankkia alustavia tietoja tutkimuksen piiriin kuuluvista henkilöistä eri paikkakunnilla. Tarkoitusta varten lähetettiin keväällä 1935 maan kaikkien kuntien köyhäinhuoltoautakuntien puheenjohtajille kaavakkeet, joihin heitä kehoitettiin, yksissä neuvoin kirkkoherrojen kanssa ja käyttämällä hyväkseen köyhäinhuollon piirimiesten paikallistuntemusta, keräämään henkilötiedot ensinnäkin kaikista niistä mielisairaista ja vajaamielististä, jotka tiedustelun aikana olivat köyhäinhuollon varassa joko laitoksissa tai muualla, ja sitä paitsi muistakin tällaisista heidän tiedossaan olevista, kunnan alueella asuvista henkilöistä. Samanaikaisesti hankittiin kouluhallituk-

tuella utvecklingen har man utarbetat olika metoder, med vilka man söker fastställa intelligensens matematiskt. Trots att metoderna ännu inte kunna anses vara fullt tillförlitliga, torde de motsvara de krav det praktiska livet ställer på dem.

Olika forskare ha kommit till det resultatet, att människans intellektuella utveckling avstannar, då individen blivit 16 år gammal. På grund härav betraktas alla, som inte nått en 16 års ålder motsvarande intelligensnivå, som intellektuellt defekta. I fråga om barn är saken mycket mer invecklad. Det gäller att först bestämma intelligensåldern, och att sedan på basen av förhållandet mellan denna och den egentliga åldern räkna ut intelligenskvoten, enligt vilken barnet kan hänföras till någon större grupp av intellektuellt defekta.

Till gruppen debilitas eller till de svagastående hänföras sådana personer, vilkas intelligensnivå är högre än hos ett 12-årigt barn, men inte motsvarar intelligensnivån hos en 16-åring.

Med imbecillitas eller sinnessvaghet avses den grad av intellektuell undermålighet, där intelligensnivån är som hos barn mellan 6 och 12 år.

Idiotia eller sinnesslöhet motsvarar en intelligensnivå, som icke överstiger den hos ett 6-årigt barn.

Ovannämnda tre grader av intellektuell undermålighet avse fullvuxna personer, men även barnen kunna hänföras till dem på basen av intelligenskvoterna. Härvid anser man, att intelligenskvoten kommer att förbli konstant under hela livstiden, och att man på basen härav på förhand kan bestämma den intelligensnivå barnet kommer att nå efter det intelligensutvecklingen avstannat.

Psychosis non definita omfattar de former av sinnessjukdom, som den undersökande läkaren inte kunnat hänföra till någon av ovan nämnda grupper.

Förberedande uppgifter. Innan man skred till det egentliga av läkarna verkställda undersökningsarbetet ansåg man det nödvändigt att skaffa förberedande uppgifter om de personer, som undersökningen hänförde sig till. I detta syfte sändes våren 1935 till ordförandena för fattigvårdsnämnderna i alla kommuner i landet formulär, där de uppmanades att i samråd med kyrkoherdarna och genom att anlita fattigvårdsdistriktmännens lokalkänedom insamla personuppgifter i första hand om alla de sinnessjuka och intellektuellt defekta, som vid tidpunkten för enkäten åtnjoto fattigvård antingen på anstalter eller annorstädes och dessutom om andra dylika i kommunen bosatta personer som de hade vetskap om. Samtidigt anskaffades genom skolstyrelsens för-

sen välityksellä maan kaikkien kansakoulujen joltokunnilta luettelot oppivelvollisuusiässä olevista vajaamielisistä ja mielisairaista lapsista kussakin koulupiirissä. Kun vastaukset oli saatu näihin tiedusteluihin melkein kaikista kunnista, laskettiin ilmoitettujen tapausten luku promilleinä asianomaisten paikkakuntien asukasluvusta tutkimustyön tarkempaa suunnittelua ja yleiskatsausta varten. Tällöin voitiin kuitenkin todeta, että monin paikoin kuntien viranomaiset olivat suhtautuneet tiedusteluun varsin välinpitämättömästi ja täyttäneet kaavakkeet vain näön vuoksi, sillä muuten ei ole ymmärrettävissä saatujen tuloksien tavaton eroavaisuus eri paikkakunnilla. Suhdeluvut vaihtelivat $0.5\ 0/00$:stä $17.8\ 0/00$:een. Ennakkotiedustelun tulokset jäivät täten jokseenkin merkityksettömmiksi, eikä tiedoista useinkaan ollut hyötyä tutkijalääkäreille.

Näiden alustavien tietojen mukaan oli maasamme kaikkiaan 22 484 henkisesti sairasta henkilöä. Ne edustivat $6.6\ 0/00$ koko maan henkikirjoitetusta väestöstä. Kaupunkien ja maaseudun kesken ne jakaantuivat siten, että edellisissä asui heistä 5 275 ja maaseudulla loput 17 209. Kaupungeissa oli tämän nojalla henkisten sairauksien esiintymistiheys $8.1\ 0/00$ ja maaseudulla $6.3\ 0/00$. Tutkittavilta alueilta ilmoitettiin tutkimuksen piiriin kuuluviksi yhteensä 2 917 henkilöä, joista kaupunkien osalle tuli 858 ja maaseudun osalle 2 059 henkilöä. Näistä luvuista päättäen oli kysymyksessä olevien sairauksien esiintymistiheys tutkittavilla alueilla $7.0\ 0/00$, kaupungeissa erikseen $10.3\ 0/00$ ja maaseudulla $6.1\ 0/00$. Verrattaessa koko maan ja tutkittavien alueiden suhdelukuja saatujen ennakkotietojen perustuksella voidaan todeta, että ne suurin piirtein ovat yhtäpitävät. Kaupunkien nähdessä on kuitenkin havaittavissa melkoinen ero, mikä johtuu siitä, että Tampereen kaupungista, joka kuuluu tutkittuihin paikkakuntiin, on ilmoitettu huomattavasti runsaammin puheena olevia sairaita kuin muista kaupungeista; siellä suhdeluku nousi $13.8\ 0/00$:een.

Varsinaisen tutkimuksen toimeenpano. Itse tutkimustyö järjestettiin käytännössä siten, että sosiaalinen tutkimustoimisto palkkasi nuoria psykiatrisia perehtyneitä lääkäreitä suorittamaan henkilökohtaiset tarkastukset kullakin paikkakunnalla, ja nämä lääkirit merkitsivät tutkimustensa tulokset erikoisille kysymyskaavakkeille. Kun tutkimus pyrittiin saamaan mahdollisimman tarkaksi ja monipuolisesti asiaa valaisevaksi, muodostui tästä kaavakkeesta (vrt. liitettä) melko laaja ja seikkaperäinen. Sen etusivu jakaantui neljään osastoon. Ensimmäinen niistä sisälsi ylei-

medling av samtliga folkskoledirektioner i landet förteckningar över alla intellektuellt defekta och sinnessjuka barn i läropliktsåldern i varje skoldistrikt. Då man erhållit svar på dessa förfrågningar från nästan alla kommuner, uträknade man antalet anmälda fall i promille av folkmängden på respektive orter i syfte att kunna planlägga undersökningen närmare och få en allmän överblick. Härvid lade man dock märke till, att de kommunala myndigheterna mångenstädes ställt sig mycket ligkiltiga till enkäten och endast för syns skull ifyllt formulären, ty på annat sätt kan den oerhörda olikheten i uppgifterna från olika kommuner inte förklaras. Proportionstalen växlade mellan 0.5 och $17.8\ 0/00$. Resultaten av förhandsenkäten blevo sålunda ganska betydelselösa och uppgifterna voro ofta till ingen nytta för den undersökande läkaren.

Enligt denna preliminära undersökning fanns det i landet sammanlagt 22 484 själssjuka personer. De representerade $6.6\ 0/00$ av den mantalskrivna befolkningen i landet. Mellan städerna och landsbygden fördelade de sig så, att i de förstnämnda bodde 5 275 och på landsbygden 17 209. Frekvensen av själssjuka personer var enligt detta i städerna $8.1\ 0/00$ och på landsbygden $6.3\ 0/00$. Från de områden, som skulle undersökas, anmäldes sammanlagt 2 917 sådana personer, som undersökningen skulle hänföra sig till, och av dem kommo 858 på städerna och 2 059 på landsbygden. Att döma av dessa tal var frekvensen av ifrågavarande sjukdomar inom det område, som skulle undersökas, $7.0\ 0/00$, i städerna $10.3\ 0/00$ och på landsbygden $6.1\ 0/00$. Då man på basen av de erhållna förhandsuppgifterna jämför proportionstalen för hela landet och dem för de områden, som skulle undersökas, visa de sig i stort sett vara samstämmiga. I fråga om städerna föreligger dock en väsentlig skillnad som beror på, att från Tammerfors stad, som hör till området för undersökningen, anmäls relativt taget flera fall av dessa sjukdomar än från övriga städer; där steg promilletalet till 13.8 .

Ferkställandet av den egentliga undersökningen. Själv undersökningen anordnades i praktiken så, att byrån för social forskning anställde unga med psykiatrien förtrogna läkare för att utföra undersökningarna på ovannämnda 72 orter, och dessa läkare antecknade undersökningsresultaten på särskilda frågeformulär. Enär man sökte göra undersökningen så noggrann och så mångsidigt belysande som möjligt, blev detta formulär (jfr bilagan) ganska omfattande och detaljerat. Första sidan var indelad i fyra avdelningar. Den första av dem var avsedd för all-

set henkilötiedot. Erikoisesti haluttiin saada tarkoin selville tutkittujen sivistystaso, ja huomiota kiinnitettiin myös tutkittujen henkilöiden lasten lukuun sekä näissä mahdollisesti ihminenisiin henkisiin sairauksiin. Toinen osasto sisälsi tiedot sairauden laadusta ja kestämisajasta. Kaatumatautisten ja vajaamielisten suhteen koettiin sitä paitsi saada sellaisia tietoja, joilla voi olla merkitystä taudin synnylle ja kehitykselle. Kolmanteen osastoon tulivat tiedot asianomaisen hoidosta ja toimeentulosta, joilla molemmilla seikoilla on suuren suuri merkitys sosiaaliselta kannalta. Neljäs osasto sisälsi tiedot tarkastetun työkyvystä ja mahdollisista rikoksista sekä niitä seuranneista rangaistuksista. Kaavakkeen takasivulla oli varattu tilaa taudinkuvaukselle, mikä oli tarkoitettu diagnoosin tarkistusta varten. Monet muut kysymykset, jotka tässä yhteydessä ehkä olisivat kaivanneet selvitystä, oli jätettävä kaavakkeesta pois, koska ne olisivat aiheuttaneet suhteellisen runsaasti lisätyötä ja telneet tutkimuksen hankalammaksi. Tällaisista kysymyksistä mainittakoon esim. sukurasitus, jolla olisi ollut melkoinen merkitys etenkin lääketieteelliseltä kannalta.

Paikalliset lääkärintutkimukset saatiin käyntiin heinäkuun lopulla 1935. Aluksi oli niitä suorittamassa ainoastaan yksi lääkäri, koska katsottiin tarpeelliseksi saada ensin jonkinlaisia kokemuksia työstä, ennenkuin useammat siihen ryhtyisivät. Syksyn kuluessa saatiin pari lääkäriä lisää työhön, mutta talvikautena sitä jatkettiin verraten suppeissa rajoissa, koska oli puute sopivista lääkäreistä ja kulkumahdollisuudet silloin olivat maaseudulla vaikeat. Keväällä 1936 päästiin tutkimuksia toimittamaan huomattavasti laajemmalla pohjalla, niin että kesällä oli yhtäaikaan seitsemän tutkijaa työtä suorittamassa. Täten saatiinkin paikalliset tutkimukset loppuun syksyllä 1936.

Tutkimustyössä eri aikoina mukana olleet lääkärit ja heidän tutkimansa paikkakunnat olivat seuraavat:

lääket. lis. *A. I. Soininen*: Karjalohja, Lohjan kauppala, Loppi, Orimattila, Padasjoki, Rautalampi ja Tuusula;

lääket. lis. *F. V. Leskinen*: Heinävesi, Hirvensalmi, Kajaani maalaiskunta, Kangaslampi, Kuopio, Kurkijoki, Paltamo, Ruskeala, Savonranta, Sulkava, Säräisniemi, Taipalsaari, Tampere (osittain) ja Tuusniemi;

lääket. lis. *Paavali Alivirta*: Bromarv, Heinjoki (osittain), Kalvola, Kisko, Miehikkälä, Perniö, Suomensjärvi ja Tenhola;

männa personuppgifter. Framför allt önskade man göra sig noggrant underrättad om de undersöktas bildningsnivå, och uppmärksamhet fästes även vid hur många barn de hade och huruvida det yppat sig psykiska sjukdomar hos dessa. Den andra avdelningen var avsedd för uppgifter om sjukdomens art och duration. I fråga om de fallandesjuka och intellektuellt defekta sökte man dessutom införskaffa uppgifter om sådana omständigheter, som kunde ha betydelse för sjukdomens uppkomst och utveckling. Den tredje avdelningen var avsedd för uppgifter om värden av respektive personer och deras utkomstmöjligheter, två omständigheter, som äro av mycket stor social betydelse. Den fjärde avdelningen skulle innehålla uppgifter om den undersöktas arbetsförmåga och de brott, han eventuellt gjort sig skyldig till samt om de straff, han fått för dem. På baksidan av formuläret hade beretts plats för en sjukberättelse, avsedd för kontroll av diagnosen. Många andra frågor, som mähända borde ha utrotts i detta sammanhang, måste utelämnas ur formuläret, enär de haft till följd extra arbete och försvärat undersökningen. Av dem må nämnas frågan om ärftlig belastning, som hade varit av rätt stor betydelse ur medicinsk synpunkt.

Läkarundersökningarna på ort och ställe kunde sättas i gång i slutet av juli 1935. Till en början utfördes de av en enda läkare, enär man ansåg det nödvändigt att förvärva en viss erfarenhet om arbetet, innan flera läkare skredo till det. Under loppet av hösten antogs ett par andra läkare för arbetet, men under vintern fortsattes det i rätt liten skala, enär det var brist på lämpliga läkare och kommunikationerna på landet voro dåliga. Våren 1936 kunde undersökningarna fortsättas i betydligt större omfattning, så att sju läkare samtidigt voro i arbete under sommaren. Sålunda kunde undersökningarna på platsen avslutas hösten 1936.

De läkare, som under olika tider deltog i arbetet och de av dem undersökta orterna voro:

med. lic. *A. I. Soininen*: Karislojo, Lojo köping, Loppi, Orimattila, Padasjoki, Rautalampi och Tusby;

med. lic. *F. V. Leskinen*: Heinävesi, Hirvensalmi, Kajaani landskommun, Kangaslampi, Kuopio, Kurkijoki, Paltamo, Ruskeala, Savonranta, Sulkava, Säräisniemi, Taipalsaari, Tammerfors (delvis) och Tuusniemi;

med. lic. *Paavali Alivirta*: Bromarv, Heinjoki (delvis), Kalvola, Kisko, Miehikkälä, Perniö, Suomensjärvi och Tenala;

lääket. kand. *Paavo Elo*: Keuru, Kuorevesi, Paavola, Petäjavesi, Pyläjäjärvi (O.L.), Ranua ja Äänekosken maalaiskunta;

lääket. kand. *N. J. Fredriksson*: Huittinen, Jaala, Laitila, Noormarkku, Pomarkku, Pöytyä, Suodenniemi, Tampere (osittain) ja Teisko;

lääket. kand. *Leo Laqvist*: Alaveteli, Kaarlela, Karvia, Krumupyy, Laihia, Lehtimäki, Lemland, Luoto, Perho, Peräseinäjoki, Rauna, Rovaniemen kauppala, Siipyy, Teerijärvi, Ahtävä ja Öja;

lääket. kand. *Yrjö Palander*: Heinjoki (osittain), Koiviston kauppala, Koiviston maalaiskunta, Kuolemajärvi, Lapinlahti ja Loviisa;

lääket. kand. *A. O. Vehviläinen*: Eno, Pyhäselkä, Salmi, Valtimo ja Vuolijoki.

Edellisten lisäksi tutki Pelkosemiemen kunnan lääket. lis. *Impi Lyytikäinen*, jonka aluelääkäripiiriin mainittu kunta kuuluu; samoin lääket. lis. *K. I. Korva* Turtolan kunnan.

Kun tutkijalääkäri lähti jollekin paikkakunnalle, hän sai mukaansa kunnasta aikaisemmin lähetetyt alustavat tiedot henkisesti sairasta henkilöstä. Jo etukäteen lähetettiin asianomaiselle käyhäinlaitoslautakunnan puheenjohtajalle, kirkkoherralle ja nimismiehelle sosiaalisesta tutkimustoimistosta kirje, jossa ilmoitettiin tutkijalääkäriin saapumisesta ja pyydettiin viranomaisilta kaikkea mahdollista apua hänen suorittaessaan tutkimuksia. Täten tutkija saattoi ensin kääntyä mainittujen viranomaisten puoleen täydentääkseen aikaisempaa luetteloaan, sillä, kuten edellä mainittiin, alustavat ilmoitukset eivät likikään aina vastanneet niille asetettuja toivomuksia. Paikalliset viranomaiset sulhautuivat yleensä hyvin nopeasti asiaan, kun heille oli selvitetty tutkimuksen tarkoitus. Erikoiden suurta apua tutkijoille oli köyhäinhoidon piirimiehistä, jotka useimmiten olivat hyvin selvillä piirinsä asukkaista; sitä paitsi he monesti seurasi tutkijalääkärinä hänen matkoillaan ja helpottivat tätä työtä huomattavasti. Asian arkaluontoisuuden takia lääkäri suoritti tarkastuksensa asianomaisen kodissa tai hoitopaikassa. Tällaisista paikoista hän lisäksi sai usein tietoja muista tutkimuksen piiriin kuuluvista, joista viranomaiseltaan eivät olleet selvillä. Tutkijalääkäriin tehtäviin kuului myös tarkastaa ne mielisairaatt ja vajaamieliset, joita hoitettiin kunnalliskodeissa, joko mielisairasosastolla tai yleisellä osastolla. Ylipäänsä tutkijalääkäri joutui kulkemaan joka kylässä, vieläpä lukuisissa tapauksissa melkein joka talossa. Näin ollen ei monenkaan olisi pitänyt jäädä tarkastuksen ulkopuolelle. Kuitenkin on eri paikkakunnilla tällaista sattunut, sillä ihmiset pyrkivät salaamaan näitä tauteja, koska niitä pidetään jollakin tavoin häpeällisinä. Mitä itse tutkittaviin

med. kand. *Paavo Elo*: Keuru, Kuorevesi, Paavola, Petäjavesi, Pyläjäjärvi (U.L.), Ranua och Äänekoski landskommun;

med. kand. *N. J. Fredriksson*: Huittinen, Jaala, Laitila, Noormarkku, Pomarkku, Pöytyä, Suodenniemi, Tammerfors (delvis) och Teisko;

med. kand. *Leo Laqvist*: Nedervetil, Karleby, Karvia, Kronoby, Laihia, Lehtimäki, Lemland, Larsmo, Perho, Peräseinäjoki, Raumo, Rovaniemi köping, Sideby, Terijärvi, Esse och Öja;

med. kand. *Yrjö Palander*: Heinjoki (delvis), Koivisto köping, Koivisto landskommun, Kuolemajärvi, Lapinlahti och Lovisa;

med. kand. *A. O. Vehviläinen*: Eno, Pyhäselkä, Salmi, Valtimo och Vuolijoki.

Dessutom undersökte Pelkosemiemi kommun av med. lic. *Impi Lyytikäinen*, till vars distriktläkarområde nämnda kommun hör, och Turtola kommun av med. lic. *K. I. Korva*.

Då undersökningsläkaren begav sig till någon ort, fick han med sig de preliminära uppgifter om själsligt sjuka personer, som kommunerna sändt tidigare. Redan på förhand sändes till ordföranden för fattigvårdsnämnden, kyrkoherden och länsmannen på respektive orter från byrån för social forskning ett brev, där byrån meddelade om undersökningsläkarens ankomst till orten och anhöll om, att myndigheterna måtte ge honom all den hjälp som var möjlig vid undersökningarna. Sälunda kunde han först vända sig till nämnda myndigheter för att komplettera den tidigare förteckningen, ty som sagt motsvarade de preliminära anmälningarna långtifrån alltid de förhoppningar man ställt på dem. De lokala myndigheterna ställde sig över huvud mycket välvilligt till frågan, då de blivit upplysta om undersökningens syfte. En mycket stor hjälp hade läkarna av fattigvårdsdistriktsmännen, som över huvud voro mycket väl underrättade om invånarna i respektive distrikt; dessutom följde de ofta med läkarna på deras färder, vilket i hög grad underlättade arbetet. På grund av sakens ömtåliga natur utförde läkaren undersökningen i hemmen eller på vårdanstalterna. Från dessa fick han dessutom ofta uppgifter om andra personer, som undersökningen hänförde sig till, och som voro okända för myndigheterna. Läkarna hade också till uppgift att undersöka de sinnessjuka och intellektuellt defekta, som sköttes på kommunhemmen antingen på avdelningarna för sinnessjuka eller på de allmänna avdelningarna. Över huvud kom läkaren att besöka varje by, ofta t. o. m. varje gård. Under dessa omständigheter torde de fall, som undgingo deras uppmärksamhet, inte ha varit många. På en del orter synes

ja heidän omaisiinsa tulee, hekin suhtautuivat tutkimukseen yleensä suopeasti, olivatpa useat suorastaan iloisia siitä, että valtiolta kiinnitti huomiota näihin yhteiskunnan kovaosaisimpiin. Monin paikoin kävi ilmi, miten suuri puute oli sairaalapaikoista, minkä takia omaisten oli pakko pitää luonaan melko levottomiakin sairaita. Toisaalta ei sairaiden hoito tutkijalääkärien havaintojen mukaan aina kestänyt arvostelua, vaan näytti tässä suhteessa usein jäävän paljon toivomisen varaa.

Sairaaloissa tai muissa vastaavalaississa laitoksissa hoidettavina olevista potilaista antoi tiedot asianomaisen laitoksen johtaja, jolle lähetettiin kaavakkeet täytettäväksi. Viimeksi mainittuun järjestelyyn saatiin suostumus lääkintöhallitukselta, joka ilmoitti siitä kiertokirjeellä kaikkiin alaisiinsa mielisairaaloihin. Lisäksi oli tutkimuksen piiriin kuuluvia henkilöitä hoidettavina myös laitoksissa, jotka olivat yksityisiä tai eivät muuten kuuluneet lääkintöhallituksen alaisuuteen, mutta näidenkin laitosten johtajat ovat suhtautuneet asiaan sängen myötämielisesti ja antaneet auliisti heiltä pyydetty tiedot.

Kaiken aikaa rinnan kunnissa suoritettavien tutkimusten kanssa tarkastettiin kertynyttä aineistoa ja toimitettiin jälkietelusteluja ja täydennyksiä. Sairaaloihin lähetettiin kaavakkeet suurimmalta osaltaan vuoden 1937 alussa, jolloin myös vielä jouduttiin hankkimaan täydennystietoja kunnallis- ja kirkollisviranomaisilta. Tämäkin työn vaihe osoittautui verraten paljon aikaa vieväksi, niin että sitä jatkui aina vuoden loppuun saakka. Aineiston tilastollinen käyttely päästiin kuitenkin aloittamaan, ennen kuin kaikki täydennystiedot olivat saapuneet, joten tutkimuksen tuloksista voitiin julkaista eräitä eunnakkotietoja jo Sosiaalisen Aikakauskirjan elokuun numerossa 1937.

Ennenkuin siirrytään tarkastamaan tutkimuksen lopullisia tuloksia, on vielä mainittava, että tutkittujen kokonaisluku nousi runsaasti yli 5 000 henkilön, jos näihin luetaan myös ne, jotka olivat laitoksissa hoidettavina. Kaikkia tutkittuja ei laskelmassa kuitenkaan ole voitu ottaa huomioon. Laskelmien ulkopuolelle jääneiden joukossa oli ensinnäkin melkoisesti sellaisia, jotka olivat toipuneet aikaisemmasta sairaudesta ainakin siinä määrin, että pikaisessa tarkastuksessa heissä ei voitu havaita mitään sairauteen viittaavaa. Sitäpaitsi tutkijalääkärit joutuivat etenkin lapsiin nähden suorittamaan lukuisia tarkastuksia, joiden tuloksena voitiin vain todeta, että he eivät kuu-

dock en del fall ha blivit obeaktade, ty man söker ofta hemlighålla ifrågavarande sjukdomar, emedan man anser dem vara på något sätt skamliga. Även de personer, som skulle undersökas, och deras anförvanter ställde sig oftast välvilligt till undersökningen, och många voro rent av glada över att staten fäste uppmärksamhet vid dessa samhällets olycksbarn. Det framgick ofta att bristen på sjukplatser var stor, varför även rätt oroliga patienter måste vistas hemma hos sig. Också kunde läkarna göra den iakttagelsen, att skötseln av de sjuka inte alltid var sådan den borde ha varit och lämnade ofta mycket övrigt att önska.

Om de patienter, som vårdades på sjukhus eller andra motsvarande anstalter, gävos uppgifterna av respektive föreståndare, till vilka formulären sändes för att ifyllas. Tillstånd till sistnämnda anordning gav medicinalstyrelsen, som i cirkulär meddelade alla den underställda sinnessjukhus därom. Dessutom vårdades personer, som undersökningen hänförde sig till, även på anstalter, som voro privata eller i övrigt inte voro underställda medicinalstyrelsen, men föreståndarna för dem ställde sig mycket välvilligt till undersökningen och gävo beredvilligt de önskade uppgifterna.

Jämsides med att undersökningarna verkställdes i kommunerna, granskades det inflytande materialet och gjordes nödiga förfrågningar och kompletteringar. Till sjukhusen sändes formulären till största delen i början av år 1937, då man även anskaffade kompletterande uppgifter från de kommunala och kyrkliga myndigheterna. Även denna del av arbetet visade sig vara rätt tidsödande, varför den fortgick ända till årsskiftet. Emellertid kunde man ta i tu med den statistiska behandlingen av materialet, innan alla kompletterande uppgifter anlönt, så att en del förhandsuppgifter om resultatet kunde publiceras redan i augustinumret av Social Tidskrift 1937.

Innan man övergår till att granska undersökningens slutliga resultat, bör det nämnas, att totalantalet undersökta rätt mycket översteg 5 000, då även de, som vårdades på anstalter, medräknas. Alla de undersökta ha dock inte kunnat beaktas vid behandlingen av materialet. Bland dem, som utelötos, fanns det först och främst talrika personer, som tillfrisknat från en tidigare sjukdom åtminstone så pass mycket, att något, som hade hänt på sjukdom, inte kunde observeras hos dem vid en hastig undersökning. Dessutom kommo läkarna att undersöka talrika personer, framför allt barn, som visade sig inte tillhöra de kategorier undersökningen hänförde sig till. Därtill

luneet tutkimuksessa tarkoitettuihin henkilöihin. Lisäksi tulivat heikkomieliset eli debiilit, jotka alkuaan oli aikomus sisällyttää tutkimukseen, mutta jotka lopulta, aineiston ilmeisen puutteellisuuden takia, täytyi jättää huomioon ottamatta, kuten edellä jo mainittiin.

Mitä diagnooseihin tulee, on niiden teko mielisairauksissa monesti hyvin vaikeaa, etenkin silloin, kun tarkastusaika on lyhyt kuten esillä olevassa tutkimuksessa, joten virhemahdollisuudet saattaisivat olla melko suuret. Näin ei kuitenkaan todennäköisesti ole asianlaita tässä tutkimuksessa, sillä useimmat tarkastetuista ovat olleet hoidettavina jossakin laitoksessa ja diagnoosi on voitu tarkistaa asianomaisen laitoksen arkistosta. Vajamielisten älykkyyksiä määriteltäessä on käytetty Turun Yliopiston psykologisen laboratorion laatimaa kaaviota, joka on muunnos Simon-Binet'n menetelmästä, mutta joissakin kohdin muutettu paremmin meikäläisiä oloja vastaavaksi.

kommo de svagsinta eller debila, vilka ursprungligen skulle ingå i undersökningen, men slutligen, såsom nämnts här ovan, måste lämnas utanför den på grund av de uppenbara bristfälligheterna i materialet.

Då det gäller sinnessjukdomar, är det ofta mycket svårt att ställa diagnoserna, framför allt då undersökningstiden är kort, såsom fallet var vid föreliggande undersökning; felmöjligheterna kunde sålunda vara rätt stora. Detta torde dock inte vara fallet vid föreliggande undersökning, ty de flesta av de undersökta ha värdats på någon anstalt och man har kunnat kontrollera diagnosen i arkiven på respektive anstalter. Vid bestämmandet av intelligensåldern för de intellektuellt defekta har man begagnat sig av ett schema, som utarbetats på det psykologiska laboratoriet vid Turun Yliopisto, och som bygger på Simon—Binet's metod, men i vissa punkter förändrats för att bättre motsvara förhållandena hos oss.

I. Mielisairaiden ja vajaamielisten luku.

Tutkimusaineisto käsittää lopullisten laskelmien mukaan kaikkiaan 4 878 mielisairaasta ja vajaamielistä henkilöä. Näistä oli 2 567 eli 52.6 % miehiä ja 2 311 eli 47.4 % naisia. Kysymyksessä olevien henkilöiden koko luvusta kuului 3 026 mielisairaisiin tutkimuksen tarkoittamassa merkityksessä ja 1 852 vajaamielisiin. Edellisistä oli 1 494 eli 49.4 % ja jälkimmäisistä 1 073 eli 57.9 % miehiä, loput naisia.

Miten nämä henkilöt jakaantuivat eri tautiryhmiin, käy selville seuraavasta taulukosta.

I. Antalet sinnessjuka och intellektuellt defekta.

Enligt de slutliga beräkningarna omfattar undersökningsmaterialet sammanlagt 4 878 sinnessjuka och intellektuellt defekta personer. Av dem voro 2 567 eller 52.6 % män och 2 311 eller 47.4 % kvinnor. Av totalantalet ifrågavarande personer voro 3 026 sinnessjuka i den i undersökningen avsedda betydelsen och 1 852 intellektuellt defekta. Av de förstnämnda voro 1 494 eller 49.4 %, av de sistnämnda 1 073 eller 57.9 % män, resten kvinnor.

Hur dessa personer fördelade sig mellan de olika sjukdomsgrupperna framgår av nedanstående tabell.

1. Tutkittujen luku tautiryhmittäin. — Antalet undersökta enligt sjukdomsgrupper.

	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yhteensä — Summa	
			Abs.	%
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>				
Psychosis manico-depressiva	54	50	104	3.4
Schizophrenia	847	944	1 791	59.2
Dementia epileptica	35	51	86	2.9
Epilepsia	161	181	342	11.3
Dementia senilis	45	110	155	5.1
Psychosis arteriosclerotica	11	35	46	1.5
Psychosis praesenilis	17	43	60	2.0
Psychosis e vitiis cerebri	8	6	14	0.5
Psychosis ex infectione acuta	4	3	7	0.2
Dementia paralytica	54	18	72	2.4
Psychosis luegenea	6	6	12	0.4
Delirium tremens	1	—	1	0.03
Psychosis Korsakowi	1	1	2	0.1
Alcoholismus chronicus	148	7	155	5.1
Morphinismus	1	—	1	0.03
Constitutio psychopathica	79	58	137	4.5
Reactio psychogena. Psychosis quaerulans	8	5	13	0.4
Psychosis non definita	14	14	28	0.9
Yhteensä — Summa	1 494	1 532	3 026	100.0
<i>Vajaamieliset — Intellektuellt defekta</i>				
Imbecillitas	796	552	1 348	72.8
Idiotia	277	227	504	27.2
Yhteensä — Summa	1 073	779	1 852	100.0

Taulukossa ensimmäisenä mainittua maanis-depressiivistä mielitautia sairasti tutkimuksen mu-

Enligt undersökningen ledo endast 3.4 % av totalantalet sinnessjuka av mano-depressiv sin-

kaan vain 3.1 % kaikista mielisairaista. Tässä on kuitenkin otettava huomioon se seikka, että tutkimus tarkoitti vain tutkimushetkellä sairaita henkilöitä. Kun kysymyksessä oleva sairaus on ajoittainen, niin että sama henkilö saattaa monet kerrat sairastua tähän tautiin lyhyeksi ajaksi, mutta taas parantua välillä, on tutkimuksen ulkopuolelle jäänyt runsaasti sellaisia henkilöitä, jotka voivat vielä tähän tautiin sairastua, vaikkakin tutkimushetkellä olivat terveitä.

Sen sijaan on jakomielitautin eli schizofrenian prosenttiluku varsin suuri, 59.2, vastaten siis noin $\frac{3}{5}$:aa kaikista mielisairauksista. Tämä ei ole kuitenkaan vastoin odotuksia, vaan pikemminkin vahvistaa aikaisempia arveluja ja laskelmia. Maamme mielisairaaloissahan tähän ryhmään kuuluvat potilaat muodostavat pääasiallisimman aineksen, sillä tämän sairauden luonne jo on sellainen, että tauti suurimmassa osassa tapauksia pyrkii muuttumaan kroonilliseksi ja tautiin sairastuneet henkilöt tarvitsevat täten pitkäaikaista laitoshoidoa. Kirjallisuudessa esitettyjen tietojen mukaan paranee jakomielitautiin sairastuneista vain noin 20—30 %, mutta näistäkin moni saattaa uudelleen sairastua, joten on selitettävissä tämän taudin runsas esiintyminen tilastossa.

Jakomielitautin jälkeen suurimpana ryhmänä tutkimuksessa tarkoitetuista mielisairaista ovat kaatumatautiset. Kun otetaan huomioon sekä dementia epileptica että epilepsia, kuului näihin yhteensä 14.2 % kaikista mielisairaista; epilepsian osalle yksinään tuli 11.3 % ja dementia epileptica osalle 2.9 %. Näin ollen oli $\frac{1}{5}$:lla kaatumatautisista siinä määrin psyykkillisiä oireita, että heidän voidaan katsoa kuuluvan mielisairaisiin sanan varsinaisessa merkityksessä. Tällä ei tarkoiteta kuitenkaan sitä, ettei kaatumatautisten epilepsia-ryhmään kuuluvillakin olisi psyykkillisiä oireita, luonteenomaisuuksia, jotka johtuvat sairaudesta, vaan että ne eivät ole tämän sairauden silmäänpistävempiä oireita. Kysymyksessä on siis tavallaan vain aste-ero, sillä todennäköisesti monilla epilepsia-ryhmässä olevilla myöhemmin kehittyvä suuremman tai pienemmän määrän oireita, jotka kuuluvat dementia epilepticalle. Tämä aste-ero on sosiaaliselta kannalta sikäli tärkeä, että kaatumatautinen, jolla on vain kohtauksia ja niitäkin kenties harvoin, kykenee ansaitsemaan elatuksensa ja toimimaan yhteiskunnan toisten jäsenten tavoin, kun sen sijaan dementia epileptica-ryhmään kuuluva henkilö joutuu sairauden aiheuttamien oireiden takia turvautumaan omaisten tai yhteiskunnan apuun, jolloin pahimmassa tapauksessa yhteiskunnan on pakko eristää hänet johonkin tarkoituksenmukaiseen laitokseen hoidettavaksi.

nessjukdom, som nämnes först i tabellen. Härvid bör man dock beakta, att undersökningen endast hänförde sig till personer, som voro sjuka vid tidpunkten för undersökningen. Emedan ifrågavarande sjukdom är periodisk, så att samma person många gånger för kortare tider kan sjukna i den, men åter bli frisk däremellan, ha talrika personer, som ännu kunna angripas av sjukdomen, trots att de voro friska vid själva undersökningen, stannat utaför densamma.

I stället är procenttalet för schizofrenien mycket stort, 59.2; det motsvarar sålunda c:a $\frac{3}{5}$ av totalantalet fall av sinnessjukdom. Detta är dock ej oväntat utan snarast ägnat att bekräfta tidigare förmodanden och beräkningar. Av patienterna på våra sinnessjukhus tillhöra de flesta denna grupp, ty sjukdomens natur är sådan, att den oftast blir kronisk, varför de sjuka kräva långvarig behandling på anstalt. Enligt uppgifter i litteraturen bli endast 20—30 % av de i schizofreni insjuknade friska, men även av dem kan många bli sjuk på nytt, varför det är förklarligt, att denna sjukdom spelar en så stor roll i statistiken.

Den därefter största gruppen av de sinnessjukdomar undersökningen hänför sig till representeras av de fallandesjuka. Sammanlagt utgjorde gruppen dementia epileptica och epilepsia 14.2 % av alla sinnessjuka; gruppen epilepsia omfattade 11.3 % och gruppen dementia epileptica 2.9 %. Sålunda voro de psykiska symtomen hos $\frac{1}{5}$ av de fallandesjuka så pass utpräglade, att de kunna betraktas som sinnessjuka i ordets egentliga betydelse. Härmed avses dock icke, att icke även de fallandesjuka inom gruppen epilepsia hade psykiska symtom, karaktärsegenskaper, som betingas av sjukdomen, utan det, att symtomen ifråga inte höra till det mest lögonenfallande vid denna sjukdom. Det är sålunda på sätt och vis endast tal om en gradskillnad, ty sannolikt utvecklar det sig senare hos många inom gruppen epilepsia mer eller mindre högggradiga symtom, som äro karaktäristiska för dementia epileptica. Ur social synpunkt är denna gradskillnad sätillvida betydelsefull, som en fallandesjuk, vilken endast har anfall — som kanske komma sällan — förmår förtjäna sitt livsuppehälle och verka såsom övriga samhällsmedlemmar, medan åter en person i gruppen dementia epileptica på grund av sina sjukdomssymtom måste ty till sina anhöriga eller till samhället; därvid måste detta i värsta fall isolera honom för behandling på en för ändamålet lämpad anstalt.

Vanuudesta johtuvat mielitaudit edustavat yhteensä 8.6 % kaikista mielitaudeista, jakautuen siten, että varsinainen vanhuuden tylsistyminen (dementia senilis) muodostaa 5.1 %, aivoverisuonten kalkkeutumisesta johtuva mielisairaus (psychosis tai dementia arteriosclerotica) 1.5 % ja varhaisvanhuuden mielisairaus (psychosis praesenilis) 2.0 %. Tässä on kuitenkin huomautettava siitä, että näiden sairauksien ryhmittely eri luokkiin saattaa olla hyvin vaikeaa, sillä sairauteen voivat samanaikaisesti vaikuttaa useammat tekijät, joten riippuu asianomaisen lääkärin harkinnasta, mitkä oireet hän asettaa etusijalle ja siis mihin näistä kolmesta ryhmästä hän asianomaisen lukee. Kuitenkin on tutkimuksen antamaa tulosta pidettävä oikeana.

Taulukossa seuraa tämän jälkeen kaksi pienempää ryhmää, joiden sosiaalinen merkitys on huomattavasti vähäisempi kuin edellä mainittujen mielitautien. Psychosis e vitiis cerebri edustaa vain 0.5 % ja psychosis ex infectione acuta vain 0.2 % kaikista mielitaudeista. Jälkimmäisen ryhmän pienuuteen vaikuttaa se, että tauti on yleensä hyvin lyhytaikainen eikä useinkaan tule viranomaisten tietoon.

Dementia paralytica ja psychosis luegenea, jotka kumpikin ovat kuppataudin myöhäisoireita, edustavat 2.4 ja 0.4 % eli yhteensä 2.8 % kaikista mielitaudeista. Huomautettakoon, että nykyään on kuppatautia vastaan erittäin tehokas hoitokeino, malariaakuume, joka kykenee parantamaan taudin täydellisesti sen ollessa alkuaasteella. Tässäkään ryhmässä ei ole siis otettu huomioon niitä, jotka aikaisemmin ovat tautia sairastaneet, mutta siitä parantuneet.

Alkoholin aiheuttamia mielisairauksia, delirium tremensii ja psychosis Korsakovia, on tutkittujen joukossa ollut sangen vähän, edellistä yksi ja jälkimmäistä kaksi tapausta (vastaavat prosenttiluvut 0.03 ja 0.1). Edellisen luvun pienuuteen vaikuttaa se, että tauti yleensä on lyhytaikainen, kestäen usein vain viikon pari, joten puhdas satuma on merkinnyt melkoisesti. Tätä käsitystä tukee m. m. se, että kroonillisten alkoholistien joukossa oli runsaasti sellaisia henkilöitä, joilla oli kerran tai useammin ollut juoppohulluuskohtaus, vaikka he tutkimushetkellä olivat terveinä siitä. Jälkimmäisen taudin sulteen taas tutkijalääkärit ovat olleet hyvin varovaisia, sillä he ovat ottaneet huomioon vain aivan selvät tapaukset. Kroonillisten alkoholistien joukossa oli paljon sellaisia, joilla oli lieviä tähän tautiin viittaavia oireita, mutta joita ei ole pidetty kyllin selvinä, jotta heidät olisi voitu lukea tähän ryhmään.

De av älderdöm orsakade sinnessjukdomarna representera sammanlagt 8.6 % av alla sinnessjukdomar, och de fördela sig så, att den egentliga älderdömsslöheten (dementia senilis) utgör 5.1 %, den av äderförkalkning orsakade sinnessjukdomen (psychosis eller dementia arteriosclerotica) 1.5 % och gruppen psychosis praesenilis 2.0 %. Här bör man likväl påpeka, att det kan vara mycket svårt att hänföra dessa sjukdomar till olika grupper, ty flera olika faktorer kunna samtidigt leda till sjukdom; det beror sålunda av läkarens prövning, vilka symptom han ställer i förgrunden och alltså till vilken av ovannämnda grupper han hänför den undersökta. Det oaktat måste resultatet av undersökningen anses riktigt.

I tabellen följa härefter två mindre grupper, vilkas sociala betydelse är långt mindre än de ovannämnda sinnessjukdomarnas. Psychosis e vitiis cerebri representerar endast 0.5 % och psychosis ex infectione acuta endast 0.2 % av totalantalet fall av sinnessjukdom. Den sistnämnda sjukdomen är över huvud mycket kortvarig och kommer ofta inte till myndigheternas kännedom, vilket bidrager till, att de uppdagade fallen äro så få.

Dementia paralytica och psychosis luegenea, som båda äro sensymtom av syfilis, representera 2.4 och 0.4 eller sammanlagt 2.8 % av samtliga fall av sinnessjukdom. Det må nämnas, att det numera finnes ett mycket effektivt medel mot syfilis, malariafeber, som förmår bota sjukdomen fullständigt, då den befinner sig på begynnelsestadiet. Inte heller i denna grupp har man sålunda beaktat dem, som tidigare haft sjukdomen, men blivit friska.

Bland de undersökta har antalet fall av sinnessjukdomar, orsakade av alkoholmissbruk, delirium tremens och psychosis Korsakovi, varit mycket litet, respektive 1 och 2 fall (motsvarande 0.03 och 0.1 %). Att det första talet är så lågt, beror delvis av att sjukdomen över huvud är kortvarig och ofta pågår endast en vecka eller två, varför rena tillfälligheter här spelat en stor roll. Denna uppfattning stödes bl. a. av, att det bland de kroniska alkoholisterna fanns många, som en gång eller oftare haft anfall av delirium tremens, men voro friska vid undersökningstillfället. I fråga om den sistnämnda sjukdomen ha åter de undersökande läkarna varit mycket försiktiga, ty de ha endast beaktat fullt tydliga fall. Bland de kroniska alkoholisterna fanns det många, som hade lindriga symptom av psychosis Korsakovi, men hos vilka dessa symptom inte ansågos vara så utpräglade, att de sjuka kunde hänföras till denna grupp.

Kroonilliset alkoholistit on tutkimuksessa luettu mielisairaiden joukkoon, vaikka he varsinaisesti eivät siihen kuulukaan. Heitä osoittavaa prosenttilukua, 5.1, on pidettävä varsin suurena, etenkin kun otetaan huomioon, että tutkimus tarkoitti vain sellaisia yksilöitä, jotka lääketieteellisessä mielessä olivat kroonillisia alkoholisteja.

Morfinisteja on tutkimuksessa tavattu yksi ainoa. Tämä johtuu siitä, että tämä sairaalloisuus ei maassamme ole siinä määrin levinnyt kuin monissa muissa maissa. Sitä paitsi morfinismi on yleensä keskittynyt suurkaupunkeihin, jollaisia ei tutkimuksessa ollut mukana.

Sairasmielisiä eli psykopaatteja oli tutkimuksen tarkoittamista mielisairaista 4.5 %. Reactio psychogenea ja psychosis quaerulans muodostivat vain 0.4 %, mikä luku on sangen pieni, mutta syynä siihen on pidettävä sitä, että psykogeeniset reaktiot kestävät yleensä vain lyhyen aikaa. Sen lisäksi oli sairasmaisten joukossa monia sellaisia, joilla on ollut tällaisia psykogeenisiä reaktioita, vaikkei heissä tutkimushetkellä voitu havaita mitään siihen viittaavaa.

Sellaisia mielisairaita, joista lääkäri ei ole voinut esittää tarkkaa taudin määritelmää, oli 0.9 % kaikista mielisairaista.

Vajaamieliset, jotka taulukossa on käsitelty erikseen, jakaantuivat siten, että heistä oli vähämielisiä eli imbesillejä 72.8 % ja tylsämielisiä eli idiootteja 27.2 %.

De kroniska alkoholisterna ha i undersökningen betraktats som sinnessjuka, fastän de egentligen inte äro det. Procenttalet för dem, 5.1 %, måste anses vara mycket högt, i synnerhet då man tar hänsyn till, att undersökningen endast avsåg sådana individer, som voro kroniska alkoholister i medicinsk mening.

Vid undersökningen har endast 1 morfinist anträffats. Detta beror av, att denna sjukdom inte är så utbredd hos oss som i många andra länder. Dessutom förekommer morfinism mest i storstäderna, och undersökningen omfattade inte några sådana.

Av de sinnessjuka undersökningen hänförde sig till, voro 4.5 % psykopater. Gruppen reactio psychogenea och psychosis quaerulans utgjorde endast 0.4 %, vilket tal är mycket lågt, men orsaken därtill måste anses ligga i, att de psykogena reaktionerna över huvud äro kortvariga. Dessutom fanns det bland psykopaterna många, som hade haft dylika psykogena reaktioner, trots att man vid undersökningstillfället inte kunde iakttaga något, som tytt härför.

Procenttalet sådana sinnessjuka, om vilka läkarna inte kunde ge en noggrann sjukdomsdiagnos, var 0.9 % av totalantalet.

De intellektuellt defekta, som i tabellen utgöra en grupp för sig, fördela sig så, att 72.8 % av dem voro sinnessvaga eller imbeciller och 27.2 % sinnesslöa eller idioter.

II. Esiintymistiheys.

Jakaantuminen eri sukupuolten sekä kaupunkien ja maaseudun kesken. Edellä on yleispiirtein tarkastettu eri mielitautien keskinäistä suhdetta tutkimuksen antamien tulosten valossa. Jotta voitaisiin paremmin selvittää kunkin taudin yleisyyttä eli esiintymistiheyttä, on tämän jälkeen laskettu eri tautiryhmiin kuuluvien henkilöiden luku promilleinä asianomaisten paikkakuntien koko asukasluvusta. Pohjana on käytetty vuoden 1936 alussa henkikirjoitettua väestöä, joka tutkituilla alueilla oli 418 472 henkeä, niistä miehiä 203 141 ja naisia 215 331. Tästä asukasmäärästä edustivat tutkimuksen käsittämät 4 878 henkisesti sairasta henkilöä 11.66 0/00, jakaantuen siten, että mielisairaita tutkimuksen tarkoittamassa merkityksessä oli 7.23 0/00 ja vajaamielisiä 4.43 0/00. Pidettäessä silmällä sukupuolijakoa osoittautuu henkisten sairauksien esiintymistiheys miesten joukossa 12.64 0/00:ksi ja naisten joukossa 10.73 0/00:ksi. Mielisairaita erikseen oli miespuolisesta väestöstä 7.36 0/00 ja naispuolisesta 7.11 0/00, vajaamielisiä taas 5.28 ja 3.62 0/00. Miehiä osoittavat suhdeluvut olivat siis kauttaaltaan suuremmat kuin vastaavat naisia osoittavat luvut.

Kunkin tautiryhmän promilleluvut esitetään seuraavassa taulukossa, laskettuina erikseen myös kaupunkien ja maaseudun osalta. Ne perustuvat liitetäulussa I oleviin absoluuttisiin lukuihin.

Psychosis manico-depressivan esiintymistiheys oli tutkimuksen mukaan 0.25 0/00. Tämä tauti oli jonkin verran yleisempi miesten kuin naisten keskuudessa; edellisistä sairasti sitä 0.27 0/00 ja jälkimmäisistä 0.23 0/00. Ero ei siis ole suuri, ja siihen on saattanut huomattavasti vaikuttaa sattuma, sillä tautihan on yleensä lyhytaikainen. Kaupunkien ja maaseudun välinen ero ei myöskään ole tuntuva. Kaupungeissa tämän taudin esiintymistiheys oli 0.27 0/00 ja maaseudulla 0.24 0/00. Kaupungeissa promilleluku miesten osalta oli 0.20 ja naisten osalta 0.31, mutta maaseudulla suhde oli päinvastainen, sillä vastaavat promilleluvut siellä olivat 0.28 ja 0.21.

II. Frekvens.

Fördelning mellan kön samt mellan städer och landsbygd. Här ovan har förhållandet mellan de olika sinnessjukdomarna granskats i stora drag i ljuset av undersökningsresultaten. I syfte att få en tydligare bild av frekvensen av varje sjukdom har man lärefter räknat ut antalet till olika sjukdomsgrupper hänfödda personer i promille av totalantalet invånare på respektive orter. Härvid har man utgått från den i början av år 1936 mantalsskrivna befolkningen, som på de undersökta områdena bestod av 418 472 personer, bland dem 203 141 män och 215 331 kvinnor. De i undersökningen behandlade 4 878 psykiskt sjuka individerna utgjorde 11.66 0/00 av denna befolkning, och fördelade sig så, att 7.23 0/00 voro sinnessjuka i den i undersökningen avsedda betydelsen och 4.43 0/00 intellektuellt defekta. Frekvensen av psykiska sjukdomar var 12.64 0/00 bland männen och 10.73 0/00 bland kvinnorna. De sinnessjuka männen utgjorde 7.36 0/00 av den manliga befolkningen, kvinnorna 7.11 0/00 av den kvinnliga, för de intellektuellt defekta voro motsvarande tal 5.28 och 3.62 0/00. Relationstalen för männen voro sålunda genomgående större än för kvinnorna.

Promilletalen för varje sjukdomsgrupp framgå av följande tabell, även uträknade särskilt för städerna och för landsbygden. De basera sig på de absoluta talen i tabellbilagan I.

Frekvensen av psychosis manico-depressiva var enligt undersökningen 0.25 0/00. Denna sjukdom var något allmännare bland männen än bland kvinnorna; av de förstnämnda ledo 0.27, av de sistnämnda 0.23 0/00 av den. Skillnaden är sålunda inte stor och tillfälligheter ha i hög grad kunnat inverka på den, ty sjukdomen är över huvud kortvarig. Stor är inte heller skillnaden mellan städerna och landsbygden. I städerna var frekvensen 0.27, på landsbygden 0.24 0/00. I städerna var promilletalet för männen 0.20 och för kvinnorna 0.31, men på landsbygden var förhållandet det motsatta, ty respektive promilletal voro där 0.28 och 0.21.

2. Mielisairaat ja vajaamieliset 0/00:inä väestöstä. — Sinnessjuka och intellektuellt defekta i 0/00 av folk mängden.

	Kaupungit Städer			Maaseutu Landsbygd			Kaikkiaan Inalles		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>									
Psychosis manico-depressiva	0.20	0.31	0.27	0.28	0.21	0.24	0.27	0.23	0.25
Schizophrenia	5.80	6.81	6.38	3.83	3.69	3.76	4.17	4.38	4.28
Dementia epileptica	0.08	0.17	0.13	0.19	0.26	0.22	0.17	0.24	0.20
Epilepsia	0.48	0.38	0.42	0.86	0.97	0.92	0.79	0.84	0.82
Dementia senilis	0.14	0.52	0.36	0.24	0.51	0.37	0.22	0.51	0.37
Psychosis arteriosclerotica	0.23	0.61	0.45	0.02	0.04	0.03	0.05	0.16	0.11
Psychosis praesenilis	0.08	0.19	0.14	0.08	0.20	0.14	0.08	0.20	0.14
Psychosis e vitiis cerebri	0.03	0.02	0.02	0.04	0.03	0.04	0.04	0.03	0.03
Psychosis ex infectione acuta	—	0.02	0.01	0.02	0.01	0.02	0.02	0.01	0.02
Dementia paralytica	0.80	0.21	0.46	0.15	0.05	0.10	0.27	0.08	0.17
Psychosis luogena	0.08	0.04	0.06	0.02	0.02	0.02	0.03	0.03	0.03
Delirium tremens	0.03	—	0.01	—	—	—	0.005	—	0.002
Psychosis Korsakowi	0.03	—	0.01	—	0.01	0.003	0.005	0.005	0.005
Alcoholismus chronicus	2.07	0.10	0.94	0.45	0.01	0.23	0.73	0.03	0.37
Morphinismus	—	—	—	0.01	—	0.003	0.005	—	0.002
Constitutio psychopathica	0.43	0.29	0.35	0.38	0.26	0.32	0.39	0.27	0.33
Reactio psychogena. Psychosis quae- rulans	0.06	—	0.02	0.03	0.03	0.03	0.04	0.02	0.03
Psychosis non definita	—	0.06	0.04	0.08	0.07	0.08	0.07	0.07	0.07
Yhteensä — Summa	10.54	9.73	10.07	6.68	6.87	6.53	7.86	7.11	7.28
<i>Vajaamieliset — Intellektuellt defekta</i>									
Imbecillitas	3.36	1.52	2.30	4.03	2.86	3.45	3.92	2.56	3.22
Idiotia	0.65	0.29	0.45	1.52	1.27	1.39	1.36	1.06	1.21
Yhteensä — Summa	4.01	1.81	2.75	5.55	4.13	4.84	5.28	3.62	4.43

Mitä tulee schizofreniaan eli jakomielitautiin, oli sen esiintymistiheys tutkituilla alueilla kaikkiaan 4.28 0/00. Se oli jonkin verran yleisempi naisten kuin miesten keskuudessa, näiden suhdelukujen ollessa 4.38 ja 4.17 0/00. Kun tarkastellaan tämän taudin esiintymistä kaupungeissa ja maaseudulla, on huomattavissa melkoinen ero. Kaupunkien asukkaista sairasti sitä 6.38 0/00 ja maaseudun vain 3.76 0/00. Yleensä esitetään tämän eron syyksi se, että kaupungeissa on runsaasti muuttanut väestöä, jonka joukossa mielisairauksia esiintyisi suhteellisesti enemmän. Kuten tuonnempana toisessa yhteydessä havaitaan, ei tämä selitys näytä tutkimuksen tulosten valossa oikealta. Kun jakomielitautin perimmäinen syy ei ole selvillä, ei jää muuta mahdollisuutta kuin että kaupunki sellaisenaan asettaa asukkaalleen suurempia vaatimuksia ja aiheuttaa sielullisia ristiriitoja, jotka myötävaikuttavat taudin puhkeamiseen. Kohdistettaessa vielä huomiota eri sukupuoliin voidaan panna merkkeille, että kaupungeissa sairasti miehistä jakomielitautia 5.80 0/00 ja naisista 6.81 0/00, maaseudulla taas vastaavasti 3.83 ja 3.69 0/00, joten suhteet olivat vastakkaiset.

Kaatumatautisia oli kaikkiaan 1.02 0/00 tutkitujen alueiden väestöstä. Tauti oli tutkimuksen

Schizofreniens frekvens på de undersökta orterna var sammanlagt 4.28 0/00. Sjukdomen var något vanligare bland kvinnorna än bland männen; relationstalen voro respektive 4.38 och 4.17 0/00. I frekvensen av denna sjukdom i städerna och på landsbygden kan en rätt stor skillnad iakttagas. Av invånarna i städerna ledo 6.38, av dem på landsbygden endast 3.76 0/00 av den. Över huvud söker man förklara skillnaden så, att en stor del av befolkningen i städerna består av inflyttade, och att antalet sinnessjuka voro relativt taget större bland dem. Såsom det kommer att framgå i ett annat sammanhang, ge undersökningsresultaten inte något stöd åt denna förklaring. Då den yttersta orsaken till schizofrenien inte är klarlagd, återstår ingen annan möjlighet till förklaring än den, att staden som sådan ställer större krav på sina invånare och orsakar psykiska konflikter, som bidraga till sjukdomens utbrott. En granskning av sjukdomens frekvens hos de olika könen ger vid handen, att i städerna 5.80 0/00 av männen och 6.81 0/00 av kvinnorna ledo av schizofreni, på landet voro motsvarande tal resp. 3.83 och 3.69 0/00. Förhållandet var sålunda omvänt.

Sammanlagt 1.02 0/00 av befolkningen på de undersökta områdena hade fallandesjuka. Att

mukaan yleisempi naisten kuin miesten keskuudessa, vastaavien suhdelukujen ollessa 1.08 0/00 ja 0.96 0/00. Sama suhde vallitsi myös molemmissa kaatumatautisten ryhmissä: dementia epileptican esiintymistiheys oli miesten keskuudessa 0.17 0/00 ja naisten keskuudessa 0.24 0/00 sekä epilepsian vastaavasti 0.79 ja 0.84 0/00. Kaupunkien ja maaseudun välinen ero oli huomattavan suuri, sillä molemmat ryhmät huomioon ottaen oli kaatumatautisia kaupungeissa 0.55 0/00 ja maaseudulla 1.14 0/00. Tähän eroon on ilmeisesti vaikuttanut se, että kaupungeissa kaatumatautisten selvälle saaminen on hyvin vaikeaa, kun ihmiset pyrkivät salaamaan tätä tautia, koska sen ilmitulosta voisi olla vahinkoa asianomaisen ansiomahdollisuuksiin nähden. Sitä paitsi tauti saattaa monissa tapauksissa olla melko lievää laatua, jolloin kohtaukset tulevat vain öisin, eivätkä sivulliset näin ollen saa asiaa tietoonsa. Tämän lisäksi on muistettava, että kaupunkien asukkaista suuri osa on muuttanutta väestöä, jonka keskuudessa tällainen sairaus on harvinainen, koska se vähentää asianomaisen työkykyä ja toimeentulomahdollisuuksia etenkin kaupungeissa. Muuten olivat kaupungeissa molempien sukupuolten suhdeluvut jokseenkin tasaiset, miesten 0.56 ja naisten 0.55 0/00. Maaseudulla vastaavat luvut olivat 1.05 ja 1.23 0/00. Tarkasteltaessa kumpaakin kaatumatautiryhmää erikseen voidaan todeta, että dementia epileptican esiintymistiheys kaupungeissa oli 0.13 ja maaseudulla 0.22 0/00. Kaupungeissa se oli yleisempi naisten kuin miesten keskuudessa, suhdelukujen ollessa 0.17 ja 0.08 0/00. Samoin oli asianlaita maaseudulla, jossa vastaavat suhdeluvut olivat 0.26 ja 0.19 0/00. Pelkkä epilepsia taas näyttää olevan kaupungeissa yleisempi miesten kuin naisten keskuudessa, kuten promilleluvut 0.48 ja 0.38 osoittavat. Maaseudulla suhde oli päinvastainen, promillelukujen ollessa 0.86 ja 0.97.

Kolme seuraavaa, vanhuudesta tai ikäkaudesta johtuvaa tautiryhmää edustivat tutkimuksen mukaan yhteensä 0.62 0/00 väestöstä. Naisten keskuudessa niiden esiintymistiheys oli 0.87 0/00 ja miesten keskuudessa vain 0.35 0/00. Melkein yhtä suuri ero oli kaupunkien ja maaseudun välillä; edellisissä näiden sairauksien esiintymistiheys oli 0.95 0/00 ja jälkimmäisessä 0.54 0/00. Sekä kaupungeissa että maaseudulla nämä sairaudet olivat yleisempiä naisten kuin miesten joukossa. Miesten promilleluku oli kaupungeissa 0.45 ja maaseudulla 0.34, naisten vastaavasti 1.32 ja 0.75.

Tarkasteltaessa erikseen kutakin näistä kolmesta taudista huomataan, että vanhuuden tylsistyminen (dementia senilis) oli niistä yleisin. Sen esiintymistiheys koko tutkitulla alueella oli 0.37 0/00,

döma av undersökningen är sjukdomen vanligare bland kvinnorna än bland männen; motsvarande promilletal voro 1.08 och 0.96. Detsamma var fallet även i de två olika grupperna av fallandesjuka: frekvensen av dementia epileptica var bland männen 0.17 och bland kvinnorna 0.24 0/00, för epilepsia voro motsvarande promilletal 0.79 och 0.84. Skillnaden mellan städerna och landsbygden var ganska stor; promilletalet för de två grupperna fallandesjuka var i städerna 0.55 och på landsbygden 1.14. Till denna skillnad bidrar tydligen den omständigheten, att det i städerna är mycket svårt att uppdaga sjukdomsfallen, när man söker hemlighålla sjukdomen, då det kunde försvåra den sjukas utkomstmöjligheter, om den bleve bekant. Dessutom är sjukdomen ofta ganska lindrig; då uppträda anfallen endast om natten så att någon utomstående inte får vetskap om dem. Därtill kommer ytterligare, att en stor del av befolkningen i städerna består av inflyttade personer, bland vilka ifrågavarande sjukdom är sällsynt, eftersom den minskar vederbörandes arbetsförmåga och utkomstmöjligheter framför allt i en stad. För övrigt voro relationstalen för bägge könen i städerna nästan lika stora: för männen 0.56 och för kvinnorna 0.55 0/00. På landsbygden voro motsvarande tal 1.05 och 1.23 0/00. En granskning av de två sjukdomsgrupperna var för sig ger vid handen, att frekvensen av dementia epileptica i städerna var 0.13 och på landsbygden 0.22 0/00. I städerna var sjukdomen vanligare bland kvinnorna än bland männen: relationstalen voro 0.17 och 0.08 0/00. Detsamma var fallet på landet, där motsvarande relationstal voro 0.26 och 0.19 0/00. Epilepsia åter synes i städerna vara vanligare bland män än bland kvinnor såsom framgår av relationstalen 0.48 och 0.38 0/00. På landet var förhållandet det motsatta; relationstalen voro 0.86 och 0.97 0/00.

De tre följande sjukdomsgrupperna, som representera sjukdomar, betingade av ålderdom eller övergångsåldern, omfattade enligt undersökningen sammanlagt 0.62 0/00 av befolkningen. Bland kvinnorna var deras frekvens 0.87 och bland männen endast 0.35 0/00. Nästan lika stor var skillnaden mellan städerna och landsbygden, relationstalen voro respektive 0.95 och 0.54 0/00. Både i städerna och på landsbygden voro dessa sjukdomar vanligare bland kvinnorna än bland männen. Promilletalet för männen var i städerna 0.45 och på landet 0.34, för kvinnorna resp. 1.32 och 0.75.

En granskning av dessa tre sjukdomar särskilt för sig ger vid handen, att ålderdomslöheten (dementia senilis) var den vanligaste av dem. Dess frekvens på hela det undersökta området var

naisten keskuudessa erikseen 0.51 0/00 ja miesten vain 0.22 0/00. Tämän taudin jakaantumisessa kaupunkien ja maaseudun kesken ei ole suurtakaan eroa. Molemmat sukupuolet huomioon ottaen esiintymistiheys kaupungeissa oli 0.36 0/00 ja maaseudulla 0.37 0/00, miesten osalta 0.14 ja 0.24 0/00, naisten osalta taas 0.52 ja 0.51 0/00.

Harvinaisin tämän ryhmän taudeista oli psychosis arteriosclerotica, jonka esiintymistiheys oli kaikkiaan 0.11 0/00, naisten keskuudessa erikseen 0.16 ja miesten 0.05 0/00. Maaseudun ja kaupunkien välillä on tämän taudin suhteen suurin ero. Kaupungeissa sen esiintymistiheys oli 0.45 ja maaseudulla ainoastaan 0.03 0/00, joten tauti oli kaupungeissa 15 kertaa yleisempi kuin maaseudulla. Miesten promilleluku oli kaupungeissa 0.23 ja maaseudulla 0.02, naisten vastaavasti 0.61 ja 0.04. Mikä tämän suunnattoman eron aiheuttaa, on mahdotonta sanoa, sillä tiede ei ole voinut vielä todistaa varmaa syytä tämän taudin välilliseen aiheuttajaan, verisuonten kalkkeutumiseen.

Varhaisvanhuuden mielisairaus eli psychosis praesenilis oli hiukan yleisempi kuin viimeksi puheena ollut mielisairaus. Sen esiintymistiheys oli 0.14 0/00, naisten keskuudessa erikseen 0.20 ja miesten 0.08 0/00. Kaupungeissa ja maaseudulla sen esiintymistiheyttä osoittava promilleluku oli sama, 0.14. Miespuolisesta väestöstä sairasti tätä tautia sekä kaupungeissa että maaseudulla 0.08 0/00 ja naispuolisesta väestöstä kaupungeissa 0.19 0/00 ja maaseudulla 0.20 0/00. Miesten ja naisten keskeiseen eroon voidaan esittää ilmeinen syy. Kuten aikaisemmin on mainittu, vaikuttaa tämän taudin syntyyn erikoisesti ylimenokausi, ja sehän on huomattavasti voimakkaampi tekijä naisissa kuin miehissä.

Siihen suureen eroon, mikä edellä on todettu vanhuudesta johtuvien mielisairauksien yleisyydessä miesten ja naisten keskuudessa, on mutten osaltaan huomattavasti vaikuttamassa se seikka, että naisia on tuntuvasti runsaammin vanhempien ihmisten joukossa, vieläpä suhteellisesti sitä enemmän, mitä korkeampiin ikäluokkiin tullaan. Asian valaisemiseksi voidaan mainita, että vuoden 1930 väestötilaston mukaan kuului tutkituilla alueilla ikäluokkiin 50 vuodesta ylöspäin miehiä 31 828 ja naisia 39 877 sekä 70 vuotta täyttäneisiin miehiä 5 841 ja naisia 8 965.

Psychosis e vitiis cerebri ja psychosis ex infectione acuta, joiden esiintymistiheydeksi on saatu 0.03 ja 0.02 0/00, ovat siksi pieniä ryhmiä, ettei näiden harvalukuisten tapausten perustuksella voida sanoa mitään varmaa tautien levinneisyydestä eri sukupuolten tai kaupunki- ja maaseutuväestön keskuudessa.

0.37 0/00, bland kvinnorna 0.51 0/00 och bland männen endast 0.22 0/00. Någon större skillnad i frekvensen av denna sjukdom föreligger icke mellan städerna och landsbygden. För båda könen var den i städerna 0.36 0/00 och på landsbygden 0.37 0/00, bland männen resp. 0.14 och 0.24 0/00, bland kvinnorna resp. 0.52 och 0.51 0/00.

Den sällsyntaste av sjukdomarna i denna grupp var psychosis arteriosclerotica; totalfrekvensen var 0.11 0/00, bland kvinnorna 0.16 0/00 och bland männen 0.05 0/00. I fråga om denna sjukdom föreligger det en stor skillnad mellan landsbygden och städerna. I städerna var frekvensen 0.45 0/00 och på landsbygden endast 0.03 0/00. Sjukdomen är sålunda 15 gånger vanligare i städerna än på landsbygden. Promilletalet för männen var i städerna 0.23 och på landet 0.02, för kvinnorna resp. 0.61 och 0.04. Det är omöjligt att säga vad denna oerhörda skillnad beror av, ty vetenskapen har ännu icke kunnat fastställa orsakerna till äderförkalkningen, som indirekt framkallar sjukdomen.

Psychosis praesenilis var något vanligare än den sistnämnda sinnessjukdomen. Frekvensen var 0.14 0/00, bland kvinnorna 0.20 och bland männen 0.08 0/00. Promilletalet för frekvensen i städerna och på landsbygden var detsamma, 0.14. Både i städerna och på landsbygden led 0.08 0/00 av den manliga befolkningen av denna sjukdom, av den kvinnliga i städerna 0.19 0/00 och på landsbygden 0.20 0/00. Till skillnaden mellan talen för män och för kvinnor kan en tydlig orsak påvisas. Som sagt inverkar framför allt övergångsåldern till uppkomsten av ifrågavarande sjukdom, och som bekant är den en långt mer betydelsefull faktor hos kvinnorna än hos männen.

Till den stora skillnad, som ovan konstaterats i fråga om de av ålderdom betingade sinnessjukdomarnas frekvens bland män och kvinnor, bidrager för övrigt i hög grad den omständigheten, att antalet gamla kvinnor är långt större än antalet gamla män; och ju högre åldersklasser man kommer till, desto mer ökas denna skillnad i antalet. För att belysa detta faktum kan man nämna, att enligt befolkningsstatistiken av år 1930 fanns det på de undersökta områdena 31 828 män och 39 877 kvinnor, som voro över 50 år gamla, och 5 841 män och 8 965 kvinnor, som fyllt 70 år.

Grupperna psychosis e vitiis cerebri och psychosis ex infectione acuta, vilkas frekvens enligt undersökningen var 0.03 och 0.02 0/00, äro så pass små, att de fåtaliga fallen inte ge någon tillförlitlig bild av utbredningen av dessa sjukdomar bland de olika könen eller bland stads- och lantbefolkningen.

Jos sitten siirrytään tarkastamaan kuppataudista johtavia mielisairauksia dementia paralytica ja psychosis luegenea, oli niiden yhteinen esiintymistiheys 0.20 ‰ , josta edellisen osalle tuli 0.17 ‰ ja jälkimmäisen osalle vain 0.03 ‰ . Kuten etukäteen saattoi olettaakin, osoittautuivat tämän ryhmän taudit yleisemmiksi miesten kuin naisten keskuudessa. Miehistä sairasti näitä tauteja 0.30 ‰ ja naisista vain 0.11 ‰ . Dementia paralytica esiintymistiheys miespuolisessa väestössä oli 0.27 ‰ ja naispuolisessa 0.08 ‰ , kun taas psychosis luegenea oli tutkimuksen mukaan yhtä yleinen kummankin sukupuolen keskuudessa, promilleluku 0.03 . Joskin ero eri sukupuolten kesken on jo huomattava, niin vielä suurempi se on, kun verrataan kaupunkeja ja maaseutua. Esiintymistiheys kaupungeissa oli molemmat ryhmät huomioon ottaen 0.52 ‰ , mutta maaseudulla vain 0.12 ‰ . Dementia paralytica esiintymistiheys oli kaupungeissa 0.46 ‰ ja maaseudulla 0.10 ‰ , psychosis luegenean vastaavasti 0.06 ja 0.02 ‰ . Eri sukupuolia silmällä pitäen voidaan vielä todeta, että tautien esiintymistiheys oli suurin, 0.88 ‰ , kaupunkien miespuolisessa väestössä, jota vastoin vastaava promilleluku maaseudun miespuolisen väestön osalta oli vain 0.17 . Kaupunkien naispuolisenkin väestön keskuudessa nämä taudit olivat yleisempiä kuin maaseudun miesten, niin että promilleluku nousi 0.25 :een, samalla kuin se maaseudun naispuolisen väestön keskuudessa jäi vain 0.07 :ään. Dementia paralytica, joka edellä esitetyin mukaan oli huomattavasti yleisempi tauti kuin psychosis luegenea, sairasti kaupunkien miespuolisesta väestöstä 0.80 ‰ ja naispuolisesta 0.21 ‰ , maaseudun vastaavien promillelukujen ollessa 0.15 ja 0.05 . Psychosis luegenea taas sairasti 0.08 ‰ kaupunkien miespuolisesta ja 0.04 ‰ niiden naispuolisesta väestöstä, kun sen sijaan maaseudulla promilleluku molempien sukupuolten keskuudessa jäi 0.02 :een. Suuret eroavaisuudet sekä eri sukupuolten että kaupunkien ja maaseudun välillä ovat tavallaan luonnollisia, kun tiedetään näiden tautien johtuvan kuppataudista, joka vuorostaan on juuri kaupunkien ja asutuskeskuksien vaiva.

Varsinaisia alkoholista johtuvia mielisairauksia on tutkimuksessa tavattu sängen vähän, niin että delirium tremensin esiintymistiheydeksi tuli 0.002 ‰ ja psychosis Korsakowin 0.005 ‰ . Tapausten harvalukuisuuden takia ei näiden tulosten perustuksella käy tekeminen pitemmälle meneviä johtopäätöksiä.

Sen sijaan oli kronillisia alkoholisteja tutkimuksen tarkoittamassa merkityksessä melko paljon, niitä kun tavattiin kaikkiaan 0.37 ‰ tutkittujen paikkakuntien asukkaista. Tämä vika on tunne-

Frekvensen av de sinnessjukdomar, som betingas av syfilis, nämligen dementia paralytica och psychosis luegenea, var sammanlagt 0.20 ‰ , för den förstnämnda var promilletalet 0.17 och för den sistnämnda endast 0.03 . Såsom det var att förmoda visade sig dessa sjukdomar vara vanligare bland männen än bland kvinnorna; promilletalen voro resp. 0.30 och 0.11 . Frekvensen av dementia paralytica bland den manliga befolkningen var 0.27 ‰ och bland den kvinnliga 0.08 ‰ , medan åter psychosis luegenea av undersökningen att döma var lika vanlig bland männen som bland kvinnorna; promilletalet var 0.03 . Trots att skillnaden mellan de olika könen är rätt betydande, är den ännu större mellan städerna och landsbygden. Frekvensen i städerna för båda grupperna var 0.52 ‰ , på landsbygden endast 0.12 ‰ . Frekvensen av dementia paralytica var i städerna 0.46 , på landet 0.10 ‰ , motsvarande tal för psychosis luegenea voro 0.06 och 0.02 ‰ . Med tanke på de båda könen kan man ytterligare konstatera, att sjukdomarnas frekvens var störst, 0.88 ‰ , bland den manliga befolkningen i städerna, medan motsvarande promilletal för den manliga befolkningen på landsbygden endast var 0.17 . Även bland den kvinnliga stadsbefolkningen voro dessa sjukdomar vanligare än bland den manliga lantbefolkningen; promilletalet för kvinnorna i städerna utgjorde 0.25 , för dem på landsbygden endast 0.07 . För dementia paralytica, vilken som sagt var en mycket vanligare sjukdom än psychosis luegenea, var promilletalet för den manliga befolkningen i städerna 0.80 och för den kvinnliga 0.21 , motsvarande tal för landsbygden voro 0.15 och 0.05 ‰ . Av den manliga befolkningen i städerna led 0.08 , av den kvinnliga 0.04 ‰ av psychosis luegenea; på landsbygden åter stannade promilletalet för vardera könet vid 0.02 . De stora skiljaktigheterna både mellan de två könen och mellan städerna och landsbygden äro på sätt och vis naturliga med tanke på att sjukdomarna i fråga betingas av syfilis, som i sin tur är vanligast i städer och stora bosättningscentra.

De vid undersökningen påträffade fallen av egentliga, av alkoholmissbruk orsakade sinnessjukdomar äro mycket få; frekvensen av delirium tremens var 0.002 ‰ , av psychosis Korsakowi 0.005 ‰ . Då fallen voro så få, kan man på basen av dem inte dra några längre gående slutsatser.

Däremot var antalet kroniska alkoholister i den av undersökningen avsedda betydelsen rätt stort och utgjorde sammanlagt 0.37 ‰ av befolkningen på de undersökta områdena. Denna sjukdom är

tusti yleisempi miesten kuin naisten keskuudessa. Tutkimuksen osoittamaa eroa tässä suhteessa voidaan pitää odotettua suurempanakin. Niinpä saatiin kroonillisen alkoholismin esiintymistiheydeksi miespuolisen väestön keskuudessa 0.73 0/00 ja naispuolisen vain 0.03 0/00. Ero kaupunkien ja maaseudun kesken on niinkään melkoinen. Kun esiintymistiheys kaupungeissa oli 0.94 0/00, se jäi maaseudulla vain neljännekseen siitä eli 0.23 0/00:een. Jos edelleen tarkastetaan tämän taudin jakaantumista molempien sukupuolten kesken erikseen kaupungeissa ja maaseudulla, huomataan, että promilleluku kaupunkien miespuolisen väestön keskuudessa oli 2.07, vastaavan luvun ollessa maaseudulla 0.45. Naispuolisen väestön osalta suhdeluku kaupungeissa oli 0.10 ja maaseudulla vain 0.01.

Ainoa tutkimuksessa tavattu morfinisti edustaa 0.002 0/00 koko alueen väestöstä. Tämän nojalla ei tietenkään voida tehdä mitään johtopäätöksiä.

Seuraava ryhmä *constitutio psychopathica* käsittää sairasmieliset, jotka ovat joko yhteiskuntavastaisia tai muuten yhteiskuntaelämään sopimattomia. Heitä oli 0.33 0/00 koko väestöstä, miehistä 0.39 0/00 ja naisista 0.27 0/00, joten tämä tauti oli miesten keskuudessa jonkin verran yleisempi. Kaupunkien ja maaseudun välillä ei ollut suurta eroa; edellisissä näiden sairasmielisten esiintymistiheys oli 0.35 0/00 ja jälkimmäisessä 0.32 0/00. Kaupunkien miespuolisen väestön keskuudessa vastaava luku oli 0.43 ja naispuolisen väestön 0.29 0/00. Maaseudulla kuului tähän ryhmään miehistä 0.38 0/00 ja naisista 0.26 0/00.

Edelliseen läheisesti liittyviä ovat *reactio psychogenea* ja *psychosis quacrulans*, jotka ovat sairasmielisillä esiintyviä patologistia reaktiotiloja. Niiden esiintymistiheydeksi on saatu verraten pieni luku, 0.03 0/00, mihin kuitenkin vaikuttaa tällaisten tilojen lyhytaikaisuus. Miesten keskuudessa ne olivat yleisempää kuin naisten, vastaavien promillelukujen ollessa 0.04 ja 0.02. Kaupunkien koko väestöstä niitä tavattiin 0.02 0/00:llä, miespuolisesta väestöstä erikseen 0.06 0/00:llä, mutta naispuolisessa väestössä ei lainkaan. Tästä ei kuitenkaan voida tehdä sitä johtopäätöstä, ettei niitä yleensä esiintyisi kaupunkien naispuolisessa väestössä, vaan tutkimuksen tulos johtuu ilmeisesti sattumasta. Maaseudulla edusti kumpaakin sukupuolta sama suhdeluku, 0.03 0/00.

Mitä vihdoin vajaamielisiin tulee, on edellä jo mainittu, että vähä- ja tylsämielisiä tavattiin yhteensä 4.43 0/00 koko väestöstä, miespuolisesta väestöstä erikseen 5.28 0/00 ja naispuolisesta 3.62 0/00. Tätä huomattavaa eroa ei voida selittää mistään

som bekant vanligare bland männen än bland kvinnorna. Den skillnad som framgått av undersökningen kan anses vara större än man väntat. Sälunda utgjorde frekvensen av kronisk alkoholism bland männen 0.73 0/00 och bland kvinnorna endast 0.03 0/00. Även skillnaden mellan städerna och landsbygden är avsevärd. Medan frekvensen i städerna utgjorde 0.94 0/00, var den på landsbygden endast en fjärdedel därav eller 0.23 0/00. Granskar man ytterligare frekvensen av denna sjukdom hos de två könen särskilt för sig i städerna och på landsbygden, visar det sig, att promilletalet för den manliga stadsbefolkningen var 2.07, medan motsvarande tal för landsbygden var 0.45. För den kvinnliga befolkningen voro promilletalen resp. 0.10 och endast 0.01.

Den enda vid undersökningen anträffade morfinisten representerar endast 0.002 0/00 av befolkningen på de undersökta områdena. Detta enda fall tillåter givetvis inte några slutsatser.

Den följande gruppen *constitutio psychopathica* omfattar de psykopater, som äro asociala eller i övrigt olämpliga för samhällslivet. De utgjorde 0.33 0/00 av totalbefolkningen, 0.39 0/00 av männen och 0.27 0/00 av kvinnorna; sjukdomen är sällunda något vanligare bland de förstnämnda än bland de sistnämnda. Några större skiljaktigheter mellan städerna och landsbygden förelägo inte: frekvensen var resp. 0.35 och 0.32 0/00. För den manliga befolkningen i städerna var motsvarande tal 0.43 0/00, för den kvinnliga 0.29 0/00. På landsbygden hörde 0.38 0/00 av männen och 0.26 0/00 av kvinnorna till denna grupp.

Nära anslutna till sistnämnda sjukdom äro *reactio psychogenea* och *psychosis quacrulans*, som representera hos psykopaterna framträdande patologiska reaktionstillstånd. Frekvensen av dem har visat sig vara ganska liten, 0.03 0/00; därtill har dock kortvarigheten av ifrågavarande tillstånd bidragit. De voro vanligare bland männen än bland kvinnorna; motsvarande promilletal voro 0.04 och 0.02. Bland stadsbefolkningen var frekvensen 0.02 0/00, bland männen tagna särskilt för sig 0.06 0/00, medan inget enda fall påträffades bland kvinnorna. Detta berättigar dock inte till slutsatsen, att sjukdomarna ifråga alls icke skulle förekomma bland den kvinnliga stadsbefolkningen; resultatet beror uppenbart av en tillfällighet. På landet var frekvensen lika stor hos de två könen, 0.03 0/00.

Om de intellektuellt defekta har det redan nämnts, att frekvensen av sinnessvaga och sinnesslöa utgjorde 4.43 0/00 av hela befolkningen, bland den manliga 5.28 och bland den kvinnliga 3.62 0/00. Denna avsevärda skillnad kan inte

erikoisista seikoista johtuvaksi, sillä ei tiedetä sellaisia syitä, jotka aiheuttaisivat vajaamielisyyttä erikoisesti mihiissä. Kaupungeissa oli vajaamielisiä kaikkiaan vain 2.75 0/00, mutta maaseudulla 4.84 0/00. Kysymyksessä olevan eron on aiheuttanut ainakin osittain se, että kaupunkien asukkaista suurempi osa on muualta muuttaneita eikä näiden keskuudessa voi ainakaan suuressa määrässä olla vajaamielisiä ainesta. Kaupungeissa oli ero miesten ja naisten kesken varsin tuntuva, promillettalun ollessa miesten kohdalta 4.01 ja naisten kohdalta ainoastaan 1.81. Tähän taas on ilmeisesti vaikuttanut osaltaan se, että kaupungeissa on paljon vaikeampi saada tietoonsa tällaisia henkilöitä, etenkin juuri kodin piirissä eläviä naisia, joiden suhteen ei useinkaan herätä ihmetystä se, etteivät he mahdollisesti ole toimissa kodin ulkopuolella, kun sen sijaan miespuolisissa henkilöissä tällainen seikka helposti huomataan ja asianomainen vajavaisuus tulee toistenkin tietoon, jollei aikaisemmin, niin asevelvollisuuskutsunnoissa. Myös maaseudulla oli vajaamielisiä runsaammin miesten kuin naisten joukossa, vastaavien suhdelukujen ollessa 5.55 ja 4.13 0/00.

Jos sitten tarkastetaan erikseen kumpaakin vajaamielisten ryhmää, voidaan panna merkille, että vähämielisiä on huomattavasti enemmän kuin tylsämielisiä. Vähämielisten esiintymistiheys oli kaikkiaan 3.22 0/00 ja tylsämielisten 1.21 0/00. Miespuolisesta väestöstä oli vähämielisiä 3.92 0/00 ja naispuolisesta 2.56 0/00. Maaseudulla kuului niihin 3.45 0/00 ja kaupungeissa 2.30 0/00 kaikista asukkaista. Kaupunkien miespuolisessa väestössä tavattiin niitä 3.36 0/00 ja naispuolisessa 1.52 0/00, maaseudun vastaavasti 4.03 ja 2.86 0/00. Näiden lukujen suhteen on huomautettava, että ero maaseudun ja kaupunkien välillä ei miesten osalta ole erikoisen suuri, mutta kylläkin naisten osalta, mikä varmistaa edellä esitettyä käsitystä, että miespuoliset vähämieliset ovat paremmin tulleet vieraidenkin tietoon.

Tylsämielisiäkin oli runsaammin mies- kuin naispuolisessa väestössä, vastaavien promillettalukujen ollessa 1.36 ja 1.06. Maaseudulla tylsämielisiä tavattiin 1.39 0/00 ja kaupungeissa 0.45 0/00. Kaupunkien miespuolisesta väestöstä kuului niihin 0.65 0/00 ja naispuolisesta väestöstä 0.29 0/00, maaseudun vastaavasti 1.52 ja 1.27 0/00.

Jakaantuminen lääneittäin. Yhtä mielenkiintoinen kuin sairauksien jakaantuminen kaupunkien ja maaseudun kesken on varmasti niiden

anses vara betingad av några särskilda omständigheter; man känner inte till några sådana orsaker, som skulle framkalla intellektuell undermålighet speciellt hos männen. I städerna var promillettalet intellektuellt defekta endast 2.75, på landsbygden åter 4.84. Ifrågavarande skiljaktighet har åtminstone delvis betingats av, att en större del av invånarna i städerna ha flyttat in från andra orter, och bland dessa inflyttade kan det inte finnas intellektuellt undermåliga element, åtminstone inte i större antal. I städerna var skillnaden mellan männen och kvinnorna avsevärd, promillettalet för männen var 4.01 och för kvinnorna endast 1.81. Skillnaden har tydligen delvis betingats av, att det i städerna är mycket svårare än på landsbygden att finna rätt på ifrågavarande personer; framför allt gäller detta de kvinnor, som leva i hemmen. Det väcker ofta ingen förvåning om en kvinna inte är sysselsatt utanför hemmet, medan denna omständighet med lätthet observeras i fråga om männen, så att en föreliggande undermålighet blir bekant för andra, åtminstone vid värnpliktsuppbåden, om inte tidigare. Även på landet var antalet intellektuellt defekta talrikare bland männen än bland kvinnorna; promillettalen voro 5.55 och 4.13.

En granskning av de två olika grupperna intellektuellt defekta ger vid handen, att antalet sinnessvaga är avsevärt större än antalet sinnesslöa. Frekvensen av de förstnämnda var 3.22 och av de sistnämnda 1.21 0/00. Promillettalet sinnessvaga bland den manliga befolkningen var 3.92, bland den kvinnliga 2.56. På landsbygden var frekvensen 3.45 och i städerna 2.30 0/00 av totalbefolkningen. För den manliga befolkningen i städerna var promillettalet 3.36, för den kvinnliga 1.52; för landsbygden voro motsvarande promillettalen 4.03 och 2.86. I fråga om dessa tal bör det beaktas, att skillnaden mellan land och stad inte är särskilt stor i fråga om männen, men nog i fråga om kvinnorna, vilket bekräftar den ovan uttalade uppfattningen, att de intellektuellt defekta männen lättare än kvinnorna blivit kända för utomstående.

Även antalet sinnesslöa var större bland den manliga än bland den kvinnliga befolkningen; promillettalen voro resp. 1.36 och 1.06. Promillettalet för landsbygden var 1.39, för städerna 0.45. Av den manliga befolkningen i städerna hörde 0.65 0/00 och av den kvinnliga 0.29 0/00 till denna grupp; motsvarande tal för landsbygden voro 1.52 och 1.27 0/00.

Fördelningen mellan länen. Lika intressant som sjukdomarnas fördelning mellan städerna och landsbygden är otvivelaktigt deras fördelning

jakaantuminen eri läänien kesken. Näistä tiedoistahan käy ilmi, missä osissa maatamme kipeimmin tarvitaan sairaalapaikkoja mielisairaita varten. Sitä paitsi on usein esitetty kysymyksiä, ovatko mahdollisesti jotkut sairaudet erinäisillä alueilla yleisempiä kuin muualla maassamme. Mainittujen seikkojen selvittämiseksi on liitetäuluun I nojautuen laskettu eri sairauksien esiintymistiheys promilleinä kunkin läänin tutkittujen alueiden väestöstä. Kun jokaisesta läänistä ei ole tutkimuksessa mukana kaupunkeja, jotka monessa suhteessa eroavat maaseudusta, kuten edellä on huomattu, on laskelmia suoritettu erikseen myös pelkästään maaseudun osalta.

Jos aluksi tarkastetaan, miten kaikki tutkimuksessa tarkoitetut sairaudet yhdessä jakaantuivat lääneittäin, voidaan panna merkille melkoisia eroavaisuuksia. Suhteellisesti enimmänsiitä tavattiin Hämeen läänissä, jossa niiden esiintymistiheys nousi 14.23 ‰:een. Seuraavina järjestyksessä olivat Mikkelin, Kuopion ja Uudenmaan läänit, joissa vastaavat luvut olivat 13.17, 12.68 ja 12.11 ‰. Muissa lääneissä esiintymistiheys jäi pienemmäksi kuin koko maan keskimäärä, 11.66 ‰. Turun ja Porin läänissä se oli 11.28 ‰, Oulun läänissä 10.08, Viipurin läänissä 9.82, Vaasan läänissä 9.76 ja Ahvenanmaalla 8.19 ‰. Ahvenanmaalta on kuitenkin tutkittu vain yksi pienehkö kunta, joten sitä osoittavat luvut voivat monessa tapauksessa joutua sattumasta ja niin ollen antaa väärän kuvan asiain tilasta. Tämän vuoksi ei Ahvenanmaata oteta huomioon jäljempänä, kun verrataan yksityisten tautien esiintymistiheyttä eri lääneissä.

Siirryttäessä tarkastamaan mielisairauksia huomataan, että juuri tässä kohdin Hämeen lääni erikoisesti erona muista. Sen tutkituilla alueilla oli mielisairauksien esiintymistiheys 10.57 ‰, mikä luku on lähes 3 ‰ suurempi kuin seuraavalla tilalla olevan Kuopion läänin luku 7.75 ‰. Uudenmaan ja Mikkelin lääneissä vastaavat promilleluvut olivat 7.37 ja 7.33, nousten myös vähän yli koko maan keskimäärän 7.23 ‰:n. Sitteen tulivat järjestyksessä Oulun, Turun ja Porin, Vaasan sekä Viipurin läänit, joissa mielisairaita oli 6.23, 6.18, 5.85 ja 5.49 ‰.

Vajaamielisten esiintymistiheys vaihteli niin ikään huomattavasti. Kuitenkaan ei asiaa laita ole niin, että siellä, missä on runsaasti mielisairaita, olisi myös runsaasti vajaamielisiä, vaan pikemmin päinvastoin. Enimmänsi vajaamielisiä oli tutkimuksen mukaan Mikkelin läänissä, 5.84 ‰.

mellan de olika länen. Hithörande uppgifter ge ju vid handen, i vilka delar av landet behovet av sjukhusplatser för de sinnessjuka är störst. Dessutom har man ofta frågat sig, om vissa sjukdomar eventuellt äro vanligare på vissa områden än annorstädes i landet. För att komma till klarhet om dessa omständigheter liar man utgående från uppgifterna i tabellbilagan I beräknat de olika sjukdomarnas frekvens i promille av befolkningen på de undersökta områdena i varje län. Enär städer, där såsom det framgått av det föregående, förhållandena i många stycken skilja sig från dem på landsbygden, inte ingå i de undersökta områdena i varje län, ha beräkningar även utförts särskilt för landsbygden.

Undersöker man till att börja med, hur samtliga de sjukdomar undersökningen hänför sig till fördela sig mellan de olika länen, så kan man lägga märke till tabrika skiljaktigheter. Störst var relationstalet för Tavastehus län, där frekvensen steg till 14.23 ‰. Så följde S:t Michels, Kuopio och Nylands län, där motsvarande tal voro 13.17, 12.68 och 12.11 ‰. I de övriga länen var frekvensen mindre än medeltalet för hela landet, 11.66 ‰. I Åbo och Björneborgs län var den 11.28, i Uleåborgs län 10.08, i Viborgs län 9.82, i Vasa län 9.76 och på Åland 8.19 ‰. Emellertid har endast en liten åländsk kommun blivit undersökt, varför siffrorna för Åland i många fall kunna bero av tillfälligheter och sålunda ge en oriktig bild av läget. På den grund ha förhållandena på Åland inte beaktats i det följande, då man jämfört de enskilda sjukdomarnas frekvens i de olika länen.

Går man över till sinnessjukdomarna, så visar det sig, att Tavastehus län just här i hög grad skiljer sig från de övriga. På de undersökta områdena i länet var sinnessjukdomarnas frekvens 10.57 ‰, ett tal som med nästan 3 ‰ överstiger talet för Kuopio län, som kommer i andra runnet med 7.75 ‰. Motsvarande promilletal för Nylands och S:t Michels län voro 7.37 och 7.33 och överstego också i någon mån medeltalet för hela landet, 7.23 ‰. Så kommo i ordningen Uleåborgs, Åbo och Björneborgs, Vasa och Viborgs län, där promilletalet sinnessjuka var 6.23, 6.18, 5.85 och 5.49.

Även frekvensen av intellektuellt defekta växade i hög grad. Emellertid förhåller det sig inte så, att antalet intellektuellt defekta är stort på de områden, där de sinnessjuka äro tabrika, det är snarast tvärtom. Störst var promilletalet intellektuellt defekta enligt undersökningen i S:t

Kun koko maan keskimäärä oli 4.43 ‰, nousivat tällöin yläpuolelle lisäksi Turun ja Porin, Kuopion sekä Uudenmaan läänien luvut, 5.10, 4.93 ja 4.74 ‰; sen alapuolelle jäivät Viipurin, Vaasan, Oulun sekä Hämeen läänien luvut, 4.33, 3.91, 3.85 ja 3.66 ‰.

Kysymyksiin, aiheuttavatko jotkut määrättyt sairaudet eri läänien kesken vallitsevan melkoisen eroavaisuuden vai ovatko mahdollisesti kaikki tutkimuksen tarkoittamat sairaudet jakaantuneet edellä esitettyjen yhteislukujen suhteessa, antaa valaistusta seuraava taulukko.

Michels län, 5.84. Medeltalet för hela landet var 4.43 ‰, och detta tal överskreds ytterligare av Åbo och Björneborgs, Kuopio och Nylands län, 5.10, 4.93 och 4.74 ‰. Under medeltalet lägo talen för Viborgs, Vasu, Uleåborgs och Tavastehus län, 4.33, 3.91, 3.85 och 3.66 ‰.

Nedanstående tabell ger ett svar på frågan, om den avsevärda skillnaden mellan de olika länen betingas av några speciella sjukdomar, eller om alla de sjukdomar undersökningen hänförde sig till äro fördelade i proportion till ovananförda sammanräknade tal.

3. *Mielisairaat ja vajaamieliset lääneittäin ‰:inä väestöstä. — Sinnessjuka och intellektuellt defekta länsviis i ‰/00 av folkmängden.*

	L ä ä n i — L ä n									
	Uuden- maan Ny- lands	Turun ja Porin Åbo och Björne- borgs	Ahve- nan- maa Åland	Hämeen Tavas- tehus	Viipu- rin Viborgs	Mikke- lin St: Michels	Kuopio Kuopio	Vaasan Vasa	Oulun Uleå- borgs	Kaikkia- n Inalles
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>										
Psychosis manico-depressiva	0.34	0.28	1.26	0.29	0.03	0.22	0.35	0.30	0.13	0.25
Schizoprenia	4.06	3.81	1.89	6.67	2.62	4.01	4.28	4.04	3.85	4.28
Dementia epileptica	0.10	0.14	—	0.20	0.12	0.69	0.18	0.13	0.34	0.20
Epilepsia	0.76	0.91	0.63	0.60	0.63	0.88	0.88	0.92	1.11	0.82
Dementia senilis	0.31	0.40	0.63	0.48	0.53	0.51	0.36	0.14	0.20	0.37
Psychosis arteriosclerotica	0.10	0.02	—	0.50	—	0.07	0.03	—	—	0.11
Psychosis praesenilis	0.34	0.10	0.63	0.14	0.07	0.33	0.17	0.05	0.09	0.14
Psychosis e vitiis cerebri	0.05	0.03	—	0.01	0.02	0.07	0.07	0.02	0.02	0.03
Psychosis ex infectione acuta	0.05	0.03	—	0.03	0.02	—	—	—	—	0.02
Dementia paralytica	0.08	0.10	—	0.35	0.22	0.04	0.31	0.02	0.07	0.17
Psychosis luegnea	—	0.02	—	0.08	0.03	—	0.02	—	0.04	0.03
Delirium tremens	—	—	—	—	—	—	0.02	—	—	0.002
Psychosis Korsakowi	—	—	—	0.01	0.02	—	—	—	—	0.005
Alcoholismus chronicus	0.73	0.12	0.63	0.75	0.56	0.04	0.38	0.07	0.07	0.37
Morphinismus	0.03	—	—	—	—	—	—	—	—	0.002
Constitutio psychopathica	0.12	0.17	0.63	0.39	0.48	0.22	0.53	0.14	0.16	0.33
Reactio psychogenea. Psycho- sis quaeulans	—	0.03	—	0.01	—	0.07	0.10	—	0.04	0.03
Psychosis non definita	—	0.02	—	0.06	0.14	0.18	0.07	0.02	0.11	0.07
Yhteensä — Summa	7.37	6.18	6.30	10.57	5.49	7.33	7.75	5.85	6.23	7.23
<i>Vajaamieliset — Intellek- tuellt defekta</i>										
Imbecillitas	3.57	3.34	1.26	2.89	3.08	4.20	3.67	2.75	2.96	3.22
Idiotia	1.17	1.76	0.63	0.77	1.25	1.64	1.26	1.16	0.89	1.21
Yhteensä — Summa	4.74	5.10	1.89	3.66	4.33	5.84	4.93	3.91	3.85	4.43

Siitä voidaan ensinnäkin havaita, että psychosis manico-depressiva on yleensä jakaantunut melko tasaisesti eri läänien kesken. Huomattavimpana poikkeuksena oli Viipurin lääni, jossa tämän taudin esiintymistiheys oli vain 0.03 ‰ eli noin 1/8 koko maan keskimäärästä, 0.25 ‰:stä. Enimmän oli tätä tautia sairastavia Kuopion läänissä, 0.35 ‰, ja melkein saman verran Uudenmaan läänissä, 0.34 ‰. Vaasan läänissä vastaava promilleluku oli 0.30, Hämeen läänissä 0.29, Turun ja Porin läänissä 0.28, Mikkelin läänissä 0.22 ja Oulun läänissä 0.13.

Tabellen ger först och främst vid handen, att talen för psychosis manico-depressiva över huvud äro ungefär lika stora i de olika länen. Det mest anmärkningsvärda undantaget var Viborgs län, där frekvensen av denna sjukdom endast var 0.03 ‰ eller c:a 1/8 av medeltalet för hela landet, 0.25 ‰. Störst var frekvensen av denna sjukdom i Kuopio län, 0.35 ‰ och nästan lika stor var den i Nylands län, 0.34 ‰. För Vasa län var motsvarande tal 0.30, för Tavastehus län 0.29, för Åbo och Björneborgs län 0.28, för St: Michels län 0.22 och för Uleåborgs län 0.13 ‰.

Mitä sitten tulee jakomielitautiin, joka on laajimmalle levinnyt kaikista mielisairauksista ja lähinnä siitä syystä sekä sosiaalisesti että lääketieteellisesti tärkein ryhmä, on alla olevassa yhdistelmässä laskettu sen esiintymistiheys lääneittäin erikseen myös miesten ja naisten osalta.

Lääni — Län	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa.
Uudenmaan — Nylands	4.36	3.79	4.06
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	4.16	3.48	3.81
Åhvenanmaa — Åland	2.66	1.20	1.89
Hämeen — Tavastehus	5.84	7.33	6.67
Viipurin — Viborgs	2.60	2.62	2.62
Mikkelin — S:t Michels	2.91	5.17	4.01
Kuopion — Kuopio	4.02	4.53	4.28
Vaasan — Vasa	4.63	3.45	4.04
Oulun — Uleåborgs	4.11	3.57	3.85
Kaikkiaan — Inalles	4.17	4.38	4.28

Yhdistelmän mukaan oli jakomielitautisia enimmän Hämeen läänissä, 6.67 0/00. Tämän luvun korkeuteen vaikuttaa tuntuvasti Tampereen kaupunki, mutta Hämeen läänin maaseutupaikkakunnillakin vastaava luku nousi suuremmaksi kuin muissa lääneissä. Kuudessa läänissä jakomielitautiin esiintymistiheys pysytteli jokseenkin tasaisesti 4 0/00:n tienoilla, se kun oli Kuopion läänissä 4.28, Uudenmaan läänissä 4.06, Vaasan läänissä 4.04, Mikkelin läänissä 4.01, Oulun läänissä 3.85 sekä Turun ja Porin läänissä 3.81 0/00. Viipurin läänissä se jäi 2.62 0/00:een. Jos kohdistetaan huomiota eri sukupuoliin, voidaan panna merkille, että tämä tauti oli Hämeen, Mikkelin, Kuopion ja Viipurin lääneissä yleisempi naisten kuin miesten keskuudessa, mutta muualla päinvastoin. Hämeen läänissä jakomielitautiin esiintymistiheys naisten keskuudessa nousi 7.33 0/00:een, siis suuremmaksi kuin kaikkien mielisairauksien yhteinen esiintymistiheys koko maassa. Tähänkin on osaltaan syytä Tampereen korkea luku.

Kaatumatautisten kaksi ryhmää, dementia epileptica ja epilepsia, on seuraavassa yhdistelmässä laskettu kunkin läänin kohdalla yhteen, jotta siten kävisi selvemmäksi tämän taudin esiintyminen eri lääneissä.

Lääni — Län	Dementia epileptica	Epilepsia	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	0.10	0.76	0.86
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	0.14	0.91	1.05
Åhvenanmaa — Åland	—	0.63	0.63
Hämeen — Tavastehus	0.20	0.60	0.80
Viipurin — Viborgs	0.12	0.63	0.75
Mikkelin — S:t Michels	0.69	0.88	1.57
Kuopion — Kuopio	0.18	0.88	1.06
Vaasan — Vasa	0.13	0.92	1.05
Oulun — Uleåborgs	0.34	1.11	1.45
Kaikkiaan — Inalles	0.20	0.92	1.02

För schizofrenien, som är den mest utbredda av alla sinnessjukdomar och närmast på den grund utgör den både i socialt och medicinskt avseende viktigaste gruppen, har frekvensen i de olika länen och särskilt bland männen och kvinnorna uträknats i nedanstående sammanställning.

Enligt sammanställningen var schizofreniens frekvens störst i Tavastehus län, 6.67 0/00. Till det höga promilletalet bidrager avsevärt Tammerfors stad, men även på landsbygden i Tavastehus län är motsvarande tal större än för de övriga länen. I sex län var schizofreniens frekvens något över eller under 4 0/00: i Kuopio län 4.28, i Nylands län 4.06, i Vasa län 4.04, i S:t Michels län 4.01, i Uleåborgs län 3.85 samt i Åbo och Björneborgs län 3.81 0/00. I Viborgs län stannade den vid 2.62 0/00. I Tavastehus, S:t Michels, Kuopio och Viborgs län var denna sjukdom vanligare bland kvinnorna än bland männen, i de övriga länen förhöll det sig tvärtom. I Tavastehus län steg schizofreniens frekvens bland kvinnorna till 7.33 0/00, den var sålunda större än den sammanlagda frekvensen av alla sinnessjukdomar i hela landet. Även här till bidrager i sin mån det höga talet för Tammerfors stad.

I nedanstående sammanställning ha promille-talen för de två grupperna av fallandesot, dementia epileptica och epilepsia, för varje län summerats för att ge en klarare bild av denna sjukdoms frekvens i de olika länen.

Enimmän kaatumatautisia tavattiin Mikkelin läänissä, 1.57 0/00, ja sen jälkeen Oulun läänissä, 1.45 0/00. Varsin lähelle koko maan keskimäärää tulivat Kuopion, Vaasan sekä Turun ja Porin läänien vastaavat luvut, ensiksi mainitun 1.06 0/00 ja kummankin jälkimmäisen 1.05 0/00. Tavallaan kolmannen suuruusluokan muodostavat sitten Uudenmaan, Hämeen ja Viipurin läänien promilleluvut, 0.86, 0.80 ja 0.75. — Dementia epileptica ryhmä edusti kaikkiaan noin 1/5 kaatumatautisista, mutta eri läänien kohdalla suhde vaihteli huomattavasti. Tähän ryhmään kuuluvia oli Mikkelin läänissä 0.69 0/00 ja Oulun läänissä 0.34 0/00, muissa lääneissä vain 0.20—0.10 0/00. Epilepsia ryhmä jakaantui tasaisemmin eri läänien kesken. Runsaimmin tavattiin tätä kaatumataudin muotoa Oulun läänissä, jossa sen esiintymistiheys oli 1.11 0/00. Vaasan, Turun ja Porin, Mikkelin ja Kuopion lääneissä vastaava luku pysytteli 0.92—0.88 0/00:n välissä, Uudenmaan läänissä se oli 0.76, Viipurin läänissä 0.63 ja Hämeen läänissä 0.60 0/00.

Dementia senilis, psychosis arteriosclerotica ja psychosis praesenilis, jotka kaikki aiheutuvat vanhuudesta ja ikäkaudesta, on alla olevassa asetelmassa esitetty yhdessä.

Lääni — Län	Dementia senilis	Psychosis arteriosclerotica	Psychosis praesenilis	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	0.31	0.10	0.34	0.75
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	0.40	0.02	0.10	0.52
Ahvenanmaa — Åland	0.63	—	0.63	1.26
Hämeen — Tavastehus	0.48	0.50	0.14	1.12
Viipurin — Viborgs	0.53	—	0.07	0.60
Mikkelin — S:t Michels	0.51	0.07	0.33	0.91
Kuopion — Kuopio	0.36	0.03	0.17	0.56
Vaasan — Vasa	0.14	—	0.05	0.19
Oulun — Uleåborgs	0.20	—	0.09	0.29
Kaikkiaan — Inalles	0.37	0.11	0.14	0.62

Tämän nojalla vanhuudesta johtuvat mielisairaudet jakaantuivat hyvin epätasaisesti eri läänien osalle. Enimmän niitä oli, jollei oteta huomioon Ahvenanmaata, Hämeen läänissä, jossa niiden esiintymistiheydeksi tuli 1.12 0/00, koko maan keskimäärän ollessa vain 0.62 0/00. Mikkelin läänissä vastaava luku oli 0.91 0/00 ja Uudenmaan läänissä 0.75 0/00. Melko lähellä koko maan keskimäärää olivat Viipurin, Kuopion sekä Turun ja Porin läänien luvut, 0.60, 0.56 ja 0.52 0/00. Erittäin pieni oli näiden tautien esiintymistiheys Oulun ja varsinkin Vaasan läänissä, 0.29 ja 0.19 0/00; jälkimmäinen suhdeluku oli siis vain noin 1/6 Hämeen läänin vastaavasta luvusta. — Varsinainen vanhuuden tylsistyminen eli dementia senilis, joka muodostaa 3/5 kaikista vanhuuden

Störst var promilletalet fallandesjuka i S:t Michels län, 1.57, och därefter i Uleåborgs län, 1.45. Mycket nära medeltalet för hela landet kommo motsvarande tal för Kuopio, Vasa samt Åbo och Björneborgs län, för det förstnämnda var det 1.06 och för de två sistnämnda 1.05 0/00. En tredje storleksgrupp utgjorde på sätt och vis promilletalen för Nylands, Tavastehus och Viborgs län, 0.86, 0.80 och 0.75. — Gruppen dementia epileptica representerade sammanlagt c:a 1/5 av de fallandesjuka, men relationstalen för de olika länen växlade i hög grad och utgjorde för S:t Michels län 0.69 och för Uleåborgs län 0.34 0/00, för de övriga länen endast 0.20—0.10 0/00. Gruppen epilepsia fördelade sig jämnare mellan de olika länen. Störst voro relationstalen för denna grupp i Uleåborgs län, där frekvensen var 1.11 0/00. Motsvarande tal för Vasa, Åbo och Björneborgs län, S:t Michels och Kuopio län lågo mellan 0.92 och 0.88 0/00, i Nylands län var det 0.76, i Viborgs län 0.63 och i Tavastehus län 0.60 0/00.

Dementia senilis, psychosis arteriosclerotica och psychosis praesenilis, som alla betingas av ålderdom och ålder, ha i nedanstående sammanställning sammanförts.

Enligt sammanställningen fördelade sig de av ålderdom betingade sinnessjukdomarna mycket ojämnt mellan de olika länen. Fränsett Åland, var relationstalet störst för Tavastehus län, där frekvensen var 1.12 0/00, medan medeltalet för hela landet var endast 0.62 0/00. I S:t Michels län utgjorde motsvarande tal 0.91 0/00 och i Nylands län 0.75 0/00. Rätt nära medeltalet för hela landet kommo talen för Viborgs, Kuopio samt Åbo och Björneborgs län, 0.60, 0.56 och 0.52 0/00. Mycket liten var frekvensen av dessa sjukdomar i Uleåborgs och framför allt i Vasa län, 0.29 och 0.19 0/00; sistnämnda relationstal utgjorde sålunda endast 1/6 av motsvarande tal för Tavastehus län. — Ålderdomsslöheten i egentlig mening eller dementia senilis, som omfattar 3/5 av

aiheuttamista mielisairauksista, jakaantui huomattavasti tasaisemmin eri läänien kesken kuin kaikki nämä sairaudet yhteensä, joten läänien välisen eroavaisuuden aiheuttavat ensi sijassa psychosis arteriosclerotica ja psychosis praesenilis. Dementia senilistä sairastavia tavattiin Vaasan läänissä vain 0.14 ‰ ja Oulun läänissä 0.20 ‰, muissa läänissä taas 0.31—0.33 ‰:n välillä. Huippuluku oli Viipurin läänissä, jossa mielisairaita yleensä oli tutkimuksen mukaan vähemmän.

Kun sitten sivuutetaan harvalukuiset psychosis e vitiis cerebri ja psychosis ex infectione acuta tapaukset, tullaan kuppataudista johtuviin mielisairauksiin dementia paralytica ja psychosis luogenea, joiden esiintymistiheydestä voidaan esittää seuraava yhdistelmä.

Lääni — Län	Dementia paralytica	Psychosis luogenea	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	0.08	—	0.08
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	0.10	0.02	0.12
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—
Hämeen — Tavastehus	0.35	0.08	0.43
Viipurin — Viborgs	0.22	0.03	0.25
Mikkelin — S:t Michels	0.04	—	0.04
Kuopion — Kuopio	0.31	0.02	0.33
Vaasan — Vasa	0.02	—	0.02
Oulun — Uleåborgs ..	0.07	0.04	0.11
Kaikkiaan — Inalles	0.17	0.03	0.20

Tarkasteltaessa näiden tautien levinneisyyttä eri lääneissä herättävät huomiota ensinnä Hämeen ja Kuopion läänien suuret luvut, 0.43 ja 0.33 ‰. Näistä lääneistä on kuitenkin kummastakin tutkittu suurehko kaupunki, mikä seikka selittää asioiden tilan. Viipurin läänissä vastaava luku oli myös merkittävän korkea, 0.25 ‰, vaikka sen alucelta ei olekaan tutkittu yhtään kaupunkia. Kun vielä otetaan huomioon, että Viipurin läänissä oli vähemmän mielisairaita yleensä, on kysymyksessä olevien mielisairauksien suhdeluku sitäkin silmiinpistävämpi. Turun ja Porin läänissä näitä tauteja sairastavia oli 0.12 ‰, Oulun läänissä melkein saman verran, 0.11 ‰, ja Uudenmaan läänissä 0.08 ‰, mutta Mikkelin ja Vaasan lääneissä ainoastaan 0.04 ja 0.02 ‰. Puheena olevista kahdesta taudista tavattiin psychosis luogenea kaikkiaan vain viidessä läänissä ja niissäkin huomattavasti vähemmän, kuin dementia paralyticaa, joten molempien tautien yhteislukuista kuvastuvat lähinnä viimeksi mainitun taudin vaihtelut.

Alkoholin aiheuttamat varsinaiset mielisairaudet, delirium tremens ja psychosis Korsakowi, samoin kuin taulukossa vähän myöhemmin mainittu mor-

alla av ålderdom orsakade sinnessjukdomar, fördelade sig långt jämnare mellan de olika länen än dessa tre sjukdomar sammanlagt, varför skiljaktigheterna mellan länen i första hand betingas av psychosis arteriosclerotica och psychosis praesenilis. Frekvensen av dementia senilis var i Vasa län endast 0.14 ‰ och i Uleåborgs län 0.20 ‰, i de övriga länen växlade den mellan 0.31 och 0.33 ‰. Störst var motsvarande tal i Viborgs län, där antalet sinnessjuka över huvud av undersökningen att döma är relativt taget minst.

Förbigår man de små grupperna psychosis e vitiis cerebri och psychosis ex infectione acuta, kommer man till de av syfilis orsakade sinnessjukdomarna dementia paralytica och psychosis luogenea, vilkas frekvens framgår av nedanstående sammanställning.

Vid en granskning av dessa sjukdomars frekvens i de olika länen fäster man sig först och främst vid de stora talen för Tavastehus och Kuopio län, 0.43 och 0.33 ‰. I vartdera länet undersöktes dock en större stad, vilket förklarar saken. Även för Viborgs län var motsvarande tal ganska högt, 0.25, trots att det undersökta området inte omfattade någon stad. Beaktar man ytterligare, att det relativa antalet sinnessjuka över huvud var lägst i Viborgs län, blir relationstalet för ifrågavarande sinnessjukdomar så mycket mer i ögonen fallande. I Åbo och Björneborgs län var relationstalet för dessa sjukdomar 0.12 ‰, i Uleåborgs län nästan detsamma, 0.11 ‰ och i Nylands län 0.08 ‰, men i S:t Michels och Vasa län endast 0.04 och 0.02 ‰. Av ifrågavarande två sjukdomar påträffades psychosis luogenea endast i fem län och även i dem var antalet fall avsevärt mindre än fallen av dementia paralytica, så att de sammanlagda talen för de två sjukdomarna närmast ge en bild av växlingarna i fråga om sistnämnda sjukdom.

De av alkohol orsakade sinnessjukdomarna i egentlig mening, delirium tremens och psychosis Korsakowi, liksom även den något senare i ta-

phinismus ovat siksi pieniä ryhmiä, että ne on tässä tarkastelussa jätettävä syrjään. Kahteen ensiksi mainittuun tautiin liittyy läheisesti kroonillinen alkoholismi. Tämä tauti on ilmeisesti yleisin kaupungeissa, kauppaloissa ja rannikkoseuduilla. Siten kroonillisten alkoholistien promilleluku nousi suurimmaksi, 0.75:een, Hämeen läänissä Tampereen vaikutuksesta. Melkein yhtä korkea, 0.73, se oli Uudenmaan läänissä, Viipurin läänissä taas 0.56 ja Kuopion läänissä 0.38. Muiden läänien kohdalla tämä luku oli huomattavasti pienempi. Turun ja Porin läänissä se oli 0.12, Vaasan ja Oulun lääneissä kummassakin 0.07 ja Mikkelin läänissä vain 0.04.

Tutkimuksessa tarkoitettujen psykopaattien esiintymistiheys oli keskimäärin koko maassa 0.33 0/00 eli melkein yhtä suuri kuin kroonillisten alkoholistien, jotka tavallaan myös kuuluvat tähän ryhmään. Näitä sairasmielisiä tavattiin enimmänsä Kuopion läänissä, 0.53 0/00. Viipurin läänissä heitä oli 0.48, Uudenmaan läänissä 0.42 ja Hämeen läänissä 0.39 0/00. Mikkelin läänissä vastaava luku oli jo melkoisesti alemmalla tasolla, 0.22, Turun ja Porin läänissä 0.17, Oulun läänissä 0.16 ja Vaasan läänissä 0.14 0/00.

Reactio psychogenea ja psychosis quaeulans, jotka ovat läheisesti edelliseen liittyviä, olivat tutkimushetkellä siksi harvinaisia, ettei niitä tavattu edes joka läänin alueelta, joten niiden jakaantumisesta eri läänien kesken ei voida tehdä minkäänlaisia johtopäätöksiä. Kuten jo aikaisemmin on mainittu, on näiden tautien lyhytaikaisuuden takia pelkkä sattuma saattanut vaikuttaa tulokseen.

Jos sitten tarkastetaan korkeammalla tasolla olevien vajaamielisten eli imbesillien ryhmää, käy selville, että niiden esiintymistiheys oli suurin, 4.20 0/00, Mikkelin läänissä. Koko maan keskimäärää suurempi se oli myös Kuopion läänissä, 3.67 0/00, Uudenmaan läänissä, 3.57, sekä Turun ja Porin läänissä, 3.34 0/00. Viipurin läänissä imbesillejä oli 3.08, Oulun läänissä 2.96, Hämeen läänissä 2.89 ja Vaasan läänissä 2.75 0/00.

Alemmalla tasolla olevia vajaamielisiä eli idiotteja oli runsaimmin Turun ja Porin läänissä, 1.76 0/00, ja sen jälkeen Mikkelin läänissä, 1.64, Kuopion läänissä, 1.26 ja Viipurin läänissä, 1.25 0/00. Muissa lääneissä vastaava luku oli kokonaan keskimäärää pienempi, Uudenmaan läänissä 1.17, Vaasan läänissä 1.16, Oulun läänissä 0.89 ja Hämeen läänissä vain 0.77 0/00.

Edellä esitetyissä laskelmissa on kunkin läänin kohdalta otettu huomioon myös tutkitut kaupungit. Kuitenkin on moniin sairauksiin nähden kaupun-

bellen nämä morphinismus representera så små grupper, att de måste förbigås vid föreliggande granskning. Intimt förbunden med de två förstnämnda sjukdomarna är den kroniska alkoholismen, som uppenbart är vanligast i städerna, i köpingarna och i kusttrakterna. Så blev relations-talet för den högst, 0.75 0/00, i Tavastehus län, på grund av att Tammerfors stad hörde till det undersökta området. Nästan lika högt, 0.73 0/00, var det i Nylands län; i Viborgs län var det 0.56 0/00 och i Kuopio län 0.38 0/00. För de övriga länen var detta tal mycket lägre: för Åbo och Björneborgs län 0.12, för Vasa och Uleåborgs län 0.07, för S:t Michels län endast 0.04 0/00.

Frekvensen av de i undersökningen avsedda fallen av constitutio psychopathica var i medeltal för hela landet 0.33 0/00 eller nästan densamma som för kronisk alkoholism, som även på sätt och vis tillhör denna grupp. Talrikast förekommo sådana psykopater i Kuopio län, 0.53 0/00, för Viborgs län var motsvarande tal 0.48, för Nylands län 0.42 och för Tavastehus län 0.39 0/00. Talet för S:t Michels län var ganska mycket lägre, 0.22 0/00, för Åbo och Björneborgs län var det 0.17, för Uleåborgs och Vasa län resp. 0.16 och 0.14 0/00.

Reactio psychogenea och psychosis quaeulans, som intimt ansluta sig till gruppen constitutio psychopathica, förekommo vid undersökningstillfället så sparsamt, att fall av dessa sjukdomar inte ens anträffades i alla län. Man kan såhunda inte draga några slutsatser om deras fördelning mellan de olika länen. Som sagt äro dessa sjukdomar så pass kortvariga, att rena tillfälligheter kunna verka på resultatet.

Vid en granskning av de intellektuellt defekta, som stå på ett högre plan, eller imbecillerna, framgår det, att frekvensen av dem var störst i S:t Michels län, 4.20 0/00. Större än medeltalet för hela landet var motsvarande tal även i Kuopio län, 3.67 0/00, i Nylands län, 3.57 0/00, samt i Åbo och Björneborgs län, 3.34 0/00. I Viborgs län var relationstalet 3.08, i Uleåborgs län 2.96, i Tavastehus län 2.89 och i Vasa län 2.75 0/00.

De intellektuellt defekta på ett lägre plan eller idioterna voro talrikast i Åbo och Björneborgs län, 1.76 0/00, och därefter i S:t Michels län, 1.64, i Kuopio län 1.26 och i Viborgs län 1.25 0/00. I de övriga länen underskred motsvarande tal medeltalet för hela landet, i Nylands län var det 1.17, i Vasa län 1.16, i Uleåborgs län 0.89 och i Tavastehus län endast 0.77 0/00.

I ovan refererade beräkningar ha även de undersökta städerna i respektive län beaktats. Emellertid föreligger det i fråga om många sjukdomar

geilla ja maaseutupaikkakunnilla olennainen ero, joka perustuu näiden asutusmuotojen erilaisiin ympäristötekijöihin. Kun tutkimuksessa ei jokaisesta läänistä ollut mukana kaupunkia, eivät selostetut luvut näin ollen ole täysin verrannollisia, vaikkakin ne niiden läänien osalta, joista on tutkittu kaupunki, autavat oikeamman kuvan koko läänistä. Miten suurista eroista tässä on kysymys, ilmenee verrattaessa edellistä taulukkoa seuraavaan taulukkoon, jossa kunkin läänin promilleluvut on laskettu ilman kaupunkia. Vertailu voidaan kohdistaa vain Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen sekä Kuopion lääneihin, koska muiden läänien luvut molemmissa taulukoissa tarkoittavat pelkkää maaseutua ja ovat siis samat.

en väsentlig skillnad mellan städerna och landsbygden, en skillnad, som betingas av de olika miljöförhållandena. Enär några städer inte funnos på de undersökta områdena i alla län, äro de anförda talen inte fullt jämförbara, trots att de för de län, där även någon stad undersökts, ge en riktigare bild av förhållandena i hela länet. Hur stora skillnader det härvid är fråga om, framgår av en jämförelse mellan föregående och följande tabell, där promilletalen för varje län uträknats utan att städerna tagits med. Jämförelsen kan utsträckas endast till Nylands, Åbo och Björneborgs, Tavastehus och Kuopio län: talen för de övriga länen i båda tabellerna hänföra sig endast till landsbygden och äro alltså identiska.

4. Maaseudun mielisairaat ja vajaamieliset lääneittäin $\frac{0}{100}$:inä väestöstä. — Sinnessjuka och intellektuellt defekta på landsbygden länsvis i $\frac{0}{100}$ av folkmängden.

	Läni — Län									
	Uudenmaan Nylands	Turun ja Porin Åbo och Björneborgs	Åhvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Viiipurin Viborgs	Mikkelin St. Michels	Kuopion Kuopio	Vaasan Vasa	Oulun Uleåborgs	Kaikkiaan Inalles
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>										
Psychosis manico-depressiva	0.37	0.24	1.26	0.33	0.03	0.22	0.41	0.30	0.13	0.24
Schizophrenia	4.21	3.77	1.89	4.54	2.62	4.01	3.98	4.04	3.85	3.76
Dementia epileptica	0.11	0.16	—	0.33	0.12	0.69	0.18	0.13	0.34	0.22
Epilepsia	0.78	1.03	0.63	0.91	0.63	0.88	1.13	0.92	1.11	0.92
Dementia senilis	0.34	0.40	0.63	0.50	0.53	0.51	0.46	0.14	0.20	0.37
Psychosis arteriosclerotica	0.09	0.02	—	0.13	—	0.07	—	—	—	0.03
Psychosis praesenilis	0.29	0.12	0.63	0.17	0.07	0.33	0.18	0.05	0.09	0.14
Psychosis e vitii cerebri	0.06	0.04	—	—	0.02	0.07	0.08	0.02	0.02	0.04
Psychosis ex infectione acuta	0.06	0.04	—	0.04	0.02	—	—	—	—	0.02
Dementia paralytica	0.09	0.08	—	0.08	0.22	0.04	0.18	0.02	0.07	0.10
Psychosis lueganea	—	0.02	—	0.08	0.03	—	—	—	0.04	0.02
Delirium tremens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis Korsakowi	—	—	—	—	0.02	—	—	—	—	0.003
Alcoholismus chronicus	0.34	0.12	0.63	0.13	0.56	0.04	0.36	0.07	0.07	0.23
Morphinismus	0.03	—	—	—	—	—	—	—	—	0.003
Constitutio psychopathica	0.16	0.20	0.63	0.67	0.48	0.22	0.41	0.14	0.16	0.32
Reactio psychogena. Psychosis quaculans	—	0.04	—	0.04	—	0.07	0.11	—	0.04	0.03
Psychosis non definita	—	0.02	—	0.13	0.14	0.18	0.05	0.02	0.11	0.08
Yhteensä — Summa	7.23	6.30	6.30	8.08	5.49	7.33	7.53	5.85	6.23	6.53
<i>Vajaamieliset — Intellektuellt defekta</i>										
Imbecillitas	3.49	3.55	1.26	4.62	3.08	4.20	4.26	2.75	2.96	3.45
Idiotia	1.09	1.93	0.63	1.63	1.25	1.64	1.80	1.16	0.89	1.39
Yhteensä — Summa	4.58	5.48	1.89	6.25	4.33	5.84	6.06	3.91	3.85	4.84

Psychosis manico-depressivan kohdalla erot ovat melko pienet ja johtunevat sattumasta, jonka aiheuttaa tämän taudin ajoittaisuus.

Jakomielitautien esiintymistiheys eri läänien kesken osoittautuu huomattavasti tasaisenmaksi pelkillä maaseutupaikkakunnilla kuin kaupungit mukaan ottaen, kuten havaitaan seuraavasta yhdistelmästä.

I fråga om psychosis manico-depressiva äro skiljaktigheterna ganska små och torde bero av en tillfällighet, betingad av att denna sjukdom är periodisk.

Schizofreniens frekvens i de olika länen visar sig vara mycket jämnare, då endast förhållandena på landsbygden beaktas än då städerna tagas med, vilket framgår av följande sammanställning.

Lääni — Län	Kaupungit mukana Med städer	Ihmuu kaupunkeja Utan städer
Uudenmaan — Nylands	4.06	4.21
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	3.81	3.77
Hämeen — Tavastehus	6.67	4.54
Kuopion — Kuopio	4.28	3.98

Promilleluvut pienentyvät yleensä melkoisesti, kun kaupungit jätetään pois laskelmista; poikkeuksena on Uudenmaan lääni, jossa luku päinvastoin kohoaa. Suurin lasku oli Hämeen läänin kohdalla, 6.67 0/00:stä 4.54 0/00:een, mikä luku sitenkin jää korkeammaksi kuin minkään muun läänin. Seuraavana oli suuruusjärjestyksessä Uudenmaan läänin luku 4.21 0/00; sen jälkeen tulivat Vaasan läänin 4.04, Mikkelin läänin 4.01, Kuopion läänin 3.98, Oulun läänin 3.85, Turun ja Porin läänin 3.77 ja vihdoin Viipurin läänin 2.62 0/00.

Seuraaviin lukusarjoihin on yhdistetty kaatumatautisten kaksi ryhmää.

Lääni — Län	Kaupungit mukana Med städer	Ihmuu kaupunkeja Utan städer
Uudenmaan — Nylands	0.86	0.89
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	1.05	1.19
Hämeen — Tavastehus	0.80	1.24
Kuopion — Kuopio	1.06	1.31

Yhdistelmästä voidaan todeta, että kaatumataudin esiintymistiheyttä osoittavat luvut kaikki poikkeuksetta kohoavat, kun kaupunkeja ei oteta huomioon. Aikaisemmin on jo esitetty ne syyt, joista tämä aiheutuu. Ensimmäisiksi järjestyksessä jäävät Mikkelin ja Oulun läänien promilleluvut, 1.57 ja 1.45. Sitten tulivat Kuopion läänin 1.31, Hämeen läänin 1.24, Turun ja Porin läänin 1.19, Vaasan läänin 1.05, Uudenmaan läänin 0.89 ja Viipurin läänin 0.75.

Kolmea vanhuudesta ja ikäkaudesta johtuvaa sairautta käsiteltäessä on ennen todettu, että ne ovat yleensä tavallisempia kaupungeissa kuin maaseudulla, mutta kun tarkastetaan alempana olevaa yhdistelmää, voidaan panna merkille, että tämä tulos aiheutuu melkein yksinomaan Tampereen kaupungista, sillä vain Hämeen läänin kohdalla on näiden sairauksien esiintymistiheys huomattavasti suurempi siinä tapauksessa, että kaupungit on läänilaskelmissa otettu mukaan.

Lääni — Län	Kaupungit mukana Med städer	Ihmuu kaupunkeja Utan städer
Uudenmaan — Nylands	0.75	0.72
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	0.52	0.54
Hämeen — Tavastehus	1.12	0.80
Kuopion — Kuopio	0.56	0.64

Promilletalen bli över huvud avsevärt mindre, då städerna utelämnas; undantag utgör Nylands län, där talet i stället blir högre. Störst är minskningen för Tavastehus län, från 6.67 till 4.54 0/00; sistnämnda tal är dock det oaktat högre än talet för något annat län. Därnäst störst var talet för Nylands län, 4.21 0/00, så kommo Vasa län, 4.04, S:t Michels län, 4.01, Kuopio län, 3.98, Uleåborgs län, 3.85, Åbo och Björneborgs län, 3.77, och slutligen Viborgs län, 2.62 0/00.

I nedanstående tal ha de två grupperna av fallandesjuka sammanställts.

Lääni — Län	Kaupungit mukana Med städer	Ihmuu kaupunkeja Utan städer
Uudenmaan — Nylands	0.86	0.89
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	1.05	1.19
Hämeen — Tavastehus	0.80	1.24
Kuopion — Kuopio	1.06	1.31

Av sammanställningen framgår, att talen för fallandesjukans frekvens undantagslöst bli högre, då städerna utelämnas. De omständigheter, som ha detta till följd, ha påpekats i det föregående. Högst bli promilletalen för S:t Michels och Uleåborgs län, 1.57 och 1.45. Så kommer Kuopio län med 1.31, Tavastehus län med 1.24, Åbo och Björneborgs län med 1.19, Vasa län med 1.05, Nylands län med 0.89 och Viborgs län med 0.75 0/00.

Av redogörelsen för de tre av älderdom och övergångsålder orsakade sjukdomarna framgick det, att de över huvud äro vanligare i städerna än på landsbygden, men en blick på nedanstående sammanställning ger vid handen, att detta resultat nästan enbart betingats av Tammerfors stad, ty endast i Tavastehus län är frekvenstalet för dessa sjukdomar märkbart större för städerna och landsbygden sammanlagt än för landsbygden enbart.

Maaseutupaikkakunnilla oli vanhuudesta johtuvia mielisairauksia enimmäkseen Mikkelin läänissä, 0.91 0/00. Hämeen läänin luku, 0.80 0/00, oli järjestyksessä toisella sijalla, seuraavina taas Uudenmaan läänin 0.72, Kuopion läänin 0.64, Viipurin läänin 0.60 sekä Turun ja Porin läänin 0.54 0/00. Oulun ja Vaasan läänissä vastaavat luvut jäivät 0.29 ja 0.19 0/00:een.

Aikaisemmin on jo eri kohdissa huomautettu, että kuppataudista johtuvat mielisairaudet ovat melko yleisiä kaupungeissa, jota vastoin niitä maaseudulla tavataan harvoin. Tämä asia on tällä käy ilmi myös alla olevasta, näitä kahta sairautta koskevasta yhdistelmästä.

Lääni — Län	Kaupungit mukana Med städer	Ilman kaupungeja Utan städer
Uudenmaan — Nylands	0.08	0.09
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	0.12	0.10
Hämeen — Tavastehus	0.43	0.16
Kuopion — Kuopio	0.33	0.18

Uudenmaan läänin Loviisa ja Turun ja Porin läänin Rauma ovat kumpikin verraten pieniä kaupunkeja, jota vastoin Hämeen läänistä tutkittu Tampere ja Kuopion läänistä tutkittu Kuopio edustavat suurehkoja kaupunkeja. Näin ollen ei kahdessa edellisessä läänissä olekaan havaittavissa sanottavaa eroa tämän ryhmän tautien suhteen, mutta kylläkin kahdessa jälkimäisessä. Hämeen läänissä aleni promilleluku ilman Tamperetta 0.43:sta 0.16:een ja Kuopion läänissä ilman Kuopiota 0.33:sta 0.18:aan. Maaseutupaikkakunnilla tavattiin kuppataudista johtuvia mielisairauksia runsaimmin Viipurin läänissä, 0.25 0/00. Sitä seurasivat mainitut Kuopion ja Hämeen läänien luvut, 0.18 ja 0.16 0/00, sitten Oulun läänin 0.11, Turun ja Porin läänin 0.10, Uudenmaan läänin 0.09, Mikkelin läänin 0.04 ja Vaasan läänin 0.02 0/00.

Myös kroonillinen alkoholismi on levinnyt kaupungeissa huomattavasti laajemmalle kuin maaseudulla, niin että jos kaupungit jätetään pois laskelmista, sen esiintymistiheyttä osoittavat luvut yleensä pienenevät. Tämä selviää alla olevista lukusarjoista.

Lääni — Län	Kaupungit mukana Med städer	Ilman kaupungeja Utan städer
Uudenmaan — Nylands	0.73	0.34
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	0.12	0.12
Hämeen — Tavastehus	0.75	0.13
Kuopion — Kuopio	0.38	0.36

Tantuvimmalta kaupunkien vaikutus näyttää Hämeen ja Uudenmaan läänien kohdalla. Edellisessä promilleluku laski ilman Tamperetta 0.75:stä

På landsbygden var frekvensen av de av ålderdom orsakade sinnessjukdomarna störst i S:t Michels län, 0.91 0/00. Så följde Tavastehus län med 0.80 0/00, Nylands län med 0.72, Kuopio län med 0.64, Viborgs län med 0.60 samt Åbo och Björneborgs län med 0.54 0/00. För Uleåborgs och Vasa län stannade motsvarande tal vid 0.29 och 0.19 0/00.

På olika ställen i det föregående har nämnts, att de av syfilis orsakade sinnessjukdomarna äro rätt allmänna i städerna men rätt sällsynta på landsbygden. Detta framgår även av nedanstående sammanställning över ifrågasvarande två sjukdomar.

Städerna Lovisa i Nylands län och Raumo i Åbo och Björneborgs län äro rätt små, Tammerfors i Tavastehus län och Kuopio i Kuopio län åter rätt stora. På den grund föreligger det i de två förstnämnda länen inte någon avsevärd skillnad i fråga om talen för denna sjukdomsgrupp, vilket däremot är fallet i de två sistnämnda länen. Då städerna Tammerfors och Kuopio utelämnades, minskades promilletalet för Tavastehus län från 0.43 till 0.16 och för Kuopio län från 0.33 till 0.18. På landsbygden var frekvensen av sinnessjukdomar, orsakade av syfilis, störst i Viborgs län, 0.25 0/00. Så följde Tavastehus och Kuopio län med 0.18 och 0.16, vidare Uleåborgs län med 0.11, Åbo och Björneborgs län med 0.10, Nylands län med 0.09, S:t Michels län med 0.04 och Vasa län med 0.02 0/00.

Även den kroniska alkoholismen är långt mer utbredd i städerna än på landsbygden; då städerna utelämnas ur beräkningarna, bli talen för frekvensen över huvud mindre. Detta framgår av nedanstående siffror.

Störst förefaller städernas inverkan att vara i Tavastehus och Nylands län. Då de i Tammerfors, respektive Lovisa anträffade fallen utelämn-

0.13:een ja jälkimmäisessä ilman Loviisaa 0.73:sta 0.34:ään. Maaseudulla kroonillisen alkoholismin esiintymistiheys nousi suurimmaksi Viipurin läänissä, 0.56 0/00:een, mutta tähänkin vaikuttaa huomattavasti sieltä tutkittu Koiviston kauppala, joka on tunnettu satamapaikka. Kuopion läänin maaseudulla vastaavaksi promilleluvuksi tuli 0.36, Uudenmaan läänin 0.34, Hämeen läänin 0.13, Turun ja Porin läänin 0.12, Vaasan ja Oulun läänien 0.07 ja Mikkelin läänin ainoastaan 0.04.

Alla olevassa yhdistelmässä esitetään vihdoin vaajaomielisiä koskevat suhdeluvut.

Lääni -- Län	Imbecillitas		Idiotia		Yhteensä -- Summa	
	Kaupungit mukana Med städer	Ilman kaupungeja Utan städer	Kaupungit mukana Med städer	Ilman kaupungeja Utan städer	Kaupungit mukana Med städer	Ilman kaupungeja Utan städer
Uudenmaan -- Nylands	3.57	3.49	1.17	1.09	4.74	4.58
Turun ja Porin -- Åbo och Björneborgs	3.34	3.55	1.76	1.93	5.10	5.48
Hämeen -- Tavastehus	2.89	4.62	0.77	1.63	3.66	6.25
Kuopion -- Kuopio	3.67	4.26	1.26	1.80	4.93	6.06

Tämän mukaan aiheuttavat kaupungit Hämeen ja Kuopion lääneissä tuntuvan muutoksen siten, että luvut suurenevät, kun kaupungit jätetään syrjään. Aikaisemmin on selostettu syyt kaupunkien ja maaseudun väliseen eroon. Läänien keskeinen järjestys muuttuu täten aivan olennaisesti otettaessa huomioon pelkkiä maaseutu. Hämeen lääni, jossa kaupungit mukaan lukien oli vähemmän vajaamielisiä, siirtyy nyt ensimmäiselle sijalle, promilleluvun noustessa 6.25:een, ja toiseksi tulee Kuopion lääni luvulla 6.06. Mikkelin läänin vastaava luku oli 5.84, Turun ja Porin läänin 5.48, Uudenmaan läänin 4.58, Viipurin läänin 4.33, Vaasan läänin 3.91 ja Oulun läänin 3.85 0/00. Jos tarkastellaan erikseen vähämielisiä, osoittautuu läänijärjestys muuten samaksi kuin kaikkien vajaamielisten kohdalla, paitsi että Vaasan ja Oulun läänit vaihtavat paikkaa. Suurin oli siis Hämeen läänin luku, 4.62 0/00, ja pienin Vaasan läänin, 2.75 0/00. Tylsämielisten osalta järjestys on erilainen. Niitä oli enimmäkseen, 1.93 0/00 maaseutupaikkakuntien väestöstä, Turun ja Porin läänissä. Sitten seurasivat Kuopion, Mikkelin, Hämeen, Viipurin, Vaasan ja Uudenmaan läänit sekä viimeisenä Oulun lääni, jossa vastaava luku oli 0.89 0/00.

Jakaantuminen paikkakunnittain. Henkisten sairauksien esiintymistiheyttä osoittavat luvut vaihtelevat täten eri lääneissä huomattavasti. Mutta jos tarkastetaan yksityisiä paikkakuntia koskevia lukuja, eroavaisuudet tulevat vieläkin suuremmiksi, saavuttamatta kuitenkaan samaa laajuutta kuin ennakkotiedustelun tulosten perustuksella. Erityi-

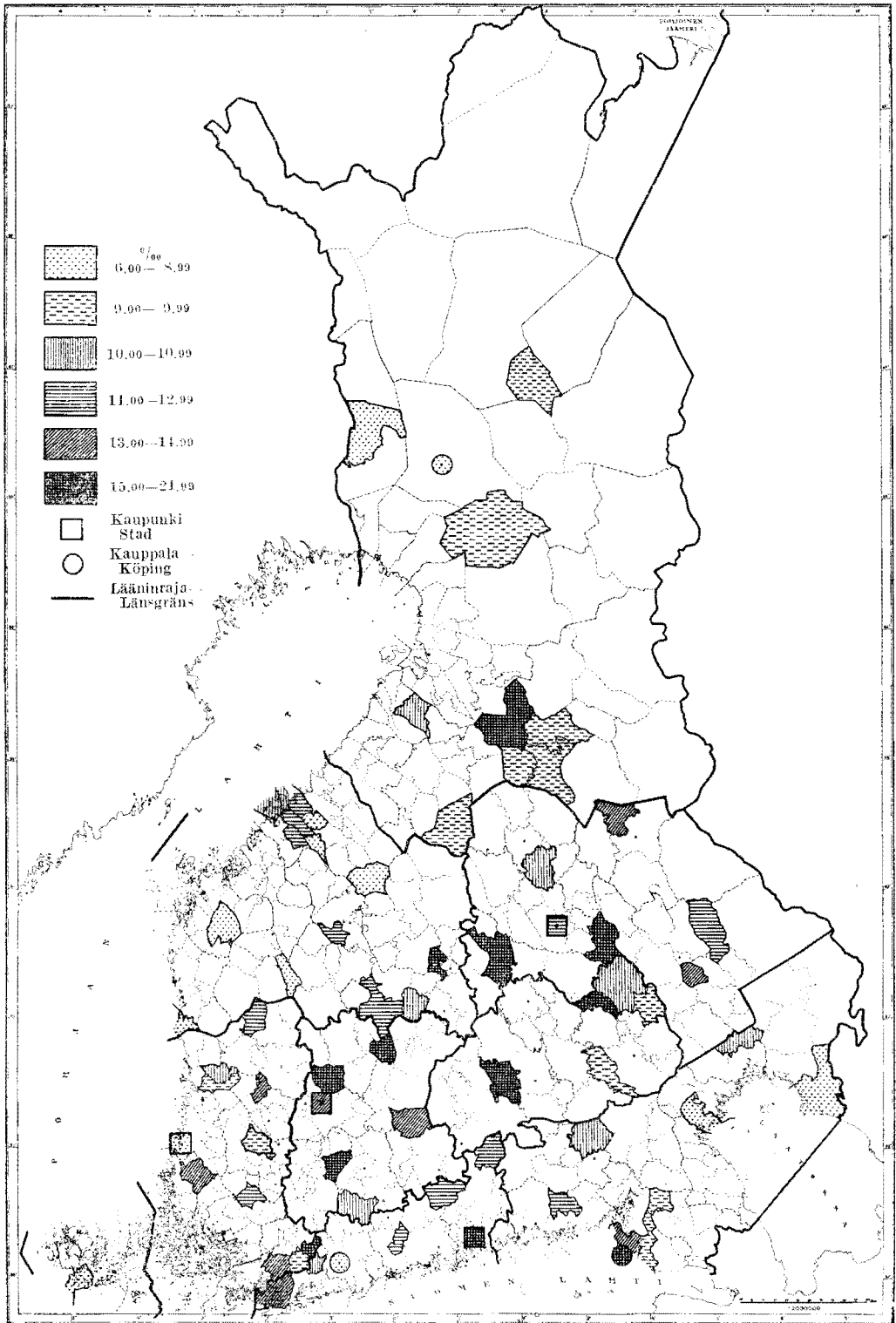
nädes, sjönk talet för det förstnämnda länet från 0.75 till 0.13 0/00, i det sistnämnda länet från 0.73 till 0.34 0/00. Frekvensen av kronisk alkoholism på landsbygden var störst i Viborgs län, 0.56 0/00, men här till bidrager avsevärt Koivisto köping, som hörde till det undersökta området och är en livligt frekventerad hamn. För landsbygden blevo motsvarande promilletal: Kuopio län 0.36, Nylands län 0.34, Tavastehus län 0.13, Åbo och Björneborgs län 0.12, Vasa län och Uleåborgs län 0.07 och S:t Michels län endast 0.04.

Nedanstående sammanställning ger slutligen relationstalen för de intellektuellt defekta.

Det framgår av sammanställningen, att städerna i Tavastehus och Kuopio län ha till följd en avsevärd förändring så tillvida, som talen bli större, då städerna utelämnas. Orsakerna till skillnaden mellan städerna och landsbygden ha nämnts i det föregående. Ordningen mellan länen förändras sålunda i väsentlig grad, om endast förhållandena på landsbygden beaktas. Tavastehus län, där promilletalet intellektuellt defekta var lägst, då städerna medräknades, komer nu att inta första platsen, och promilletalet stiger till 6.25; så följer Kuopio län med promilletalet 6.06. Motsvarande tal för S:t Michels län var 5.84, för Åbo och Björneborgs län 5.48, för Nylands län 4.58, för Viborgs län 4.33, för Vasa län 3.91 och för Uleåborgs län 3.85 0/00. Granskar man de sinnessvaga särskilt för sig, så visar det sig, att ordningen blir densamma som då alla de intellektuellt defekta medräknas, utom att Vasa och Uleåborgs län byta plats. Störst var sålunda promilletalet för Tavastehus län, 4.62, och minst för Vasa län, 2.75. För de sinnesslöa är ordningen en annan. Promilletalet för dem var störst, 1.93 0/00 av befolkningen på landet, i Åbo och Björneborgs län. Så följde Kuopio, S:t Michels, Tavastehus, Viborgs, Vasa och Nylands län samt till slut Uleåborgs län, där talet var 0.89 0/00.

Fördelningen efter orter. Frekvensen av de psykiska sjukdomarna växlar sålunda avsevärt i de olika länen. Men mellan de enskilda orterna bli skiljaktigheterna ännu större, utan att dock bli så stora, som de preliminära uppgifterna syntes ge vid handen. Framför allt bör man påpeka, att talen för närbelägna kommuner, t. o. m. för

Henkisten sairauksien esiintymistiheys tutkituilla paikkakunnilla. — Frekvensen av psykiska sjukdomar på de undersökta orterna.

5. Mielisairaiden ja vajaamielisten luku paikkakunnittain. — Antalet sinnessjuka och intellektuellt defekta ortsvis.

	Väkiluku Folkmängd 1/1 1936	Absol.			‰		
		Mieli- sairaita Sinnessjuka	Vajaa- mielisiä Intellekt. defekta	Yhteensä Summa	Mieli- sairaita Sinnessjuka	Vajaa- mielisiä Intellekt. defekta	Yhteensä Summa
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>							
län	38 382	283	182	465	7.37	4.74	12.11
Lovisa — Loviisa	3 667	32	23	55	8.73	6.27	15.00
Bromarv	2 634	22	13	35	8.35	4.94	13.29
Tenala — Tenhola	4 199	31	26	57	7.47	6.27	13.74
Karjalohja (Karislojo) ..	1 984	13	8	21	6.55	4.03	10.58
Lohjan kauppala — Lojo köping	5 077	27	16	43	5.32	3.15	8.47
Tuusula — Tusby	7 651	63	34	97	8.24	4.44	12.68
Orimattila	10 039	76	46	122	7.57	4.58	12.15
Jaala	3 131	19	16	35	6.07	5.11	11.18
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>							
län	58 016	359	296	655	6.18	5.10	11.28
Rauma (Raumo)	8 364	46	24	70	5.50	2.87	8.37
Laitila	8 534	63	50	113	7.38	5.86	13.24
Perniö	7 582	60	39	99	7.91	5.14	13.05
Kisko	3 368	16	17	33	4.75	5.05	9.80
Suomusjärvi	2 023	13	19	32	6.43	9.39	15.82
Pöytyä	4 170	22	30	52	5.28	7.19	12.47
Noormarkku	3 867	19	18	37	4.91	4.65	9.56
Pomarkku	4 366	17	27	44	3.89	6.18	10.07
Karvia	4 445	31	26	57	6.97	5.85	12.82
Suodenniemi	2 743	21	16	37	7.66	5.83	13.49
Huittinen	8 554	51	30	81	5.96	3.51	9.47
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>							
län	1 586	10	3	13	6.30	1.89	8.19
Lemland	1 586	10	3	13	6.30	1.89	8.19
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>							
län	73 720	779	270	1 049	10.57	3.66	14.23
Tampere (Tammerfors) ..	49 718	585	120	705	11.77	2.41	14.18
Kalvola	3 883	41	26	67	10.56	6.70	17.26
Teisko	4 622	55	30	85	11.90	6.49	18.39
Kuorevesi	2 554	27	12	39	10.57	4.70	15.27
Loppi	7 885	29	50	79	3.68	6.34	10.02
Padasjoki	5 058	42	32	74	8.30	6.33	14.63
<i>Vipurin lääni — Viborgs län</i>							
län	58 434	321	253	574	5.49	4.33	9.82
Miehikkälä	4 776	32	25	57	6.70	5.23	11.93
Taipalsaari	3 837	19	21	40	4.95	5.47	10.42
Heinjoki	3 589	22	12	34	6.13	3.34	9.47
Koivisto	8 942	68	53	121	7.60	5.93	13.53
Koiviston kauppala (Koivisto köping)	2 283	29	7	36	12.70	3.07	15.77
Kuolemajärvi	5 383	27	22	49	5.02	4.09	9.11
Kurkijoki	10 155	40	47	87	3.94	4.63	8.57
Ruskeala	6 097	38	29	67	6.23	4.76	10.99
Salmi	13 372	46	37	83	3.44	2.77	6.21
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>							
län	27 415	201	160	361	7.33	5.84	13.17
Hirvensalmi	6 387	82	41	123	12.84	6.42	19.26
Sulkava	6 784	35	30	65	5.16	4.42	9.58
Savonranta	3 172	18	13	31	5.67	4.10	9.77
Heinävesi	8 577	38	56	94	4.43	6.53	10.96
Kangaslampi	2 495	28	20	48	11.22	8.02	19.24

	Väkiluku Folkmängd 1/1 1936	Absol.			‰		
		Mieli- sairaita Sinnessjuka	Vajaa- ntelisiä Intellekt. defekta	Yhteensä Summa	Mieli- sairaita Sinnessjuka	Vajaa- mielisiä Intellekt. defekta	Yhteensä Summa
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	60 258	467	297	764	7.75	4.93	12.68
Kuopio	21 335	174	61	235	8.16	2.86	11.02
Rautalampi	5 752	58	32	90	10.08	5.56	15.64
Tuusniemi	6 300	58	56	114	9.21	8.89	18.10
Lapinlahti	9 583	52	50	102	5.43	5.22	10.65
Pyhäselkä	4 438	33	28	61	7.44	6.31	13.75
Eno	8 721	61	42	103	6.99	4.82	11.81
Valtimo	4 129	31	28	59	7.51	6.78	14.29
<i>Vaasan lääni — Vasa län ..</i>	55 699	326	218	544	5.85	3.91	9.76
Sideby — Siipyy	3 129	12	7	19	3.84	2.24	6.08
Peräseinäjoki	6 495	30	25	55	4.62	3.85	8.47
Laihia	8 218	38	17	55	4.62	2.07	6.69
Esse — Ahtävä	2 248	16	10	26	7.12	4.45	11.57
Terijärvi — Teerijärvi ..	3 179	10	11	21	3.15	3.46	6.61
Kronoby — Kruunupyy ..	2 956	25	11	36	8.46	3.72	12.18
Larsmo — Luoto	2 364	16	8	24	6.77	3.38	10.15
Karleby — Kaarlela	3 320	27	13	40	8.13	3.92	12.05
Öja	586	3	3	6	5.12	5.12	10.24
Nedervetil — Alaveteli ..	1 918	13	4	17	6.78	2.09	8.87
Perho	2 834	11	14	25	3.88	4.91	8.82
Lehtimäki	2 530	17	13	30	6.72	5.14	11.86
Keuru	8 846	54	48	102	6.10	5.43	11.53
Petäjavesi	4 638	32	17	49	6.90	3.67	10.57
Äänekoski	2 438	22	17	39	9.03	6.97	16.00
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	44 962	280	173	453	6.23	3.85	10.08
Paavola	5 405	40	16	56	7.40	2.96	10.36
Pyhäjärvi	7 235	53	16	69	7.33	2.21	9.54
Säräisniemi	3 606	40	37	77	11.09	10.26	21.35
Vuolijoki	2 262	16	6	22	7.08	2.65	9.73
Paltamo	6 704	34	32	66	5.07	4.77	9.84
Kajaanin mlk. (Kajaani lk.)	4 271	17	22	39	3.98	5.15	9.13
Ranua	3 887	20	17	37	5.15	4.37	9.52
Rovaniemen kauppala (Ro- vaniemi köping)	5 823	27	16	43	4.64	2.75	7.39
Turtola	3 925	22	5	27	5.61	1.27	6.88
Pelkosenniemi	1 844	11	6	17	5.97	3.25	9.22
Kaikkiaan — Inalles	418 472	3 026	1 852	4 878	7.23	4.43	11.66

sesti on huomautettava siitä, että aivan läheisissä ja naapurikunnissakin luvut poikkeavat toisistaan tuntuvasti. Tutkimuksen mukaan ei maassamme näin ollen ole mitään suurempaa yhtenäistä aluetta, jossa olisi erikoisen runsaasti tai päänvastoin erikoisen vähän henkisiä sairauksia.

Edellä olevassa taulukossa on lueteltu mielisairaiden ja vajaamielisten luvut paikkakunnittain sekä vastaavat pronilleluvut laskettuina kunkin paikkakunnan henkikirjoitetusta väestöstä, joka myös mainitaan taulukossa. Kuten siitä näkyy, oli tutkimuksessa tarkoitettuja sairauksia kaikkiaan enemmän Oulun lääniin kuuluvassa Säräisniemen kunnassa, jossa niiden esiintymistiheys nousi 21.35 ‰:een, vähintään taas Vaasan lääniin

grannkommuner i hög grad kunna avvika från varandra. Av undersökningen att döma finnes det i landet inget större enhetligt område, där frekvensen av psykiska sjukdomar vore särskilt stor eller särskilt liten.

Av tabellen här ovan framgår antalet sinnessjuka och intellektuellt defekta på de olika orterna, motsvarande promilletal, uträknade på basen av den mantalsskrivna befolkningen på varje ort, samt storleken av nämnda befolkning. Tabellen ger vid handen, att frekvensen av de sjukdomar undersökningen hänförde sig till var störst i Säräisniemi kommun i Uleåborgs län, där den steg till 21.35 ‰, minst åter i Sideby kommun i Vasa

Slippyn kunnassa, jossa vastaava suhdeluku oli vain 6.08 0/00. Kun paremman yleiskäsityksen muodostamiseksi eri paikkakuntien kesken vallitsevista eroavaisuuksista lasketaan, miten tutkitut paikkakunnat ryhmittyvät eri promiljelukujen kohdalle, saadaan taulukosta alla oleva yhdistelmä. Oheeniitetty kartta havainnollistaa myös eroavaisuuksia.

‰	Kuntia Kommuner
6.00— 6.99	5
7.00— 7.99	1
8.00— 8.99	7
9.00— 9.99	13
10.00—10.99	11
11.00—11.99	7
12.00—12.99	6
13.00—13.99	7
14.00—14.99	3

Yhdistelmästä havaitaan, että lukuisimmin on kuntia, joissa tutkimuksen alaisia henkilöitä oli 9.00—9.99 0/00, ja melkein saman verran on myös kuntia, joissa niitä oli 10.00—10.99 0/00. Lähes 3/4 kunnista on sellaisia, joissa saatu tulos vaihteli 8.00 0/00:stä 13.99 0/00:een.

Koldestetussa luomiota erikseen mielisairaisiin ja erikseen vajaamielisiin osoittautuu kuntien ryhmitys vastaavien promiljelukujen mukaan seuraavaksi.

Mielisairaita Sinnessjuka ‰	Kuntia Kommuner
3.00— 3.99	8
4.00— 4.99	7
5.00— 5.99	13
6.00— 6.99	14
7.00— 7.99	12
8.00— 8.99	7
9.00— 9.99	2
10.00—10.99	3
11.00—11.99	4
12.00—12.99	2
Yhteensä — Summa	72

Mielisairauksien esiintymistiheys vaihteli enimmäkseen 5.00—7.99 0/00:n välillä, näihin ryhmiin kun kuului 39 eli yli puolet kaikista tutkituista kunnista. Vielä pienemmäksi promiljeluku jäi 15 kunnassa, ja suuremmaksi se nousi 18 kunnassa. Minimi, 3.15 0/00, tavattiin Vaasan läänin Teerijärvellä ja lähinnä seurasi Viipurin läänin Salmin luku, 3.44 0/00. Runsaimmin, 12.84 0/00, mielisairaita oli Mikkelin läänin Hirvensalmella. Aivan lähelle tätä määrää, 12.70 0/00:een, päästiin Koi-

län, där den endast utgjorde 6.08 0/00. Då man för att få en bättre överblick av skiljaktigheterna mellan de olika orterna räknar ut, hur de undersökta orterna gruppera sig efter de olika promiljetalen, kommer man till nedaustående sammanställning. Det här bifogade kartogrammet åskådliggör även dessa skiljaktigheter.

‰	Kuntia Kommuner
15.00—15.99	5
16.00—16.99	1
17.00—17.99	1
18.00—18.99	2
19.00—19.99	2
20.00—20.99	—
21.00—21.99	1
Yhteensä — Summa	72

Av sammanställningen framgår, att talrikast voro de kommuner, där antalet personer, som undersökningen hänförde sig till, var 9.00—9.99 0/00; nästan lika många voro kommunerna med promiljetalen 10.00—10.99. I närmare 3/4 av kommunerna växlade det mellan 8.00 och 13.99.

Beräknar man promiljetalen för de sinnessjuka och för de intellektuellt defekta särskilt för sig, så visar sig grupperingen av kommunerna efter motsvarande promiljetal bli följande:

Vajaamielisiä Intell. defekta ‰	Kuntia Kommuner
1.00— 1.99	2
2.00— 2.99	11
3.00— 3.99	11
4.00— 4.99	16
5.00— 5.99	15
6.00— 6.99	12
7.00— 7.99	1
8.00— 8.99	2
9.00— 9.99	1
10.00—10.99	1
Yhteensä — Summa	72

Sinnessjukdomarnas frekvens växlade för det mesta mellan 5.00 och 7.99; av de undersökta kommunerna hörde 39 eller mer än hälften till dessa grupper. Mindre blev promiljetalen för 15 kommuner, och större för 18 kommuner. Minst var talet, 3.15 0/00, för Terijärvi i Vasa län, och så följde Salmi i Viborgs län med 3.44 0/00. Störst, 12.84 0/00, var frekvensen sinnessjuka i Hirvensalmi i S:t Michels län. Mycket nära detta tal, 12.70 0/00, kom talet för Koivisto köping, där

viston kauppalassa, jossa tulokseen vaikutti kroonillisten alkoholistien lukuisuus. Kolmantena suuruusjärjestyksessä oli Hämeen läänin Teisko, jossa vastaava promilleluku oli 11.90.

Vajaamielisiin nähden on havaittavissa keskittymistä 4.00—5.99 0/00:n välille; tällaisia kuntia on 31. Kaikkiaan 65 kunnassa vajaamielisiä tavattiin 2.00—6.99 0/00. Vain kahdessa tutkitussa kunnassa vajaamielisiä oli alle 2 0/00:n, nimittäin Ahvenanmaan Lemlandissa 1.89 0/00 ja Oulun läänin Turtolassa 1.27 0/00. Yli 7 0/00:n kysymyksessä oleva luku nousi 5 kunnassa. Huippuna oli Oulun läänin Säräisniemen luku, 10.26 0/00.

Taulukosta selviää muuten, että vajaamielisiä oli yleensä jonkin verran vähemmän kuin mielisairaita, mutta 11 kunnassa suhde oli päinvastainen.

Eri sairaudet ovat samoin kuin edellä selostetut pääryhmätkin jakaantuneet hyvin epätasaisesti eri paikkakuntien kesken. Paikkakunnat muodostavat kuitenkin eri sairauksiin nähden yleensä siksi pieniä kokonaisuuksia, ettei yksityiskohtaisia vertailuja niiden välillä voida suorittaa, etenkin kun harvinaisempia sairauksia ei monin paikoin ole tavattu lainkaan. Tämän takia esitetään seuraavassa laskelmia ainoastaan laajimmalle levinneen mielisairauden, jakomielitautin, esiintymistiheydestä paikkakunnittain.

Schizophrenia 0/00	Kuntia Kommuner
1.00—1.99	2
2.00—2.99	18
3.00—3.99	17
4.00—4.99	17

Kuten yllä olevasta yhdistelmästä ilmenee, vaihteli jakomielitautin esiintymistiheys 52 kunnassa eli lähes 3/4:ssa kaikista tutkituista kunnista 2.00—4.99 0/00:n välillä. Pienemmäksi vastaava suhdeluku jäi vain Lemlandissa ja Salmassa, mutta suuremmaksi se nousi 18 kunnassa, niistä kolmessa, nimittäin Tampereella, Kuorevedellä ja Hirvensalmella, runsaasti 7 0/00:een. Enimmän, 7.70 0/00, jakomielitautisia tavattiin Tampereella.

det stora antalet kroniska alkoholister bidrog till resultatet. Tredje rummet intog Teisko i Tavastehus län, där motsvarande promilletal var 11.90.

I fråga om de intellektuellt defekta märkes en koncentration kring talen 4.00 och 5.99 0/00; 31 kommuner hörde till denna grupp. I sammanlagt 65 kommuner växlade promilletalet intellektuellt defekta mellan 2.00 och 6.99. Endast i 2 kommuner var motsvarande tal under 2 0/00, nämligen i Lemland på Åland, 1.89 0/00, och i Turtola i Uleåborgs län, 1.27 0/00. Över 7 0/00 steg ifrågavarande tal i 5 kommuner. Störst var det i Säräisniemi kommun i Uleåborgs län, 10.26 0/00.

Av tabellen framgår för övrigt, att frekvensen av intellektuellt defekta var något mindre än frekvensen av sinnessjuka, men i 11 kommuner var förhållandet det motsatta.

De olika sjukdomarna äro i likhet med de ovan refererade huvudgrupperna mycket ojämnt fördelade mellan de olika orterna. I fråga om de enskilda sjukdomarna utgöra kommunerna dock över huvud så pass små helheter, att man inte kan anställa några detaljerade jämförelser mellan dem, framför allt med tanke på att mer sällsynta sjukdomar mängenstädes alls inte anträffats. På den grund meddelas i det följande endast beräkningar över den allmänaste sinnessjukdomens, schizofreniens, frekvens efter orter.

Schizophrenia 0/00	Kuntia Kommuner
5.00—5.99	10
6.00—6.99	5
7.00—7.99	3
Yhteensä — Summa	72

Såsom det framgår av sammanställningen, växlade schizofreniens frekvens i 52 kommuner eller i inemot 3/4 av totalantalet undersökta kommuner mellan 2.00 och 4.99 0/00. Mindre var motsvarande relationstal endast i Lemland och Salmi, större i 18 kommuner och i tre av dem, nämligen i Tammerfors, Kuorevesi och Hirvensalmi steg det till drygt 7 0/00. Störst var motsvarande tal i Tammerfors, 7.70 0/00.

III. Syntymäpaikka ja äidinkieli.

Syntymäpaikka. Kuten yleisesti on tunnettua, tapahtuu maan väestön keskuudessa huomattavaa muuttoliikettä paikkakunnalta toiselle, etenkin maaseudulta kaupunkiin ja teollisuuskeskuksiin. Syyinä tähän ovat useimmiten toiveet paremmista ansiomahdollisuuksista ja suuremmista elämänmukavuuksista. Puheena oleva muuttoliike ilmenee m. m. väestön syntymäpaikkaryhmityksessä siten, että kaupunkien asukkaista vain verraten pieni osa on syntyperäisiä paikkakuntalaisia, kun sen sijaan maaseudun asukkaista enimmät ovat pysyneet samalla paikkakunnalla, missä ovat syntyneetkin.

Miten on tässä suhteessa tutkimuksessa tarkoitettujen henkilöiden laita? Aiheuttaako henkisiin sairauksiin monesti liittyvä sisäinen rauhattomuus siirtymistä paikasta toiseen? Tämän asian selvittämiseksi on liitetaulussa II esitetty mielisairaiden ja vajaamielisten jakaantuminen syntymäpaikan mukaan niin, että siitä näkyy erikseen, ovatko asianomaiset syntyneet nykyisellä kotipaikkakunnallaan, muualla samassa läänissä, jossakin toisessa läänissä vaiko ulkomailla. Toisaalta on vuoden 1930 väestötilaston pohjalla laskettu tutkittujen paikkakuntien koko läsnäolevan väestön vastaava ryhmitys.

Kun tarkastellaan ensiksi, miten kaikki henkisesti sairaat henkilöt ovat jakaantuneet syntymäpaikan mukaan, saadaan tulokseksi, että heistä 77.2 % oli syntynyt nykyisellä kotipaikkallaan. Väestöstä yleensä oli vuonna 1930 samalla paikkakunnalla syntyneitä 71.1 %, siis jonkin verran pienempi osa. Saman läänin jostakin muusta kunnasta muuttaneita oli sairaiden joukossa 14.5 % ja väestöstä 18.0 %, oman maan muista lääneistä muuttaneita taas vastaavasti 7.9 ja 10.3 % sekä ulkomailla muuttaneita 0.4 ja 0.5 %. Väestötilastossa oli lisäksi 0.1 % sellaisia, joiden syntymäpaikka oli jäänyt tuntemattomaksi. Täten näyttää siltä, ettei henkisesti sairaiden joukossa siirtyminen paikkakunnalta toiselle ole ollut niinkään suuri kuin yleensä väestön keskuudessa. Mielisairaat ja vajaamieliset eroavat kuitenkin tässä suhteessa melkoisesti toisistaan, kuten seuraavan yhdistelmän prosenttiluvut osoittavat.

III. Födelseort och modersmål.

Födelseort. Som bekant försiggår bland befolkningen i landet en betydande flyttning från ort till ort, framför allt från landsbygden till städerna och industricentra. Orsaken härtill står oftast att söka i förhoppningar om bättre utkomstmöjligheter och högre levnadsstandard. Ifrågavarande rörelse framträder bl. a. i befolkningens gruppering efter födelseorten så, att av invånarna i städerna endast en jämförelsevis liten del äro infödda på orten, medan åter de flesta av invånarna på landsbygden stannat kvar på den ort, där de äro födda.

Hur förhåller det sig i detta avseende med de personer föreliggande undersökning hänför sig till? Har den inre oro, som ofta följer de psykiska sjukdomarna åt, till följd att de sjuka flytta från en plats till en annan? I syfte att utreda denna omständighet har tabellbilagan II utarbetats; den visar de sinnessjukas och de intellektuellt defektas fördelning efter födelseort, och det framgår av den, om respektive personer äro födda på sin nuvarande hemort, annorstädes i samma län, i ett annat län eller utomlands. Å andra sidan har man på basen av befolkningsstatistiken för år 1930 beräknat motsvarande gruppering för hela den på de undersökta orterna närvarande befolkningen.

Granskar man till att börja med, hur alla de själssjuka personerna äro fördelade efter födelseort, så kommer man till, att 77.2 % av dem äro födda på sin nuvarande vistelseort. För befolkningen över huvud var motsvarande tal år 1930 71.1 %, alltså något mindre. Procenttalet personer, som flyttat in från en kommun i samma län, var bland de sjuka 14.5 och bland befolkningen 18.6; för de personer som flyttat in från något annat län i hemlandet voro motsvarande tal 7.9 och 10.3 % och för från utlandet inflyttade 0.4 och 0.5 %. Befolkningsstatistiken upptog dessutom 0.1 % sådana, för vilka födelseorten var okänd. Det förefaller sålunda, som om överflyttning från en ort till en annan bland de själsligt sjuka inte förekommit ens så allmänt som bland befolkningen över huvud. De sinnessjuka och de intellektuellt defekta skilja sig dock i detta avseende rätt mycket från varandra, såsom det framgår av procenttalen i följande sammanställning.

Syntymäpaikka Födelseort	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Väestö (1930) Befolkningen		
	Miesp.	Naisp.	Yht.	Miesp.	Naisp.	Yht.	Miesp.	Naisp.	Yht.
	Mk.	Kvk.	S:a	Mk.	Kvk.	S:a	Mk.	Kvk.	S:a
Nykyinen kotipaikka — Nuvarande hemort	76.1	64.2	70.0	90.1	87.1	88.9	73.5	68.8	71.1
Muu saman läänin kunta — Annan kommun i samma län	16.1	20.4	18.3	7.5	9.5	8.3	16.7	19.3	18.0
Muu lääni — Annat län	7.4	14.8	11.2	2.1	3.1	2.5	9.2	11.2	10.3
Ulkomaa — Utlandet	0.4	0.6	0.5	0.3	0.3	0.3	0.5	0.6	0.5
Tuntematon — Okänd	—	—	—	—	—	—	0.1	0.1	0.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Yllä olevista lukusarjoista ilmenee, että mielisairaista 70.0 % oli sellaisia, jotka ovat syntyneet nykyisellä kotipaikkakunnallaan, ja siis 30.0 % muualla syntyneitä, joten mielisairaiden joukossa oli hiukan enemmän toisilta paikkakunnilta muuttaneita kuin yleensä väestön keskuudessa. Vajaamielisiin nähden asia on aivan toinen. He eivät yleensä voi siirtyä paikkakunnalta toiselle muuten kuin omaistensa mukana, sillä he eivät voi tulla toimeen vieraassa ympäristössä, jossa heillä ei ole ketään tukena. Tämän johdosta heistä onkin 88.9 % pysynyt syntymäpaikkakunnallaan ja vain 11.1 % muuttanut asuinpaikkaa.

Edellä on jo luomautettu, että muuttoliike tulee yleensä tuntuvampana näkyviin kaupunkien kuin maaseudun väestössä. Samoin on laita myös mielisairaiden ja vajaamielisten osalta, kuten alla oleva yhdistelmä osoittaa.

Ovanstående sifferserier ge vid handen, att 70.0 % av de sinnessjuka voro födda på sina nuvarande hemorter och att 30.0 % sälunda voro födda på andra orter. Procenttalet sinnessjuka, som flyttat från andra orter, var sälunda något större än motsvarande procenttal bland befolkningen över huvud. För de intellektuellt defekta ställer sig saken annorlunda. De kunna över huvud inte flytta från en ort till en annan utom med sina anhöriga, ty de kunna inte reda sig i en främmande omgivning ifall de inte ha någon, som tar hand om dem. På den grund ha också 88.9 % av dem stannat kvar på födelseorterna och endast 11.1 % ha ändrat boningsort.

Här ovan har påpekats, att flyttningsrörelsen över huvud är tydligare märkbar bland stadsbefolkningen än bland landsborna. På samma sätt förhåller det sig även med de sinnessjuka och de intellektuellt defekta, såsom nedanstående sammanställning ger vid handen.

Syntymäpaikka Födelseort	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Väestö (1930) Befolkningen		
	Miesp.	Naisp.	Yht.	Miesp.	Naisp.	Yht.	Miesp.	Naisp.	Yht.
	Mk.	Kvk.	S:a	Mk.	Kvk.	S:a	Mk.	Kvk.	S:a
Nykyinen kotipaikka — Nuvarande hemort	49.3	31.8	39.5	81.6	71.3	77.6	44.7	38.3	41.2
Muu saman läänin kunta — Annan kommun i samma län	33.2	37.1	35.4	14.9	25.3	18.9	34.0	36.5	35.4
Muu lääni — Annat län	16.4	30.2	24.1	2.8	3.4	3.1	20.3	24.1	22.4
Ulkomaa — Utlandet	1.1	0.9	1.0	0.7	—	0.4	0.9	1.0	0.9
Tuntematon — Okänd	—	—	—	—	—	—	0.1	0.1	0.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
K a u p u n g i t — S t ä d e r									
Nykyinen kotipaikka — Nuvarande hemort	84.9	78.3	81.7	91.4	89.2	90.5	80.6	77.8	79.2
Muu saman läänin kunta — Annan kommun i samma län	10.5	13.2	11.8	6.4	7.5	6.9	12.4	14.2	13.3
Muu lääni — Annat län	4.4	8.0	6.2	2.0	3.0	2.4	6.5	7.4	7.0
Ulkomaa — Utlandet	0.2	0.5	0.3	0.2	0.3	0.2	0.4	0.5	0.4
Tuntematon — Okänd	—	—	—	—	—	—	0.1	0.1	0.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
M a a s e u t u — L a n d s b y g d									

Yhdistelmän mukaan oli kaupunkien mielisairaista 39.5 % syntynyt nykyisessä kotikaupungissaan. Kaupunkien asukkaista yleensä oli vuoden 1930 tilaston nojalla vähän enemmän, 41.2 %, syntyperäisiä paikkakuntalaisia, mistä päättäen muualta muuttaneiden joukossa oli hiukan runsaammin mielisairaita kuin paikallisessa väestössä. Maaseudulla suhdeluvut viittaavat pikemminkin siihen, että mielisairaita oli enemmän paikallisessa kuin muuttaneessa väestössä, siellä kun mielisairaista oli 81.7 % ja koko väestöstä 79.2 % syntymäpaikallaan pysyneitä. Vajaamielisistä kuului kaupungeissa 77.6 % ja maaseudulla 90.5 % syntyperäisiin paikkakuntalaisiin, siis erikoisesti kaupungeissa paljon suurempi osa kuin väestöstä yleensä.

Yhdistelmää tarkastettaessa kiintyy edelleen huomio siihen eroon, mikä vallitsee eri sukupuolten kesken. Varsinkin kaupungeissa on naispuolisessa väestössä runsaammin toisilta paikkakunnilta siirtyneitä kuin miespuolisessa, ja ero on vieläkin huomattavampi mielisairaiden keskuudessa. Kaupungeissa asuvista mielisairaista miehistä oli 49.3 % ja naisista vain 31.8 % paikkakunnalla

Enligt sammanställningen voro 39.5 % av de sinnessjuka i städerna födda i sina nuvarande hemstäder. Av stadsbefolkningen över huvud voro enligt statistiken av år 1930 en något större del, 41.2 %, födda på sin boningsort; att döma därav var antalet sinnessjuka obetydligt större bland de inflyttade än bland de infödda. Relationstalen för landsbygden tyda snarast på, att frekvensen av sinnessjuka var större bland de infödda än bland de inflyttade; där hade nämligen 81.7 % av de sinnessjuka och 79.2 % av totalbefolkningen stannat kvar på födelseorten. Av de intellektuellt defekta hörde i städerna 77.6 % och på landsbygden 90.5 % till de infödda, alltså framför allt i städerna en långt större procent än av befolkningen över huvud.

Vid en granskning av sammanställningen fäster man sig vidare vid den skillnad, som råder mellan könen. I synnerhet i städerna är antalet inflyttade större bland den kvinnliga befolkningen än bland männen, och skillnaden är ännu mer märkbar bland de sinnessjuka. Av de i städerna bo-satta sinnessjuka männen voro 49.3 %, av kvinnorna endast 31.8 % infödda på orten, för befolk-

6. *Syntymäpaikka. — Födelseort.*

	Absol.				%				
	Manligt Annat än	Manligt Annat än	Utkomna Utlände	Yhteensä Summa	Näkyvien Kotipaikka Nuvarande hemort	Näkyvien Kotipaikka i samman län	Manligt Annat än	Utkomna Utlände	Yhteensä Summa
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>									
Psychosis manico-depressiva	69	21	14	104	66.3	20.2	13.5	—	100.0
Schizophrenia	1 271	317	192	1 791	71.0	17.7	10.7	0.6	100.0
Dementia epileptica	73	5	8	86	84.9	5.8	9.3	—	100.0
Epilepsia	271	41	29	342	79.2	12.0	8.5	0.3	100.0
Dementia senilis	111	25	19	155	71.6	16.1	12.3	—	100.0
Psychosis arteriosclerotica	11	24	10	46	23.9	52.2	21.7	2.2	100.0
Psychosis praesenilis	39	7	14	60	65.0	11.7	23.3	—	100.0
Psychosis e vitiis cerebri	10	3	1	14	71.4	21.4	7.2	—	100.0
Psychosis ex infectione acuta	4	3	—	7	57.1	42.9	—	—	100.0
Dementia paralytica	33	22	16	72	45.8	30.6	22.2	1.4	100.0
Psychosis luegens	8	3	1	12	66.7	25.0	8.3	—	100.0
Delirium tremens	—	1	—	1	—	100.0	—	—	100.0
Psychosis Korsakowi	1	1	—	2	50.0	50.0	—	—	100.0
Alcoholismus chronicus	83	49	22	155	53.6	31.6	14.2	0.6	100.0
Morphinismus	1	—	—	1	100.0	—	—	—	100.0
Constitutio psychopathica	105	24	8	137	76.6	17.5	5.9	—	100.0
Reactio psychogenica. Psychosis quaerulans	7	3	3	13	53.8	23.1	23.1	—	100.0
Psychosis non definita	22	6	—	28	78.6	21.4	—	—	100.0
Yhteensä — Summa	2 119	555	337	3 026	70.0	18.3	11.2	0.5	100.0
<i>Vajaamieliset — Intellektuellt defekta</i>									
Imbecillitas	1 191	119	37	1 348	88.4	8.8	2.8	0.0	100.0
Idiotia	455	36	9	504	90.3	7.1	1.8	0.8	100.0
Yhteensä — Summa	1 646	155	46	1 852	88.9	8.3	2.5	0.3	100.0

syntyneitä, samalla kuin kaupunkien miespuolisista asukkaista yleensä 44.7 % ja naispuolisista asukkaista 38.3 % oli syntyperäisiä paikkakuntalaisia. Täten näyttää siltä, että mielisairauksien esiintymistiheys kaupungeissa on muualta muuttaneiden naisten keskuudessa suurempi kuin paikallisessa naispuolisessa väestössä, mutta miehiin nähden suhde on päinvastainen, vaikkakin ero on pienempi. Maaseudulla oli sekä mies- että naispuolisten mielisairaiden joukossa jonkin verran runsaammin syntyperäisiä paikkakuntalaisia kuin väestössä yleensä. Mitä mies- ja naispuolisiin vaaja-mielisiin tulee, oli heidän keskuudessaan kauttaaltaan suhteellisesti enemmän paikallaan pysyneitä kuin väestössä yleensä.

Edellisellä sivulla olevassa taulukossa on esitetty, miten kutakin tautia sairastavat jakaantuvat syntymäpaikan mukaan. Kun useat tautiryhmät ovat varsin pieniä, saattavat suhdelukujen eroavaisuudet monissa tapauksissa riippua sattumastakin. Mielenkiintoisimpana ryhmänä ovat jakomielitautiset, joista alla olevaan yhdistelmään on otettu tiedot erikseen myös kaupungeista ja maaseudulta.

Syntymäpaikka Födelseort	Kaupungit Städer			Maaseutu Landsbygd			Kaikkiaan Inalles		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Nykyinen kotipaikka — Nuvarande hemort	54.4	35.0	42.5	87.4	78.3	82.0	79.4	63.4	71.0
Muu saman läänin kunta — Annan kommun i samma län	28.5	34.4	32.1	9.7	13.6	11.7	14.3	20.7	17.7
Muu lääni — Annat län	15.6	29.7	24.3	2.7	7.4	5.0	5.8	15.1	10.7
Ulkomaa — Utlandet	1.5	0.9	1.1	0.2	0.7	0.4	0.5	0.8	0.6
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Yhdistelmästä havaitaan, että miespuolisista jakomielitautisista kaikkiaan 79.4 % oli syntynyt nykyisellä asuinpaikallaan, siis hiukan suurempi osa kuin miespuolisesta väestöstä yleensä, jonka vastaava prosenttiluku oli 73.5. Naisiin nähden asia on päinvastoin: jakomielitautia sairastavista naisista oli syntyperäisiä paikkakuntalaisia 63.4 % ja naispuolisesta väestöstä yleensä 68.8 %. Miespuolisten jakomielitautisten joukossa oli sekä kaupungeissa että maaseudulla runsaammin syntymäpaikallaan pysyneitä kuin yleensä miesten keskuudessa samoilla paikkakunnilla. Siten kaupungeissa kuului jakomielitautia sairastavista miehistä tähän ryhmään 54.4 % ja maaseudulla 87.4 %, vastaavien suhdelukujen ollessa yleensä miesten keskuudessa 44.7 ja 80.6 %. Kaupunkien jakomielitautisista naisista sen sijaan oli ainoastaan 35.0 % nykyisellä asuinpaikallaan syntyneitä eli jonkin verran vähemmän kuin kaupunkien naispuolisesta

ningen i dess helhet åter voro motsvarande tal 44.7 och 38.3 %. Frekvensen av sinnessjukdomar i städerna synes sålunda vara större bland de inflyttade kvinnorna än bland de infödda, medan åter förhållandet för männen är det motsatta, trots att skillnaden är mindre. På landsbygden fanns det både bland de manliga och de kvinnliga sinnessjuka något fler infödda ortsinvånare än bland befolkningen över huvud. Bland de intellektuellt defekta av manligt och kvinnligt kön fanns det genomgående relativt flera infödda ortsinvånare än bland befolkningen över huvud.

Tabellen på föregående sida ger en bild av, hur personer, som ledo av de olika sjukdomarna, fördelade sig efter födelseorter. Enär flera sjukdomsgrupper äro mycket små, kunna skiljaktigheterna i relationstalen i många fall bero av tillfälligheter. Den intressantaste gruppen utgöra de schizofrena; i nedanstående sammanställning ges uppgifterna om dem särskilt för städerna och för landsbygden.

Sammanställningen ger vid handen, att av männen med schizofreni sammanlagt 79.4 % voro födda på sina nuvarande hemorter, alltså en något större del än av befolkningen över huvud, för vilken motsvarande procenttal var 73.5. För kvinnorna är förhållandet det motsatta: av kvinnorna med schizofreni voro 63.4 % och av den kvinnliga befolkningen över huvud 68.8 % födda på hemorterna. Bland männen med schizofreni både i städerna och på landsbygden var procenttalet sådana, som stannat kvar på födelseorterna, större än bland den manliga befolkningen över huvud. Av männen med schizofreni hörde i städerna 54.4 % och av dem på landsbygden 87.4 % till denna grupp, medan motsvarande relationstal bland männen över huvud voro 44.7 och 80.6 %. Av de i städerna bosatta kvinnorna med schizofreni voro däremot endast 35.0 % födda på sina nuvarande hemorter, procenttalet var sålunda något mindre

väestöstä yleensä, josta kuului näihin 38.3 %. Maaseudulla vastaavat suhdeluvut olivat 78.3 ja 77.8 %, joten ero oli mitätön. Edellä selostettujen lukujen perustuksella voidaan täten todeta, ettei muuttaneen väestön keskuudessa yleensä ole runsaammin jakomielitautiin sairastuneita kuin paikallisessa väestössä, lukuun ottamatta kaupunkeihin muuttaneita naisia, joissa tavattiin hiukan enemmän kysymyksessä olevaa tautia kuin paikallisessa väestössä.

Muista tautiryhmistä voidaan mainita, että kaatumatautisten joukossa oli enemmän nykyisellä asuinpaikallaan syntyneitä kuin yleensä väestön keskuudessa, tällaisia henkilöitä kun oli epilepsia-ryhmässä 79.2 % ja dementia epileptica-ryhmässä 84.9 %. Erikoisesti on vielä huomautettava, että myös sairasmieliset olivat tutkimuksen mukaan varsin paikallaan pysyvä väestöä, sillä heistä oli nykyisellä kotipaikallaan syntyneitä 76.6 %, kun vastaava luku yleensä väestön keskuudessa oli 71.1 %. Sitä vastoin näyttävät m. m. maanis-depressiivistä mielitautia, kuppataudista johtuvia mielitauksia ja kroonillista alkoholismia sairastavat henkilöt edustavan keskinkertaista liikkuvaupaa väestöainesta.

Aidinkieli. Tutkittujen paikkakuntien väestöstä oli vuoden 1930 tilaston mukaan suomenkielisiä 92.2 %, ruotsinkielisiä 7.7 % ja muunkielisiä 0.1 %. Henkisesti sairaat henkilöt jakaantuvat äidinkielenä puolesta suunnilleen samoin, heistä kun oli suomenkielisiä 4 520 eli 92.5 % ja ruotsinkielisiä 357 eli 7.3 %. Muunkielisiä edusti tutkimuksessa ainoastaan eräs virolainen mies, joka sairasti jakomielitautia. Mielisairaat ja vajaamieliset eivät kielisuhteiltaan suurestikaan eronneet toisistaan, kuten alla olevan yhdistelmän prosenttiluvut osoittavat.

Äidinkieli Modersmål	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Väestö (1930) Befolkningen		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Suomi — Finska	91.7	93.1	92.4	93.3	92.8	93.1	92.3	92.2	92.2
Ruotsi — Svenska	8.2	6.9	7.6	6.7	7.2	6.9	7.6	7.7	7.7
Muu — Annat	0.1	—	(0.03)	—	—	—	0.1	0.1	0.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Mielisairaista oli 92.4 % äidinkieltään suomalaisia ja 7.6 % ruotsalaisia, vajaamielisistä taas vastaavasti 93.1 ja 6.9 %. Eri sukupuolia silmällä pitäen oli ruotsinkielisten prosenttiluku hiukan suurempi miespuolisten kuin naispuolisten mielisairaiden joukossa, mutta päinvastoin vähän pienempi miespuolisten kuin naispuolisten vajaamielisten joukossa.

än för den kvinnliga stadsbefolkningen över huvud, för vilken det var 38.3. För landsbygden voro motsvarande relationstal 78.3 och 77.8 %, så att skillnaden var obetydlig. På basen av de ovanförda talen kan man sälunda konstatera, att frekvensen av schizofreni över huvud inte är större bland de inflyttade än bland de infödda; de till städerna inflyttade kvinnorna utgöra dock ett undantag, ty bland dem var frekvensen av denna sjukdom något större än bland de infödda.

Om övriga sjukdomsgrupper kan det nämnas, att relationstalet för de fallandesjuka, som blivt födda på sina nuvarande hemorter, var större än bland befolkningen över huvud, procenttalet sådana personer var i gruppen epilepsi 79.2 och i gruppen dementia epileptica 84.9. Ytterligare bör man påpeka, att även psykopaterna av undersökningen att döma i jämförelsevis hög grad stannat kvar på sina hemorter, ty av dem voro 76.6 % födda på dem, medan motsvarande tal för befolkningen över huvud var 71.1 %. Däremot synas de personer, som lida av mano-depressiv sinnessjukdom, av sinnessjukdomar betingade av syfilis och av kronisk alkoholism, representera ett rörligare befolkningsskikt än befolkningen över huvud.

Modersmål. Av befolkningen på de undersökta orterna voro enligt statistiken för år 1930 92.2 % finsk- och 7.7 % svensktalande, medan 0.1 % hade något annat språk till modersmål. De psykiskt sjuka fördelade sig ungefär på samma sätt: av dem voro 4 520 eller 92.5 % finsk- och 357 eller 7.3 % svensktalande. Gruppen andra språk representerades i undersökningen endast av en est, som led av schizofreni. I fråga om språkförhållandena skilde sig de sinnessjuka och de intellektuellt defekta icke mycket från varandra, såsom det framgår av procenttalen i nedanstående sammanställning.

Av de sinnessjuka hade sälunda 92.4 % finska och 7.6 % svenska till modersmål; för de intellektuellt defekta voro motsvarande tal 93.1 och 6.9 %. Bland de svensktalande var procenttalet något större för de manliga än för de kvinnliga sinnessjuka, men tvärtom något mindre för de intellektuellt defekta av manligt än för dem av kvinnligt kön.

Miten kutakin tautia sairastavat jakaantuivat eri kieliryhmien osalle, ilmenee seuraavasta taulukosta, johon on laskettu sekä prosentti- että promilleluvut. Tässäkin yhteydessä on huomautettava, että etenkin pienen tautiryhmien kohdalla satunnaiset seikat ovat saattaneet vaikuttaa tuloksiin.

Taulukosta päättäen oli psychosis manico-depressiva huomattavasti harvinaisempi suomen- kuin ruotsinkielisen väestön keskuudessa, vastaavien suhdelukujen ollessa 0.23 ja 0.47 ‰. Samoin jakomielitautia tavattiin jonkin verran vähemmän suomen- kuin ruotsinkielisessä väestössä, edellisestä kun sairasti tätä tautia 4.23 ja jälkimmäisestä 4.72 ‰. Päinvastoin oli laita kaatumatautiin nähdyn; suomenkielisissä väestössä sitä ilmeni 1.05 ‰:llä ja ruotsinkielisessä vain 0.68 ‰:llä. Vanhuudesta johtuvia mielisairauksia oli kummasakin kieliryhmässä jokseenkin yhtä runsaasti, suomenkielisessä 0.62 ja ruotsinkielisessä 0.63 ‰. Kuppataudista johtuvia mielisairauksia oli taulukon mukaan 3 1/2 kertaa niin paljon suomen- kuin ruotsinkielisessä väestössä, sillä niiden esiintymistiheyttä osoittavat luvut olivat 0.21 ja 0.06 ‰. Tähän tuntuvaan eroon vaikuttaa ilmeisesti se,

Hur de av de olika sjukdomarna lidande fördelade sig mellan de olika språkgrupperna framgår av nedanstående tabell, som upptar både procent- och promilletalen. Även här bör det påpekas, att framför allt i fråga om de små sjukdomsgrupperna ha tillfälligheter kunnat verka på resultatet.

Att döma av tabellen var psychosis manico-depressiva rätt mycket sällsyntare bland den finsk- än bland den svensktalande befolkningen; motsvarande promilletal voro 0.23 och 0.47. Likaså var frekvensen av schizofreni något mindre bland de finsk- än de svensktalande; för de förstnämnda var promilletalet 4.23 och för de sistnämnda 4.72. I fråga om fallandesjukan var förhållandet det motsatta; för den finskspråkiga befolkningen var promilletalet 1.05 och för den svenskspråkiga endast 0.68. För de av ålderdom betingade sinnessjukdomarna var promilletalet ungefär detsamma i båda språkgrupperna; för den finskspråkiga 0.62 och för den svenskspråkiga 0.63. Frekvensen av sinnessjukdomar, orsakade av syfilis, var enligt tabellen 3 1/2 gånger så stor bland den finsk- som bland den svenskspråkiga befolkningen, promilletalen för frekvensen voro nämligen 0.21

7. Äidinkieli. — Modersmål.

	Koko luku Hela antalet	Siitä - Därav		‰		‰	
		Suomen- kielisiä Finsk- talande	Ruotsin- kielisiä Svensk- talande	Suomen- kielisiä Finsk- talande	Ruotsin- kielisiä Svensk- talande	Suomen- kielisiä Finsk- talande	Ruotsin- kielisiä Svensk- talande
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>							
Psychosis manico-depressiva	104	89	15	85.6	14.4	0.23	0.47
Schizophrenia	1) 1 791	1 638	152	91.5	8.5	4.23	4.72
Dementia epileptica	86	85	1	98.8	1.2	0.22	0.03
Epilepsia	342	321	21	93.9	6.1	0.83	0.63
Dementia senilis	155	145	10	93.5	6.5	0.37	0.31
Psychosis arteriosclerotica	46	42	4	91.3	8.7	0.11	0.13
Psychosis praesenilis	60	54	6	90.0	10.0	0.14	0.19
Psychosis e vitiis cerebri	14	14	—	100.0	—	0.04	—
Psychosis ex infectione acuta	7	5	2	71.4	28.6	0.01	0.06
Dementia paralytica	72	70	2	97.2	2.8	0.18	0.06
Psychosis luogenea	12	12	—	100.0	—	0.03	—
Delirium tremens	1	1	—	100.0	—	0.003	—
Psychosis Korsakovi	2	2	—	100.0	—	0.01	—
Alcoholismus chronicus	155	142	13	91.6	8.4	0.37	0.40
Morphinismus	1	1	—	100.0	—	0.003	—
Constitutio psychopathica	137	134	3	97.8	2.2	0.35	0.09
Reactio psychogenea. Psycho- sis quærulans	13	13	—	100.0	—	0.03	—
Psychosis non definita	28	28	—	100.0	—	0.07	—
Yhteensä — Summa	3 026	2 796	229	92.4	7.6	7.22	7.11
<i>Vajaamieliset — Intellek- tuellit defekta</i>							
Imbecillitas	1 348	1 263	85	93.7	6.3	3.26	2.64
Idiotia	504	461	43	91.5	8.5	1.19	1.33
Yhteensä — Summa	1 852	1 724	128	93.1	6.9	4.45	3.97

1) Tähän sisältyy 1 vironkielinen. — Häri ingår i estnisktalande.

että tutkitut suurehkot kaupungit (Tampere ja Kuopio) ovat miltei puhtaasti suomenkielisen väestön asuttamia ja kysymyksessä olevat taudit ovat juuri suurten kaupunkien vitsauksia. Kroonillisiin alkoholisteihin kuului suomenkielisestä väestöstä 0.37 0/00 ja ruotsinkielisestä 0.40 0/00, joten suhde oli melko tasainen. Sen sijaan oli psykopaattien joukossa suuri ero molempien kieliryhmien välillä; suomenkielisessä väestössä todettiin niitä 0.35 0/00 ja ruotsinkielisessä vain 0.09 0/00. Kun otetaan huomioon kaikki mielisairaudet tutkimuksen tarkoittamassa merkityksessä, nousi suomenkielisten promilleluku 7.22:een ja ruotsinkielisten 7.11:een, siis edellinen hiukan suuremmaksi kuin jälkimmäinen, mutta jos jätetään psykopaatit laskuista pois, suhde muuttuu päinvastaiseksi.

Vajaamielisten esiintymistiheydeksi suomenkielisessä väestössä saatiin 4.45 ja ruotsinkielisessä 3.97 0/00. Vähämielisiä erikseen oli runsaammin suomen- kuin ruotsinkielisten keskuudessa (promilleluvut 3.26 ja 2.64), tylsämielisiä sitävästoin hieman vähemmän (1.19 ja 1.33 0/00).

Tässä yhteydessä voidaan lopuksi lyhyesti mainita tutkittujen henkilöiden jakaantumisen uskontokunnan mukaan (vrt. liitetaulua II), että heistä kaikkiaan 4 772 eli 97.8 % oli luterilaisia, 90 eli 1.8 % kreikkalaiskatolisia, 14 siviilirekisteriin merkittyjä ja 2 muita. Paitsi ensimmäistä ryhmää luvut ovat sängen pieniä, joten niiden perustuksella ei käy tekeminen mitään varmoja päätelmiä.

och 0.06. Till den stora skillnaden bidrager tydligen den omständigheten, att de undersökta större städerna (Tammerfors och Kuopio) äro nästan enbart finskspråkiga och ifrågakvarande sjukdomar äro ju främst ett de stora städernas gissel. Till gruppen kroniska alkoholister hörde 0.37 0/00 av den finsk- och 0.40 0/00 av den svenskspråkiga befolkningen, så att frekvensen är ungefär densamma. I fråga om psykopaterna var däremot skillnaden mellan de två språkgrupperna betydande: för den finskspråkiga befolkningen var promilletalet 0.35, för den svenskspråkiga åter endast 0.09. För alla sinnessjukdomar i den av undersökningen avsedda betydelsen steg promilletalet för de finsktalande till 7.22 och för de svensktalande till 7.11, det var alltså något större för de först- än för de sistnämnda, men utelämnar man psykopaterna, blir förhållandet det motsatta.

För de intellektuellt defekta var frekvensen bland de finsktalande 4.45, bland de svensktalande 3.97 0/00. För de sinnessvaga enbart var promilletalet något högre bland de finsk- än bland de svenskspråkiga (3.26 och 2.64 0/00), för de sinnesslöa något mindre (1.19 och 1.33 0/00).

I detta sammanhang må rörande de undersökta personernas fördelning efter religionssumfund till slut i korthet nämnas (jfr tabellbilagan II), att av dem inalles 4 772 eller 97.8 % voro luteraner, 90 eller 1.8 % grekisk-katoliker, 14 i civilregistret införda och 2 övriga. Med undantag av den första gruppen äro siffrorna mycket små, varför man på grund av dem ej kan draga några säkra slutsatser.

IV. Ikä.

Mitä tutkittujen ikään tulee, on jo johdannossa huomautettu, että tutkimus käsittää ainoastaan 7 vuotta täyttäneet henkilöt. Laskelmien ulkopuolelle ovat siten jääneet kaikki tätä nuoremmat henkilöt, joiden joukossa ilmeisesti olisi melko runsaasti etenkin vajaamielisiä ja kaatumatautisiaikin.

Ikäryhmitys. Liitetaulussa III olevien tietojen perustuksella voidaan aluksi esittää seuraava yhdistelmä tutkittujen ikäryhmityksestä.

Ikä, vuotta Ålder, år	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp.	Naisp.	Yht.	Miesp.	Naisp.	Yht.	Miesp.	Naisp.	Yht.
	Mk.	Kvk.	S:a	Mk.	Kvk.	S:a	Mk.	Kvk.	S:a
7—14	47	36	83	372	203	575	419	239	658
15—19	48	37	85	139	89	228	187	126	313
20—29	271	219	490	210	127	337	481	346	827
30—39	370	297	667	115	127	242	485	424	909
40—49	307	325	632	118	96	214	425	421	846
50—59	253	280	533	63	76	139	316	356	672
60—	198	338	536	56	61	117	254	399	653
Yhteensä — Summa	1 494	1 532	3 026	1 073	779	1 852	2 567	2 311	4 878

Prosentteina — I procent

7—14	3.2	2.3	2.7	34.7	26.1	31.0	16.3	10.3	13.5
15—19	3.2	2.4	2.8	12.9	11.4	12.3	7.3	5.5	6.4
20—29	18.1	14.3	16.2	19.6	16.3	18.2	18.7	15.0	17.0
30—39	24.8	19.4	22.1	10.7	16.3	13.1	18.9	18.3	18.6
40—49	20.5	21.2	20.9	11.0	12.3	11.6	16.6	18.2	17.3
50—59	16.9	18.3	17.6	5.9	9.8	7.5	12.3	15.4	13.8
60—	13.3	22.1	17.7	5.2	7.8	6.3	9.9	17.3	13.4
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Kun tarkastetaan yllä olevaa yhdistelmää, havaitaan, että tutkitut kaikkiaan jakaantuivat varsin tasaisesti eri ikäluokkien kesken. Runsaimmin, 18.6 % kaikista, oli 30—39-vuotiaita, sitten 40—49-vuotiaita 17.3 % ja 20—29-vuotiaita 17.0 %. Näihin kolmeen ikäluokkaan, siis parhaassa mieluus- iässä oleviin, sisältyi täten yhteensä yli puolet tutkituista. Vanhempia, 50—59-vuotiaita oli 13.8 % ja 60 vuotta täyttäneitä 13.4 %, kun taas

IV. Ålder.

Om de undersöktas ålder nämades det i inledningen, att undersökningen endast omfattade personer, som fyllt 7 år. De, som inte nått denna ålder, och bland vilka det säkerligen funnits talrika intellektuellt defekta och även fallandesjuka, ha sålunda stannat utanför beräkningarna.

Gruppering efter ålder. På basen av uppgifterna i bilagan III kan man till att börja med uppgöra följande sammanställning av de undersöktas gruppering efter ålder.

En granskning av sammanställningen här ovan ger vid handen, att totalantalet undersökta fördelade sig ganska jämnt mellan de olika åldersgrupperna. Störst var gruppen 30—39 år med 18.6 % av totalantalet, så följde gruppen 40—49 år med 17.3 % och gruppen 20—29 år med 17.0 %. Till dessa tre grupper, som sålunda omfattade personer i deras bästa år, hörde mer än hälften av de undersökta. Till de äldre, till grup-

nuorimpiin, 7—14-vuotiaisiin kuului 13.5 % ja 15—19-vuotiaisiin 6.4 %.

Mielisairaat ja vajaamieliset poikkeavat ikäsuhteiltaan olennaisesti toisistaan, ensiksi mainittujen edustaessa pääasiallisesti varttuneempia ja jälkimmäisten nuorempia ikäluokkia. Niinpä mielisairaista oli vain 2.7 % 15 vuotta nuorempia, mutta vajaamielisistä lähes kolmannes, 31.0 %. Vajaamielisten luku osoittaa säännöllisesti laskua, mitä korkeampiin ikäluokkiin tullaan; 60 vuotta täyttäneitä oli heistä vain 6.3 %. Mielisairaiden luku sen sijaan kasvoi 30—39-vuotiaiden ryhmään saakka, johon heistä kuului 22.1 %, ja seuraava 10-vuotishuokka oli lähes yhtä suuri, 20.9 %; vielä 60-vuotiaita ja sitä vanhempia oli mielisairaista 17.7 %. Eri sukupuoliin nähden voidaan panna merkkeille, että miehiä oli suhteellisesti runsaammin nuoremmissa, naisia taas vanhemmissa ikäluokissa niin mielisairaiden kuin vajaamielistenkin joukossa. Erikoisesti herättää huomiota, että naispuolisista mielisairaista 22.1 % kuului 60 vuotta täyttäneisiin ja miespuolisista vain 13.3 %. Osittain tämä saa selityksensä siitä, että naiset yleensäkin elävät vanhemmiksi kuin miehet, joten heistä useammilla on mahdollisuus sairastua johonkin tutkimuksessa tarkoitetuista taudeista.

Kaupunkien ja maaseudun välisestä eroavaisuudesta on mainittava, että mielisairaista kaupungeissa kuului suhteellisesti jonkin verran suurempi osa korkeampiin ikäluokkiin kuin maaseudulla. Vajaamielisistä sen sijaan oli kaupungeissa yli puolet, 52.6 %, 15 vuotta nuorempia, mutta maaseudulla vain 28.0 %. Tämä seikka on yhteydessä niiden vaikeuksien kanssa, joita ilmeni etenkin kaupunkien vajaamielisten selville saamisessa, kuten edellä on huomautettu.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa esitetään erikseen kutakin tautia sairastavien ikäryhmittä prosenttiluvuin.

Taulukon mukaan ei psychosis manico-depressivaa tavattu lainkaan 15 vuotta nuoremmissa henkilöissä, ja 15—19-vuotiaitakin oli tätä tautia sairastavista vain 2.9 %. Sitten prosenttiluvut kasvoivat säännöllisesti iän kohotessa, niin että yli 40-vuotiaiden ryhmään kuului runsaasti $\frac{2}{3}$, 67.3 %, kaikista.

Jakomielitautia ilmeni jo joissakin 15 vuotta nuoremmissakin henkilöissä. Luku osoitti tuntuva nousua 30—39-vuotiaiden ryhmään saakka, johon kuului runsas neljännes, 25.7 %, kaikista jakomielitautisista. Edelleen oli 40—49-vuotiaita lähes saman verran, 24.0 %, 50—59-vuotiaita 19.2 % ja vielä vanhempia 13.0 %.

perna 50—59 år och över 60 år hörde resp. 13.5 och 13.4 %; till de yngre åter, till grupperna 7—14 år och 15—19 år resp. 13.5 och 6.4 %.

I fråga om åldersförhållandena avvika de sinnessjuka och de intellektuellt defekta i hög grad från varandra; de förstnämnda tillhöra huvudsakligen något äldre, de sistnämnda åter yngre åldersklasser. Av de sinnessjuka voro sålunda endast 2.7 % yngre än 15 år, av de intellektuellt defekta inemot en tredjedel, 31.0 %. Procenttalet intellektuellt defekta sjunker regelbundet, ju högre åldersgrupper man kommer till; gruppen 60 år och därutöver utgjorde endast 6.3 % bland dem. Antalet sinnessjuka däremot steg ända till gruppen 30—39 år, som omfattade 22.1 % av dem, och i följande 10-årsgrupp är talet nästan lika stort, 20.9 %; gruppen 60 år och därutöver utgjorde ännu 17.7 % av de sinnessjuka. Antalet män var relativt taget större i de yngre, antalet kvinnor åter i de äldre åldersklasserna, både bland de sinnessjuka och de intellektuellt defekta. Framför allt väcker det uppmärksamhet, att av de kvinnliga sinnessjuka 22.1 %, av de manliga endast 13.3 % tillhörde gruppen över 60 år. Delvis finner detta sin förklaring i att kvinnorna över huvud bli äldre än männen, varför flest av dem kunna drabbas av någon av de sjukdomar undersökningen avsett.

Om olikheterna mellan städerna och landsbygden bör det nämnas, att av de sinnessjuka i städerna hörde ett något större procenttal till de högre åldersklasserna än fallet var på landsbygden. Av de intellektuellt defekta däremot voro i städerna mer än hälften, 52.6 %, yngre än 15 år, på landsbygden åter endast 28.0 %. Denna omständighet står i samband med de svårigheter, vilka yppade sig då det gällde att få reda på de intellektuellt defekta framför allt i städerna.

Tabellen på följande sida ger en bild av åldersgrupperingen för varje sjukdom särskilt i procenttal.

Enligt tabellen anträffades inte några fall av psychosis manico-depressiva hos personen under 15 år, och även 15—19-åringar utgjorde endast 2.9 % av representanterna för denna sjukdom. Så ökades procenttalen regelbundet jämsides med åldern, så att drygt $\frac{2}{3}$, 67.3 %, av totalantalet fall kommo på personer, som fyllt 40 år.

Schizofreni konstaterades redan hos en del undersökta under 15 år. Procenttalet steg märkbart ända till gruppen 30—39 år; till den hörde en dryg fjärdedel, 25.7 %, av alla de undersökta med schizofreni. Procenttalet för gruppen 40—49 år var nästan lika stort, 24.0, för gruppen 50—59 år var det 19.2 och för de ännu äldre 13.0.

8. Ikä. — Alder.

	Koko luku Hela antalet	Siitä %:ina henkilöitä, joiden ikä oli, vuotta Därav i % personer, vilkas ålder var, år						
		7—14	15—19	20—29	30—39	40—49	50—59	60—
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>								
Psychosis manico-depressiva	104	—	2.9	12.5	17.3	20.2	23.1	24.0
Schizophrenia	1 791	0.2	1.4	16.5	25.7	24.0	19.2	13.0
Dementia epileptica	86	2.3	8.1	20.9	21.0	17.5	18.6	11.6
Epilepsia	342	13.8	11.7	26.3	19.0	14.0	11.1	4.1
Dementia senilis	155	—	—	—	—	—	9.0	91.0
Psychosis arteriosclerotica	46	—	—	—	—	2.2	13.0	84.8
Psychosis praesenilis	60	—	—	—	—	15.0	41.7	43.3
Psychosis e vitiis cerebri	14	—	—	42.9	42.9	14.2	—	—
Psychosis ex infectione acuta	7	—	14.3	42.8	14.3	14.3	—	—
Dementia paralytica	72	—	—	4.2	26.4	43.0	16.7	9.7
Psychosis luogenea	12	—	—	—	16.7	41.7	33.3	8.3
Delirium tremens	1	—	—	—	100.0	—	—	—
Psychosis Korsakovi	2	—	—	50.0	50.0	—	—	—
Alcoholismus chronicus	155	—	0.6	15.5	25.8	23.2	20.7	14.2
Morphinismus	1	—	—	—	100.0	—	—	—
Constitutio psychopathica	137	21.2	5.8	24.1	19.0	19.7	5.1	5.1
Reactio psychogenea. Psychosis quaerulans	13	7.7	—	23.1	23.1	23.1	7.7	15.3
Psychosis non definita	28	—	—	3.6	21.4	10.7	32.1	32.2
Yhteensä — Summa	3 026	2.7	2.8	16.2	22.1	20.9	17.6	17.7
<i>Vajaamieliset — Intellektuell defekta</i>								
Imbecillitas	1 348	33.3	10.8	14.0	13.2	13.0	8.8	6.9
Idiotia	504	25.0	16.3	29.6	12.7	7.7	4.0	4.7
Yhteensä — Summa	1 852	31.0	12.3	18.2	13.1	11.6	7.5	6.3

Kaatumatautisten joukossa oli, kun lasketaan yhteen sekä dementia epileptica että epilepsiatapaukset, enimmän, 25.2 %, 20—29-vuotiaita, mutta varsin runsaasti oli myös nuorempia, 11.5 % 7—14-vuotiaita ja 11.0 % 15—19-vuotiaita; 30—39-vuotiaita oli vielä 19.4 % ja seuraaviin ikäluokkiin kuuluvia vähemmän. Tarkastettaessa kumpakin kaatumataudin ryhmää erikseen voidaan todeta, että dementia epileptica sairastavista edusti suurempi osa vanhempia ikäluokkia kuin epilepsiaa sairastavista. Tämä onkin luonnollista, sillä kaatumataudin aiheuttama tylsistyminen kehittyy vasta pidemmän ajan kuluttua. Edellisistä oli vain vajaa kolmannes, 31.3 %, mutta jälkimmäisistä enemmän kuin puolet, 51.8 %, 30 vuotta nuorempia.

Seuraavat kolme tautia ovat vanhuudesta johtuvia mielisairauksia, jotka alkavat vasta 40 ikävuoden jälkeen. Näitä tauteja sairastavista oli 40—49-vuotiaita yhteensä ainoastaan 3.8 % ja 50—59-vuotiaitakin vain 17.3 %, jota vastoin 60 vuotta täyttäneitä oli lähes $\frac{4}{5}$, 78.9 %. Varsinaista vanhuuden tylsistymistä sairastavista ei ollut ainoakaan alle 50 ikävuoden, mutta runsaasti $\frac{9}{10}$ vähintään 60-vuotiaita. Aivoverisuonten kalk-

Bland de fallandesjuka funnos, då man summerar grupperna dementia epileptica och epilepsia, mest 20—29-åringar, 25.2 %, men även de yngre åldersklasserna voro rätt talrikt företrädda: 7—14-åringarna utgjorde 11.5 % och 15—19-åringarna 11.0 %. För 30—39-åringarna var procenttalet 19.4 och för de följande åldersgrupperna mindre. Då man granskar de båda grupperna av fallandesjuka särskilt för sig, framgår det, att en större del av de undersökta med dementia epileptica tillhörde de äldre åldersgrupperna än av de undersökta med epilepsia. Detta är också naturligt, ty den av fallandesjukan betingade slöheten utvecklas först efter en längre tids förlopp. Av de förstnämnda var endast en knapp tredjedel, 31.3 %, av de sistnämnda mer än hälften, 51.8 %, yngre än 30 år.

De tre följande sinnessjukdomarna orsakas av ålderdom och börja först efter det 40:nde året. I dessa sjukdomsgrupper utgjordes sammanlagt endast 3.8 % av 40—49-åringar och 17.3 % av 50—59-åringar, medan däremot 78.9 % eller nästan $\frac{4}{5}$ voro 60 år eller därutöver. Av dem, som ledö av ålderdomsslöheten i egentlig mening, var inte en enda under 50 år, men drygt $\frac{9}{10}$ minst 60 år gamla. Av de sinnessjuka, hos

keutumisesta johtuvaa mielitautia sairastavien joukossa oli myös valtaosa, 84.8 %, sivuuttanut 60 ikävuotta, samalla kuin 50—59-vuotiaita oli 13.0 % ja 40—49-vuotiaita ainoastaan 2.2 %. Varhaisvanhuden tylsistymistä sairastavat jakaantuivat jonkin verran tasaisemmin, mutta heistäkin oli vain 15.0 % 40—49-vuotiaita, 50—59-vuotiaiden osuuden ollessa 41.7 % ja 60 vuotta täyttäneiden 43.3 %.

Kupppataudista johtuvat mielisairaudet dementia paralytica ja psychosis luegenea alkavat verraten harvoissa tapauksissa ennen 30 ikävuotta. Tutkimuksessa tarkastetuista näitä tauteja sairastavista kuului 30 vuotta nuorempiin yhteensä ainoastaan 3.6 %, 30—39-vuotiaisiin sen sijaan jo 25.0 % ja 40—49-vuotiaisiin 42.9 %; 50—59-vuotiaiden ikäluokkaan jäi 19.0 % ja 60 vuotta täyttäneiden 9.5 %. Dementia paralyticaa sairastavista erikseen oli melkein $\frac{3}{4}$ ja psychosis luegeneaa sairastavista $\frac{3}{5}$ 50 vuotta nuorempia.

Kroonilliset alkoholistit jakaantuivat huomattavasti tasaisemmin eri ikäryhmiin. Heistä kuului eräs jo 15—19-vuotiaiden ryhmään ja 15.5 % 20—29-vuotiaisiin. Huippumäärä, 25.8 %, oli 30—39-vuotiaita, ja siitä lähtien luku hiljalleen laski, niin että 40—49-vuotiaita oli 23.2 %, 50—59-vuotiaita 20.7 % ja vähintään 60-vuotiaita 14.2 %.

Sairasmielisiä tavattiin kaikissa ikäluokissa. Sangan runsaasti, 21.2 %, oli heidän joukossaan 15 vuotta nuorempia lapsiakin. Edelleen oli 20—29-vuotiaita 24.1 %, 30—39-vuotiaita 19.0 % ja 40—49-vuotiaita 19.7 %. Muut ikäluokat jäivät pienemmiksi.

Ennen on jo huomautettu, että vajaamielisiä tavattiin päinvastoin kuin mielisairaita runsaimmin nuoremmissa ikäluokissa, mikä onkin luonnollista, sillä tämän ryhmän sairaudet ovat joko syntyvästä tai varhaisimmassa lapsuudessa alkunsa saaneita. Niinpä vähämielisistä erikseen oli 7—14-vuotiaita kolmannes, 33.3 %, ja tylsämielisistä neljännes, 25.0 %. Edellisistä oli lisäksi 15—19-vuotiaita 10.8 %, 20—29-vuotiaita 14.0 % ja seuraaviin ikäluokkiin kuuluvia 13.2—6.9 %. Tylsämielisistä taas oli 15—19-vuotiaita 16.3 %, 20—29-vuotiaita 29.6 % ja seuraaviin ikäluokkiin kuuluvia vain 12.7—4.0 %.

Esiintymistiheys ikäryhmittäin. Kun eri ikäluokat eivät ole koko väestössä tasaisesti edustettuina, eivät myöskään edellä esitetyt prosenttiluvut anna oikeata kuvaa eri tauteja sairastavien esiintymistiheydestä väestön vastaavissa ikäkerroksissa. Tämän seikan selvittämiseksi on ikäluokittain las-

vilka sjukdomen betingats av åderförcalkning, hade även de allra flesta, 84.8 %, redan fyllt 60 år; för åldersgruppen 50—59 år var procenttalet 13.0 och för gruppen 40—49 år endast 2.2. De sjuka, som ledo av dementia praesenilis, fördelade sig något jämnare, men även för dem var procenttalet i gruppen 40—49 år endast 15.0; i grupperna 50—59 år och över 60 år var det resp. 41.7 och 43.3.

De av syfilis orsakade sinnessjukdomarna dementia paralytica och psychosis luegenea börja rätt sällan före det 30:nde åldersåret. Av de undersökta personerna med dessa sjukdomar voro endast 3.6 % under 30 år, 25.0 % däremot 30—39 år och 42.9 % 40—49 år; gruppen 50—59 år omfattade 19.0 % och gruppen över 60 år 9.5 %. Av dem med dementia paralytica voro nästan $\frac{3}{4}$ och av dem med psychosis luegenea $\frac{3}{5}$ yngre än 50 år.

De kroniska alkoholisterna fördela sig mycket jämnare mellan olika åldersgrupper. En av dem tillhörde redan gruppen 15—19 år och 15.5 % voro 20—29 år gamla. Störst var procenttalet, 25.8, i gruppen 30—39 år, men så började talet småningom sjunka, så att det för gruppen 40—49 år var 23.2, för gruppen 50—59 år 20.7 och för gruppen över 60 år 14.2.

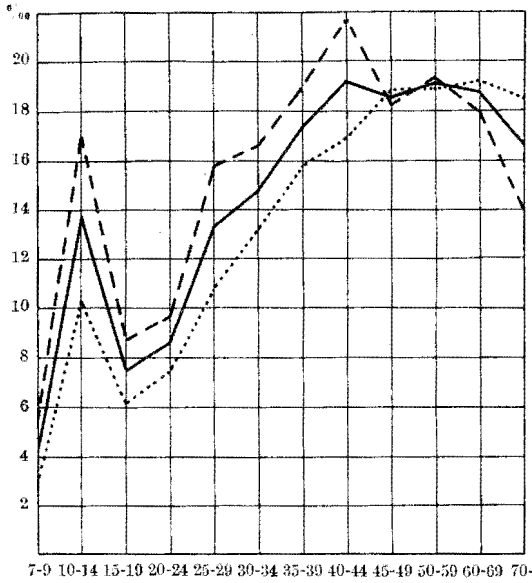
Psykopater anträffades i alla åldersgrupper. Bland dem var t. o. m. antalet barn under 15 år mycket stort, 21.2 %. Till gruppen 20—29 år hörde 24.1 %, till gruppen 30—39 år 19.0 % och till gruppen 40—49 år 19.7 %. För övriga åldersklasser voro procenttalen mindre.

Det har tidigare påpekats, att de intellektuellt defekta, tvärtemot vad fallet var med de sinnessjuka, voro talrikast i de yngre åldersklasserna, och det är också naturligt, med tanke på att sjukdomarna i denna grupp antingen äro medfödda eller ha uppkommit i de tidigaste barnåren. Av de sinnessvaga var såhunda en tredjedel, 33.3 %, och av de sinnesslöa en fjärdedel, 25.0 %, mellan 7 och 14 år gamla. Av de förstnämnda voro dessutom 10.8 % 15—19 år gamla, 14.0 % 20—29 år gamla och till de följande åldersklasserna hörde 13.2—6.9 %. Av de sinnesslöa åter voro 16.3 % 15—19 år gamla, 29.6 % 20—29 år gamla och till de följande åldersklasserna hörde endast 12.7—4.0 %.

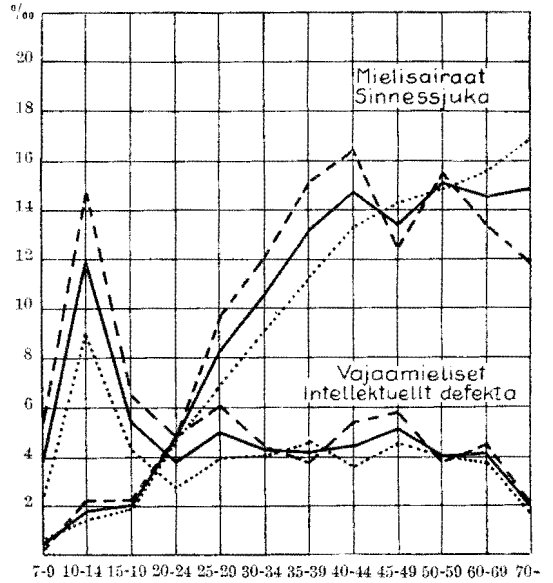
Frekvensen i de olika åldersklasserna. Enär de olika åldersklasserna inte äro jämnt representerade i totalbefolkningen, ge inte heller ovanförda procenttal en riktig bild av de olika sjukdomarnas frekvens i motsvarande åldersgrupper bland befolkningen. I syfte att utreda

Esiintymistiheys ikäryhmittäin. — Frekvensen i de olika åldersklasserna.

Kaikki henkisesti sairaut. — Samtliga själsligt sjuka.

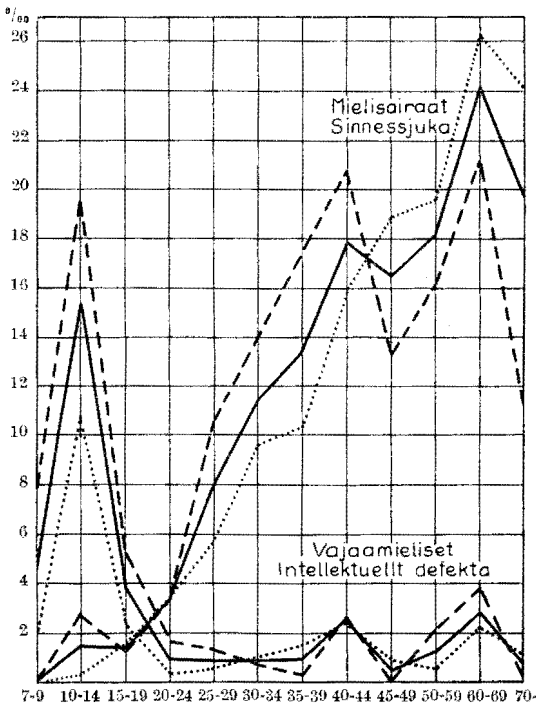

Mielisairaat ja vajaamieliset. — Sinnessjuka och intellektuellt defekta.

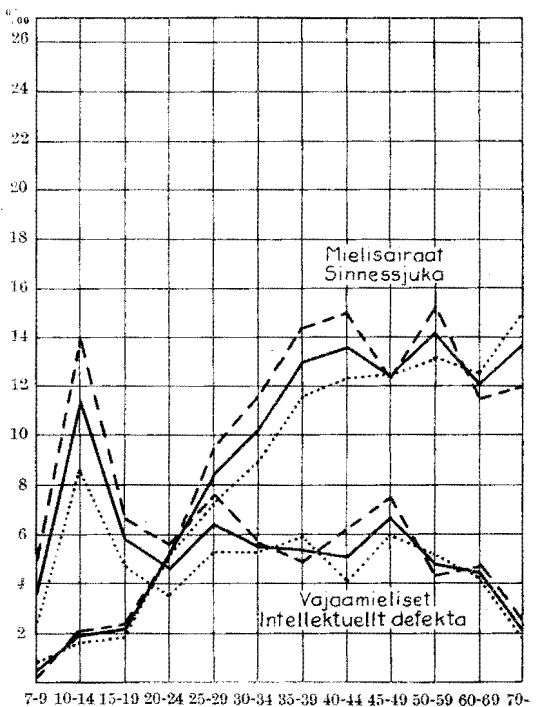

Mielisairaat ja vajaamieliset. — Sinnessjuka och intellektuellt defekta.

Kaupungit. — Städer.

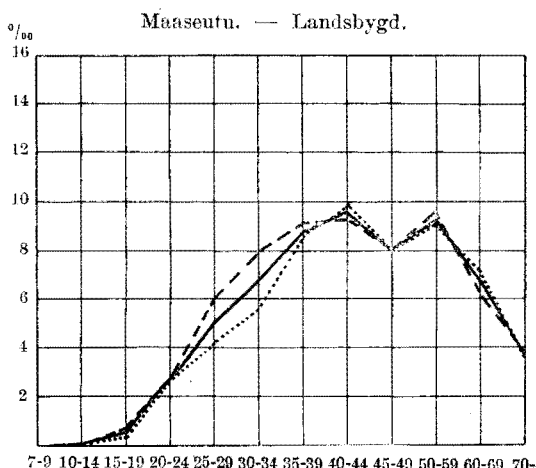
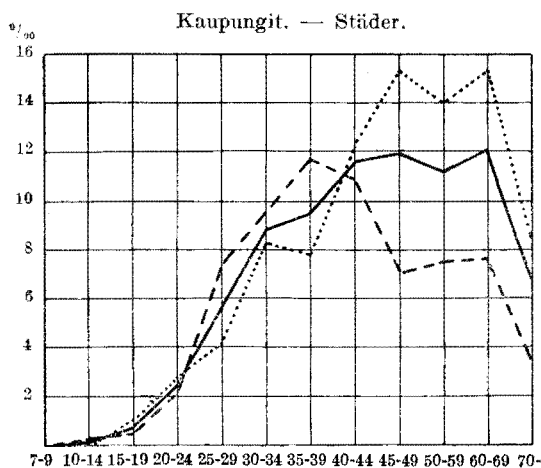

Maaseutu. — Landsbygd.

----- Miespuoliset — Mankön Naispuoliset — Kvinnkön ————— Yhteensä — Summa

Jakomielitautiset. — Schizophrenia.

----- Miespuoliset — Mankön Naispuoliset — Kvinnkön ————— Yhteensä — Summa

kettu promilleluvat käyttäen pohjana tietoja tutkittujen paikkakuntien läsnäolevan väestön ikäsuhteista vuodelta 1930. Sen johdosta, että väestön ikärakenne on vuoden 1930 jälkeen jo ehtinyt josakin määrin muuttua, mutta toisaalta ei tuoreempia tilastotietoja tutkituilta paikkakunnilta ole ollut käytettävissä, laskelmien tuloksia ei käy pitäminen aivan tarkkoina.

Seuraavasta yhdistelmästä nähdään, miten mielisairaiden, vajaamielisten ja kaikkien tutkittujen promilleluvat vaihtelivat eri ikäluokissa. Ikäryhmitys on siinä yksityiskohtaisempi kuin edellä, niin että 10—49-vuotiaat on jaettu 5-vuotislukuihin ja vanhemmat 10-vuotislukuihin. Promilleluvat, jotka osoittavat kaikkia ikäluokkia yhteensä, on laskettu 7 vuotta täyttäneestä väestöstä. Yhdistelmän lukusarjoja havainnollistavat oheenselvitetyt kuviot.

Jos tarkastetaan ensin kaikkien tutkimuksessa tarkoitettujen sairauksien esiintymistiheyttä ikäluokittain, havaitaan, että promilleluku nuorimassa, 7—9-vuotiaiden ryhmässä jäi pienimmäksi, vain 3.94:ään, mutta tähän kuuluukin melkein yksinomaan vajaamielisiä. Sitten suhdeluku nousi jyrkästi 10—14-vuotiaiden kohdalla, 13.85:een, suurimmaksi osaksi vajaamielisten vaikutuksesta, laskeakseen jälleen 15—19-vuotiaiden ikäluokassa 7.41:een. Tämän jälkeen vastaava luku kasvoi jatkuvasti seuraavissa ikäluokissa saavuttaen huipunsa, 19.19 ‰, 40—44-vuotiaiden kohdalla. Vanhemmissa ikäluokissa luku edelleen pysyi varsin korkealla, niin että se 70 vuotta täyttäneidenkin osalta oli vielä 16.68 ‰. — Pidettäessä silmällä erikseen miesten ja naisten promillelukuja voidaan

denna omständighet har man beräknat promilletalen efter åldersklasser, varvid uppgifterna om åldersförhållandena bland de undersökta orternas närvarande befolkning år 1930 lagts till bas. Emedan befolkningens åldersstruktur hunnit i någon mån förändras efter år 1930 — några nyare uppgifter ha inte stått till buds — kunna resultatet av beräkningarna inte anses vara fullt noggranna.

Följande sammanställning ger vid handen, hur promilletalen för de sinnessjuka, de intellektuellt defekta och santliga undersökta växlade i de olika åldersklasserna. Åldersgrupperingen är i den mer ingående än här ovan; 10—49-åringarna ha fördelats i 5-årsgrupper och de äldre i 10-årsgrupper. Promilletalen, som hänföra sig till alla åldersklasser sammanlagt, ha beräknats för den del av befolkningen som fyllt 7 år. Siffrorna åskådliggöras av bifogade diagram.

En granskning av alla de i undersökningen avsedda sjukdomarnas frekvens efter åldersgrupper ger vid handen, att promilletalet för den yngsta gruppen, mellan 7 och 9 år, är minst, endast 3.94, men gruppen omfattar också nästan enbart intellektuellt defekta. Så steg promilletalet hastigt och utgjorde i gruppen 10—14 år 13.85, till största delen genom inverkan av de intellektuellt defekta, och sjönk änyo i åldersklassen 15—19 år, till 7.41. Därefter ökades talet oavbrutet i de följande åldersgrupperna och nådde sitt maximum, 19.19 ‰, i gruppen 40—44 år. I de äldre åldersgrupperna höll det sig fortfarande mycket högt; ännu för dem som fyllt 70 år var det 16.68 ‰. — Betraktar man promilletalen för männen och kvinnorna särskilt för

Ikä, vuotta Ålder, år	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
7—9	2	8	10	67	27	94	69	35	104
10—14	45	28	73	305	176	481	350	204	554
15—19	48	37	85	139	89	228	187	126	313
20—24	100	95	195	101	56	157	201	151	352
25—29	171	124	295	109	71	180	280	195	475
30—34	177	146	323	66	65	131	243	211	454
35—39	193	151	344	49	62	111	242	213	455
40—44	182	166	348	60	45	105	242	211	453
45—49	125	159	284	58	51	109	183	210	393
50—59	253	280	533	63	76	139	316	356	672
60—69	129	187	316	44	46	90	173	233	406
70—	69	151	220	12	15	27	81	166	247
Yhteensä — Summa	1 494	1 532	3 026	1 073	779	1 852	2 567	2 311	4 878

Promilleinä — I promille

7—9	0.14	0.62	0.38	4.96	2.09	3.56	5.10	2.71	3.94
10—14	2.20	1.43	1.82	14.91	9.01	12.03	17.11	10.44	13.85
15—19	2.22	1.79	2.01	6.45	4.30	5.40	8.67	6.09	7.41
20—24	4.78	4.67	4.73	4.82	2.76	3.80	9.60	7.43	8.53
25—29	9.67	6.86	8.25	6.16	3.93	5.04	15.83	10.79	13.29
30—34	12.10	9.11	10.54	4.51	4.06	4.27	16.61	13.17	14.81
35—39	15.13	11.21	13.12	3.84	4.60	4.23	18.97	15.81	17.35
40—44	16.37	13.30	14.74	5.39	3.60	4.45	21.76	16.90	19.19
45—49	12.46	14.24	13.40	5.78	4.57	5.14	18.24	18.81	18.54
50—59	15.48	14.83	15.13	3.86	4.02	3.95	19.34	18.85	19.08
60—69	13.27	15.55	14.58	4.56	3.82	4.15	17.93	19.37	18.73
70—	11.81	16.84	14.86	2.05	1.67	1.82	13.86	18.51	16.68
Yhteensä — Summa	8.56	8.30	8.43	6.15	4.22	5.16	14.71	12.52	13.59

todeta, että ne vaihtelivat suunnilleen samalla tavalla. Molemmissa on havaittavissa 10—14-vuotiaiden ryhmässä melkoinen kohokohta, seuraavassa ikäluokassa lasku ja sitten jälleen vähitellen nousua. Miesten käyrä kulki kuitenkin aina 40—44-vuotiaiden ikäluokkaan saakka huomattavasti korkeammalla kuin naisten. Edellinen saavutti myös huippunsa (21.76 ‰) jo saman ikäryhmän kohdalla ja kääntyi vanhemmissa ikäluokissa alenevaan suuntaan, jota vastoin jälkimmäinen kohosi edelleen 60—69-vuotiaiden ikäluokkaan saakka (19.37 ‰) ja laski jonkin verran viimeisen ikäryhmän kohdalla. Siten 70 vuotta täyttäneiden keskuudessa henkisten sairauksien esiintymistiheys jäi 13.86 ‰:een miesten, mutta nousi 18.51 ‰:een naisten osalta.

Kun sitten siirrytään tarkastamaan erikseen mielisairauksien esiintymistiheyttä eri ikäluokissa, huomataan, että miesten ja naisten yhteinen promilleluku yhtäjaksoisesti kasvoi 40—44 ikävuoteen saakka. Kolmessa ensimmäisessä ikäluokassa se kuitenkin pysyi sängen alhaisella tasolla; 7—9-

sig, så visar det sig, att de växla ungefär på samma sätt. För båda könen märkes en betydande stegring i gruppen 10—14 år, en sänkning i följande grupp och åter en småningom skeende stigning. Kurvan för männen löpte dock ända fram till gruppen 40—44 år betydligt högre än kurvan för kvinnorna. Den förstnämnda nådde även sitt maximum (21.76 ‰) redan vid denna åldersgrupp och antog i de följande grupperna en sjunkande tendens, medan den sistnämnda steg fortfarande ända till åldersgruppen 60—69 år (19.37 ‰) och sjönk i någon mån i den sista åldersgruppen. I gruppen över 70 år stannade frekvensen av psykiska sjukdomar sålunda vid 13.86 ‰ bland männen, men steg till 18.51 ‰ bland kvinnorna.

Övergår man till att grauska sinnessjukdomarnas frekvens i olika åldersgrupper, så visar det sig, att det gemensamma promilletalet för männen och kvinnorna kontinuerligt steg ända fram till gruppen 40—44 år. I de tre första åldersgrupperna stannade den dock på en mycket låg

vuotiaiden ryhmässä se oli ainoastaan 0.38 ja vielä 15—19-vuotiaiden ryhmässä vain 2.01. Tämän jälkeen se nousi jyrkemmin ja jokseenkin suoraviivaisesti, niin että 40—44-vuotiaiden ryhmässä päästiin 14.74⁰/₁₀₀:een. Seuraavassa ikäluokassa ihmeni välillä jonkin verran laskua, mutta 50—59-vuotiaiden ryhmässä saavutettiin huippuluku, 15.13⁰/₁₀₀, ja vanhemmissakin ikäluokissa vastaava suhdeluku jäi lähes yhtä korkealle tasolle. — Mielisairauksien esiintymistiheydessä miesten ja naisten kesken ei havaita samottavaa eroa 20—24 ikävuoteen saakka. Siitä lähtien miesten suhdeluku nousi jyrkemmin, niin että 25—29-vuotiaista miehistä oli mielisairaita 9.67⁰/₁₀₀ ja naisista vain 6.86⁰/₁₀₀. Ero pysyi suunnilleen yhtä suurena seuraavissa ikäluokissa 40—44-vuotiaihin saakka, joiden kohdalla miesten promilleluku oli 16.37 ja naisten 13.30. Tämän jälkeen ero muuttui päinvastaiseksi, sillä 45—49-vuotiaiden miesten keskuudessa tavattiin mielisairaita vain 12.46⁰/₁₀₀, mutta samankäisten naisten keskuudessa 14.24⁰/₁₀₀. Naisten suhdeluku kasvoi edelleen vanhimmissa ikäluokissa nousten korkeimmilleen, 16.84⁰/₁₀₀:een, 70 vuotta täyttäneiden joukossa. Miesten osalta suhdeluku välillä nousi 50—59-vuotiaiden ryhmässä, mutta pieneni sitten kahdessa viimeisessä ikäluokassa, supistuen 70 vuotta täyttäneiden joukossa 11.81⁰/₁₀₀:een. Mitä tulee miesten suhdeluvun laskuun 45—49-vuotiaiden kohdalla, on huomattava, ettei vanhuudesta johtuvia mielisairauksia tavata miehillä vielä tässä iässä niin paljon kuin naisilla, joille juuri silloin tulee ylimenokausi, joka melkoisesti vaikuttaa mielisairauksien kuten myöhäisjakomielitaudin syntyyn. Miehillä tämä tapahtuu vasta myöhemmällä iällä, eikä se heillä ole yhtä voimakas tekijä kuin naisilla.

Vajaamielisyyden esiintymistiheyteen nähden pistää ensiksi silmään korkea huippukohta 10—14-vuotiaiden ryhmässä, jossa promilleluku nousi 12.03:een. Tulosta arvosteltaessa on muistettava, että kysymyksessä olevaan ikäluokkaan kuuluvat ovat yleensä koulua käyviä, joten tutkijat ovat saaneet helpommin heidät käsiinsä, kun sen sijaan vanhempiin ikäluokkiin kuuluvien selville saaminen on ollut hankalampaa. Sitä paitsi on otettava huomioon, että tiedot tutkittujen paikkakuntien väestön ikäsuhteista ovat vuodelta 1930, jolloin 10—14-vuotiaat olivat sodan aikana syntyneitä, ja kun syntyneisyys sotavuosina oli pienempi kuin lähinnä seuranneina normaalivuosina, on tutkimuksessa mukana olevien 10—14-vuotiaiden promilleluku tullut jonkin verran todellista suuremmaksi. Muissa ikäryhmissä vajaamielisyyden esiintymistiheys oli verraten tasainen, vaihdellen 3.56—

nivä; i gruppen 7—9 år utgjorde den endast 0.38 och ännu i gruppen 15—19 år endast 2.01⁰/₁₀₀. Härpå steg kurvan mera och ganska rätlinjigt, så att promilletalet för gruppen 40—44 år redan utgjorde 14.74. I följande åldersgrupp sjönk kurvan något, men i gruppen 50—59 år nåddes maximum, 15.13⁰/₁₀₀, och även i de äldre åldersgrupperna stannade motsvarande relationstal kvar på en nästan lika hög nivå. — I sinnessjukdomarnas frekvens bland män och kvinnor märkes ingen större skillnad ända fram till gruppen 20—24 år. Så började kurvan för männen stiga brantare; av de 25—29 år gamla männen voro 9.67⁰/₁₀₀ sinnessjuka, medan motsvarande tal för kvinnorna endast var 6.86%. Skillnaden var ungefär lika stor i de följande åldersklasserna ända fram till gruppen 40—44 år, där promilletalet för männen var 16.37 och för kvinnorna 13.30. Härpå bli kvinnorna talrikare än männen, ty i åldersgruppen 45—49 år voro endast 12.46⁰/₁₀₀ av männen, av kvinnorna åter 14.24⁰/₁₀₀ sinnessjuka. Relationstalet för kvinnorna ökades ytterligare i de äldre åldersgrupperna och nådde sitt maximum, 16.84⁰/₁₀₀, i gruppen över 70 år. För männen steg relationstalet i gruppen 50—59 år, men sjönk igen i de två sista åldersgrupperna, till endast 11.81⁰/₁₀₀ i gruppen över 70 år. I fråga om minskningen i relationstalet för männen i åldersgruppen 45—49 år bör det märkas, att frekvensen av sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, bland männen i denna ålder inte är lika stor som bland kvinnorna, vilka just då komma fram till klimakteriet, som i rätt hög grad inverkar på utbrottet av sinnessjukdomar, såsom schizofreni. Hos männen inträder övergångstiden först senare och den spelar inte för dem en lika stor roll som för kvinnorna.

I fråga om frekvensen av intellektuellt defekta fäster man sig först och främst vid det höga talet för åldersgruppen 10—14 år, där promilletalet steg till 12.03. Då man bedömer resultatet, bör man ta hänsyn till, att barnen i denna ålder över huvud gå i skola, så att de undersökande läkarna lättare fått tag i dem, medan det åter varit svårare att finna rätt på de intellektuellt defekta i högre åldersklasser. Därtill kommer, att uppgifterna om åldersförhållandena bland befolkningen på de undersökta orterna härröra från år 1930, så att de, som då voro 10—14 år gamla, voro födda under kriget. Enär nativiteten under krigsåren var mindre än under de närmast följande normala åren, har promilletalet 10—14-åringar i undersökningen blivit något större än det verkliga. I övriga åldersklasser var frekvensen av intellek-

5.40 ‰:n välillä, jolle oteta huomioon 70 vuotta täyttäneitä, joiden joukossa vastaava luku oli vain 1.82 ‰. — Käyrät, jotka osoittavat vajaamielisyiden esiintymistiheyttä erikseen miesten ja naisten keskuudessa, kulkevat suurin piirtein samaan suuntaan, kuitenkin niin, että miesten käyrä, paria poikkeusta lukuun ottamatta, kulkee jonkin verran korkeammalla kuin vastaava naisten käyrä. Varsinkin nuoremmissa ikäryhmissä ero on melkoinen. Erikoisesti kiintyy huomio 10—14-vuotiaiden ikäryhmään, jossa tavattiin vajaamielisiä miespuolisessa väestössä 14.91 ‰ ja naispuolisessa vain 9.01 ‰. Tätä seuraavissa ikäryhmissä luvut ovat tuntuvasti pienemmät ja käyrät kulkevat melko tasaisesti, kunnes 70 vuotta täyttäneiden kohdalla on havaittavissa lasku.

Aikaisemmin on jo todettu, että mielisairaita tavattiin suhteellisesti enemmän kaupungeissa kuin maaseudulla, mutta vajaamielisiä vähemmän. Jotta voitaisiin selvittää, vallitseeko sama sulde kaikissa ikäryhmissä vai aiheuttavatko jotkin määrättyt ikäryhmät tämän kaupunkien ja maaseudun välisen eron, on liitetäuluun III sisältyvien tietojen pohjalla laskettu mielisairaiden ja vajaamielisten esiintymistiheys ikäryhmittäin erikseen kaupungeissa ja maaseudulla. Tulokset näkyvät seuraavalla sivulla olevasta yhdistelmästä ja siihen liittyvistä kuvioista (ks. siv. 62).

Kun tarkastetaan ensin mielisairauksien esiintymistiheyttä kaupungeissa ja maaseudulla, kiintyy huomio suureen eroon 40 ikävuodesta lähtien. Sitä nuoremmissa ikäryhmissä molemmat käyrät kulkevat varsin lähellä toisiaan ja samansuuntaisesti, mutta 40—44-vuotiaiden kohdalla mielisairauksien esiintymistiheys kaupungeissa nousi 17.89 ‰:een, samalla kuin se maaseudulla oli vain 13.61 ‰. Lukuun ottamatta pientä laskua 45—49-vuotiaiden kohdalla kaupunkien ja koskeva käyrä kohosi vanhemmissa ikäryhmissä jyrkästi, kunnes se saavutti huippunsa, 24.21 ‰, 60—69-vuotiaiden ryhmässä, mistä se 70 vuotta täyttäneiden ryhmässä aleni 19.67 ‰:een. Maaseutua koskeva käyrä kulkee 40 ikävuodesta lähtien huomattavasti tasaisemmin ja alemmalla tasolla kuin vastaava kaupunkien käyrä; huippu 50—59-vuotiaiden kohdalla oli vain 14.15 ‰ eli enemmän kuin 10 ‰ alempi kuin kaupunkien osoittavan käyrän huippu seuraavassa ikäryhmässä.

Mitä tulee mielisairauksien esiintymistiheyteen kaupungeissa erikseen miesten ja naisten keskuudessa, voidaan todeta sama asiantila, mikä ilmeni koko tutkittuun alueeseen nähden, että miehiä kuuluu suhteellisesti runsaammin nuorempiin ja naisia

tuellit defekta ganska jämn, den växlade mellan 3.56 och 5.40 ‰, om man fränser de över 70 år gamla, bland vilka motsvarande tal var endast 1.82 ‰. De kurvor, som visa frekvensen av intellektuellt defekta särskilt bland män och kvinnor, gå i stort sett i samma riktning, dock så, att kurvan för männen, på ett par undantag när, löper något högre än kurvan för kvinnorna. I synnerhet i de yngre åldersklasserna är skillnaden betydande. Framför allt fäster man sig vid den i åldersgruppen 10—14 år, där promilletalet intellektuellt defekta bland den manliga befolkningen var 14.91 mot endast 9.01 i den kvinnliga. I följande grupper äro talen kännbart mindre och kurvorna löpa ganska jämnt, tills en sänkning kan observeras i åldern över 70 år.

Det har tidigare konstaterats, att de sinnessjuka voro relativt taget talrikare, de intellektuellt defekta åter färre i städerna än på landsbygden. För att komma till klarhet om, huruvida samma förhållande är rådande i alla åldersgrupper eller om vissa bestämda åldersgrupper orsaka skillnaden mellan städer och landsbygd, har man på basen av uppgifterna i tabellbilagan III beräknat frekvensen av sinnessjuka och intellektuellt defekta per åldersgrupp särskilt i städerna och på landet. Resultaten framgå av sammanställningen på följande sida och av till den anslutna diagram (se sid. 62).

Vid en granskning av sinnessjukdomarnas frekvens i städerna och på landsbygden fäster man sig vid den stora skillnaden från 40 år uppåt. I de yngre åldersgrupperna löpa båda kurvorna mycket nära varandra och i samma riktning, men vid åldersgruppen 40—44 år stiger frekvensen av sinnessjuka i städerna till 17.89 ‰, medan den på landsbygden är endast 13.61 ‰. Fränser man en liten sänkning vid åldersgruppen 45—49 år steg kurvan för städerna brant i de äldre åldersgrupperna, tills den nådde sin höjdpunkt, 24.21 ‰, i åldersgruppen 60—69 år, varefter den vid åldersgruppen över 70 år sjönk till 19.67 ‰. Kurvan för landsbygden löper från det 40:nde åldersåret mycket jämnare och på en lägre nivå än motsvarande kurva för städerna; maximum, vid åldersgruppen 50—59 år, var endast 14.15 ‰ eller mer än 10 ‰ lägre än maximum för stadskurvan vid följande åldersgrupp.

I fråga om sinnessjukdomarnas frekvens i städerna särskilt bland män och kvinnor kan man konstatera detsamma, som framgätt i fråga om hela det undersökta området, nämligen att det relativa antalet män är större i de yngre, an-

Ikä, vuotta Ålder, år	Kaupungit Städer			Maaseutu Landsbygd		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Mielisairaat — Sinnessjuka						
7—9	—	—	—	0.18	0.74	0.45
10—14	2.69	0.30	1.52	2.10	1.65	1.88
15—19	1.34	1.48	1.41	2.41	1.86	2.15
20—24	3.35	3.38	3.37	5.13	5.09	5.11
25—29	10.49	5.71	7.83	9.41	7.33	8.40
30—34	13.99	9.59	11.51	11.47	8.92	10.18
35—39	17.54	10.28	13.44	14.37	11.60	12.99
40—44	20.72	15.80	17.89	15.00	12.28	13.61
45—49	13.22	18.87	16.59	12.24	12.44	12.34
50—59	16.16	19.63	18.14	15.28	13.12	14.15
60—69	21.18	26.33	24.21	11.53	12.54	12.08
70—	10.81	24.17	19.67	12.60	14.97	13.76
Yhteensä — Summa	10.38	10.49	10.44	8.09	7.61	7.85

Vajaamieliset — Intellektuellt defekta

7—9	7.30	1.44	4.44	4.50	2.22	3.39
10—14	19.74	10.84	15.36	13.97	8.65	11.37
15—19	5.37	2.46	3.85	6.67	4.75	5.75
20—24	1.67	0.40	0.98	5.61	3.53	4.62
25—29	1.43	0.57	0.95	7.64	5.31	6.50
30—34	0.82	1.03	0.96	5.74	5.30	5.51
35—39	0.32	1.50	0.99	4.96	5.90	5.43
40—44	2.64	2.49	2.55	6.26	4.06	5.13
45—49	—	0.96	0.56	7.47	5.97	6.71
50—59	2.15	0.61	1.27	4.36	5.24	4.82
60—69	3.80	2.29	2.91	4.74	4.25	4.47
70—	—	1.10	0.73	2.44	1.82	2.07
Yhteensä — Summa	3.94	1.96	2.84	6.72	4.94	5.82

vanhempiin ikäryhmiin. Naisia osoittava käyrä nousee kaiken aikaa, mitä korkeampiin ikäryhmiin tullaan, 60—69-vuotiaisiin saakka, joiden joukossa tavattiin mielisairaita 26.33 0/00; 70 vuotta täyttäneiden kohdalla käyrä vähän laskee. Miesten käyrä sitä vastoin laskee välillä huomattavasti 45—49-vuotiaiden kohdalla ja kulkee siitä lähtien alemmalla tasolla kuin naisten käyrä.

Maaseudulla ero eri sukupuolten kesken ei ole niin tuntuva kuin kaupungeissa. Sielläkin naisten käyrä kulkee suoraviivaisemmin kuin miesten; se nousee korkeimmalleen, 14.97 0/00:een, vasta 70 vuotta täyttäneiden joukossa. Miesten käyrässä on havaittavissa lasku 45—49-vuotiaiden ryhmässä kuten kaupungeissakin, huippu, 15.28 0/00, sattuu 50—59-vuotiaiden kohdalle, ja kaksi seuraavaa ikäryhmää on jälleen melkoista alemmalla tasolla.

Vajaamielisten esiintymistiheydestä on ennen todettu, että se kaikkiaan oli kaupungeissa tuntu-

talet kvinnor åter i de äldre åldersgrupperna. Kurvan för kvinnorna stiger oavbrutet, ju högre åldersgrupper man kommer till, ända till åldersgruppen 60—69 år, där antalet sinnessjuka var 26.33 0/00; vid åldersgruppen över 70 år sjunker kurvan något. Kurvan för männen sjunker märkbart vid åldersgruppen 45—49 år och löper därefter på en lägre nivå än kurvan för kvinnorna.

På landsbygden är skillnaden mellan könen intella lik stor som i städerna. Också där har kurvan för kvinnorna ett jämnare förlopp än kurvan för männen; sitt maximum, 14.97 0/00, når den först vid åldersgruppen över 70 år. I kurvan för männen märkes en nedgång vid åldersgruppen 45—49 år liksom i städerna; sitt maximum, 15.28 0/00, når den i åldersgruppen 50—59 år och i de två följande åldersgrupperna är den rätt mycket lägre.

Såsom tidigare påvisats, var frekvensen av intellektuellt defekta märkbart mindre i städerna

9. Sairauksien esiintymistiheys ikäryhmittäin 0/100:inä.

	Miehiä — Män										
	joiden ikä oli vuotta --										
	7--14	15--19	20--29	30--39	40--49	50--59	60--	7--	7-14	15--19	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>											
1	Psychosis manico-depressiva....	—	0.05	0.13	0.29	0.52	0.86	0.97	0.31	—	0.10
2	Schizophrenia	0.06	0.69	4.27	8.98	8.80	9.06	5.49	4.85	0.06	0.48
3	Dementia epileptica	0.06	0.09	0.18	0.25	0.21	0.19	0.26	0.20	—	0.21
4	Epilepsia	0.62	1.06	1.14	1.02	1.09	1.16	0.19	0.92	0.80	0.82
5	Dementia senilis	—	—	—	—	—	0.18	2.71	0.25	—	—
6	Psychosis arteriosclerotica	—	—	—	—	—	0.06	0.65	0.06	—	—
7	Psychosis praesenilis	—	—	—	—	0.14	0.19	0.39	0.10	—	—
8	Psychosis e vitiis cerebri	—	—	0.05	0.15	0.09	—	—	0.05	—	—
9	Psychosis ex infectione acuta ..	—	0.05	0.03	0.04	—	0.06	—	0.02	—	—
10	Dementia paralytica	—	—	0.03	0.47	1.28	0.19	0.32	0.31	—	—
11	Psychosis luegenca	—	—	—	—	0.09	0.18	0.06	0.03	—	—
12	Delirium tremens	—	—	—	0.04	—	—	—	0.01	—	—
13	Psychosis Korsakowi	—	—	—	0.04	—	—	—	0.01	—	—
14	Alcoholismus chronicus	—	0.05	0.57	1.46	1.61	1.96	1.23	0.85	—	—
15	Morphinismus	—	—	—	0.04	—	—	—	0.01	—	—
16	Constitutio psychopathica	0.64	0.23	0.57	0.58	0.43	0.12	0.19	0.45	0.22	0.15
17	Reactio psychogenea. Psychosis quaerulans	—	—	0.05	0.04	0.14	0.06	0.06	0.05	0.03	—
18	Psychosis non definita	—	—	—	0.11	0.09	0.31	0.26	0.08	—	—
19	Yhteensä — Summa	1.38	2.22	7.02	13.51	14.52	15.48	12.78	8.56	1.11	1.79
<i>Vajaamieliset — Intellektuell defekta</i>											
20	Imbecillitas	8.74	4.22	3.08	3.18	4.68	3.43	3.04	4.56	4.69	2.66
21	Idiotia	2.21	2.23	2.36	1.02	0.90	0.43	0.58	1.59	1.57	1.64
22	Yhteensä — Summa	10.95	6.45	5.44	4.20	5.58	3.86	3.62	6.15	6.26	4.30

vasti pienempi kuin maaseudulla. Kun tarkastetaan suhdelukuja ikäryhmittäin, ilmenee kuitenkin, että vajaamielisten esiintymistiheys 15 vuotta nuoremmissa väestössä oli kaupungeissa huomattavasti suurempi kuin maaseudulla, ja vasta seuraavissa ikäryhmissä suhde oli päinvastainen. Tämä on selitettävissä vain siten, että kaupungeissa on verraten helposti saatu tutkittaviksi juuri nuoret, kouluikäiset olevat, mutta tämän iän sivuuttaneet ovat ikäänsä lävinneet kaupunkien muiden asukkaiden joukkoon eikä kukaan ole heistä tarkemmin selvillä. Eri sukupuolten keskeinen ero kaupungeissa ja maaseudulla on samankainen. Jos ajatellaan eri ikäryhmien promillelukujen perustuksella laadittuja käyriä, kulkisi miesten käyrä niin kaupungeissa kuin maaseudullakin kaikissa ikäluokissa jonkin verran korkeammalla kuin naisten.

Tällä aukeamalla olevassa taulukossa on, liitetäuluun III nojautuen, laskettu eri tautien esiintymistiheydet ikäryhmittäin koko tutkitulla alueella. Kun monet tautiryhmät ovat absoluuttisesti varsin pieniä, ei siinä ole käytetty niin yksityiskohtaista ikäryhmitystä kuin edellisissä esiintymistiheyttä koskevilla laskelmissa.

än på landsbygden. Vid en granskning av relationstalen efter åldersklasser visar det sig enelertid, att denna frekvens bland befolkningen under 15 år var betydligt större i städerna än på landsbygden, och först i de följande åldersklasserna blev förhållandet det motsatta. Detta kan förklaras endast så, att det i städerna är ganska lätt att finna rätt på ungdomarna i skolåldern, medan åter de som passerat denna ålder liksom försvunnit bland de övriga stadsborna, så att ingen har någon noggrannare kännedom om dem. Skillnaden mellan könen är densamma i städerna och på landsbygden. Tänker man sig kurvor, uppgjorda på basen av promilletalen för de olika åldersgrupperna, skulle kurvan för männen både i städerna och på landsbygden i alla åldersklasser löpa något högre än kurvan för kvinnorna.

I tabellen på detta uppslag har frekvensen av de olika sjukdomarna inom hela det undersökta området på basen av tabellbilagan III beräknats efter de olika åldersklasserna. Enär de absoluta talen för många sjukdomsgrupper äro mycket små, har en lika detaljerad åldersgruppering inte tillämpats här såsom i de föregående beräkningarna över frekvensen.

— Sjukdomsfrekvensen enligt åldersgrupper i ‰.

Naisia — Kvinnor						Viteensä tutkittuja — Summa undersökta							
vilkas ålder var år													
20—29	30—39	40—49	50—59	60—	7—	7—14	15—19	20—29	30—39	40—49	50—59	60—	7—
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
0.21	0.34	0.42	0.53	0.48	0.27	—	0.07	0.17	0.32	0.47	0.68	0.69	0.29
3.38	7.26	10.32	10.38	7.05	5.12	0.66	0.59	3.83	8.09	9.60	9.77	6.39	4.99
0.29	0.37	0.42	0.42	0.28	0.27	0.03	0.17	0.23	0.32	0.34	0.45	0.27	0.24
1.20	1.25	1.06	1.01	0.52	0.38	0.71	0.95	1.17	1.14	1.07	1.08	0.38	0.95
—	—	—	0.58	4.72	0.59	—	—	—	—	—	0.40	3.87	0.43
—	—	0.04	0.27	1.38	0.19	—	—	—	—	0.02	0.17	1.07	0.13
—	—	0.25	0.90	0.95	0.23	—	—	—	—	0.20	0.71	0.71	0.17
0.10	0.07	—	—	—	0.03	—	—	0.08	0.10	0.05	—	—	0.04
0.05	—	0.04	—	—	0.02	—	0.02	0.04	0.02	0.02	0.03	—	0.02
0.05	0.20	0.17	0.21	0.10	0.10	—	—	0.04	0.33	0.69	0.34	0.19	0.20
—	0.07	0.13	0.05	—	0.03	—	—	—	0.04	0.11	0.11	0.03	0.03
—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.02	—	—	—	(0.003)
0.03	—	—	—	—	0.01	—	—	0.01	0.02	—	—	—	0.01
0.05	—	0.09	—	0.14	0.04	—	0.02	0.31	0.70	0.80	0.91	0.60	0.43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.02	—	—	—	(0.003)
0.29	0.34	0.76	0.27	0.19	0.31	0.44	0.19	0.43	0.46	0.60	0.20	0.19	0.38
0.03	0.07	—	—	0.05	0.03	0.01	—	0.04	0.05	0.07	0.03	0.05	0.04
0.03	0.10	0.04	0.21	0.21	0.08	—	—	0.01	0.10	0.07	0.25	0.25	0.68
5.71	10.07	13.74	14.83	16.10	8.30	1.25	2.01	6.36	11.73	14.11	15.13	14.69	8.43
1.80	3.09	3.21	3.33	2.19	2.99	6.76	3.46	2.44	3.13	3.91	3.38	2.55	3.76
1.51	1.22	0.85	0.69	0.71	1.23	1.90	1.94	1.94	1.13	0.87	0.57	0.66	1.40
3.31	4.31	4.06	4.02	2.90	4.22	8.66	5.40	4.38	4.26	4.78	3.95	3.21	5.16
1.80	3.09	3.21	3.33	2.19	2.99	6.76	3.46	2.44	3.13	3.91	3.38	2.55	3.76
1.51	1.22	0.85	0.69	0.71	1.23	1.90	1.94	1.94	1.13	0.87	0.57	0.66	1.40
3.31	4.31	4.06	4.02	2.90	4.22	8.66	5.40	4.38	4.26	4.78	3.95	3.21	5.16

Kun mielisairauksia tulee aina iin mukana lisää ja ne useimmiten ovat kroonillisia, kasvaa myös niiden esiintymistiheys, mitä vanhempiin ikäryhmiin tullaan. Siten maanis-depressiivisen mielitautin esiintymistiheys osoitti säännöllistä nousua, 0.07 ‰:stä 15—19-vuotiaiden joukossa 0.69 ‰:een 60 vuotta täyttäneiden joukossa. Samoin jakomielitautin esiintymistiheys suureni jatkuvasti 0.06 ‰:stä 15 vuotta nuorempien joukossa 9.77 ‰:een 50—59-vuotiaiden joukossa, mutta laski 60 vuotta täyttäneiden ryhmässä 6.39 ‰:een. Kaatumatautiin nähden ero eri ikäluokkien välillä ei ollut läheskään niin tuntuva. Laskettaessa dementia epileptica- ja epilepsiatapaukset yhteen havaitaan, että kaatumatautiin esiintymistiheys pysyi varsin tasaisena 20—59-vuotiaiden ryhmissä; suurin, 1.53 ‰, se oli 50—59-vuotiaiden kohdalla ja pienin, 0.65 ‰, viimeisessä ikäryhmässä. Kolme vanhuudesta johuttava mielitautia sairasti 40—49-vuotiaista yhteensä vain 0.22 ‰, mutta 50—59-vuotiaista jo 1.28 ‰ ja 60 vuotta vanhemmista 5.65 ‰; varsinaista vanhuuden tylsistymistä tavattiin viimeksi mainitussa ikäryhmässä erikseen 3.87 ‰. Kuppataudin aiheuttamien mielisairauksien, de-

Enär fallen av sinnessjukdom alltid ökas jäm-sides med åldern och enär de oftast äro kroniska, ökas även frekvensen av dem, ju högre åldersgrupper man kommer till. Sålunda visade frekvensen av manio-depressiv sinnessjukdom en regelbunden stegring, från 0.07 ‰ i åldersgruppen 15—19 år till 0.69 ‰ i åldersgruppen över 60 år. Likaså ökades schizofreniens frekvens kontinuerligt från 0.06 ‰ i åldersgruppen under 15 år till 9.77 ‰ i åldersgruppen 50—59 år, men sjönk i åldersgruppen över 60 år till 6.39 ‰. I fråga om fallandesjukan var skillnaden mellan de olika åldersgrupperna långtifrån lika stor. Då fallen av dementia epileptica och epilepsia sammanräknas, visar det sig, att fallandesjukans frekvens höll sig mycket jämn i åldersgrupperna 20—59 år; störst, 1.53 ‰, var den i gruppen 50—59 år och minst, 0.65 ‰, i den sista åldersgruppen. Av de tre av ålderdom orsakade sinnessjukdomarna ledo i åldersgruppen 40—49 år sammanlagt endast 0.22 ‰ men av åldersgruppen 50—59 år redan 1.28 ‰ och av åldersgruppen över 60 år 5.65 ‰; för ålderdomsslöhet i egentlig mening var promilletalet i sistnämnda grupp 3.87 ‰. Frekvensen av de av syfilis orsakade

mentia paralytica ja psychosis luegenea, esiintymistiheys kasvoi 0.64 0/00:stä 20—29-vuotiaiden joukossa 0.80 0/00:een 40—49-vuotiaiden joukossa, mutta väheni seuraavissa ikäryhmissä huomattavasti, sillä nämä taudit saattavat johtaa kuolemaan, mitä muut melisairaudet harvoin suoranaisesti tekevät. Kroonillisten alkoholistien esiintymistiheys taas nousi yhtäjaksoisesti 0.02 0/00:stä 15—19-vuotiaiden joukossa 0.91 0/00:een 50—59-vuotiaiden ryhmässä ja aleni sitten 0.60 0/00:een 60 vuotta täyttäneiden joukossa. Psykopaatit jakaantuivat tasaisemmin eri ikäluokkien kesken. Huomattavan suuri, 0.44 0/00, oli heidän määränsä jo 7—14-vuotiaiden ryhmässä, seuraavassa ikäryhmässä se pieneni 0.19 0/00:een, mutta sen jälkeen se nousi 40—49-vuotiaiden ryhmään saakka, jossa se oli 0.60 0/00. Kahdessa viimeisessä ikäryhmässä se taas supistui 0.20 ja 0.19 0/00:een.

Niistä seikoista, jotka vaikuttavat vajuamielisten promilleluvan korkeuteen 15 vuotta nuorempien lasten keskuudessa, on jo ennen ollut puhe. Ero vanhempiin ikäluokkiin verraten näyttää erikoisen jyrkältä imbesillien kohdalla, kun sen sijaan idiootteja tavattiin vielä 15—29-vuotiaidenkin joukossa saman verran kuin 15 vuotta nuorempien. Esiintymistiheyden aleneminen vanhemmissa ikäluokissa johtuu myös osaksi siitä, että kuolleisuus vajuamielisten keskuudessa on suurempi kuin väestössä yleensä.

Mitä sitten tulee erikseen miehiä ja naisia koskeviin promillelukuihin, havaitaan taulukosta ensinnäkin, että maanis-depressiivistä mielitautia tavattiin suhteellisesti runsaammin naisten kuin miesten keskuudessa 40 ikävuoteen saakka, mutta sen jälkeen suhde muuttui päinvastaiseksi. Jakomielitautia sen sijaan tavattiin enemmän miehissä kuin naisissa nuoremmalla iällä, mutta 40 ikävuodesta alkaen vähemmän. Kaatumatautiin nähden ero miesten ja naisten kesken pysyi varsin pienellä, eikä siinä ilmennyt yhtenäistä suuntaa ikäryhmittäin. Vanhuudesta johtavien melisairauksien esiintymistiheys oli kaikissa kysymykseen tulevilla ikäryhmissä huomattavasti suurempi naisten kuin miesten keskuudessa. Päinvastainen oli miesten ja naisten keskinäinen suhde kuppataudista aiheutuvien melisairauksien kohdalla, näiden tautien esiintymistiheys kun oli yleensä suurempi miesten kuin naisten keskuudessa. Ero oli tuntuvin 40—49-vuotiaiden ryhmässä, jossa näitä tauteja sairasti 1.37 0/00 miehistä ja ainoastaan 0.30 0/00 naisista. Kroonillista alkoholismia sairastavia naisia tutkimuksessa todettiin sängen vähän, eikä heitä ollut edes kaikissa ikäryhmissä. Tämän taudin esiintymistiheys miesten keskuudessa nousi suurimmaksi,

sinnessjukuomarna, dementia paralytica och psychosis luegenea, ökades från 0.64 0/00 i åldersgruppen 20—29 år till 0.80 0/00 i åldersgruppen 40—49 år, men minskades betydligt i följande åldersgrupper, ty dessa sjukdomar kunna leda till döden, vilket däremot sällan är fallet med övriga sinnessjukdomar. Frekvensen av kronisk alkoholism ökades åter kontinuerligt från 0.02 0/00 i åldersgruppen 15—19 år till 0.91 0/00 i åldersgruppen 50—59 år och sjönk sedan till 0.60 0/00 i åldersgruppen över 60 år. Psykopaterna fördelade sig jämnare mellan de olika åldersklasserna. Anmärkningsvärt stort, 0.44 0/00, var antalet sådana redan i åldersgruppen 7—14 år; i den följande åldersgruppen minskades det till 0.19 0/00, men steg därefter ända fram till åldersgruppen 40—49 år, där det var 0.60 0/00. I de två sista åldersgrupperna sjönk det åter till 0.20 och 0.19 0/00.

Det har redan varit tal om de omständigheter, som bidraga till, att promilletalen för intellektuellt defekta äro så höga bland barn, som inte fyllt 15 år. Skillnaden mellan dem och de äldre åldersklasserna förefaller att vara särskilt stor i fråga om unbecillerna, medan åter antalet idioter ännu i åldersgrupperna 15—29 år var lika stort som i gruppen under 15 år. Att frekvensen minskas i de äldre åldersklasserna beror delvis av, att dödligheten bland de intellektuellt defekta är större än bland befolkningen över huvud.

I fråga om promilletalen särskilt för männen och kvinnorna, framgår det ytterligare av tabellen, att frekvensen av man-depressiv sinnessjukdom var relativt taget större bland kvinnorna än bland männen ända fram till det 40:nde året, men att förhållandet därefter blev det motsatta. Det relativa antalet fall av schizofreni var åter större bland yngre män än bland yngre kvinnor, men från det 40:nde året blev förhållandet det motsatta. I fråga om fallandesjukan var skillnaden mellan män och kvinnor mycket liten, och någon enhetlig tendens framträdde inte efter åldersklasser. Frekvensen av sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, var i alla ifrågavarande åldersgrupper märkbart större bland kvinnorna än bland männen. Det motsatta var förhållandet mellan männen och kvinnorna i fråga om de sinnessjukdomar, som orsakas av syfilis; frekvensen av dessa sjukdomar var nämligen över huvud större bland männen än bland kvinnorna. Störst var skillnaden i åldersgruppen 40—49 år, där 1.37 0/00 av männen men endast 0.30 0/00 av kvinnorna ledo av dessa sjukdomar. Det vid undersökningen konstaterade antalet kvinnor med kronisk alkoholism var mycket litet och sådana

1.96 0/00:een, 50—59-vuotiaiden ryhmässä. Sairasmielisten promilleluku oli yleensä suurempi miesten kuin naisten keskuudessa, lukuun ottamatta 40—59-vuotiaiden ryhmää.

Vajaamielisistä tavattiin imbesillejä kaikissa ikäryhmissä enemmän miesten kuin naisten keskuudessa ja idioottejakin muissa paitsi 30—39-vuotiaiden sekä 50 vuotta vanhempien ryhmissä.

Tärkeimmän mielisairauden, jakomielitaudin, esiintymistiheydestä on lopuksi suoritettu laskelmia myös yksityiskohtaisempaa ikäryhmitystä käyttäen sekä erottaen samalla kaupunki- ja maaseutu-paikkakunnat toisistaan. Näin saadut promilleluvut esitetään alla olevassa yhdistelmässä sekä sivulla 63 olevissa diagrammeissa.

Ikä, vuotta Ålder, år	Kaupungit Städer			Maaseutu Landsbygd			Kaikkiaan Inalles		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. St.	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. St.	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. St.
7—9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10—14	0.30	—	0.15	0.06	0.12	0.09	0.10	0.10	0.10
15—19	0.54	0.99	0.77	0.73	0.36	0.55	0.70	0.48	0.59
20—24	2.15	2.79	2.50	2.63	2.61	2.62	2.53	2.66	2.60
25—29	7.39	4.19	5.61	6.00	4.22	5.13	6.33	4.21	5.26
30—34	9.60	8.31	8.88	7.92	5.56	6.73	8.34	6.37	7.31
35—39	11.69	7.78	9.48	9.10	8.54	8.82	9.72	8.32	9.06
40—44	10.93	12.20	11.66	9.33	9.80	9.57	9.71	10.50	10.13
45—49	7.05	15.36	11.87	7.99	8.09	8.04	7.78	10.12	9.01
50—59	7.54	13.96	11.21	9.50	9.11	9.30	9.00	10.38	9.77
60—69	7.60	15.27	12.10	6.28	7.12	6.74	6.53	8.90	7.84
70—	3.24	8.24	6.56	3.86	3.64	3.73	3.77	4.57	4.26
Yhteensä — Summa	5.71	7.34	6.61	4.64	4.41	4.52	4.85	5.12	4.99

Tutkittujen joukossa ei tämän mukaan tavattu lainkaan 10 vuotta nuorempia jakomielitautisia, ja 10—14-vuotiaitakin oli sangan vähän, esiintymistiheyden ollessa 0.10 0/00. Seuraavassa ikäryhmässä vastaava suhdeluku oli jo 0.59 0/00 ja sen jälkeen se kasvoi säännöllisesti saavuttaen huippunsa, 10.13 0/00, 40—44-vuotiaiden ryhmässä. Kaldessa seuraavassa ikäluokassa se pysytteli 9 0/00:n yläpuolella, laskeakseen sitten melko jyrkästi vanhimmista ikäluokissa, niin että se 70 vuotta täyttäneiden joukossa oli enää 4.26 0/00.

Tarkastettaessa erikseen miehiä ja naisia osoitavia lukuja havaitaan, että ne kulkevat aivan lähekkäin vielä 20—24-vuotiaiden ryhmässä, mutta siitä lähtien miesten suhdeluku nousee jyrkemmin, kunnes se saavuttaa huippunsa, 9.72 0/00, 35—39-vuotiaiden kohdalla, ja alenee varsinkin kaldessa viimeisessä ikäryhmässä. Naisten suhdeluku taas nousee korkeimmilleen, 10.50 0/00:een, 40—44-vuotiaiden ryhmässä ja jää sen jälkeen 10 0/00:n ylä-

funnos inte ens i alla åldersgrupper. Bland männen var frekvensen störst, 1.96 0/00, i åldersgruppen 50—59 år. Promilletalet psykopater var över huvud större bland männen än bland kvinnorna, fränsett åldersgrupperna 40—59 år.

Bland de intellektuellt defekta var antalet imbeciller i alla åldersgrupper större bland männen än bland kvinnorna; detta gällde även idioterna, fränsett åldersgrupperna 30—39 och över 50 år.

I fråga om den viktigaste sinnessjukdomen, schizofrenien, ha beräkningar verkstälts även efter en mer detaljerad åldersfördelning; härvid ha även städerna och landsbygden särskilts från varandra. De på detta sätt erhållna promilletalet framgå av nedanstående sammanställning samt av diagrammen på sid. 63.

Enligt detta var schizofrenien alls icke representerad bland de undersökta under 10 år och även i åldersgruppen 10—14 år var antalet undersökta med schizofreni mycket lågt; frekvensen var 0.10 0/00. I följande åldersgrupp var motsvarande tal redan 0.59 0/00 och därefter ökades det oavbrutet, tills det nådde sitt maximum, 10.13 0/00, i åldersgruppen 40—44 år. I de två följande åldersgrupperna höll det sig över 9 0/00, men sjönk sedan rätt starkt i de äldsta åldersgrupperna, så att det var bara 4.26 0/00 i gruppen över 70 år.

Granskar man särskilt talen för männen och för kvinnorna, så visar det sig, att kurvorna hålla sig mycket nära varandra ännu i åldersgruppen 20—24 år, men att relationstalet för männen därefter stiger snabbare, tills det når sitt maximum, 9.72 0/00, vid gruppen 35—39 år. Så sjunker det framför allt i de två sista åldersgrupperna. Relationstalet för kvinnorna åter når sitt maximum, 10.50 0/00, i gruppen 40—44 år,

puolelle kahdessa seuraavassakin ikäryhmässä sekä edelleen suuremmaksi kuin miesten myös vanhimmissa ikäryhmissä.

Kohdistettaessa vihdoin huomiota kaupunkien ja maaseudun välisiin eroavaisuuksiin voidaan todeta, että jakomielitaudin esiintymistiheys oli kaupunkilaisväestön useimmissa ikäryhmissä suurempi kuin maaseutuväestön. Ero eri sukupuolten kesken ei maaseudulla näytä yhtä tuntuvalta kuin kaupungeissa. Varsinkin pistää silmään tämän taudin suhteellinen runsaus kaupunkien naispuolisessa väestössä 40 ikävuodesta lähtien.

häller sig över 10⁰/₀₀ även i de två följande åldersgrupperna och är ännu i de äldsta åldersgrupperna större än för männen.

Fäster man slutligen uppmärksamheten vid skiljaktigheterna mellan städer och landsbygd, så visar det sig, att schizofreniens frekvens i de flesta åldersgrupperna bland stadsbefolkningen var större än bland landsbefolkningen. Skillnaden mellan könen förefaller inte att vara lika stor på landsbygden som i städerna. Framför allt fäster man sig vid sjukdomens relativt stora frekvens bland den kvinnliga stadsbefolkningen från 40 år uppåt.

V. Siviilisäätö ja lapset.

Siviilisäätöä koskevalla kysymyksellä on merkitystä sekä sosiaaliselta että lääketieteelliseltä kannalta. Siitä selviää m. m., onko naimisissa olevien tai olleiden luku suhteellisesti suurempi henkisesti sairaiden keskuudessa kuin väestössä yleensä. Koska suvun jatkuminen on kiinteässä yhteydessä avioliittoihin, ovat nämä tiedot ja niihin liittyvät tiedot tutkittujen lapsista, ennen kaikkea mielisairaista tai vajaamielisistä lapsista, omansa antamaan viitteitä siitä, minkälaiset mahdollisuudet ovat näiden useimmiten perinnöllisten sairauksien syntymiselle. Tosiasialahan on, että mahdollisuudet mielitautiin sairastumiselle ovat suuremmat sellaisissa tapauksissa, joissa toinen vanhemmista on mielisairas. Vaikkakaan tutkimus ei anna tässä suhteessa varmoja tietoja, käy siitä kuitenkin ilmi suurin piirtein asiain tila.

Siviilisäätö. Laitetaulussa IV on esitetty tutkimuksen alaisten henkilöiden jakautuminen siviilisäädyn mukaan. Erotetuiksi on siinä luettu vain laillisen tuomion nojalla eron saaneet, mutta sitä paitsi on omaksi ryhmäksi otettu muut erossa elävät. Tämän ryhmituksen tuloksia valaisee ensinkin seuraava yhdistelmä.

Siviilisäätö Civilstånd	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa
Naimattomia — Ogifta	1 070	993	2 063	1 036	746	1 782	2 106	1 739	3 845
Naimisissa olevia — Giffta . . .	311	295	606	25	17	42	336	312	648
Leskiä — Änklingar och änkor	67	200	267	5	13	18	72	213	285
Erotettuja — Fränskilda	19	32	51	3	—	3	22	32	54
Erossa eläviä — Levde skilda	27	12	39	4	3	7	31	15	46
Yhteensä — Summa	1 494	1 532	3 026	1 073	779	1 852	2 567	2 311	4 878

Prosentteina — I procent

Naimattomia — Ogifta	71.6	64.8	68.2	96.6	95.8	96.2	82.0	75.2	78.8
Naimisissa olevia — Giffta . . .	20.8	19.3	20.0	2.3	2.2	2.3	13.1	13.5	13.3
Leskiä — Änklingar och änkor	4.5	13.1	8.8	0.5	1.7	1.0	2.8	9.2	5.8
Erotettuja — Fränskilda	1.3	2.1	1.7	0.3	—	0.1	0.9	1.4	1.1
Erossa eläviä — Levde skilda	1.8	0.7	1.3	0.3	0.3	0.4	1.2	0.7	1.0
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

V. Civilstånd och barn.

Frågan om civilståndet har betydelse både ur social och medicinsk synpunkt. Vid en undersökning av den framgår bl. a., om antalet giffta eller tidigare giffta bland de psykiskt sjuka är relativt taget större än bland befolkningen över huvud. Eftersom släktets fortplantning är nära förbunden med äktenskapet, äro dessa uppgifter och de till dem anslutna uppgifterna om de undersökta barn, framför allt om sinnessjuka eller intellektuellt defekta barn, ägnade att ge antydningar om, vilka riskerna för uppkomsten av dessa oftast ärftliga sjukdomar äro. Det är ju ett faktum, att faran för sinnessjukdom är större i sådana fall, där den ena av föräldrarna är sinnessjuk. Trots att undersökningen inte ger några säkra uppgifter i detta avseende, framgår sakernas tillstånd dock i stora drag av den.

Civilstånd. Av tabellbilagan IV framgår, huru de undersökta personerna fördela sig efter civilstånd. Som fränskilda betraktas i tabellen endast de, som fått skilsmässa på grund av laglig dom, men dessutom ha de, som leva skilda, hänförs till en särskild grupp. Resultaten av denna gruppering belyses av följande sanmanställning.

Taustaksi edellä oleville prosenttiluvuille on mainittava, että tutkittujen paikkakuntien 7 vuotta täyttäneistä asukkaista vuonna 1930 kaikkiaan 55.4 % oli naimattomia, 37.3 % naimisissa olevia, 7.0 % leskiä ja 0.3 % erotettuja, erossa elävien sisältyessä naimisissa oleviin. Kun kaikista tutkituista 78.8 % oli naimattomia ja siis 21.2 % naimisissa olevia tai olleita, voidaan todeta, että tutkittujen joukossa oli suhteellisesti runsaammin naimattomia kuin väestössä yleensä. Samoin on laita erikseen mielisairaidenkin osalta, heistä kun oli 68.2 % naimattomia ja 31.8 % joko nykyisiä tai entisiä aviopuolisoja. Vajaamielisistä olivat tutkimuksen mukaan valtavasti enimmäkseen, 96.2 %, naimattomia ja ainoastaan 3.8 % muita; jälkimäinen luku lienee kuitenkin jonkin verran liian alhainen sen johdosta, että etenkin naimisissa olevien vajaamielisten selville saaminen tuottaa suuria vaikeuksia, sillä vaikkakin he saattavat sivulisten mielestä olla hiukan onnituisia, heitä ei useinkaan pidetä älyllisesti alamittaisina, koskapa he kykenevät ainakin joten tulemaan toimeen perheensä kanssa.

Miehistä oli yleensä jonkin verran suurempi osa naimattomia kuin naisista. Niinpä mielisairaista miehistä oli naimattomia 71.6 % ja naisista 64.8 %. Toisaalta taas oli naisten joukossa erikoisesti leskiä enemmän kuin miesten joukossa; mielisairaista miehistä oli leskiä vain 4.5 %, mutta naisista 13.1 %. Tämä on ilmeisesti yhteydessä sen seikan kanssa, että naisia kuuluu runsaammin vanhempiin ikäluokkiin kuin miehiä. Mies- ja naispuolisten vajaamielisten kesken ei ole sanottavaa eroa puoleen olevassa suhteessa; molemmat olivat, verraten harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta, naimattomia.

Seuraavassa taulukossa on kutakin eri tautia sairastavat ryhmitetty siviilisäädyn mukaan.

Maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista oli väljän yli puolet, 53.8 %, naimattomia, siis suhteellisesti jokseenkin saman verran kuin 7 vuotta täytäneestä väestöstä yleensä (55.4 %).

Toisenlainen on naimattomien ja naimeiden suhde jakomielitautia sairastavien keskuudessa. Heistä oli naimattomia peräti $\frac{3}{4}$, 75.2 %. Eri sukupuolten kesken oli huomattava ero, sillä jakomielitautisista miehistä oli naimattomia 82.4 %, mutta naisista vain 68.8 %. Näiden lukujen suhteelliseen suuruuteen vaikuttaa, paitsi taudin luonteen mukaan kuulua pyrkimys eristäytymiseen, myös taudin alkaminen melko nuorella iällä ennen varsinaista avioliiton solmimisaikaa. Täten on selitettävissä miesten ja naisten kesken vallitseva ero, sillä, kuten tuommempaan osoitetaan, tauti alkaa

För att ge en bakgrund åt ovananförda procenttal bör man nämna, att av de över 7 år gamla invånarna på de undersökta orterna voro år 1930 sammanlagt 55.4 % ogifta, 37.3 % gifta, 7.0 % änklingar och änkor och 0.3 % fränskilda; de som levde skilda ha här hänförts till de gifta. Då av totalantalet undersökta 78.8 % voro ogifta och sålunda 21.2 % voro eller hade varit gifta, framgår det, att det relativa antalet ogifta bland de undersökta var större än bland befolkningen över huvud. Detsamma är fallet med de sinnessjuka, tagna särskilt för sig: av dem voro nämligen 68.2 % ogifta och 31.8 % voro eller hade varit gifta. Av de intellektuellt defekta voro enligt undersökningen de allra flesta, 96.2 %, ogifta och endast 3.8 % tillhörde övriga kategorier; sistnämnda tal torde dock vara något för lågt, ty det möter stora svårigheter att finna rätt framför allt på de intellektuellt defekta, som leva i äktenskap; trots att de kunna förefalla något egendomliga för utomstående, betraktas de dock långtifrån alltid som intellektuellt undermåliga, eftersom de åtminstone något så när kunna reda sig med sina familjer.

Av männen voro över huvud något flera ogifta än av kvinnorna. Av de sinnessjuka männen voro sålunda 71.6 % ogifta, av kvinnorna åter 64.8 %. Å andra sidan var antalet änkor större än antalet änklingar; av de sinnessjuka männen voro endast 4.5 % änklingar, medan motsvarande tal för kvinnorna var 13.1 %. Detta står uppenbart i samband därmed, att i de äldre åldersklasserna antalet kvinnor är större än antalet män. Någon nämnvärd skillnad mellan de intellektuellt defekta av manligt och kvinnligt kön föreligger ej i ifrågavarande avseende: på rätt få undantag när voro både männen och kvinnorna ogifta.

I följande tabell ha de undersökta med olika sjukdomar grupperats efter civilstånd.

Av de undersökta med man-depressiv sinnessjukdom var något mer än hälften, 53.8 %, ogifta, alltså relativt taget ungefär lika många som bland totalbefolkningen över 7 år (55.4 %).

Ämörunda var förhållandet mellan ogifta och gifta bland de undersökta med schizofreni. Av dem voro icke mindre än $\frac{3}{4}$, 75.2 %, ogifta. Mellan de två könen förelåg en märkbar skillnad; av männen med schizofreni voro 82.4 % ogifta, av kvinnorna endast 68.8 %. Utom den strävan till isolering, som hör till sjukdomens natur, bidrar även den omständigheten, att sjukdomen börjar ganska tidigt, förrän den egentliga äkten-skapsåldern är inne, till att dessa tal äro så pass stora som de äro. På detta sätt kan man förklara skillnaden i talen för männen och kvin-

10. Siviilisäätö. — Civilstånd.

	Absol.						%					
	Naimattomia ogifta	Naimisissa gifta	Leskiä Änki o. änkor	Eroetuttuja fränskilda	Levde skilda	Yhteensä Summa	Naimattomia ogifta	Naimisissa gifta	Leskiä Änki o. änkor	Eroetuttuja fränskilda	Levde skilda	Yhteensä Summa
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>												
Psychosis manico-depressiva	56	35	12	—	1	104	53.8	33.7	11.5	—	1.0	100.0
Schizophrenia	1 347	301	93	34	16	1 791	75.2	16.8	5.2	1.9	0.9	100.0
Dementia epileptica	69	11	5	1	—	86	80.2	12.8	5.8	1.2	—	100.0
Epilepsia	260	62	17	—	3	342	76.0	18.1	5.0	—	0.9	100.0
Dementia senilis	47	33	73	1	1	155	30.3	21.3	47.0	0.7	0.7	100.0
Psychosis arteriosclerotica	19	7	20	—	—	46	41.3	15.2	43.5	—	—	100.0
Psychosis praesenilis	18	29	12	1	—	60	30.0	48.3	20.0	1.7	—	100.0
Psychosis e vitis cerebri	12	2	—	—	—	14	85.7	14.3	—	—	—	100.0
Psychosis ex infectione acuta	3	3	—	—	1	7	42.9	42.9	—	—	14.2	100.0
Dementia paralytica	27	31	7	4	3	72	37.5	43.1	9.7	5.6	4.1	100.0
Psychosis luegenae	4	3	3	2	—	12	33.3	25.0	25.0	16.7	—	100.0
Delirium tremens	1	—	—	—	—	1	100.0	—	—	—	—	100.0
Psychosis Korsakowi	1	—	—	1	—	2	50.0	—	—	50.0	—	100.0
Alcoholismus chronicus	69	55	15	5	11	155	44.5	35.5	9.7	3.2	7.1	100.0
Morphinismus	1	—	—	—	—	1	100.0	—	—	—	—	100.0
Constitutio psychopathica	106	22	6	1	2	137	77.4	16.1	4.4	0.7	1.4	100.0
Reactio psychogena. Psychosis querulans	4	7	1	1	—	13	30.8	53.8	7.7	7.7	—	100.0
Psychosis non definita	19	5	3	—	1	28	67.9	17.9	10.7	—	3.5	100.0
Yhteensä — Summa	2 063	606	267	51	39	3 026	68.2	20.0	8.8	1.7	1.3	100.0
<i>Vajuumieliset — Intellektuell defekta</i>												
Imbecillitas	1 278	42	18	3	7	1 348	94.8	3.1	1.4	0.2	0.5	100.0
Idiotia	504	—	—	—	—	504	100.0	—	—	—	—	100.0
Yhteensä — Summa	1 782	42	18	3	7	1 852	96.2	2.2	1.0	0.2	0.4	100.0

miehissä suhteellisesti useammin nuoremmalla iällä kuin naisissa.

Kaatumatautisista oli suunnilleen saman verran, 76.9 %, naimattomia kuin jakomielitautisistakin. Tähän vaikuttaa niinkään osaltaan se, että tauti alkaa nuorella iällä. Lisäksi on huomattava, että laki kieltää kaatumatautisia menemästä avioliittoon. Kuitenkin heistä melkein $\frac{1}{4}$, 23.1 %, oli naimisissa olevia tai olleita. Suurimmassa osassa näistä tapauksista tauti lienee puhjennut vasta avioliiton solmimisen jälkeen, vaikkakin on sellaisiakin tapauksia, joissa tietoisesti kaatumatautinen laista huolimatta on mennyt naimisiin.

Vanhuudesta johtuvia mielitauteja sairastavista oli naimattomia yhteensä ainoastaan 32.2 %, naimisissa olevia 26.4 % ja leskiä 40.2 %. — Kuppataudin aiheuttamia mielitauteja sairastavista oli myös suhteellisen vähän, 36.9 %, naimattomia, kun taas naimisissa olevia oli 40.5 % ja leskiä 11.9 %. Suhteellisen runsaasti oli heidän keskuudessaan erotettuja ja erossa eläviä, vastaavasti 7.1 ja

norna, ty, såsom det kommer att framgå senare, börjar sjukdomen bland männer relativt oftare i en tidigare ålder än bland kvinnorna.

Bland de fallandesjuka var procenttalet ogifta, 76.9 %, ungefär detsamma som bland de undersökta med schizofreni. Därtill bidrar också i sin mån det, att sjukdomen börjar i en rätt tidig ålder. Ytterligare bör det observeras, att de fallandesjuka enligt lag äro förbjudna att ingå äktenskap. Det oaktat var nästan $\frac{1}{4}$, 23.1 %, av dem gifta eller hade varit det. I största delen av dessa fall torde sjukdomen ha brutit ut först efter det äktenskapet ingåtts, men det finns också sådana fall, där personer, som varit medvetna om sin sjukdom, trots lagen ingått äktenskap.

Av de undersökta med sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, voro endast 32.2 % ogifta, 26.4 % gifta och 40.2 % änklingar eller änkor. — Av dem med sinnessjukdomar, orsakade av syfilis, voro också relativt få, 36.9 %, ogifta; 40.5 % voro gifta och 11.9 % änklingar och änkor. Rätt stort var bland dem antalet personer, som voro fränskilda eller levde skilda, resp. 7.1

3.6 %. -- Kroonillisista alkoholisteista oli naimattomia 44.5 % ja naimisissa olevia 35.5 %, leskiä 9.7 %, erotettuja 3.2 % ja erossa eläviä 7.1 %; viimeksi mainittu luku on suhteellisen suuri, mutta täysin ymmärrettävä. -- Sairasmielisistä olivat enimmäkseen, 77.4 %, naimattomia, mikä johtuu siitä, että heitä on suhteellisen runsaasti nuoremmissa ikäryhmissä.

Vajaamielisistä ei luonnollisestikaan ole naimisissa olevia kuin korkeammalla tasolla olevien imbecillien keskuudessa. Näistä oli naimisissa olevia 3.1 %, leskiä 1.4 %, erotettuja 0.2 % ja erossa eläviä 0.5 %. Tyksämieliset olivat kaikki naimattomia.

Edellisestä on jo voitu todeta, että tutkimuksen tarkoitettujen henkilöiden joukossa oli huomattavasti vähemmän kuin väestössä yleensä sellaisia, jotka ovat solmineet avioliiton. Tämä selviää tarkemmin, kun lasketaan mielisairauksien ja vajaamielisyyksien esiintymistiheys eri siviilisäätyryhmissä vuoden 1930 väestötilaston pohjalla. Nämä promilleluvut esitetään alla olevassa yhdistelmässä. Erossa elävät sisältyvät siinä naimisissa oleviin.

Siviilisääty Civilstånd	Mielisaira sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Naimattomia — Ogifta	10.62	10.10	10.37	10.29	7.58	8.95	20.91	17.68	19.32
Naimisissa olevia — Gifta	5.07	4.59	4.83	0.43	0.29	0.36	5.50	4.88	5.19
Leskiä — Änklingar och änkor	9.97	10.73	10.53	0.75	0.70	0.71	10.72	11.43	11.24
Erotettuja — Fränskilda	51.07	57.14	54.72	8.06	—	3.21	59.13	57.14	57.93
Yhteensä — Summa	8.56	8.30	8.43	6.15	4.22	5.16	14.71	12.52	13.59

Tämän mukaan oli tutkittujen paikkakuntien naimattomasta 7 vuotta täyttäneestä väestöstä henkisesti sairaita 19.32 0/00, naimisissa olevasta väestöstä ainoastaan 5.19 0/00, leskistä 11.24 0/00 ja erotetuista kokonaista 57.93 0/00. Viimeksi mainittu subdeluku on varsin korkea verrattuna muihin, mutta on otettava huomioon, että juuri kysymyksessä olevat sairaudet ovat sangen usein syynä avioliiton purkautumiseen.

Tämä koskee tietenkin ensi sijassa mielisairauksia, joiden esiintymistiheys erotettujen joukossa nousi 54.72 0/00:een. Erotettujen ryhmään kuuluvia vajaamielisiä on ymmärrettävistä syistä huomattavasti vähemmän, ainoastaan 3.21 0/00. Naimattomasta väestöstä oli mielisairaita 10.37 0/00 ja vajaamielisiä 8.95 0/00, naimisissa olevasta väestöstä vastaavasti vain 4.83 ja 0.36 0/00 sekä leskistä 10.53 ja 0.71 0/00. Mielisairaita oli sekä naimattomien että naimisissa olevien ryhmissä hiukan runsaammin mies- kuin naispuolisessa väestössä. Silhen, että naimisissa olevienkin ryh-

och 3.6 %. — Av de kroniska alkoholisterna voro 44.5 % ogifta och 35.5 % gifta, 9.7 % änklingar eller änkor och 3.2 % fränskilda, medan 7.1 % levde skilda; sistnämnda tal är ganska stort, men fullt förklarligt. — Av psykopaterna voro de flesta, 77.4 %, ogifta, vilket beror därav, att de äro relativt talrika i de yngre åldersgrupperna.

Bland de intellektuellt defekta finnas gifta naturligtvis endast bland de på en högre nivå stående imbecillerna. Av dem voro 3.1 % gifta, 1.4 % änklingar eller änkor, 0.2 % fränskilda och 0.5 % levde skilda. Alla de sinnesslöa voro ogifta.

Av det föregående har framgått, att antalet personer, som ingått äktenskap, var rätt mycket mindre bland de undersökta än bland befolkningen över huvud. Detta framgår tydligare, då man beräknar frekvensen av sinnessjukdom och intellektuell defekthet i de olika civilståndsgupperna på basen av befolkningsstatistiken 1930. Hithörande promilletal meddelas i nedanstående sammanställning. De personer, som levde skilda, ingå här i gruppen gifta.

Enligt sammanställningen voro av den ogifta över 7 år gamla befolkningen på de undersökta orterna 19.32 0/00 själsligt sjuka, av den gifta befolkningen endast 5.19 0/00, av änklingarna och änkorna 11.24 0/00 och av de fränskilda hela 57.93 0/00. Sistnämnda relationstal är mycket högt jämfört med de övriga, men det är att märka, att ifrågavarande sjukdomar mycket ofta äro orsaken till att ett äktenskap upplöses.

Detta gäller givetvis i första hand sinnessjukdomarna, vilkas frekvens bland de fränskilda utgjorde 54.72 0/00. Relationstalet för de fränskilda bland de intellektuellt defekta är av förklarliga skäl mycket mindre, endast 3.21 0/00. Av den ogifta befolkningen voro 10.37 0/00 sinnessjuka och 8.95 0/00 intellektuellt defekta; för den gifta befolkningen voro motsvarande tal endast 4.83 och 0.36 0/00, för änklingarna och änkorna 10.53 och 0.71 0/00. Både i gruppen ogifta och gifta var antalet sinnessjuka något större bland den manliga än den kvinnliga befolkningen. Att an-

Yhdistelmän mukaan oli 74.0 % kaikista tutkimuksen tarkoittamista 15 vuotta täyttäneistä henkilöistä lapsettomia, kun taas 7.7 %:lla oli yksi lapsi, 5.5 %:lla kaksi, 3.6 %:lla kolme, 2.5 %:lla neljä, 1.6 %:lla viisi ja 5.1 %:lla kuusi tai useampia lapsia. Täten oli kaikkiaan 1098 tutkitulla henkilöllä yhteensä 3 639 lasta. Mitä tulee erikseen miehiin tässä suhteessa, on ollut vaikeaa saada selville heidän aviottomia lapsiaan, vaikkapa heidät olisi tuomioistuimen päätöksellä velvoitettu niistä huolehtimaan. Nähtävästi tästä johtuakin esittain se, että miehistä oli runsaammin kuin naisista, vastaavasti 82.8 ja 64.8 %, sellaisia, jotka on ilmoitettu lapsettomiksi. Kun tarkastetaan erikseen mielisairaita ja vajaamielisiä, voidaan todeta, että edellisistä yhteensä 69.1 ja jälkimmäisistä 85.3 % oli lapsettomia, mielisairaista miehistä 76.5 ja naisista 61.9 % sekä vajaamielisisistä miehistä 95.9 ja naisista 72.4 %. Erikoisesti kiintyy huomio vajaamielisiin naisiin, joista tutkimuksen mukaan 27.6 %:lla oli lapsia, vaikka heistä vain 5.7 % oli tai oli ollut nainisissa. Tästä jo voidaan päätellä, että heillä oli varsin lukuisissa tapauksissa aviottomia lapsia.

Enligt sammanställningen voro 74.0 % av alla de personer över 15 år, som undersökningen hänförde sig till, barnlösa, medan åter 7.7 % hade ett barn, 5.5 % två, 3.6 % tre, 2.5 % fyra, 1.6 % fem och 5.1 % sex eller flere barn. Sålunda hade inalles 1 098 av de undersökta sammanlagt 3 639 barn. Vad särskilt männen beträffar, har det varit svårt att få reda på deras utomäktenskapliga barn, även om de genom domstolsbeslut förpliktats att sörja för dem. Det beror tydligen delvis härför, att procenttalet såsom barnlösa anmälda män, 82.8, var större än motsvarande procenttal kvinnor, 64.8. Granskar man de sinnessjuka och de intellektuellt defekta särskilt för sig, framgår det, att av de förstnämnda sammanlagt 69.1, av de sistnämnda 85.3 % voro barnlösa, av de sinnessjuka männen 76.5 % och av kvinnorna 61.9 %, samt av de intellektuellt defekta männen 95.9 % och av kvinnorna 72.4 %. Framför allt fäster man sig vid de intellektuellt defekta kvinnorna, av vilka 27.6 % enligt undersökningen hade barn, trots att endast 5.7 % voro eller hade varit gifta. Redan detta ger vid handen, att de mycket ofta ha öakta barn.

11. Lapsiluku. — Antalet barn.

	Absol.						%					
	Lapsia — Antal barn					Yht. Ssa	Lapsia — Antal barn					Yht. Ssa
	0	1	2-3	4-5	6--		0	1	2-3	4-5	6--	
<i>Mielisairaavat — Sinnessjuka</i>												
Psychosis manico-depressiva	62	8	17	5	12	104	59.6	7.7	16.4	4.8	11.5	100.0
Schizophrenia	1 347	125	151	70	94	1 787	75.4	7.0	8.4	3.9	5.3	100.0
Dementia epileptica	67	4	4	3	6	84	79.7	4.8	4.8	3.6	7.1	100.0
Epilepsia	204	24	31	13	23	295	69.2	8.1	10.5	4.4	7.8	100.0
Dementia senilis	68	21	25	19	22	155	43.9	13.5	16.1	12.3	14.2	100.0
Psychosis arteriosclerotica	23	4	10	4	5	46	50.0	8.7	21.7	8.7	10.9	100.0
Psychosis praesenilis	21	7	10	13	9	60	35.0	11.6	16.7	21.7	15.0	100.0
Psychosis e vitiis cerebri	12	—	2	—	—	14	85.7	—	14.3	—	—	100.0
Psychosis ex infectione acuta	3	—	4	—	—	7	42.9	—	57.1	—	—	100.0
Dementia paralytica	36	13	13	6	4	72	50.0	18.1	18.1	8.3	5.5	100.0
Psychosis luegenae	6	2	3	1	—	12	50.0	16.7	25.0	8.3	—	100.0
Delirium tremens	1	—	—	—	—	1	100.0	—	—	—	—	100.0
Psychosis Korsakowi	—	2	—	—	—	2	100.0	—	—	—	—	100.0
Alcoholismus chronicus	83	15	29	18	10	155	53.5	9.7	18.7	11.6	6.5	100.0
Morphinismus	1	—	—	—	—	1	100.0	—	—	—	—	100.0
Constitutio psychopathica	72	9	15	4	8	108	66.7	8.3	13.9	3.7	7.4	100.0
Reactio psychogenae. Psychosis quaerulans	5	3	2	1	1	12	41.7	25.0	16.7	8.3	8.3	100.0
Psychosis non definita	22	1	2	—	3	28	78.6	3.6	7.1	—	10.7	100.0
Yhteensä — Summa	2 033	238	318	157	197	2 943	69.1	8.1	10.8	5.3	6.7	100.0
<i>Vajaamieliset — Intellektuellt defekta</i>												
Imbecillitas	721	80	63	19	16	899	80.2	8.9	7.0	2.1	1.8	100.0
Idiotia	368	7	3	—	—	378	97.4	1.8	0.8	—	—	100.0
Yhteensä — Summa	1 089	87	66	19	16	1 277	85.3	6.8	5.2	1.5	1.2	100.0

Edellä oleva taulukko osoittaa, miten kutakin eri tautia sairastavat 15 vuotta täyttäneet henkilöt ryhmittäytyivät lapsiluvun mukaan. Kuten siitä näkyy, oli ensinnäkin $\frac{2}{5}$:lla maanis-depressiivistä mielitauteja sairastavista sekä $\frac{1}{4}$:lla jakomielitautisista ja lähes $\frac{1}{3}$:lla kaatumatautisista lapsia. Vanhuuden mielitauteja sairastavista kuului näihin enemmän kuin puolet, samoin joka toinen niistäkin, jotka sairastivat kuppataudista johtuvia mielitauteja. Kroonillisista alkoholisteista oli myös melkein puolella lapsia ja sairasmielisistä joka kolmannella. Vähämielisten joukossa oli 19.8 %:lla, siis joka viidennellä, ja tylsämielisistä 2.6 %:lla lapsia. Lapsiluku vaihteli eri tapauksissa huomattavasti, nousten monesti hyvinkin suureksi. Niinpä 197 mielisairaalla ja 16 vähämielisellä oli ainakin kuusi lasta, vieläpä 32:lla edellisistä ja yhdellä jälkimmäisistä vähintään kymmenen lasta.

Lapsia oli tietenkin yleensä enemmän naimisissa olevilla tai olleilla henkilöillä. Tämä ilmenee liitetaulusta V, jossa esitetään lasten luku tutkittujen eri siviilisäätiryhmissä. Kun lapsia oli kuitenkin myös useilla naimattomilla tutkituilla ja sitä paitsi on todettu, että eräillä naimisissa olevilla ja olleilla oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia, sisältyy mainittuihin lukuihin melkoinen määrä aviottomia lapsia. Alla olevassa yhdistelmässä selvitetään tarkemmin kysymystä, monellako tutkitulla henkilöillä oli aviottomia lapsia ja suurtako osaa nämä lapset edustivat kaikista tutkittujen lapsista.

Tabellen här invid ger vid handen, hur de över 15 år gamla av de olika sjukdomarna lidande personerna grupperade sig efter antalet barn. Det framgår först och främst, att $\frac{2}{5}$ av de undersökta med manio-depressiv sinnessjukdom, $\frac{1}{4}$ av dem med schizofreni och $\frac{1}{3}$ av dem med fallandesjuka hade barn. Av de undersökta med sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, hörde mer än hälften till denna grupp, likaså hälften av dem med sinnessjukdomar, orsakade av syfilis. Nästan hälften av de kroniska alkoholisterna hade barn, och nästan tredjedelen av psykopaterna. Bland de sinnessvaga hade 19.8 %, alltså varfemte, och bland de sinnesslöa 2.6 % barn. Antalet barn växlade i hög grad i de olika fallen och var ofta mycket stort. Så hade 197 sinnessjuka och 16 sinnessvaga minst sex barn; av de förstnämnda hade 32 och av de sistnämnda en minst tio barn.

Över huvud var antalet barn givetvis störst bland dem, som voro eller hade varit gifta. Detta framgår av tabellbilagan V, där antalet barn i de olika civilståndsgруппerna av de undersökta meddelas. Enär dock talrika ogifta undersökta hade barn och då det dessutom konstaterats, att en del, som voro eller varit gifta, hade barn utom äktenskapet, ingår i nämnda tal ett rätt stort antal barn utom äktenskapet. I nedanstående sammanställning utredes närmare frågan, hur många av de undersökta som hade barn utom äktenskapet och hur stor del dessa barn utgjorde av totalantalet barn till de undersökta.

	15 vuotta täyttäneet — Fyllda 15 år								
	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Tutkittujen koko luku — Hela antalet undersökta	1 447	1 496	2 943	701	576	1 277	2 148	2 072	4 220
Henkilöitä, joilla oli aviottomia lapsia — Personer med oäkta barn	15	157	172	5	142	147	20	299	319
Prosentteina — I procent	1.0	10.5	7.2	0.7	24.7	11.5	1.0	14.9	7.6
Lasten koko luku — Hela antalet barn	1 259	1 960	3 219	84	336	420	1 343	2 296	3 639
Aviottomia lapsia — Oäkta barn	19	230	249	5	253	258	24	483	507
Prosentteina — I procent	1.5	11.7	7.7	6.0	75.3	61.4	1.8	21.0	13.9

Tämän nojalla oli 319 tutkitulla henkilöillä yhteensä 507 aviottomia lasta. Edellinen luku vastaa 7.6 % kaikista 15 vuotta täyttäneistä tutkituista ja jälkimmäinen 13.9 % heidän kaikista

Enligt sammanställningen hade sålunda 319 av de undersökta sammanlagt 507 barn utom äktenskapet. Förstnämnda tal motsvarar 7.6 % av totalantalet undersökta över 15 år, sistnämnda tal

lapsistaan. Miesten kohdalla luvut ovat jääneet varsin pieniksi, osittain varmaan siitä jo yllä viitatusta syystä, että heidän aviottomien lastensa selville saaminen on hyvin hankalaa. Sitä vastoin on mielisairaista naisista runsaasti joka kymmennellä, 10.5 %:lla, ja vajaamielisistä naisista lähes joka neljännellä, 24.7 %:lla, todettu olevan aviottomia lapsia. Jos laskelmien pohjaksi otetaan lasten luku, oli mielisairaiden naisten kaikista lapsista 11.7 % ja vajaamielisten naisten kaikista lapsista peräti 75.3 %, siis $\frac{3}{4}$ aviottomia. Siten vajaamieliset naiset joutuvat tässä suhteessa sangen epäedulliseen valoon.

Toinen sekä sosiaaliselta että lääketieteelliseltä kannalta huomattava kysymys on tutkimuksessa tarkoitettujen henkilöiden lasten mahdollinen henkinen vajeavaisuus. Tähän kysymykseen saadut tiedot esitetään seuraavassa yhdistelmässä.

	Mielisairaati			15 vuotta täyttäneet — Fyllda 15 år			Kaikki tutkitut		
	Sinnessjuka			Vajaamieliset			Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Ssa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Ssa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Ssa
Tutkittujen koko luku — Hela antalet undersökta	1 447	1 496	2 943	701	576	1 277	2 148	2 072	4 220
Henkilöitä, joilla oli henkisesti sairaita lapsia — Personer med själsligt sjuka barn ..	27	51	78	6	36	42	33	87	120
Prosentteina — I procent	1.9	3.4	3.0	0.9	6.3	3.3	1.5	4.2	2.8
Lasten koko luku — Hela antalet barn	1 259	1 960	3 219	84	336	420	1 343	2 296	3 639
Henkisesti sairaita lapsia — Själsligt sjuka barn	33	65	98	12	59	71	45	124	169
Prosentteina — I procent	2.6	3.3	3.0	14.3	17.6	16.9	3.4	5.4	4.6

Sen mukaan oli 120 tutkitulla henkilöllä yhteensä 169 mielisairaasta tai vajaamielistä lasta. Ensiksi mainittu luku on 2.8 % kaikista 15 vuotta täyttäneistä tutkituista ja jälkimmäinen 4.6 % heidän lastensa koko luvusta. Täten henkisten sairauksien esiintymistiheys tutkittujen lapsissa nousi $\frac{46}{100}$:een eli noin neljä kertaa suuremmaksi kuin näiden sairauksien esiintymistiheys väestön keskuudessa yleensä. Tämä seikka on varsin merkittävä rotuhygieniseltä kannalta. Tässä suhteessa on mielisairaiden ja vajaamielisten vanhempien kesken havaittavissa tuntuva ero. Tutkimuksen alaisten mielisairaiden lapsista oli vain 3.0 % henkisesti sairaita, mutta vajaamielisten lapsista 16.9 %.

13.9 % av totalantalet barn till dem. För männen ha taken blivit mycket små, utau tvivel delvis på grund av den ovannanlydda omständigheten, att det är mycket svårt att få rätt på deras barn utom äktenskapet. Av de sinnessjuka kvinnorna däremot har drygt var tionde, 10.5 %, och av de intellektuellt defekta inemot fjärdedelen, 24.7 %, konstaterats ha utomäktenskapliga barn. Utgår man från barnantalet, voro 11.7 % av de sinnessjuka kvinnornas och icke mindre än 75.3 %, alltså $\frac{3}{4}$, av de intellektuellt defekta kvinnornas samtliga barn födda utom äktenskapet. De intellektuellt defekta kvinnorna komma sålunda i detta hänseende i ett mycket ofördelaktigt ljus.

En annan fråga är vikt både ur social och medicinsk synpunkt av frågan om den eventuella psykiska undermåligheten hos barnen till de personer undersökningen hänför sig till. De i detta avseende erhållna uppgifterna meddelas i nedanstående sammanställning.

Enligt detta hade 120 undersökta personer sammanlagt 169 sinnessjuka eller intellektuellt defekta barn. Förstnämnda tal utgör 2.8 % av totalantalet undersökta över 15 år och sistnämnda tal 4.6 % av totalantalet barn till dem. Sålunda utgjorde frekvensen av psykiska sjukdomar bland de undersökta barn $\frac{46}{100}$; den var alltså ungefär fyra gånger så stor som frekvensen av dessa sjukdomar bland befolkningen över huvud. Denna omständighet är av mycket stor betydelse ur rashygienisk synpunkt. I detta avseende kunde en märkbar skillnad påvisas mellan barnen till sinnessjuka och till intellektuellt defekta föräldrar. Av barnen till de undersökta sinnessjuka voro endast 3.0 % psykiskt sjuka, av barnen till de intellektuellt defekta åter 16.9 %.

Kahteen seuraavaan taulukkoon on koottu tiedot kutakin eri tautia sairastavien henkilöiden aviottomista ja henkisesti sairaita lapsista siten, että toisessa on lähtökoltana tutkittujen henkilöiden luku ja toisessa lasten luku. Sukupuolijako tarkoiittaa molemmissa taulukoissa tutkittuja henkilöitä eikä siis lapsia.

I de tveme följande tabellerna ha samlats uppgifter om de utomäktenskapliga och själsligt sjuka barnen till personer, lidande av varje särskild i undersökningen avsedd sjukdom. I den ena tabellen är utgångspunkten antalet undersökta personer, i den andra antalet barn. Indelningen efter kön avser i båda tabellerna de undersökta personerna och icke barnen.

12. Näiden henkilöiden luku, joilla oli aviottomia tai henkisesti sairaita lapsia. — Antalet personer med öäkta eller själsligt sjuka barn.

	15 v. täyttäneiden tutkittujen luku Antal undersökta över 15 ar			Siitä henkilöitä, joilla oli aviottomia lapsia öäkta barn				Därav personer med henkisesti sairaita lapsia själsligt sjuka barn			
	Miesp.	Naisp.	Yht.	Miesp.	Naisp.	Yht.	%	Miesp.	Naisp.	Yht.	%
	Mk.	Kvk.	Saa	Mk.	Kvk.	Saa	%	Mk.	Kvk.	Saa	%
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>											
Psychosis manico-depressiva....	54	50	104	1	2	3	2.9	2	—	2	1.9
Schizophrenia	845	942	1 787	7	88	95	5.3	12	33	45	2.5
Dementia epileptica	33	51	84	—	3	3	3.6	—	1	1	1.2
Epilepsia	140	155	295	1	21	22	7.5	3	1	4	1.4
Dementia senilis	45	110	155	—	10	10	6.5	2	8	10	6.5
Psychosis arteriosclerotica	11	35	46	—	3	3	6.5	1	1	2	4.3
Psychosis praesenilis	17	43	60	—	5	5	8.3	2	2	4	6.7
Psychosis e vitis cerebri	8	6	14	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis ex infectione acuta ..	4	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Dementia paralytica	54	18	72	1	3	4	5.6	—	—	—	—
Psychosis lueganea	6	6	12	—	2	2	16.7	—	—	—	—
Delirium tremens	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis Korsakowi	1	1	2	—	1	1	50.0	—	—	—	—
Alcoholismus chronicus	148	7	155	5	—	5	3.2	5	—	5	3.2
Morphinismus	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Constitutio psychopathica	57	51	108	—	17	17	15.7	—	4	4	3.7
Reactio psychogenica. Psychosis querulans	8	4	12	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis non definita	14	14	28	—	2	2	7.1	—	1	1	3.6
Yhteensä — Summa	1 447	1 496	2 943	15	157	172	5.8	27	51	78	2.7
<i>Fajaamieliset — Intellektuelli defekta</i>											
Imbecillitas	499	400	899	5	132	137	15.2	6	33	39	4.3
Idiotia	202	176	378	—	10	10	2.7	—	3	3	0.8
Yhteensä — Summa	701	576	1 277	5	142	147	11.5	6	36	42	3.3

Jos jätetään syrjään pienet tautiryhmät, voidaan edellisestä taulukosta m. m. todeta, että jakomielitautisista yhteensä 5.3 %:lla, kaatumatautisista (ryhmät dementia epileptica ja epilepsia yhdessä) 6.6 %:lla, sairasmielisistä 15.7 %:lla, vähämielisistä 15.2 %:lla ja tylsämielisistä 2.7 %:lla on ilmoitettu olleen aviottomia lapsia. Kun nämä ovat miltei yksinomaan naispuolisten tutkittujen lapsia, nousevat vastaavat suhdeluvut erikseen naisten osalta noin kaksinkertaisiksi. Siten esim. naispuolisista jakomielitautisista 9.3 %:lla, kaatumatautisista 11.7 %:lla sekä sairasmielisistä ja vähämielisistä joka kolmannella oli aviottomia lapsia. Monilla näistä henkilöistä oli useampia

Förbigär man de nämre sjukdomsgrupperna, ger den förra tabellen bl.a vid handen, att sammanlagt 5.3 % av de undersökta med schizofreni, 6.6 % av de fallandesjuka (grupperna dementia epileptica och epilepsia sammanlagt), 15.7 % av psykopaterna, 15.2 % av de sinnessvaga och 2.7 % av de sinnesslöa uppgetts ha barn utom äktenskapet. Enär dessa barn nästan enbart äro barn till undersökta kvinnor, stiga motsvarande relationstal för kvinnorna nästan till det dubbla. Så hade t. ex. 9.3 % av kvinnorna med schizofreni, 11.7 % av dem med fallandesjuka och en tredjedel av de psykopatiska och sinnessvaga kvinnorna barn utom äktenskapet.

13. Aviottomien ja henkisesti sairaiden lasten luku. — Antalet oäkta och själsligt sjuka barn.

	Lasten koko luku Hela antalet barn			Sitä — Därav							
				aviottomia — oäkta				henkisesti sairaita själsligt sjuka			
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	%	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	%
<i>Mielisairaant — Sinnessjuka</i>											
Psychosis manico-depressiva....	92	82	174	1	4	5	2.9	2	—	2	1.1
Schizophrenia	421	1 093	1 514	9	121	130	8.6	16	45	61	4.0
Dementia epileptica	26	48	74	—	7	7	9.5	—	1	1	1.1
Epilepsia	149	186	335	1	23	24	7.2	4	1	5	1.5
Dementia senilis	102	228	330	—	11	11	3.3	3	8	11	3.3
Psychosis arteriosclerotica	29	62	91	—	5	5	5.5	1	1	2	2.2
Psychosis praesenilis	55	95	150	—	7	7	4.7	2	3	5	3.3
Psychosis e vitii cerebri	2	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis ex infectione acuta ..	6	5	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Dementia paralytica	81	18	99	1	1	5	5.1	—	—	—	—
Psychosis luegena	9	4	13	—	4	4	30.8	—	—	—	—
Delirium tremens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis Korsakovi	1	1	2	—	1	1	50.0	—	—	—	—
Alcoholismus chronicus	231	11	242	7	—	7	2.9	5	—	5	2.1
Morphinismus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Constitutio psychopathica	39	94	133	—	39	39	29.3	—	5	5	3.8
Reactio psychogenea. Psychosis quaerulans	8	13	21	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis non definita	8	17	25	—	4	4	16.0	—	1	1	4.0
Yhteensä — Summa	1 259	1 960	3 219	19	230	249	7.7	33	65	98	3.0
<i>Vajaamieliset — Intellektuell defekta</i>											
Imbecillitas	84	322	406	5	239	244	60.1	12	56	68	16.7
Idiotia	—	14	14	—	14	14	100.0	—	3	3	21.4
Yhteensä — Summa	84	336	420	5	253	258	61.4	12	59	71	16.9

aviottomia lapsia. Lääketaulun V yksityiskohtaisemmasta erittelystä ilmenee tässä suhteessa, että 8 naimattomalla sairasmielisellä ja 20 vähämielisellä naisella oli vähintään kolme aviottomaa lasta.

Mitä tulee henkisten sairauksien esiintymiseen tuikkittujen lapsissa, osoittaa yllä oleva taulukko melkoisia eroavaisuuksia eri tautiryhmien kesken. Maanis-depressiivisiä mielitautia sairastavien lapsista oli sen mukaan vain 1.1 % ja kaatumatautisten lapsista 1.5 % henkisesti sairaita, mutta jakomielitautisten lapsista 4.0 %, sairasmielisten lapsista 3.8 %, vähämielisten lapsista 16.7 % ja tylsämielisten lapsista 21.4 %. Niiden henkilöiden lapsista, jotka sairastivat vanhuudesta johtuvia mielitautia, kuului näihin yhteensä 3.2 % ja kroonillisten alkoholistien lapsista 2.1 %. Jos prosenttiluvut muunnetaan promilleluvuiksi, huomataan, että henkisten sairauksien esiintymistiheys useimmissa mainituissa tapauksissa oli suurempi kuin väestössä yleensä. Varsinkin vähä- ja tylsämielisten kohdalla suhdeluvut nousevat sangen korkeiksi.

Många av dem hade flera sådana barn. En mer ingående analys i tabellbilagan V ger vid handen, att 8 ogifta psykopatiska och 20 sinnessvaga kvinnor hade minst tre oäkta barn.

I fråga om de psykiska sjukdomarnas frekvens bland barnen till de undersökta, ger tabellen här ovan vid handen, att skiljaktigheterna mellan de olika sjukdomsgrupperna voro rätt stora. Av barnen till de undersökta med manio-depressiv sinnessjukdom voro endast 1.1 % och av barnen till de fallandesjuka 1.5 % psykiskt sjuka, men av barnen till de undersökta med schizofreni 4.0 %, av barnen till psykopaterna 3.8 %, av barnen till de sinnessvaga 16.7 % och av barnen till de sinnesslöa 21.4 %. Av barnen till de personer, som ledo av sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, hörde sammanlagt 3.2 % och av barnen till de kroniska alkoholisterna 2.1 % till denna grupp. Omräknas procenttalen i promilletal, framgår det att frekvensen av psykiska sjukdomar i de flesta ovannämnda fall var större än bland befolkningen över huvud. I synnerhet för de sinnessvaga och sinnesslöa bli relationstalen mycket höga.

VI. Koulusivistys.

Ryhdyttäessä tarkastamaan tutkittujen henkilöiden koulusivistystä on heti tehtävä erotus mielisairaiden ja vajaamielisten kesken, sillä näitä ryhmiä ei voida ainakaan kysymyksessä olevassa suhteessa verrata toisiinsa, koska jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat ovat juuri älyllisesti vajavaisia ja sen johdosta useimmissa tapauksissa kykenemättömiä käymään koulua. Sitä paitsi on erotettava toisistaan 15 vuotta nuoremmat ja vanhemmat, ottaen huomioon, että tähän ikärajaan mennessä tavallisissa oloissa kansakoulukurssi on suoritettu.

Tiedot tutkittujen henkilöiden jakaantumisesta koulusivistyksen mukaan sisältyvät liitetauluun VI. Sen nojalla saadaan aluksi 15 vuotta nuorempien mielisairaiden ja vajaamielisten koulukäynnistä alla oleva yhdistelmä.

VI. Skolbildning.

Då man går att utröna de undersökta personernas skolbildning, måste man strax göra skillnad mellan de sinnessjuka och de intellektuellt defekta, ty dessa grupper kunna i ovannämnda avseende alls icke jämföras med varandra, eftersom individerna i sistnämnda grupp äro intellektuellt undermåliga och därför i de flesta fall oförmögna att besöka skola. Dessutom måste de undersökta under och över 15 år skiljas i sär, med tanke på att folkskolekursen vanligen är genomgånngen, då nämnda åldersgräns överskrider.

Uppgifterna om de undersökta personernas fördelning efter skolbildning ingå i tabellbilagan VI. På basen av den fås till att börja med nedanstående sammanställning över skolbildningsförhållandena bland de sinnessjuka och intellektuellt defekta under 15 år.

	15 vuotta nuoremmat lapset -- Barn under 15 år								
	Mielisairaat Sinnessjuka			Vähämieliset Imbeciller			Fysämieliset Idioter		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa
Koko kansakoulu -- Fullständig folkskola	3	5	8	6	—	6	—	—	—
Kansakoulussa -- I folkskola	25	16	41	156	82	238	3	1	4
Apukoulussa -- I hjälpskola ..	3	—	3	59	22	81	—	—	—
Fysämielisten hoitolaissa y. m. s. — I vårdanstalt för sinnesslöa etc.	—	—	—	6	1	7	5	6	11
Lukutaitoisia -- Läskunniga ..	12	10	22	29	15	44	—	—	—
Ei mitään koulua -- Ingen skola	4	5	9	41	32	73	67	44	111
Yhteensä -- Summa	47	36	83	297	152	449	75	51	126

Mielisairaisiin luetuista 83 lapsesta, jotka olivat pääasiassa kaatumatautisia ja sairasmielisiä, olivat muutamat jo läpikäyneet kansakoulun, mutta puolet oli parhaillaan kansakoulussa ja joku apukoulussa. Lisäksi 1/4 heistä on merkitty lukutaitoisiksi ja loput 9 tykkänään kouluikä-mättömiksi. Vähämielisistä 449 lapsesta olivat myös eräät suorittaneet kansakoulun, kun taas runsaasti puolet heistä oli vielä kansakoulussa, lä-

Av de 83 barn, som hänförs till de sinnessjuka och som huvudsakligen voro fallandesjuka och psykopater, hade några redan genomgått folkskola, hälften gick som bäst i folkskola och några besökte hjälpskola. Av dem har ytterligare 1/4 betecknats som läskunniga och de återstående 9 ha alls inte gått i någon skola. Också av de 449 sinnessvaga barnen hade några genomgått folkskola, medan åter drygt hälften av dem ännu

hes $\frac{1}{3}$ apukoulussa ja 1.6 % nautti opetusta tylsämielisten hoitoloissa y. m. s.; sitä paitsi $\frac{1}{10}$ oli lukutaitoisia ja 73 eli $\frac{1}{6}$ kouluikäikäymättömiä. Kaupunkien ja maaseudun kesken ilmenee liitetaulusta huomattava ero vähämielisten koulunkäyntiloissa sikäli, että kaupungeissa on apukouluja, joihin voidaan sijoittaa huomattavasti edistyneitä, jota vastoin maaseudulla nämäkin ovat yleensä kansakouluissa. Sitä tutkittujen kaupunkien vähämielisistä lapsista $\frac{3}{4}$ oli apukoulussa ja vain $\frac{1}{7}$ kansakoulussa, mutta maaseudun vähämielisistä lapsista $\frac{2}{3}$ kansakoulussa ja $\frac{1}{5}$ ei lainkaan koulussa. Tylsämielisistä lapsista, joita oli tutkittujen joukossa kaikkiaan 126, ei 111 eli $\frac{9}{10}$ ollut missään koulussa, 11 oli tylsämielisten hoitoloissa sekä 4 maaseutulaista kansakoulussa, vaikkakaan eivät kykene seuraamaan opetusta; kaupungeissa asuvista tylsämielisistä ei yksikään ollut edes apukoulussa.

Mitä sitten tulee 15 vuotta täyttäneisiin mielisäiraisiin, voidaan heidän koulusivistyksestään esittää seuraava yhdistelmä, josta näkyvät erikseen myös kaupunkien ja maaseudun luvut. Ryhmittäen perusteista on huomautettava, että kansakoulusivistykseksi on katsottu yleensä kansakoulun oppimäärä tai vastaavat tiedot, minkä johdosta esim. henkilöt, jotka ovat käyneet vain osan kansakoulun, kuuluvat lukutaitoisten ryhmään.

gick i folkskola, inemot $\frac{1}{5}$ i hjälpskola och 1.6 % åtnjöt undervisning i vårdanstalter för sinnesslöa etc.; dessutom var $\frac{1}{10}$ läskunnig och 73 eller $\frac{1}{6}$ hade inte gått i någon skola. Det framgår av tabellbilagan, att skillnaden i fråga om de sinnessvagas skolgångsförhållanden är stor mellan städerna och landsbygden såtillvida, som det i städerna finns hjälpskolor, där de sämre utrustade barnen kunna placeras, medan även de på landsbygden över huvud gå i folkskolorna. Av de sinnessvaga barnen i de undersökta städerna gingo sålunda $\frac{3}{4}$ i hjälpskola och endast $\frac{1}{7}$ i folkskola, av dem på landsbygden åter $\frac{2}{3}$ i folkskola och $\frac{1}{5}$ i ingen skola alls. Av de sinnesslöa barnen, sammanlagt 126, gingo 111 eller $\frac{9}{10}$ i ingen skola alls, 11 befunno sig i vårdanstalter för sinnesslöa och 4 landsbygdsbarn gingo i folkskola, trots att de inte förmådde följa med undervisningen; av de i städerna bosatta sinnesslöa besökte inte en enda ens hjälpskola.

Skolbildningsförhållandena bland de sinnessjuka över 15 år framgå av nedanstående sammanställning, där även talen för landsbygden och städerna meddelas särskilt för sig. Om grunderna för grupperingen bör nämnas, att gruppen „folkskola” endast omfattar personer, som genomgått högre folkskola eller ha motsvarande kunskaper, varför t. ex. de, som endast genomgått en del av folkskolan, hänförs till gruppen „läskunniga”.

	15 vuotta täyttäneet mielisäiraat — Sinnessjuka över 15 år								
	Kaupungit Städer			Maaseutu Landsbygd			Kaikkiaan Inalles		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Keskikoulua korkeampi — Högre än mellanskola	28	19	47	15	15	30	43	34	77
Keskikoulu — Mellanskola ..	14	20	34	12	20	32	26	40	66
Kansakoulu — Folkskola	161	173	334	358	291	649	519	464	983
Lukutaitoisia — Läskunniga ..	154	245	399	633	635	1 268	787	880	1 667
Lukutaidottomia — Analfabeter	5	8	13	67	70	137	72	78	150
Yhteensä — Summa	362	465	827	1 085	1 031	2 116	1 447	1 496	2 943

Prosentteina — I procent

Keskikoulua korkeampi — Högre än mellanskola	7.7	4.1	5.7	1.4	1.5	1.4	3.0	2.3	2.6
Keskikoulu — Mellanskola ..	3.9	4.3	4.1	1.1	1.9	1.5	1.8	2.7	2.2
Kansakoulu — Folkskola	44.5	37.2	40.4	33.0	28.2	30.7	35.8	31.0	33.4
Lukutaitoisia — Läskunniga ..	42.5	52.7	48.2	58.3	61.6	59.9	54.4	58.8	56.7
Lukutaidottomia — Analfabeter	1.4	1.7	1.6	6.2	6.8	6.5	5.0	5.2	5.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Vertailua varten on vuoden 1930 väestötillaston perustuksella laskettu, miten tutkittujen paikka-

I och för jämförelse har man på basen av befolkningsstatistiken 1930 beräknat, hur den på de

kuntien läsnäoleva, 15 vuotta täyttänyt väestö jakaantui sivistyskannan mukaan, ja tällöin saatu tulokseksi, että 4.5 %:lla siitä oli kansakoulukursia korkeampi sivistys, 78.6 % oli luku- ja kirjoitustaitoisia, 15.4 % vain lukutaitoisia ja 1.5 % lukutaidottomia. Edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, että mielisairaista oli 4.8 %:lla keskekoulutai sitä korkeampi sivistys ja 33.4 %:lla kansakoulusivistys, 56.7 %:n ollessa lukutaitoisia ja 5.1 %:n lukutaidottomia. Keskimmaisissa ryhmissä jakoperusteet eivät ole olleet samat kuin väestötilastossa, joten vain äärimmäisiä ryhmiä voidaan suoranaisesti verrata. Kansakoulua korkeamman sivistyksen saaneita oli tästä päättäen suhteellisesti suunnilleen samaan verran, lukutaidottomia sen sijaan selvästi enemmän mielisairaissa kuin väestössä yleensä. Lukutaidottomien mielisairaiden runsauteen vaikuttaa n. m. se, että kaatumatautiset kuuluvat mielisairaisiin ja heistä moni on sairastunut jo varsin nuorella iällä, tullen taudin aiheuttaman tylistymisen takia kykenemättömäksi käymään kouluu. — Kaupunkien mielisairaat edustivat jossakin määrin korkeampaa sivistystasoa kuin maaseudun, mutta vastaavanlainen ero on väestössä yleensäkin. Kansakoulua korkeamman sivistyksen omaavia mielisairaita oli kaupungissa 9.8 % ja maaseudulla vain 2.9 %, lukutaidottomia kaupungeissa ainoastaan 1.6 %, mutta maaseudulla 6.5 %. Eri sukupuolten kesken eroavaisuudet olivat varsin pieniä.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on 15 vuotta täyttäneet mielisairaat ryhmitetty taudin laadun ja koulusivistyksen mukaan. Maanindepressiivistä mielitautia sairastavista oli 5.7 %:lla keskekoulutai sitä korkeampi sivistys. Jakomielitautisista kuului niinkään 5.7 % näihin; heidän joukossaan oli melko paljon, 3.4 %, sellaisia, joilla oli keskekouluaikin korkeampi sivistys. Kun tutkittujen alueiden koko väestöstä, kuten edellä mainittiin, vain 4.5 %:lla oli kansakoulua korkeampi sivistys, näyttää siis jakomielitautisissa olevan suhteellisen runsaasti oppineempaa väestöä. Toisaalta havaitaan, että jakomielitautisista verraten monet, 4.2 %, olivat lukutaidottomia. Kaatumatautisten kohdalla kiintyy huomio lukutaidottomien suhteellisen suureen määrään, mihin jo yllä viitattiinkin; dementia epileptica-ryhmässä oli yli neljäsosa, 27.4 %, ja epilepsia-ryhmässä 7.8 % tällaisia. Mielenkiintoisia ovat edelleen tiedot kroonillisten alkoholistien sivistystasosta; heistä 5.1 %:lla oli kansakoulua korkeampi sivistys ja ainoastaan 0.7 % oli lukutaidottomia. Sairasmielisistä oli 4.6 % kan-

undersökta orterna närvarande befolkningen över 15 år fördelade sig efter bildningsgrad, och härvid kommit till resultatet, att 4.5 % av den hade högre bildning än folkskolebildning, 78.6 % voro läs- och skrivkunniga, 15.4 % endast läskunniga och 1.5 % analfabeter. Av sammanställningen här ovan framgår, att 4.8 % av de sinnessjuka hade mellanskole- eller högre bildning, och 33.4 % folkskolebildning, att 56.7 % voro läskunniga och 5.1 % analfabeter. I de mellersta grupperna ha fördelningsgrunderna inte varit desamma som i befolkningsstatistiken, så att endast de yttersta grupperna kunna direkt jämföras med varandra. Att döma härav var procenttalet sinnessjuka med högre bildning än folkskolebildning ungefär desamma som bland befolkningen över huvud, procenttalet analfabeter var däremot tydligt större bland de förstnämnda än bland de sistnämnda. Att de icke läskunniga sinnessjuka äro så talrika betingas bl. a. av, att de fallandesjuka hänförs till de sinnessjuka, och av dem ha många insjuknat vid en mycket tidig ålder och förslöats av sjukdomen, så att de blivit oförmögna att gå i skola. — De sinnessjuka i städerna representerade en i någon mån högre bildningsnivå än de sinnessjuka på landsbygden, men en motsvarande skillnad föreligger också bland befolkningen över huvud. I städerna var procenttalet sinnessjuka med högre bildning än folkskolebildning 9.8 och på landsbygden endast 2.9; procenttalet analfabeter var i städerna endast 1.6, men på landsbygden 6.5. Skiljaktigheterna mellan könen voro rätt små.

I tabellen på följande sida ha de sinnessjuka över 15 år grupperats efter sjukdomens art och efter skolbildning. Av dem med manodepressiv sinnessjukdom hade 5.7 % mellanskole- eller högre bildning. Av dem med schizofreni hörde också 5.7 % till denna grupp; bland dem funnos ganska många, 3.4 %, sådana som hade högre bildning än mellanskolebildning. Enär som sagt av totalbefolkningen på de undersökta områdena endast 4.5 % hade högre bildning än folkskolebildning, förefaller det som om det bland de undersökta med schizofreni funnes rätt många „studerade” personer. Å andra sidan äro analfabeterna bland dem ganska talrika, 4.2 %. Bland de fallandesjuka fäster man sig som sagt vid det rätt stora antalet analfabeter; i gruppen dementia epileptica voro över $\frac{1}{4}$, 27.4 % och i gruppen epilepsia 7.8 % icke läskunniga. Intressanta äro vidare uppgifterna om de kroniska alkoholisternas bildningsnivå; av dem hade 5.1 % högre bildning än folkskolebildning, och endast 0.7 % voro analfabeter. Av psykopaterna hade 4.6 % högre bild-

sakoulua korkeamman sivistyksen saaneita ja saman verran myös lukutaidottomia.

ning än folkskolebildning och lika många procent voro analfabeter.

14. Vuositoista vuotta täyttäneiden mielisairaiden koulusivistys. — De sinnessjuka, som fyllt 15 år, efter skolbildning.

	Absol.						%					
	Keskikoulu korkeampi Högre än mellanskola	Keskikoulu Mellanskola	Kansakoulu Folkskola	Läskunniga	Lukutaidottomia Analfabeter	Yhteensä Summa	Keskikoulu korkeampi Högre än mellanskola	Keskikoulu Mellanskola	Kansakoulu Folkskola	Läskunniga	Lukutaidottomia Analfabeter	Yhteensä Summa
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>												
Psychosis manico-depressiva	1	5	32	63	3	104	0.9	4.8	30.8	60.6	2.9	100.0
Schizophrenia	61	41	639	970	76	1787	3.1	2.3	35.8	54.3	4.2	100.0
Dementia epileptica	—	4	13	44	23	84	—	4.7	15.5	52.4	27.4	100.0
Epilepsia	1	5	97	169	23	295	0.3	1.7	32.9	57.3	7.8	100.0
Dementia senilis	3	1	6	138	7	155	1.9	0.7	3.9	89.0	4.5	100.0
Psychosis arteriosclerotica	1	—	7	37	1	46	2.2	—	15.2	80.1	2.2	100.0
Psychosis praesenilis	1	—	9	48	2	60	1.7	—	15.0	80.0	3.3	100.0
Psychosis e vitio cerebri	—	1	3	8	2	14	—	7.2	21.4	57.1	14.3	100.0
Psychosis ex infectione acuta	—	—	4	3	—	7	—	—	57.1	42.9	—	100.0
Dementia paralytica	1	2	34	35	—	72	1.1	2.8	47.2	48.6	—	100.0
Psychosis luegenca	—	—	5	5	2	12	—	—	41.7	41.7	16.6	100.0
Delirium tremens	—	—	1	—	—	1	—	—	100.0	—	—	100.0
Psychosis Korsakowi	1	—	1	—	—	2	50.0	—	50.0	—	—	100.0
Alcoholismus chronicus	3	5	82	64	1	155	1.9	3.2	52.9	41.3	0.7	100.0
Morphinismus	—	—	—	1	—	1	—	—	—	100.0	—	100.0
Constitutio psychopathica	3	2	44	54	5	108	2.8	1.8	40.8	50.0	4.6	100.0
Reactio psychogenca. Psychosis quarenlans	1	—	3	7	1	12	8.3	—	25.0	58.4	8.3	100.0
Psychosis non definita	—	—	3	21	4	28	—	—	10.7	75.0	14.3	100.0
Yhteensä — Summa	77	66	983	1667	150	2943	2.6	2.2	33.4	56.7	5.1	100.0

Vähämielisten, 15 vuotta täyttäneiden henkilöiden sivistyskannasta on laadittu alla oleva yhdistelmä.

Om bildningsnivån bland de sinnessvaga över 15 år har nedanstående sammanställning upptejorts.

	15 vuotta täyttäneet vähämieliset -- Imbeciller över 15 år								
	Kaupungit Städer			Maaseutu Landsbygd			Kaikkiaan Inalles		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa.	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa.	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa.
Kansakoulu -- Folkskola	3	4	7	17	7	24	20	11	31
Lukutaitoisia -- Läskunniga	30	29	59	255	224	479	285	253	538
Lukutaidottomia -- Analfabeter	10	6	16	184	130	314	194	136	330
Yhteensä -- Summa	43	39	82	456	361	817	499	400	899

Prosentteina -- I procent

Kansakoulu -- Folkskola	7.6	10.2	8.5	3.7	1.9	3.0	4.0	2.8	3.5
Lukutaitoisia -- Läskunniga	69.8	74.4	72.0	55.9	62.1	58.6	57.1	63.2	59.8
Lukutaidottomia -- Analfabeter	23.2	15.4	19.5	40.4	36.0	38.4	38.9	34.0	36.7
Yhteensä -- Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Vähämielisistä on 3.5 % merkitty kansakoulunkäyneiksi, 59.8 % lukutaitoisiksi ja 36.7 % lukutaidottomiksi. Kaupungeissa oli heistä 8.5 % ja

Av de sinnessvaga ha 3.5 % genomgått folkskola, 59.8 % ha betecknats som läskunniga och 36.7 % som analfabeter. I städerna hade 8.5 %

maaseudulla 3.0 % suorittanut kansakoulukurssin, mutta näistä on todennäköisesti monen subiteen armo käynyt ansion edestä.

Mitä vihdoin tulee tylsämielisiin, 15 vuotta täyttäneisiin henkilöihin, on heistä 1 ilmoitettu kansakoulunkäyneeksi, 8 lukutaitoisiksi ja loput 369 eli 97.6 % lukutaidottomiksi. Se, että eräs tylsämielinen maalaisnainen on voinut suorittaa kansakoulukurssin, on selitettävissä siten, että hän on vasta koulunkäyntinsä jälkeen, aivokuumeen johdosta, tullut tylsämieliseksi.

och på landsbygden 3.0 % av dem genomgått folkskola, men sannolikt gäller det om många av dem, att läraren lätit nåd gå för rätt.

Av de sinnesslöa över 15 år ha 1 genomgått folkskola, 8 anmäls som läskunniga och de återstående 369 eller 97.6 % som analfabeter. Den omständigheten, att en sinnesslö allmogekvinna kunnat genomgå folkskolekursen finner sin förklaring däri, att hon först efter avslutad skolgång blivit sinnesslö på grund av hjärnfeber.

VII. Ammatti.

Täsmällisen ammattiryhmityksen aikaansaaminen on ollut käsillä olevassa, kuten yleensäkin tilastollisissa tutkimuksissa, vaikeimpia tehtäviä, kun esitiedot juuri tähän kysymykseen nähden jättävät melkoisesti toivomisen varaa. Ammattimerkintäin ollessa monissa tapauksissa epämääräisiä ja ylimalkaisia on jaottelu pakostakin tullut osittain tulkinnasta riippuvaksi. Niinkuin näkyy m. m. liitetaulusta VII, on tutkitut henkilöt jaettu elinkeinohaaroittain yhdeksään pääryhmään: maatalous, teollisuus ja käsityö, liikenne, kauppa, julkinen toiminta ja vapaat ammatit, kotitaloustyö, muut ammatit, seka- ja ulkotyöväki sekä ammattittomat. Viisi ensiksi mainittua pääryhmää on edelleen jaettu alaryhmiin lähinnä ammattiasemaa silmällä pitäen. Tutkittujen joukossa oli tietenkin paljon henkilöitä, joilla ei ollut omaa ammattia. Nämä on kauttaaltaan luettu päähenkilönsä ammatin kohdalle, mikäli se on tunnettu, esim. vaimot ja lesket miehensä ja lapset vanhempiensa ammatin kohdalle, jotta nähtäisiin, mistä yhteiskuntapiireistä he ovat peräisin. Heidän jakaantumisensa perheeseen mukaan on esitetty liitetaulussa VIII.

Seuraava yhdistelmä tarjoaa aluksi yleiskatsauksen tutkittujen henkilöiden jakaantumiseen elinkeinohaaroittain.

Tästä päättäen kuului pääosa, 52.4 %, tutkittuista maatalousväestöön. Toiseksi suurimpana ryhmänä olivat seka- ja ulkotyöntekijät, vastaten 18.5 %. Teollisuutta ja käsityötä edusti 14.2 %, kauppaa 3.2 %, liikennettä 2.8 %, julkista toimintaa ja vapaita ammatteja 2.6 %, kotitaloustyötä 1.9 % ja muita ammatteja 1.0 %. Viimeiseen, ammattittomien ryhmään jäi 3.4 % kaikista. Tarcastettaessa erikseen mielisairaita ja vajaamielisiä havaitaan melkoisia eroavaisuuksia. Mielisairaista oli maatalousväestöä 47.3 %, mutta vajaamielisistä 60.5 %, seka- ja ulkotyöväkeä vastaavasti 17.0 ja 20.8 % sekä ammatittomia 2.8 ja 4.5 %. Kaikissa muissa ryhmissä mielisairaiden prosenttiluku oli päinvastoin suurempi kuin vajaamielisten. Teollisuuden ja käsityön osalle tuli mielisairaista 17.7 % ja vajaamielisistä vain 8.4 %, kaupan

VII. Yrke.

I föreliggande statistik liksom i statistiska undersökningar över huvud har det varit mycket svårt att exakt gruppera de undersökta efter yrke, enär uppgifterna just i denna fråga lämna mycket övrigt att önska. Då yrkesbeteckningarna i många fall varit obestämda och allmänt hållna, har indelningen ofta blivit beroende av hur de meddelade uppgifterna tolkats. Såsom framgår bl. a. av tabellbilaga VII, ha de undersökta indelats efter näringsgrenar i nio huvudgrupper: lantbruk, industri och hantverk, samfärdsel, handel, offentlig verksamhet och fria yrken, husligt arbete, övriga yrken, grov- och utarbetare samt personer utan yrke. De fem förstämda huvudgrupperna ha ytterligare indelats i undergrupper närmast med tanke på respektive personers ställning inom yrket. Bland de undersökta funnos givetvis många utan eget yrke. De ha genomgående hänförs till den yrkesgrupp deras huvudman representerat, såvitt denna omständighet varit känd, t. ex. hustrurna och änkorna till mannens och barnen till föräldrarnas yrkesgrupp, detta för att det skall framgå, vilka samhällsklasser de utgått från. Deras fördelning efter ställning i familjen framgår av tabellbilaga VIII.

I följande sammanställning ges till att börja med en allmän överblick av de undersökta fördelning efter yrke.

Av sammanställningen att döma hörde huvuddelen, 52.4 %, av de undersökta till lantbruksbefolkningen. Den därefter största gruppen, 18.5 %, bildade grov- och utarbetarna. Gruppen industri och hantverk representerades av 14.2 %, gruppen handel av 3.2 %, gruppen samfärdsel av 2.8 %, gruppen offentlig verksamhet och fria yrken av 2.6 %, gruppen husligt arbete av 1.9 % och övriga yrken av 1.0 %. Den sista gruppen, personer utan yrke, omfattade 3.4 % av totalantalet. Mellan de sinnessjuka och de intellektuellt defekta föreligga rätt stora skilljaktigheter. Av de sinnessjuka tillhörde 47.3 % gruppen lantbruk, av de intellektuellt defekta däremot 60.5 %, för gruppen grov- och utarbetare voro motsvarande tal 17.0 och 20.8 % och för gruppen utan yrke 2.8 och 4.5 %. I alla andra grupper var procent-

	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Ssa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Ssa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Ssa
Maatalous — Lantbruk	677	755	1 432	609	511	1 123	1 286	1 269	2 555
Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	244	291	535	101	55	156	345	346	691
Liikenne — Samfärdsel	54	41	95	29	13	42	83	54	137
Kauppa — Handel	62	73	135	12	7	19	74	80	154
Julkinen toiminta ja vapaat ammatit — Offentlig verksamhet och fria yrken	49	61	110	13	4	17	62	65	127
Kotitaloustyö — Husligt arbete ...	1	80	81	3	11	14	4	91	95
Muut ammatit — Övriga yrken ...	9	30	39	6	6	12	15	36	51
Seka- ja ulkotyöväkeä — Grov- och utarbetare	344	171	515	254	131	385	598	302	900
Ammattittomia — Personer utan yrke	54	30	84	46	38	84	100	68	168
Yhteensä — Summa	1 494	1 532	3 026	1 073	779	1 852	2 567	2 311	4 878

	Prosentteina — i procent								
Maatalous — Lantbruk	45.3	49.3	47.3	56.7	66.0	60.6	50.1	54.9	52.4
Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	16.3	19.0	17.7	9.4	7.1	8.4	13.5	15.0	14.2
Liikenne — Samfärdsel	3.6	2.7	3.1	2.7	1.6	2.3	3.2	2.3	2.8
Kauppa — Handel	4.2	4.7	4.5	1.1	0.9	1.0	2.9	3.5	3.2
Julkinen toiminta ja vapaat ammatit — Offentlig verksamhet och fria yrken	3.3	4.0	3.6	1.2	0.5	0.9	2.4	2.8	2.6
Kotitaloustyö — Husligt arbete ..	0.1	5.2	2.7	0.3	1.4	0.8	0.1	3.9	1.9
Muut ammatit — Övriga yrken	0.6	1.9	1.3	0.6	0.8	0.7	0.6	1.6	1.0
Seka- ja ulkotyöväkeä — Grov- och utarbetare	23.0	11.2	17.0	23.7	16.8	20.8	23.3	13.4	18.5
Ammattittomia — Personer utan yrke	3.6	2.0	2.8	4.3	4.9	4.5	3.9	2.9	3.4
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

osalle vastaavasti 4.5 ja 1.0 %, liikenteen osalle 3.1 ja 2.3 %, julkisen toiminnan ja vapaiden ammattien osalle 3.6 ja 0.9 %, kotitaloustyön osalle 2.7 ja 0.8 % sekä muiden ammattien osalle 1.3 ja 0.7 %.

Näihin eroavaisuuksiin vaikuttaa m. m. mielisairaiden ja vajaamielisten erilainen jakaantuminen kaupunkien ja maaseudun kesken. Kun vajaamielisiä on tavattu vähemmän kaupungeissa kuin maaseudulla, on heidän joukossaan luonnollisesti suhteellisesti runsaammin maatalousväestöä kuin mielisairaiden joukossa, jotka edustavat suuremmassa määrin kaupunkilaisammattia. Tätä seikkaa valaisee seuraava yhdistelmä kaupunkien ja maaseudun mielisairaiden ja vajaamielisten ammattiryhmityksestä.

talet sinnessjuka däremot större än procenttalet intellektuellt defekta. Gruppen industri och hantverk omfattade 17.7 % av de sinnessjuka och endast 8.4 % av de intellektuellt defekta, för gruppen handel voro motsvarande tal 4.5 och 1.0 %, för gruppen samfärdsel 3.1 och 2.3 %, för gruppen offentlig verksamhet och fria yrken 3.6 % och 0.9 %, för gruppen husligt arbete 2.7 och 0.8 % samt gruppen övriga yrken 1.3 och 0.7 %.

Dessa skiljaktigheter betingas bl. a. av att de sinnessjuka och de intellektuellt defekta fördela sig på olika sätt mellan städerna och landsbygden. Enär antalet i städerna anträffade intellektuellt defekta varit mindre än på landet, finnes bland dem relativt flera representanter för landbruksbefolkningen än bland de sinnessjuka, som i större utsträckning företräda stadsyrkena. Denna omständighet belyses av följande sammanställning över yrkesgrupperingen bland de sinnessjuka och de intellektuellt defekta i städerna och på landsbygden.

	Absoluuttiset luvut Absoluta tal				Prosentteina — 1 procent			
	Mielisairaut. Sinnessjuka		Vajaamieliset Intell. defekta		Mielisairaut. Sinnessjuka		Vajaamieliset Intell. defekta	
	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Kaup. Städer	Maas. Landsb.
Maatalous — Lantbruk	15	1 417	5	1 118	1.8	64.7	2.1	68.8
Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	335	200	69	87	40.6	9.1	30.3	5.4
Liikenne — Samfärdsel	47	48	21	21	5.6	2.2	9.2	1.3
Kauppa — Handel	82	53	8	11	9.8	2.4	3.5	0.7
Julkisen toiminta ja vapaat ammatit — Offentlig verksamhet och fria yrken ..	45	65	5	12	5.4	3.0	2.2	0.7
Kotitaloustyö — Husligt arbete	66	15	10	4	7.9	0.7	4.4	0.2
Muut ammatit — Övriga yrken	24	15	11	1	2.9	0.7	4.8	0.1
Seka- ja ulkotyöväkeä — Grov- och ut- arbetare	189	326	89	296	22.6	14.9	39.1	18.2
Ammatittomia — Personer utan yrke ..	34	50	10	74	4.0	2.3	4.4	4.6
Yhteensä — Summa	837	2 189	228	1 624	100.0	100.0	100.0	100.0

Edellä esitettyjen lukujen vertailu tutkittujen paikkakuntien koko väestön ammatilliseen jakautumiseen on hyvin vaikeata, kun myös väestöttilaston ammattitiedot ovat varsin puutteelliset eikä epäyhdenmukaisuuksia itse jaotuksessa ole voitu välttää. Tuntuu eroavaisuus koskee seka- ja ulkotyöväen ryhmää, jonka nimenä väestöttilastossa on „työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia”. Lähimmäksi todellisia subteita nältävästi päästään siten, että tämä ryhmä kaupunkien osalta yhdistetään teollisuuteen ja käsityöhön ja maaseudun osalta maatalouteen. Niin menetellen saadaan kaikkien tutkittujen paikkakuntien väestön ja henkisesti sairaiden henkilöiden ammattiryhmityksestä seuraavat prosenttiluvut: väestöstä edusti 63.1 % ja henkisesti sairaista 65.1 % maataloutta ja maaseudun sekatyöväkeä, vastaavasti 19.5 ja 19.9 % teollisuutta, käsityötä ja kaupunkien sekatyöväkeä, 3.4 ja 2.8 % liikennettä, 3.6 ja 3.2 % kauppa, 3.1 ja 2.6 % julkista toimintaa ja vapaita ammatteja, 1.2 ja 1.9 % kotitaloustyötä, 1.1 ja 1.0 % muita ammatteja sekä 5.0 ja 3.4 % ammatittomia. Nämä luvut, joihin edelleen on sulaututtava määrätyn varauksin, poikkeavat siis jokseenkin vähän toisistaan. Huomattavimpia on ero viimeisessä ryhmässä, mutta selitykseksi siihen voidaan esittää, että väestöttilastossa on ammatittomiin luettu m. m. laitoshoidokit, jotka tässä tutkimuksessa on jaoteltu eri ammattien kohdalle, mikäli heidän aikaisemmat ammatinsä on ilmoitettu.

Viereisessä taulukossa on kutakin eri tautia sairastavat jaettu prosentteina elinkeinohaaroittain,

Det är mycket svårt att jämföra ovan anförda tal med talen för yrkesfördelningen bland den totala befolkningen på de undersökta orterna, emär även de i befolkningsstatistiken ingående uppgifterna om yrkesfördelningen äro mycket bristfälliga och man inte kunnat undvika bristande enhetlighet i själva indelningen. Störst är skilljaktigheten i fråga om gruppen grov- och utarbetare, som i befolkningsstatistiken går under rubriken „arbetare och daglönare utan förenämmt yrke”. Sannolikt kommer man närmast de verkliga förhållandena, om denna grupp, så vitt det gäller städerna, sammanslås med gruppen industri och hantverk, och så vitt det gäller landsbygden, med gruppen lantbruk. Förfar man på detta sätt, så får man följande procenttal för yrkesfördelningen bland den totala befolkningen och bland de psykiskt sjuka på de undersökta orterna: av befolkningen representerade 63.1 % och av de psykiskt sjuka 65.1 % lantbruket och grovarbetarna på landet, och på motsvarande sätt 19.5 % och 19.9 % industrin, hantverket och grovarbetarna i städerna, 3.4 och 2.8 % samfärdseln, 3.6 och 3.2 % handeln, 3.1 och 2.6 % den offentliga verksamheten och de fria yrkena, 1.2 och 1.9 % det husliga arbetet, 1.1 och 1.0 % övriga yrken samt 5.0 och 3.4 % gruppen utan yrke. Dessa tal, som även de måste tagas med en viss reservation, avvika sålunda ganska litet från varandra. Märkbarast är skillnaden i den sista gruppen, men till förklaring kan anföras, att befolkningsstatistiken till denna grupp hänför bl. a. internerna på olika anstalter, som i föreliggande undersökning fördelats mellan olika yrken, såframt uppgifter om deras tidigare yrken förelegat.

I vidstående tabell ha de av varje särskild sjukdom lidande personerna fördelats i procent

ja seuraavalla aukeamalla olevassa taulukossa on käytetty yksityiskohtaisempaa ammattiryhmitystä, mutta samalla yhdistetty eräitä tautiryhmiä.

Näiden taulukkojen mukaan oli maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista runsaasti puolet maatalousväestöä, 1/4 teollisuus- ja käsityöväestöä ja vain 7.6 % seka- ja ulkotyöväkeä. Jakomielitautisista kuului vastaaviin elinkeinoryhmiin 49.2, 18.6 ja 14.2 %. Yleensä näyttää siltä, että ensiksi mainituista suhteellisesti suurempi osa edusti korkeampia yhteiskuntapiirejä. Siten enemmän kuin 2/5 heistä kuului itsenäisten ammatinharjoittajain ryhmiin, pääasiallisesti talollisiin ja maanviljelijöihin, mutta jakomielitautisista vain 1/3. Tämän eroavaisuuden yhtenä syynä voidaan pitää näitä tauteja sairastavien henkilöiden erilaista perusuonnetta. Kaatumatautisista oli yli 3/5 maatalousväestöä, vajaa 1/10 teollisuus- ja käsityöväestöä ja 1/6 seka- ja ulkotyöväkeä. Maatalousväestön suhteellinen runsaus heidän joukossaan aiheutuu siitä, että heitä tavattiin lukuisammin maaseudulla kuin kaupungeissa.

efter de näringsgrenar de representerat, och i tabellen på följande uppslag har en mer detaljerad yrkesfördelning tillämpats, medan en del sjukdomsgrupper samtidigt sammanslagits.

Enligt dessa tabeller tillhörde drygt hälften av de undersökta med manio-depressiv sinnessjukdom gruppen lantbruk, 1/4 gruppen industri och hantverk och endast 7.6 % gruppen grov- och utarbetare. För de undersökta med schizofreni voro motsvarande tal resp. 49.2, 18.6 och 14.2 %. Över huvud förefaller det, som om en relativt större del av de förstämda tillhörde högre samhällskretsar. Sålunda voro mer än 2/5 av dem självständiga yrkesövare, huvudsakligen hemmansägare och jordbrukare, av de undersökta med schizofreni endast 1/3. Som en orsak till denna skilljaktighet kan man betrakta den olika grundkaraktären hos individer med dessa två sjukdomar. Av de fallandesjuka tillhörde över 3/5 lantbruksbefolkningen, icke fullt 1/10 gruppen industri och hantverk och 1/6 gruppen grov- och utarbetare. Att de fallandesjuka voro relativt talrika bland lantbruksbefolkningen beror på, att sådana anträffades mer talrikt på landet än i städerna.

15. Elinkeinohaara. — Näringsgren.

	Koko luku Hela antalet	Siitä %:ina — Därav i %								
		Maatalous Lantbruk	Teollisuus ja Käsityö Industri och Hantverk	Elinkeino- Savarauset	Kamppa Handel	Julkisen toimintu- ja vapaita ammatti- Ohjelmia voimassa- olevat jaan yrkes-	Kotitalous-työ Husligt arbete	Muut ammatti- Ovriga yrken	Grov- ja ulkotyö- väkeä Grov- och ut- arbetare	Seka- ja ulkotyö- väkeä
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>										
Psychosis manico-depressiva ..	104	52.9	27.9	1.0	2.9	4.8	1.0	1.9	7.6	—
Schizophrenia	1 791	49.2	18.6	3.2	4.3	3.6	3.4	1.1	14.2	2.4
Dementia epileptica	86	68.6	3.5	1.2	5.8	—	2.3	—	14.0	4.6
Epilepsia	342	59.3	11.4	1.8	3.5	1.5	1.2	1.5	17.5	2.3
Dementia senilis	155	45.2	16.1	1.9	2.6	3.2	2.6	1.9	25.2	1.3
Psychosis arteriosclerotica	46	10.9	32.6	6.5	10.9	4.3	—	6.5	23.9	4.3
Psychosis praesenilis	60	53.4	18.3	3.3	1.7	3.3	3.3	1.7	15.0	—
Psychosis e vitiis cerebri	14	42.8	7.2	—	7.2	21.4	—	—	21.4	—
Psychosis ex infectione acuta ..	7	71.4	14.3	—	—	—	—	—	14.3	—
Dementia paralytica	72	16.6	26.4	12.5	6.9	4.2	2.8	4.2	23.6	2.8
Psychosis luegenea	12	41.7	16.7	—	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3	—
Delirium tremens	1	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0
Psychosis Korsakowi	2	—	—	—	—	50.0	—	—	—	50.0
Alcoholismus chronicus	155	16.7	19.4	3.9	11.0	5.1	—	—	35.5	8.4
Morphinismus	1	—	—	—	—	—	—	—	100.0	—
Constitutio psychopathica	137	36.5	14.6	4.4	2.2	7.3	2.2	1.5	25.5	5.8
Reactio psychogenea. Psychosis quaerulans	13	46.1	23.1	—	—	7.7	—	—	23.1	—
Psychosis non definita	28	57.2	10.7	3.6	—	—	7.1	—	21.4	—
Yhteensä — Sunma	3 026	47.3	17.7	3.1	4.5	3.6	2.7	1.3	17.0	2.8
<i>Vajaamieliset — Intellektuellt defekta</i>										
Imbecillitas	1 348	58.4	9.0	2.1	0.9	0.5	0.9	0.8	23.1	4.3
Idiotia	504	66.5	6.9	2.8	1.4	2.0	0.4	0.2	14.7	5.1
Yhteensä — Sunma	1 852	60.6	8.4	2.3	1.0	0.9	0.8	0.7	20.8	4.5

Vanhuden mielitauteja sairastavista oli $\frac{2}{5}$ maatalousväestöä, $\frac{1}{5}$ teollisuus- ja käsityöväestöä ja lähes $\frac{1}{4}$ seka- ja ulkotyöväkeä. Henkilöistä, joiden mielisairaus johtui kuppataudista, edusti vain $\frac{1}{5}$ maatalousväestöä, mutta $\frac{1}{4}$ teollisuus- ja käsityöväestöä ja runsas $\frac{1}{5}$ seka- ja ulkotyöväkeä; heidän joukossaan oli sitä paitsi verraten useita liikenteen ja kaupan alalta. Tähän vaikuttaa se, että nämä ovat erikoisesti kaupunkilaistauteja. Sama pitää suurin piirtein paikkansa kroonillisiin alkoholisteihin nähden; heistä oli ainoastaan $\frac{1}{6}$ maatalousväestöä, mutta $\frac{1}{5}$ teollisuus ja käsityöväestöä ja yli $\frac{1}{3}$ seka- ja ulkotyöväkeä sekä melkoinen määrä kaupan alalta ja ammatittomien ryhmästä. Sairasmielisistä kuului enemmän kuin $\frac{1}{3}$ maatalousväestöön, vain $\frac{1}{7}$ teollisuus- ja käsityöväestöön ja $\frac{1}{4}$ seka- ja ulkotyöväkeen. Vähä- ja tylsämielisten joukossa teollisuuden ja käsityön edustajain luku jäi vielä pienemmäksi, 9.0 ja 6.9 %:iin, samalla kuin maatalousväestön osuus nousi 58.4 ja 66.5 %:iin ja seka- ja ulkotyöväen osuus oli vastaavasti 23.1 ja 14.7 %.

Av de undersökta med sinnessjukdomar, orsakade av älderdom, tillhörde $\frac{2}{5}$ lantbruksbefolkningen, $\frac{1}{5}$ gruppen industri och hantverk, medan nära $\frac{1}{4}$ var grov- och utarbetare. Av de personer, vilkas sjukdom orsakats av syfilis, tillhörde endast $\frac{1}{5}$ lantbruksbefolkningen, men $\frac{1}{4}$ gruppen industri och hantverk och drygt $\frac{1}{5}$ var grov- och utarbetare; bland dem funnos dessutom rätt många representanter för grupperna sanfärdsel och handel. Härtill bidrager den omständigheten, att ifrågasvarande sjukdomar framför allt uppträda i städerna. Detsamma gäller också i stort sett de undersökta med kronisk alkoholism; av dem tillhörde endast $\frac{1}{6}$ lantbruksbefolkningen, medan $\frac{1}{5}$ hörde till gruppen industri och hantverk och över $\frac{1}{3}$ till gruppen grov- och utarbetare; de voro också ganska talrikt representerade i grupperna handel och utan yrke. Av psykopaterna hörde mer än $\frac{1}{3}$ till lantbruksbefolkningen, endast $\frac{1}{7}$ till gruppen industri och hantverk, medan $\frac{1}{4}$ var grov- och utarbetare. Bland de sinnessvaga och sinnesslöa var antalet representanter för industri och hantverk ännu mindre, resp. 9.6 och 6.9 %. Deras andel bland lantbruksbefolkningen steg till resp. 58.4 och 66.5 % och i gruppen grov- och utarbetare utgjorde de resp. 23.1 och 14.7 %.

16. Ammatti. —

	Koko luku Hela antalet	-- Siitä %:ina										
		Maatalous -- Lantbruk							Teollisuus ja käsityö Industri och hantverk			
		Hemmansigare och jordbrukare Talollisia ja maanviljelijöitä	Maatalousväestöä Sukunäköä	Maatalousväestöä Sukunäköä	Maatalousväestöä Sukunäköä	Maatalousväestöä Sukunäköä	Maatalousväestöä Sukunäköä	Maatalousväestöä Sukunäköä	Yhteensä Summa	Yhteensä Summa	Yhteensä Summa	Yhteensä Summa
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1 Psychosis manico-depressiva ..	104	31.7	4.8	1.9	2.9	10.6	1.0	52.9	2.9	1.0	24.0	27.9
2 Schizophrenia	1 791	25.9	4.0	2.6	2.3	13.9	0.5	49.2	2.5	0.9	15.2	18.6
3 Dementia epileptica. Epilepsia	428	30.6	6.8	2.3	3.7	16.6	1.2	61.2	1.2	1.2	7.4	9.8
4 Dementia senilis. Psychosis arteriosclerotica. Psychosis praesenilis	261	15.7	3.1	3.8	4.2	13.8	0.4	41.0	1.5	0.4	17.6	19.5
5 Dementia paralytica. Psychosis luegens	84	8.3	—	1.2	3.6	4.8	2.4	20.2	2.4	2.4	20.2	25.0
6 Alcoholismus chronicus	155	10.3	2.6	—	—	3.2	0.6	16.7	2.6	1.3	15.5	19.4
7 Constitutio psychopathica	137	10.9	2.9	1.5	3.7	17.5	—	36.5	2.2	0.7	11.7	14.6
8 Muut — övriga	66	24.3	3.0	1.5	9.1	10.6	1.5	50.0	1.5	—	10.6	12.1
9 Yhteensä — Summa	3 026	23.9	4.1	2.4	2.8	13.4	0.7	47.3	2.2	1.0	14.5	17.7
<i>Vajaamieliset — Intellektuellt defekta</i>												
10 Imbecillitas	1 348	22.2	6.1	2.0	4.2	23.0	0.9	58.4	1.7	0.2	7.1	9.0
11 Idiotia	504	33.3	9.1	2.8	6.8	13.3	1.2	66.5	1.8	0.4	4.7	6.9
12 Yhteensä — Summa	1 852	25.2	6.9	2.2	4.9	20.4	1.0	60.6	1.7	0.3	6.4	8.4

Kuten jo edellä on huomautettu, on suuri osa tutkituista ollut vailla omaa ammattia, mutta heidän on luettu päähenkilönsä ammatin kohdalle, mikäli se on tunnettu, koska se lähinnä kuvastaa heidän yhteiskunnallista asemaansa ja koska, he useissa tapauksissa varmaan ovat avustaneet päähenkilöä ammatissa. Heidän jaoittelunsa perhe- aseman mukaan on suoritettu liitetaulussa VIII. Päähenkilöiksi on siinä merkitty ei vain perheiden päähenkilöitä, vaan myös yksinäiset henkilöt, joille on ilmoitettu oma ammatti. Ryhmitelyksen tulok- sista saadaan seuraavalla sivulla oleva yhdistelmä.

Kaikista tutkituista oli tämän mukaan 46.3 % päähenkilöitä, muiden ollessa ilman omaa am- mattia. Näistä muista oli 6.2 % vaimoja, 4.2 % leskiä y. m. s., 13.5 % 15 vuotta nuorempia lapsia ja 29.8 % 15 vuotta täyttäneitä perheenjäseniä. Miesten joukossa oli luonnollisesti lukuisuut- tain päähenkilöitä kuin naisten. Mielisairaiden ja va- jaamielisten kesken voidaan myös todeta suuria eroavaisuuksia. Edellisistä kuului lähes $\frac{3}{5}$, 57.1 %, mutta jälkimmäisistä vain ruusu $\frac{1}{4}$, 28.6 %, päähenkilöihin, kun taas vastaavasti 15.9 ja 1.4 % heistä oli vaimoja, leskiä y. m. s. sekä

Yrke.

Som sagt har en stor del av de undersökta inte haft något eget yrke; de ha emellertid hänförs till samma yrkesgrupp som deras resp. huvudmän, såframt det varit känt, vilken grupp denne till hört, emedan detta närmast ger en bild av deras samhällsställning och emedan de i talrika fall utan tvivel biträtt honom i hans yrkesutövning. Av ta- bellbilaga VIII framgår deras fördelning efter den ställning de haft i familjen. Såsom huvud- män betecknas där icke blott familjernas över- huvuden, utan även ensamstående personer, för vilka eget yrke uppgivits. Resultaten av denna gruppering framgå av sammanställningen på följande sida.

Enligt sammanställningen voro 46.3 % av total- antalet undersökta huvudmän, medan de övriga inte hade något eget yrke. Av de sistnämnda voro 6.2 % hustrur, 4.2 % änkor o. a. dyl. 13.5 % barn under och 29.8 % familjemed- lemmar över 15 år. Antalet huvudmän var gi- vetvis större bland männen än bland kvin- norna. Även härutinnan kunna stora skiljaktig- heter påvisas mellan de sinnessjuka och de intel- lektuellt defekta. Av de förstnämnda voro inemot $\frac{3}{5}$, 57.1 %, huvudmän, av de sistnämnda endast drygt $\frac{1}{4}$, 28.6 %, medan åter resp. 15.9 och

Därav i %

Liikenne Samfärdsel				Kauppa Handel				Julkinen toiminta ja vapaat ammatit Offentlig verksamhet och fria yrken											Ammattitonta Personer utan yrke	
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Söka- ja ulkoyöväkät Gröv- och utarbetare		
																		Maur ammatit Övriga yrken		
Isensaisia Självsständiga	Toimhenkilöitä Funktionäre	Työnekiijöitä Arbetare	Yhteensä Summa	Isensaisia Självsständiga	Toimhenkilöitä Funktionäre	Työnekiijöitä Arbetare	Yhteensä Summa	Virkamiehii Tjänstemän	Palveluskuntaa Tjänstpersonal	Opetuslaitos Undervistningsväsendet	Terveydenhoito Hälsövärd	Vapaat ammatit Fria yrken	Yhteensä Summa	Kotitalousyö Hushög arbete	Övriga yrken	Maur ammatit Övriga yrken	Söka- ja ulkoyöväkät Gröv- och utarbetare	Ammattitonta Personer utan yrke		
																			—	1.0
0.2	0.5	2.5	3.2	1.9	2.0	0.4	4.3	0.6	0.6	1.4	0.7	0.3	3.6	3.4	1.1	14.2	2.4	2		
—	0.5	1.2	1.6	2.8	0.7	0.5	4.0	0.2	0.5	0.5	—	—	1.2	1.4	1.2	16.8	2.8	3		
0.4	0.4	2.3	3.1	2.3	1.5	—	3.8	—	0.8	1.5	1.2	—	3.5	2.3	2.7	22.6	1.5	4		
—	—	10.7	10.7	2.4	4.8	—	7.1	3.6	—	—	—	1.2	4.8	3.6	4.8	21.4	2.4	5		
—	0.6	3.2	3.9	5.8	5.2	—	11.0	1.9	—	—	2.6	0.6	5.1	—	—	35.5	8.4	6		
0.7	0.7	2.9	4.4	2.2	—	—	2.2	1.5	0.7	1.5	0.7	2.9	7.3	2.2	1.5	25.5	5.8	7		
—	—	1.5	1.5	1.5	—	—	1.5	—	1.6	3.0	—	3.0	7.6	3.0	—	21.3	3.0	8		
0.1	0.5	2.3	3.1	2.3	1.9	0.3	4.5	0.7	0.6	1.1	0.7	0.5	3.6	2.7	1.3	17.0	2.8	9		
0.2	—	1.9	2.1	0.5	0.3	0.1	0.9	0.2	0.2	0.1	0.1	—	0.5	0.9	0.8	23.1	4.3	10		
0.2	0.2	2.4	2.8	1.0	0.4	—	1.4	0.8	0.8	0.4	—	—	2.0	0.4	0.2	14.7	5.1	11		
0.2	0.1	2.0	2.3	0.6	0.3	0.1	1.0	0.3	0.4	0.2	0.1	—	0.9	0.8	0.7	20.8	4.5	12		

	Mielisairaat Siunnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sta	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sta	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sta
Päähenkilöitä — Huvudpersoner ..	1 102	625	1 727	311	219	530	1 413	844	2 257
Ilman omaa ammattia: — Utan eget yrke:									
Vaimoja — Hustrur	—	285	285	—	19	19	—	304	304
Leskiä y. m. s. — Änkor etc. . .	—	197	197	—	8	8	—	205	205
Muita perheenjäseniä — Andra familjemedlemmar									
15 v. nuorempia — Under 15 år	47	36	83	372	203	575	419	239	658
15 v. täyttäneitä — Fyllda									
15 år	345	389	734	390	330	720	735	719	1 454
Yhteensä — Summa	1 494	1 532	3 026	1 073	779	1 852	2 567	2 311	4 878

Prosentteina — I procent

Päähenkilöitä — Huvudpersoner	73.8	40.8	57.1	29.0	28.1	28.6	55.1	36.5	46.3
Ilman omaa ammattia: — Utan eget yrke:									
Vaimoja — Hustrur	—	18.6	9.4	—	2.4	1.0	—	13.2	6.2
Leskiä y. m. s. — Änkor etc. . .	—	12.9	6.5	—	1.0	0.4	—	8.9	4.2
Muita perheenjäseniä — Andra familjemedlemmar									
15 v. nuorempia — Under 15 år	3.1	2.3	2.7	34.7	26.1	31.1	16.3	10.3	13.5
15 v. täyttäneitä — Fyllda									
15 år	23.1	25.4	24.3	36.3	42.4	38.0	28.6	31.1	29.8
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

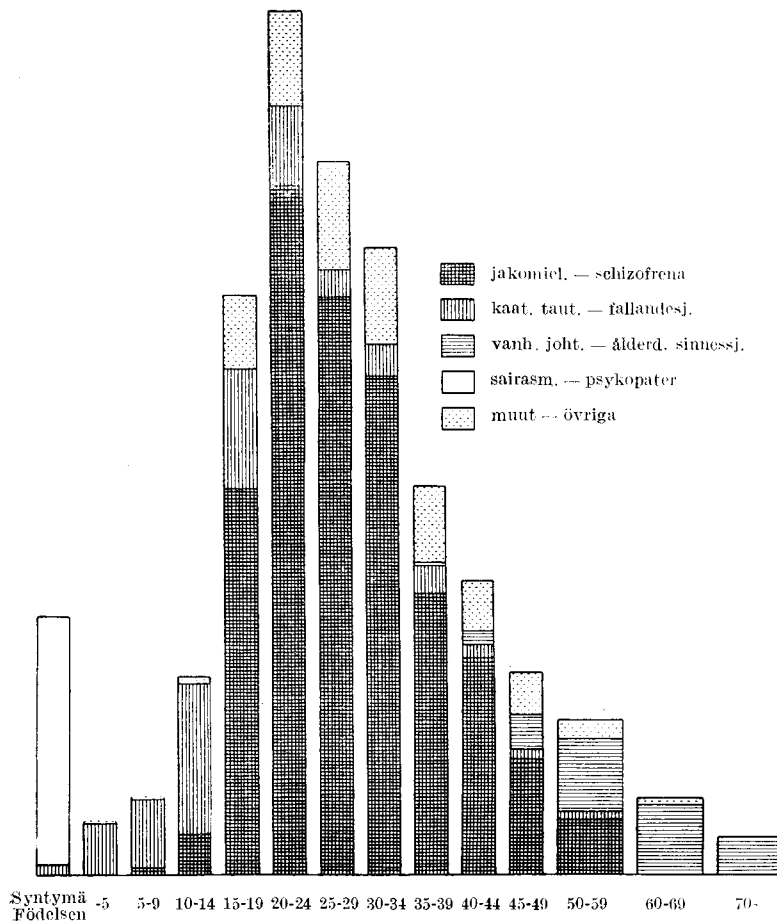
27.0 ja 70.0 % muita, enimmäkseen jo 15 vuotta täyttäneitä perheenjäseniä. Varsinkin maaseudulla ovat sellaiset nimitykset kuin talollisen, torpparin ja työmiehen poika tai tytär tavallisia vielä aikuisistakin henkilöistä, siellä kun perheet pysyvät yleensä kauemmin koossa kuin kaupungeissa. Sitä maatalousväestöön kuuluvista mielisairaista vain 2/5 ja vajaamielisistä 1/4 oli päähenkilöitä edellä käytetyssä merkityksessä, muiden ollessa pääasiallisesti juuri mainitunlaisia „poikia” ja „tyttöjä”. Sen sijaan oli esim. teollisuutta ja käsityötä, kauppaa sekä julkista toimintaa ja vapaita ammattitehtäviä edustavista mielisairaista lähes 3/4 päähenkilöitä. Vajaamielisiä päähenkilöitä oli näissä ammattiryhmissä vain joitakin harvoja, julkisen toiminnan ja vapaiden ammattien ryhmässä ei ainoatakaan.

1.4 % av dem voro hustrur, änkor o. a. dyl. samt 27.0 och 70.0 % övriga familjemedlemmar, av vilka de flesta redan fyllt 15 år. I synnerhet på lund och arbetarson eller -dotter vanliga även då det gäller fullväxta personer, detta emedan familjerna därstädes över huvud hålla i hop en längre tid än i städerna. Av de sinnessjuka bland lantbruksbefolkningen voro sålunda endast 2/5 och av de intellektuellt defekta 1/4 huvudsakligen i ovanavända betydelse, medan de övriga i huvudsak voro „söner” eller „döttrar” av ovannämnda slag. Av de sinnessjuka t. ex. i grupperna industri och hantverk, handel, offentlig verksamhet och fria yrken voro däremot inemot 3/4 huvudsakligen. I dessa grupper var antalet intellektuellt defekta huvudsakligen endast mycket ringa, och i gruppen offentlig verksamhet och fria yrken fanns inte en enda sådan.

Vaarallisimmaksi ikäkaudeksi osoittautuu yleensä 20—24 vuotta, sillä 18.0 % kaikista mielisairaista oli sairastunut tässä iässä. Tätä seuraavana 5-vuotiskautena sairastuneita oli 14.9 % ja edelleen 30—34-vuotiaina sairastuneita 13.1 %. Sitten tuli suuruusjärjestyksessä 15—19-vuotiaina sairastuneiden ryhmä, 12.1 %. Näin ollen oli kaikista mielisairaista lähes $\frac{3}{5}$ eli 58.1 % sairastunut 15 ja 34 ikävuoden välillä. Viimeksi mainitun ikävuoden jälkeen sairastuneita oli tutkituista mielisairaista yhteensä 29.6 % ja ennen 15 vuoden ikää sairastuneita 12.3 %. Edelliseen ryhmään kuuluvista suurin osa on vanhuudesta johtuvia mielisairauksia sairastavia, jälkimmäisen ryhmän käsittäessä pääasiallisesti kaatumatautisia ja sairasmielisiä. Tämä käy selville m. m. alla olevasta kuviosta.

Över huvud visar sig åldern 20—24 år vara den farligaste, ty av totalantalet sinnessjuka ha 18.0 % insjuknat vid denna ålder. För nästa femårsperiod var motsvarande tal 14.9 % och för femårsperioden 30—34 år 13.1 %. Följande i ordningen voro de i åldern 15—19 år insjuknade med 12.1 %. Inemot $\frac{3}{5}$ eller 58.1 % av totalantalet sinnessjuka hade sålunda sjuknat mellan det 15:de och det 34:de åldersåret. Av de undersökta sinnessjuka hade sammanlagt 29.6 % varit över 34 år vid sjukdomens utbrott, och motsvarande tal för dem, som sjuknat före 15 års ålder, var 12.3 %. De flesta av dem, som tillhörde den förstnämnda gruppen, ledo av sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, medan den sistnämnda gruppen huvudsakligen omfattade fallandesjuka och psykopater. Detta framgår bl. a. av nedan stående figur.

Mielisairaut sairastumisiin mukaan. - De sinnessjuka efter åldern vid insjukandet.

Seuraavassa taulukossa esitetään erikseen kutakin tautia sairastavien ryhmittyminen sairastumisiin mukaan prosenttiluvuin.

Av nedanstående tabell framgår i procent de av varje särskild sjukdom lidandes gruppering efter åldern vid insjuknandet.

17. Sairastumisikä. — Ålder vid insjuknandet.

	Kokolu Hela anta- let	Siitä %:ina henkilöitä, joiden sairastumisikä oli, vuotta Därav i % personer, vilkas ålder vid insjuknandet var, år													
		0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	60		
<i>Miehisairaat — Sinnessjuka</i>															
Psychosis manico-depressiva	98	—	—	—	1.0	12.3	12.3	15.3	16.3	9.2	10.2	11.2	8.1	4.1	
Schizophrenia	1 603	—	—	0.3	1.4	13.2	23.6	19.8	17.0	9.7	7.4	3.9	3.7	—	
Dementia epileptica	54	5.6	5.6	9.2	20.4	25.9	11.1	3.7	3.7	5.6	1.8	1.8	5.6	—	
Epilepsia	279	1.1	9.3	11.8	25.8	18.7	13.6	5.0	5.7	4.3	2.2	1.8	0.7	—	
Dementia senilis	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.8	0.8	27.2	71.2	
Psychosis arteriosclerotica	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.7	4.7	27.9	62.7	
Psychosis praesenilis	54	—	—	—	—	—	—	—	—	1.8	7.4	27.8	57.4	5.6	
Psychosis e vitiis cerebri	12	—	8.3	—	8.3	25.0	8.3	41.7	8.3	—	—	—	—	—	
Psychosis ex infectione acuta	7	—	—	14.3	—	—	14.3	28.5	14.3	—	—	14.3	14.3	—	
Dementia paralytica	67	—	—	—	—	—	1.5	7.5	20.9	26.9	20.9	10.4	11.9	—	
Psychosis luegenea	11	—	—	—	—	—	—	9.1	9.1	36.3	9.1	9.1	18.6	9.1	
Delirium tremens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Psychosis Korsakowi	2	—	—	—	—	—	50.0	—	50.0	—	—	—	—	—	
Alcoholismus chronicus	117	—	—	—	—	20.5	26.5	23.1	14.5	6.8	2.6	2.6	2.6	0.8	
Morphinismus	1	—	—	—	—	—	—	—	100.0	—	—	—	—	—	
Constitutio psychopathica	137	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reactio psychogenea. Psycho- sis quaerulans	11	—	—	—	9.1	9.1	18.2	27.2	9.1	9.1	—	9.1	—	9.1	
Psychosis non definita	11	—	—	—	9.1	9.1	18.2	9.1	9.1	18.2	9.1	—	18.2	—	
Yhteensä — Summa	2 632	5.4	1.1	1.6	4.2	12.1	18.0	14.9	13.1	8.1	6.2	4.2	6.3	4.8	
<i>Vajaamieliset — Intellek- tuellit defekta</i>															
Imbecillitas	1 324	95.0	3.7	1.1	0.1	0.1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Idiotia	493	87.6	11.6	0.2	0.6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Yhteensä — Summa	1 817	93.0	5.8	0.8	0.3	0.1	—	—	—	—	—	—	—	—	

Maanis-depressiivistä mielitautia sairastaviin nähden on katsottu sairastumisiäksi se ikä, jolloin asianomainen ensimmäisen kerran on tähän tautiin sairastunut, joten myöhemmin tapahtuneita taudin uusiutumisia ei ole otettu huomioon. Tämä tauti on useimmiten, 56.2 %:lla, alkanut 15—34 ikävuo- den välillä. Vain yhdessä tapauksessa sen on todettu alkaneen vielä aikaisemmin, 13 vuoden iässä, mutta melko lukuisissa tapauksissa myöhemmällä iällä. Onpa neljä tutkittua sairastunut siihen vasta 60 vuotta täytettyään.

Jakomielitautisten sairastumisiästä on edellisessä yhdistelmässä laskettu suhdeluvut erikseen myös miesten ja naisten osalta. Tämän taudin tarjoama kuva poikkeaa melkoisesti siitä, mitä edellä on esitetty maanis-depressiivisestä mielisairaudesta. Jakomielitaudinkin suhteen vaarallisin ikäkausi on 15—34 vuoden välillä, mutta tänä aikana tähän tautiin sairastuneita oli tutkituista lähes 3/4 eli

I fråga om de sjuka med mano-depressiv sinnessjukdom har som ålder vid insjuknandet betraktats den ålder, vid vilken vederbörande första gången drabbades av sjukdomen: senare inträffade recidiv ha sålunda inte beaktats. Denna sjukdom har oftast, hos 56.2 % av fallen, börjat mellan det 15:de och det 34:de levnadsåret. Endast i ett fall har det konstaterats, att den brutit ut tidigare, då patienten var 13 år gammal, men i rätt talrika fall vid en senare ålder. Hos fyra av de undersökta har den börjat först då de fyllt 60 år.

I ovanstående sammanställning ha de proportionstal, som ange åldern vid insjuknandet för patienterna med schizofreni, beräknats särskilt för män och för kvinnor. I fråga om tidpunkten för sjukdomens utbrott skiljer sig denna sjukdom i hög grad från den mano-depressiva sinnessjukdomen. Även i fråga om schizofrenien infaller den farligaste perioden mellan det 15:de och det

73.6 %, vastaavan prosenttiluvun ollessa maanis-depressiivisillä 56.2 %. Edelleen on näiden tautien välillä eroa myös sikäli, että 50 vuotta vanhempina sairastuneita oli jakomielitautisista vain 3.7 %, mutta maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista 12.2 %. Yleensä katsotaan, että jakomielitauti varsinaisesti alkaa murrosiässä, mutta joskus aikaisemminkin. Esillä olevassa tutkimuksessa on sen todettu neljässä tapauksessa alkaneen jo 5—9 vuoden iässä, ei kuitenkaan kenelläkään varhemmin. Vielä 10—14-vuotiailla taudin puhkeaminen näyttää harvinaiselta, mutta 15—19 vuoden ikäisinä sairastuneita oli 13.2 %. Korkein sairastumistiheys oli 20—24 vuoden iässä, jolloin sairastuneita oli 23.6 %; 25—29-vuotiainkin sairastuneita oli 19.8 % ja 30—34-vuotiaina sairastuneita 17.0 %. Viimeksi mainitun ikäkauden jälkeen sairastumistiheys huomattavasti laskee; 45—49- ja 50—59-vuotiaina oli sairastunut vastaavasti vain 3.9 ja 3.7 %, 60 vuotta vanhempana ei kukaan. Kuten jo tutkittujen ikää käsiteltäessä pantiin merkille, on jakomielitautisten miesten ja naisten välillä melkoinen ero. Tutkimuksen mukaan tauti alkaa miehillä yleensä jonkin verran nuoremmalla iällä kuin naisilla. Niinpä jakomielitautisista miehistä 66.5 % ja naisista vain 50.7 % oli sairastunut 30 vuotta nuorempana. Mainitun ikävuoden jälkeen sairastumistiheys on kaikissa ikäryhmissä suurempi naisten kuin miesten keskuudessa. Tämä miesten ja naisten kesken vallitseva ero selittää myös sen, miksi naisista suhteellisesti suurempi osa kuin miehistä oli naimisissa olevia tai olleita.

Kun kaatumatautisten molemmat ryhmät dementia epileptica ja epilepsia lasketaan yhteen, osoittautuu kaatumatautisten sairastumistiheys suurimmaksi 10—14 vuoden iässä, jolloin heistä oli sairastunut neljännes, 25.0 %. Melkoinen joukko, noin $\frac{1}{5}$ eli 19.8 %, kaatumatautisista oli sairastunut myös 15—19-vuotiaina, mihin varmaan on vaikuttanut se, että tänä ikä kautena tapahtuu siirtyminen täysi-ikäisyyteen. Mainitun ikäkauden jälkeen sairastumistiheys pienenee, niin että 20—24-vuotiaina sairastuneita oli enää 13.2 % ja 25 vuotta vanhempina sairastuneita kaikkiaan vain 20.1 %. Näin ollen kaatumatautiin sairastuminen tapahtuu huomattavasti nuoremmalla iällä kuin molempiin edellä käsiteltyihin mielisairauksiin. Liitetaulusta voidaan muuten havaita, että sairastumisikää koskevat tiedot juuri kaatumatautis-

34:de åldersåret, men procenttalet för dem, som under denna åldersperiod insjuknat i schizofreni, var 73.6, medan motsvarande tal för de undersökta med mano-depressiv sinnessjukdom var 56.2. Vidare föreligger mellan dessa sjukdomar en skillnad sätillvida, som procenttalet undersökta, som insjuknat i schizofreni efter att ha fyllt 50 år, var endast 3.7, medan motsvarande tal för de undersökta med mano-depressiv sinnessjukdom var 12.2. Över huvud anser man, att schizofreni egentligen börjar under brytningsåren, men stundom redan tidigare. Hos fyra av fallen i föreliggande undersökning har den konstaterats ha börjat redan då patienterna voro 5—9 år gamla, men i intet fall vid en tidigare ålder. Sjukdomen synes sällan bryta ut hos 10—14-åringar, men procenttalet för åldersgruppen 15—19 år var 13.2. Störst, 23.6 %, var frekvensen för insjuknandet under åldersperioden 20—24 år och motsvarande tal för 25—29-åringarna och för 30—34-åringarna voro resp. 19.8 och 17.0 %. Efter sistnämnda åldersperiod sjunker frekvensen avsevärt; för perioderna 45—49 och 50—59 år voro procenttalen resp. 3.9 och 3.7, och bland de undersökta hade ingen angripits av sjukdomen efter att ha fyllt 60 år. Såsom det framgick då de undersökta ålder behandlades, föreligger det härvidlag en väsentlig skillnad mellan män och kvinnor. Enligt undersökningen börjar sjukdomen hos männen vid en något tidigare ålder än hos kvinnorna. Sålunda hade av männen med schizofreni 66.5 %, av kvinnorna endast 50.7 % sjuknat innan de fyllt 30 år. Efter nämnda ålder är frekvensen för insjuknandet i alla åldersgrupper större bland kvinnorna än bland männen. Denna skillnad mellan männen och kvinnorna är även ägnad att förklara, varför en relativt större del av kvinnorna än av männen voro eller hade varit gifta.

Då de två grupperna fallandesjuka, dementia epileptica och epilepsia, sammanslås, visar det sig, att tiden för insjuknandet oftast infaller då patienterna äro 10—14 år gamla: $\frac{1}{4}$ av totalantalet, 25.0 %, hade sjuknat vid denna ålder. Rätt många av dem, c:a $\frac{1}{5}$ eller 19.8 %, hade sjuknat vid en ålder av 15—19 år, vartill utan tvivel bidragit, att det är vid denna ålder individerna börja bli fullväxta. Efter denna åldersperiod minskas frekvensen för insjuknandet, så att endast 13.2 % hade sjuknat vid en ålder av 20—24 år och endast 20.1 % vid en ålder över 25 år. Fallandesjukan bryter sålunda ut betydligt tidigare än de två ovannämnda sinnessjukdomarna. Av tabellbilagan framgår för övrigt, att uppgifterna om de fallandesjukas ålder vid insjuknandet i rätt talrika fall äro obestämda

ten joukossa ovat verraten lukuisissa tapauksissa epämääräisiä tai vaillinaisia, niin että näiden tapauksien poisjättäminen tuntuu suhdeluvuissakin. Jos epämääräiset vastaukset otetaan huomioon ja tällöin „lapsena” tai „nuorena” sairastuneet luetaan ennen 20 ikävuotta sairastuneisiin, saadaan 20 vuotta nuorempina sairastuneiden prosenttiluvuksi 70.7. Siinä tilastollisessa tutkimuksessa, joka toimitettiin vuonna 1923 maamme kaatumatautisista, tuli 20-vuotiaina tai sitä varhemmin sairastuneiden prosenttiluvuksi 76.8, mikä suunnilleen vastaa nyt saatua tulosta.

Vanhuuden mielisairauksista varsinaisen vanhuuden tylsistyminen, dementia senilis, alkaa ylipäänsä vasta 50 ikävuoden jälkeen. Vain parissa tapauksessa taudin on todettu alkaneen aikaisemmin. Sairastumistiheys oli suurin 60—69-vuotiaiden keskuudessa, sillä tänä ikäkautena oli tutkituista sairastunut 39.2 %, kun taas 70 vuotta vanhempina sairastuneita oli 32.0 % ja 50—59-vuotiaina sairastuneita 27.2 %. Aivoverisuonten kalkkeutumisesta aiheutuva mielisairaus, psychosis arteriosclerotica, alkaa jokseenkin samassa iässä kuin edellä mainittu vanhuuden tylsistyminen. Suurimmalla osalla, 58.1 %:lla, tämän taudin uhreista se oli alkanut 60—69 vuoden vaiheilla, vain 4.7 %:lla sitä myöhemmin, 27.9 %:lla 50—59 vuoden iässä ja 9.3 %:lla ennen sitä. Kolmas vanhuudesta johtuva mielisairaus, psychosis praesenilis, alkaa jonkin verran nuoremmilla henkilöillä kuin molemmat edelliset. Niinpä tähän tautiryhmään kuuluvista eräs oli sairastunut jo ennen 40 ikävuotta, 7.4 % 40—44 vuoden ja 27.8 % 45—49 vuoden iässä. Lähes $\frac{3}{5}$, 57.4 %, tutkituista oli sairastunut kuitenkin vasta 50—59-vuotiaina sekä 5.6 % vielä vanhempina.

Kuppataudista johtuvat mielisairaudet, dementia paralytica ja psychosis luogena, alkavat vasta noin 5—20 vuotta tartunnan jälkeen, joten näitä tauteja sairastavia ei tavatakaan nuoremmissa ikäryhmissä, kuten edellä on todettu. Harvinaisissa tapauksissa ne voivat kyllä ilmetä jo lapsissa, mutta silloin on kysymyksessä myötäsyttyinen kuppatauti. Tutkimuksessa on todettu ainoastaan yhdessä tapauksessa tällaisen mielitaudin alkaneen jo 21-vuotiaalla miehellä ja kuudessa tapauksessa 25—29-vuotiailla. Vaarallisin ikäkausi on 30—44 vuoden välillä, sillä tutkituista oli tässä iässä sairastunut $\frac{2}{3}$ eli 66.7 %; huippu oli 35—39 ikävuoden kohdalla. Eräissä tapauksessa tauti oli puhjennut 60 vuotta vanhemmassa henkilössä.

Kroonillisten alkoholistien suhteen ei voida likimainkaan määritellä hetkeä, jolloin tauti on alka-

eller bristfälliga, så att utelämnandet av dessa fall även gör sig gällande i relationstalen. Om de obestämda svaren beaktas och de såsom „barn” eller „unga” insjuknade anses ha sjuknat innan de fyllt 20 år, blir procenttalet för dem, som sjuknat före nämnda ålder, 70.7. I den statistiska undersökning över de fallandesjuka i landet, som verkställdes år 1923, blev procenttalet sådana som sjuknat vid 20 års ålder eller tidigare 76.8, vilket något så när motsvarar det nu erhållna resultatet.

Av de sinnessjukdomar, som orsakas av ålderdom, börjar dementia senilis över huvud först efter det patienten fyllt 50 år. Endast i ett par fall har man konstaterat, att sjukdomen brutit ut tidigare. Störst var frekvensen för insjuknandet bland 60—69-åringarna; av de undersökta hade 39.2 % sjuknat vid denna ålder, medan motsvarande tal för de över 70 år gamla var 32.0 % och för 50—59-åringarna 27.2 %. Den av åderförkalkning orsakade sinnessjukdomen, psychosis arteriosclerotica, börjar ungefär vid samma ålder som ovannämnda sjukdom. Hos största delen, 58.1 %, av de undersökta hade den börjat då de voro 60—69 år gamla, endast hos 4.7 % vid en senare tidpunkt, hos 27.9 %, då de voro mellan 50 och 59 år och hos 9.3 % därförinnan. Den tredje av ålderdom orsakade sinnessjukdomen, psychosis praesenilis, börjar något tidigare än de två ovannämnda. I ett fall hade sjukdomen brutit ut, innan vederbörande fyllt 40 år, hos 7.4 % då patienterna voro mellan 40 och 44 år och hos 27.8 % då de voro mellan 45 och 49 år. Inemot $\frac{3}{5}$, 57.4 %, av de undersökta hade dock sjuknat först då de voro 50—59 år gamla och 5.6 % ännu senare.

De av syfilis orsakade sinnessjukdomarna, dementia paralytica och psychosis luogena, bryta ut först 5—20 år efter det patienten ådragit sig smittan, varför fall av dessa sjukdomar inte anträffats bland de yngre åldersklasserna, såsom framgått här ovan. I sällsynta fall kunna de yppa sig redan hos barn, men då är det fråga om ärftlig syfilis. Endast i ett av de undersökta fallen har hithörande sinnessjukdom börjat hos en 21-årig man och i sex, då patienterna voro 25—29 år. Den farligaste åldersperioden infaller mellan 30 och 44 år, ty av de undersökta hade $\frac{2}{3}$ eller 66.7 % sjuknat i denna ålder; störst var procenttalet för åldersgruppen 35—39 år. I ett fall hade sjukdomen brutit ut hos en person, som var över 60 år gammal.

I fråga om den kroniska alkoholismen kan man inte ens tillnärmelsevis fastställa tidpunkten, då

nut, sillä oireet kehittyvät yleensä sangen hitaasti. Sen tähden on sairastumisiäksi otettu se ikä, jossa alkoholin väärinkäyttö on alkanut. Näin laskien kroonillinen alkoholismi alkaa yleisesti varsin nuorella iällä. Tutkimuksessa todetuista alkoholisteista $\frac{1}{5}$ eli 20.5 % oli sellaisia, jotka olivat aloittaneet runsaan alkoholinkäytön jo 15—19-vuotiaina; yli $\frac{1}{4}$ eli 26.5 % oli antautunut siihen 20—24-vuotiaina, 23.1 % 25—29-vuotiaina ja 14.5 % 30—34-vuotiaina. Täten yhteensä $\frac{7}{10}$:lla heistä tauti oli saanut alkunsa 15—29 vuoden iässä.

Sairasmielisyys poikkeaa muista tutkimuksessa tarkoitetuista mielisairauksista tässä suhteessa olennaisesti, sillä sehän on rakennevika ja olemassa jo syntymästä lähtien, vaikka sen oireet ilmenevät monesti vasta myöhemmällä iällä. Useimmissa tapauksissa on kuitenkin vaikea määritellä sitä ajankohtaa, jolloin sairaalloiset oireet ovat alkaneet. Esillä olevassa tutkimuksessa psykopaatit on merkitty kaikki syntymästään sairaiksi.

Sairastumisi- vuotta Älder vid in- sjuknandet, år	Absoluuttiset luvut — Absoluta tal									Prosentteina — I procent					
	Imbecillitas			Idiotia			Imbecillitas			Idiotia					
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a			
0	737	521	1 258	233	199	432	94.6	95.6	95.0	86.9	88.5	87.6			
—5	30	19	49	34	23	57	3.8	3.5	3.7	12.7	10.2	11.6			
5—9	10	4	14	—	1	1	1.3	0.7	1.1	—	0.4	0.2			
10—14	2	—	2	1	2	3	0.3	—	0.1	0.4	0.9	0.6			
15—19	—	1	1	—	—	—	—	0.2	0.1	—	—	—			
Yht. — Summa	779	545	1 324	268	225	493	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0			

Myös vajaamielisten ryhmittyminen sairastumisiän mukaan on aivan toinen kuin mielisairaiden. Jo tylsä- ja vähämielisyiden määritelmien perustuksella on edellytettävä, että tauti on alkanut joko syntymässä tai aivan varhaisessa lapsuudessa. Tästä huolimatta on joissakin tilastoesityksissä katsottu kysymyksessä olevien sairauksien voivan alkaa missä iässä tahansa, joten esim. tylsämielisyys on joskus merkitty 60 vuoden iässä alkaneeksi. Esillä olevassa tutkimuksessa on kuitenkin tahdottu noudattaa edellä mainittuihin määritelmiin nojautuvaa jaoittelua. Tutkituista vähämielisistä 95.0 %:lla tauti on ollut jo syntymästä asti, samalla kuin 3.7 % on sairastunut 5 vuotta nuorempina, 1.1 % 5—9-vuotiaina sekä kolme eli 0.2 % myöhemmällä iällä. Tylsämielisistä 87.6 % oli ollut sairaina syntymästä lähtien, kun taas 11.6 % oli sairastunut 5 vuotta nuorempina sekä neljä eli 0.8 % 5—14-vuotiaina. Viimeksi mainitut ryhmät niin vähä- kuin tylsämielis-

sjukdomen brutit ut, ty syntomen utveckla sig över huvud mycket långsamt. Som ålder vid insjuknandet har därför betraktats den ålder, vid vilken alkoholmissbruket börjat. Betraktar man saken på detta sätt, börjar den kroniska alkoholismen mycket tidigt. Hos $\frac{1}{5}$ eller 20.5 % av de vid undersökningen anträffade alkoholisterna hade den ymniga alkoholkonsumtionen börjat, då de voro 15—19 år gamla, hos $\frac{1}{4}$ eller 26.5 %, då de voro 20—24 år, hos 23.1 % då de voro 25—29 år och hos 14.5 % då de voro 30—34 år. Hos sammanlagt $\frac{7}{10}$ av dem hade sjukdomen sålunda börjat, då de voro 15—29 år gamla.

I fråga om tidpunkten för insjuknandet skiljer sig psykopatien i hög grad från övriga i undersökningen behandlade sinnessjukdomar såtillvida, som den sammanhänger med individens struktur och föreligger redan vid födelsen, trots att syntomen ofta framträda först vid en senare tidpunkt. I de flesta fall är det dock svårt att fastställa den tidpunkt, då de sjukliga syntomen yppat sig. I föreliggande undersökning ha samtliga psykopater betecknats som sjuka ända från födelsen.

Även de intellektuellt defektas gruppering efter ålder vid insjuknandet skiljer sig i hög grad från de sinnessjuka. Redan på basen av definitionerna för sinnesslöhet och sinnessvagheter måste det förutsättas, att sjukdomen börjat vid födelsen eller i den tidigaste barndomen. Det oaktat har man i en del statistiska undersökningar ansett, att ifrågavarande sjukdomar kunnat börja under vilken åldersperiod som helst; så säges det ibland, att t. ex. sinnesslöheten begynt, då patienten var 60 år gammal. I föreliggande undersökning har man dock önskat följa en indelning, baserad på ovannämnda definitioner. Hos 95.0 % av de undersökta har sinnessvagheter förelagat redan vid födelsen, hos 3.7 % har den brutit ut innan patienten fyllt 5 år, hos 1.1 % då de voro 5—9 år och hos 3 eller 0.2 % vid en senare ålder. Av de sinnesslöa hade 87.6 % varit sjuka ända från födelsen, 11.6 % hade sjuknat, innan de fyllt 5 år och fyra eller 0.8 % då de voro 5—14 år gamla.

tenkin joukossa käsittävät tapauksia, joissa taudin syynä on ollut aivo- tai aivokalvontulehdus.

Vajaamielisten synnytys ja aikaisemmat taudit. Lääketiede on jo pitkät ajat koettanut päästä selvyyteen niistä syistä, jotka aiheuttavat tylsä- ja vähämielisyyden. Vaikka monissa tapauksissa syy onkin ilmeinen, jää kuitenkin suhteellisesti suurin osa tapauksista arvelujen ja olettamusten varaan. Koska puhtaasti ulkonaiset seikat saattavat vaikuttaa henkisten sairauksien syntyyn, on myös tässä tutkimuksessa pyritty saamaan selvyyttä näistä tekijöistä ja siten tuomaan lisävalaistusta tähän kysymykseen, sikäli kuin se on ollut tutkimuksen puitteissa mahdollista. Tällaisina tärkeinä tekijöinä on mainittava asianomaisten synnytys, aivo- ja aivokalvontulehdus sekä vaikeat päätä kohdanneet traumat eli loukkaantumiset. Sitäpaitsi eivät liene vailla merkitystä eräät muutkaan lapsuudessa läpikäytyt vaikeat sairaudet. Kysymyksessä olevien tietojen saaminen on ollut monesti sangen vaikeaa, etenkin kun sairaudesta on kulunut jo vuosia eivätkä asianomaiset itse ole olleet siitä selvillä. Toiselta puolen asianomaisten vanhemmat ovat herkkiä löytämään ulkonaisia, monestikin sangen vähäpätöisiä syitä, joiden he sanovat aiheuttaneen tällaisen tilan. Kun tutkimuksessa on otettu huomioon vain täysin selvät tapaukset, siis ne, joissa syy-yhteys on sangen todennäköinen, saattavat luvut olla jonkin verran liian alhaisia.

Tiedot vajaamielisten epänormaaleista synnytyksistä on koottu alla olevaan yhdistelmään.

Både bland sinnessvaga och sinnesslöa omfatta de sistnämnda grupperna de fall, där sjukdomorsaken varit hjärn- eller hjärnhinneinflammation.

De intellektuellt defektas förlossning och tidigare sjukdomar. Den medicinska vetenskapen har redan länge sökt komma till klarhet om de omständigheter, som ha till följd sinnesslöhet och sinnessvagheter. Trots att dessa omständigheter ofta äro uppenbara, måste man i relativt talrika fall nöja sig med förmodanden och antaganden. Enär rent yttre omständigheter kunna bidraga till uppkomsten av psykiska sjukdomar, har man även i föreliggande undersökning sökt komma till klarhet om dessa faktorer och ytterligare belyses frågan i den mån det varit möjligt att göra det inom ramen för undersökningen. Såsom sådana viktiga faktorer böra nämnas tillgången vid förlossningen, hjärn- och hjärnhinneinflammation samt svåra traumata, som träffat huvudet. Dessutom torde inte heller en del andra under barndomen genomgångna sjukdomar vara utan betydelse. Det har ofta varit mycket svårt att erhålla hithörande uppgifter, i synnerhet om flera år förgått sedan sjukdomens utbrott och vederbörande själva inte varit på det klara med detta. Å andra sidan äro patienternas föräldrar benägna för att hänvisa till yttre, mängen gång ganska obetydliga omständigheter, som de anse ha orsakat tillståndet i fråga. Enär endast fullt tydliga fall beaktats i undersökningen, alltså sådana fall, där orsakssambandet förefaller mycket sannolikt, äro talen måhända något för låga.

Uppgifterna om de fall, där de intellektuellt defektas förlossning haft ett från det normala avvikande förlopp, meddelas i nedanstående sammanställning.

	Imbecillitas			Idiotia			Kaikkiaan Inalles		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a.	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a.	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a.
Ennenaikainen synnytys — För tidig förlossning	5	2	7	6	5	11	11	7	18
Kaksosynnytys — Tvillingsförlossning	5	2	7	2	2	4	7	4	11
Pihtisynnytys — Tängförlossning	2	3	5	3	1	4	5	4	9
Yhteensä — Summa	12	7	19	11	8	19	23	15	38
Vaikea synnytys — Svår förlossning	4	—	4	3	2	5	7	2	9
Syntyessä valeskuollut — Skendöd vid födelse	3	—	3	—	—	—	3	—	3
Aidillä raskauden aikana vaikea tauti — Svår sjukdom hos modern under havandeskapet	—	1	1	2	1	3	2	2	4
Yhteensä — Summa	19	8	27	16	11	27	35	19	54

Selvästi poikkeuksellisina tapauksina on yhdistelmässä ensin mainittu 18 ennenaikaista synnytystä,

Såsom tydliga undantagsfall må först nämnas de 18 fallen av förtidig förlossning, de 11 fal-

11 kaksossyntyistä ja 9 pihtisyntyistä. Näistä tuli 19 vähämielisten ja samoin 19 tylsämielisten osalle. Lisäksi on yhdistelmässä eritelty 16 tapusta, joissa syntyys on ollut erikoisen vaikea, asianomainen on syntyessä ollut vakuollut taikka äidillä on raskauden aikana ollut vaikea tauti (mielitauti, lavantauti tai kouristuksia). Niistäkin koski puolet vähä- ja puolet tylsämielisiä. Kun tutkittujen vähämielisten kokonaisluku oli 1348 ja tylsämielisten 504, edustivat nuo tavallisuudesta poikkeavat tapaukset yhteensä 2.0 % edellisistä ja 5.4 % jälkimmäisistä.

Seuraavassa asetelmassa esitetään ne sairaudet, joiden on katsottu olevan todennäköisessä syy-yhteydessä asianomaisten vajaamielisyyteen. Tautteja yhdistettäessä on tällöin aivotulehdukseksi tulkittu myös aivokuume, espanjantauti ja unitauti, todennäköiseksi aivotulehdukseksi „vetotauti” ja krampit joko erikseen tai kuumeen yhteydessä sekä „muuksi vaikeaksi sairaudeksi” riisitauti, kuumetauti, osittainen halvaantuminen, hermotauti sekä tulirokko kurkkumädän yhteydessä.

Sairaus — Sjukdom	Imbecillitas			Idiotia			Kaikkiaan Inalles		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Aivotulehdus — Hjärnininflammation	29	12	41	25	14	39	54	26	80
Aivokalvontulehdus — Hjärnhinneinflammation	4	5	9	7	7	14	11	12	23
Todennäköinen aivotulehdus — Sannolik hjärnininflammation	19	3	22	9	1	10	28	4	32
Hydrocephalus	3	3	6	2	—	2	5	3	8
Trauma	12	5	17	7	5	12	19	10	29
Lapsihalvaus — Barnförlamning	7	4	11	2	5	7	9	9	18
Muut vaikeat sairaudet — Andra svåra sjukdomar	8	8	16	5	3	8	13	11	24
Yhteensä — Summa	82	40	122	57	35	92	139	75	214

Kysymyksessä olevia sairauksia on tämän mukaan todettu 122 vähämielisellä ja 92 tylsämielisellä eli vastaavasti 9.1 ja 18.2 %:lla kaikista. Tavallisimpia näistä sairauksista ovat olleet aivotulehdus, aivokalvontulehdus ja todennäköinen aivotulehdus, joita on ilmoitettu yhteensä 135 tapusta, samalla kuin päätä kohdanneita loukkaantumistapauksia on ollut 29 ja vesipäätapauksia 8, lapsihalvaustapauksia 18 ja muita vaikeita sairautapauksia 24.

Jos lasketaan yhteen edellä käsitellyt epänormaalit synnytystapaukset ja aikaisemmat sairaustapaukset, on kaikkiaan 11.1 % vähämielisistä ja

len av tvillingsförlösning och de 9 fallen av tångförlösning. Av dem kommo 19 på de sinnessvaga och 19 på de sinnesslöa. Dessutom ingå i sammanställningen 16 fall, där förlösningen varit ovanligt svår, där barnet varit skendött vid födelsen eller där modern haft en svår sjukdom under graviditeten (sinnessjukdom, tyfus eller kramp). Även av dem kom hälften på de sinnesslöa och hälften på de sinnessvaga. Enär totalantalet sinnessvaga var 1348 och totalantalet sinnesslöa 504, representerade dessa från det vanliga avvikande fall sammanlagt 2.0 % av de förstnämnda och 5.4 % av de sistnämnda.

Nedanstående sammanställning hänför sig till de sjukdomar, som böra anses stå i orsakssamband med den intellektuella undermåligheten hos de undersökta. Då sjukdomarna sammanslagits, ha såsom hjärninflammation betraktats även hjärnfeber, spanska sjukkan och sömnsjuka, såsom sannolik hjärninflammation krampen, antingen såsom isolerade sjukdomar eller i samband med feber, samt såsom „andra svåra sjukdomar” engelska sjukkan, febersjukdom, partiell förlamning, nervsjukdom samt scharlakansfeber i samband med difteri.

Ifrågavarande sjukdomar har enligt detta konstaterats hos 122 sinnessvaga och hos 92 sinnesslöa eller hos resp. 9.1 och 18.2 % av totalantalet. De vanligaste bland sjukdomarna i fråga ha varit hjärninflammation, hjärnhinneinflammation och sannolik hjärninflammation, som representeras av sammanlagt 135 fall, medan antalet fall av traumata, som träffat huvudet, varit 29, antalet fall av hydrocephalus 8, antalet fall av barnförlamning 18 och antalet fall av andra svåra sjukdomar 24.

Då man summerar ovannämnda fall, där förlösningen haft ett från det normala avvikande förlopp, och fallen av tidigare sjukdomar, visar

Tarkasteltaessa ensin kaikkia tutkittuja yhtenä ryhmänä havaitaan heti, että suurimmassa osassa tapauksista tauti on kestänyt melko kauan. Sellaisia, joilla tauti tutkimushetkeen mennessä oli kestänyt vuotta lyhyemmän ajan, oli tutkituista vain 2.2 % ja sellaisia, joilla tauti oli kestänyt vähemmän kuin 5 vuotta, vain 12.9 %. Vähintään 10 vuotta sairaana olleita oli 71.9 % ja yli 20 vuotta sairastaneita 38.5 %. Eri sukupuolten välillä ei tässä suhteessa ollut kovinkaan suurta eroa. Kuitenkin voidaan panna merkille, että naisilla oli suhteellisesti useammin kuin miehillä tauti kestänyt yli 30 vuotta, mikä johtuu ikäsuhteiden erilaisuudesta. Keskimäärin kaikilla tutkituilla sairaus oli kestänyt 19.7 vuotta, miehillä erikseen 19.3 ja naisilla 20.3 vuotta.

Mielisairaiden ja vajaamielisten sairausajoissa on huomattava ero, mikä on yhteydessä sairastumisiän erilaisuuden kanssa. Sitä paitsi asetettu 7 vuoden ikäraja on omansa lisäämään mainittua eroa, sillä vain harvoissa tapauksissa mielisairaus puhkeaa ennen tätä iäkiä, kun taas vajaamielisyyks melkein kaikissa tapauksissa on jo tällöin alkanut. Tästä aiheutuikin, ettei vajaamielisyyks ole kenelläkään tutkitulla kestänyt 3 vuotta lyhyempää aikaa ja että se vain yhdessä tapauksessa on kestänyt alle 5 vuoden. Sen sijaan vajaamielisistä 94.5 % oli ollut sairaana kauemmin kuin 10 vuotta ja noin neljännes, 25.4 %, yli 40 vuotta. Mielisairaista taas oli 43.5 %:lla tauti ollut vähemmän kuin 10 vuotta ja 26.6 %:lla ainakin 20 vuotta. Sairausajan keskimääräiseksi pituudeksi saadaan mielisairailta 14.2, mutta vajaamielisillä 27.8 vuotta.

Miten kutakin eri tautia sairastavat ryhmittäytyvät sairausajan perustuksella, ilmenee seuraavalla sivulla olevasta taulukosta.

Maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista oli 46.0 % ollut sairaina vähemmän kuin 10 vuotta ja 28.5 % yli 20 vuotta. Sairaus oli keskimäärin kestänyt 13.2 vuotta. Suunnilleen samoin jakaantuvat jakomielitautia sairastavatkin, sillä heistä oli 43.7 % ollut sairaina 10 vuotta lyhyemmän ajan ja 25.4 % ainakin 20 vuotta, keskimääräisen sairausajan ollessa 13.8 vuotta. Kaatumatautisilla sairaus on kestänyt jonkin verran kauemmin kuin molemmilla edellisillä, johtuen siitä, että kaatumatauti saattaa alkaa jo melko varhaisella iällä. Jos dementia epileptica- ja epilepsia-ryhmät yhdistetään, oli heistä 34.9 % ollut sairaina alle 10 vuoden ja 29.4 % yli 20 vuotta. Keskimääräiseksi sairausajaksi tuli 15.4 vuotta, dementia epileptica-ryhmässä erikseen 20.8 ja epilepsia-ryhmässä 14.4

Då man betraktar samtliga undersökta som en grupp, framgår det omedelbart, att sjukdomen i det stora flertalet fall varat ganska länge. Procenttalet fall, där sjukdomen intill tidpunkten för undersökningen pågått en kortare tid än ett år, utgjorde endast 2.2, och där den pågått kortare tid än 5 år, endast 12.9. Av de undersökta hade 71.9 % varit sjuka minst 10 år och 38.5 % minst 20 år. I detta avseende förelåg ingen större skillnad mellan de båda könen. Dock kan man lägga märke till, att sjukdomen hos kvinnorna relativt oftare än hos männen pågått över 30 år, en omständighet som betingas av olikheten i åldersförhållandena. Då samtliga undersökta beaktas, hade sjukdomen i genomsnitt pågått 19.7 år, 19.3 år hos männen och 20.3 år hos kvinnorna.

I fråga om sjukdomstidens längd föreligger en väsentlig skillnad mellan de sinnessjuka och de intellektuellt defekta, vilket står i samband med olikheten i fråga om ålder vid insjuknandet. Dessutom är den uppställda åldersgränsen 7 år ägnad att öka denna skillnad, ty endast i några få fall utbryter en sinnessjukdom före denna ålder, medan åter den intellektuella undermåligheten i nästan samtliga fall börjat redan då. Detta har också till följd, att den intellektuella undermåligheten hos ingen av de undersökta räckt en kortare tid än 3 år, och att den endast i ett fall räckt en kortare tid än 5 år. Däremot hade 94.5 % av de intellektuellt defekta varit sjuka en längre tid än 10 år och c:a 1/4, 25.4 % över 40 år. Hos 43.5 % av de sinnessjuka hade sjukdomen varat en kortare tid än 10 år och hos 26.6 % minst 20 år. Sjukdomstidens genomsnittslängd för de sinnessjuka har varit 14.2, för de intellektuellt defekta 27.8 år.

Hur fallen av varje särskild sjukdom grupperade sig efter sjukdomstidens längd framgår av tabellen på följande sida.

Av de sjuka med mano-depressiv sinnessjukdom hade 46.0 % varit sjuka kortare tid än 10 år och 28.5 % över 20 år. Sjukdomen hade i genomsnitt pågått 13.2 år. Ungefär på samma sätt fördelade sig de undersökta med schizofreni: av dem hade 43.7 % varit sjuka en kortare tid än 10 år och 25.4 % minst 20 år, och sjukdomstiden i medeltal utgjorde 13.8 år. Hos de fallandesjuka hade sjukdomen pågått en något längre tid än hos de två förstnämnda grupperna, beroende på, att denna sjukdom kan bryta ut redan hos mycket unga personer. Då grupperna dementia epileptica och epilepsia sammanslås, visar det sig, att 34.9 % av de undersökta varit sjuka en kortare tid än 10 år och 29.4 % över 20 år. Den genomsnittliga sjukdomstiden var 15.4 år, för gruppen dementia

18. Sairausajan pituus. — Sjukdomens varaktighet.

	Koko luku Hela antalet	Sittä %:ina henkilöitä, jotka olivat olleet sairaina, vuotta Därav i % personer, vilkas sjuktid var, år									Keskimäärin, vuotta I medeltal, år
		—1	1—2	3—4	5—9	10—14	15—19	20—29	30—39	40—	
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>											
Psychosis manico-depressiva ..	98	10.2	13.3	9.2	13.3	15.3	10.2	18.3	6.1	4.1	13.2
Schizophrenia	1 603	3.2	9.5	9.2	21.8	17.7	13.2	14.8	7.5	3.1	13.8
Dementia epileptica	54	—	—	3.7	9.2	20.4	18.5	24.1	16.7	7.4	20.8
Epilepsia	279	1.8	5.4	7.5	24.4	23.6	11.5	14.7	9.0	2.1	14.4
Dementia senilis	125	4.0	8.8	12.8	33.6	24.0	8.0	8.0	0.8	—	9.2
Psychosis arteriosclerotica ...	43	16.3	18.6	20.9	23.2	7.0	7.0	7.0	—	—	6.2
Psychosis praesenilis	54	9.3	14.8	16.6	24.1	14.8	9.3	9.3	1.8	—	8.5
Psychosis e vitis cerebri	12	—	16.7	—	16.7	41.6	16.7	8.3	—	—	10.8
Psychosis ex infectione acuta ...	7	28.6	42.8	—	28.6	—	—	—	—	—	2.7
Dementia paralytica	67	7.5	31.3	8.9	35.8	6.0	6.0	4.5	—	—	5.9
Psychosis luegenea	11	—	9.1	18.2	36.3	27.3	—	9.1	—	—	8.4
Delirium tremens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis Korsakowi	2	—	—	—	100.0	—	—	—	—	—	6.0
Alcoholismus chronicus	117	0.8	2.6	6.8	29.1	17.1	13.7	14.5	9.4	6.0	15.9
Morphinismus	1	—	100.0	—	—	—	—	—	—	—	2.0
Constitutio psychopathica ...	137	—	—	—	2.9	18.3	5.8	24.1	19.0	29.9	30.2
Reactio psychogenea. Psychosis quaerulans	11	18.2	9.1	18.2	36.3	9.1	9.1	—	—	—	5.9
Psychosis non definita	11	27.3	9.1	9.1	—	—	9.1	36.3	—	9.1	14.2
Yhteensä — Summa	2 632	3.7	9.1	8.8	21.9	18.0	11.9	14.7	7.6	4.3	14.2
<i>Vajaamieliset — Intellektuell defekta</i>											
Imbecillitas	1 324	—	—	0.1	4.6	29.1	10.9	13.7	13.0	28.6	28.7
Idiotia	493	—	—	—	7.7	18.1	16.4	28.4	12.6	16.8	25.6
Yhteensä — Summa	1 817	—	—	0.1	5.4	26.1	12.4	17.7	12.9	25.4	27.8

vuotta. Vanhuudesta johtuvat mielitaudit ovat kestäneet huomattavasti lyhyemmän ajan, mikä onkin luonnollista, koska ne alkavat niin myöhäisellä ikäkaudella, etteivät ne voi muodostua pitkäaikaisiksi. Näistä tapauksista oli kaikkiaan 64.4 % jatkunut alle 10 vuoden ja vain 9.0 % vähintään 20 vuotta, keskimäärin ollessa 8.4 vuotta. Varsinainen vanhuuden tylsistyminen oli kestänyt keskimäärin 9.2, aivoverisuonten kalkkeutumisesta johtuva mielisairaus 6.2 ja varhaisvanhuuden mielisairaus 8.5 vuotta. Vielä lyhytaikaisempia olivat kuppataudin aiheuttamat mielisairaudet, sillä niiden uhreista oli yhteensä $\frac{4}{5}$ ollut sairaina vähemmän kuin 10 vuotta ja ainoastaan neljä yli 20 vuotta. Keskimääräinen sairausaika oli 6.2 vuotta, dementia paralytica-tapauksissa erikseen vain 5.9 ja psychosis luegenea-tapauksissa 8.4 vuotta. Selitykseksi voidaan viitata siihen, että dementia paralytica saattaa suhteellisen usein johtaa kuolemaan, mutta muut mielisairaudet vain harvoissa tapauksissa. Kroonillisista alkoholisteista oli 39.2 %:lla runsas alkoholikäyttö jatkunut vähemmän kuin 10 vuotta ja 29.9 %:lla yli 20 vuotta. Keskimääräinen sairausaika nousi 15.9 vuoteen. Kun sairasmieliset olivat kaikki synty-

epileptica 20.8 och för gruppen epilepsia 14.4 år. De av älderdom orsakade sinnessjukdomarna ha pågått en mycket kortare tid, vilket är naturligt, enär de bryta ut så pass sent, att de inte kunna bli långvariga. Av hithörande fall hade 64.4 % pågått en kortare tid än 10 år och endast 9.0 % minst 20 år; sjukdomstiden i medeltal var 8.4 år. De av älderdomsslöhet i egentlig mening orsakade sinnessjukdomarna hade i medeltal pågått 9.2, den av äderförkalkning orsakade 6.2 och dementia praesenilis 8.5 år. Ännu kortvarigare voro de av syfilis orsakade sinnessjukdomarna; av de undersökta hade $\frac{4}{5}$ varit sjuka en kortare tid än 10 år och endast 4 över 20 år. Sjukdomstiden i medeltal var 6.2 år, för fallen av dementia paralytica 5.9 och för fallen av psychosis luegenea 8.4 år. Som förklaring kan man hänvisa till, att dementia paralytica i rätt talrika fall leder till döden, övriga sinnessjukdomar däremot rätt sällan. Hos 39.2 % av fallen av kronisk alkoholism hade den ymniga alkoholkonsumtionen pågått en kortare tid än 10 år och hos 29.9 % över 30 år. Sjukdomstiden i genomsnitt var 15.9 år. Enär psykopaterna alla varit sjuka sedan födelsen, sammanföll sjukdomstiden med åldern,

mästään sairaita, oli niiden sairausaika sama kuin ikä, keskimäärin 30.2 vuotta. Vajaamielisten joukossa tauti oli vähämielisillä kestänyt jonkin verran pitemmän ajan kuin tylsämielisillä, johtuen lähinnä siitä, että jälkimmäisten keskuudessa kuolleisuus on suurempi ja keski-ikä alempi. Vähämielisillä tauti oli jatkunut keskimäärin 28.7 ja tylsämielisillä 25.6 vuotta.

Tarkastettaessa erikseen miesten ja naisten sairausajoja osoittautuu miesten keskimääräinen sairausaika useimmissa tautiryhmissä lyhyemmäksi kuin naisten. Niinpä jakomielitautiset miehet olivat olleet sairaina keskimäärin 13.2 ja naiset 14.3 vuotta, kaatumatautiset vastaavasti 14.6 ja 16.1, vanhuuden mielitautteja sairastavat 8.0 ja 8.6, sairasmieliset 26.3 ja 35.6, vähämieliset 26.8 ja 31.3 sekä tylsämieliset 23.7 ja 27.7 vuotta. Päinvastainen suhde vallitsi esim. maanis-depressiivistä mielitautia sekä kuppataudin aiheuttamia mielisairauksia sairastavien joukossa; edellinen tauti oli kestänyt miehillä keskimäärin 13.9 ja naisilla vain 12.5, jälkimmäiset taudit taas vastaavasti 6.5 ja 5.5 vuotta.

Kuten ennen on huomautettu, ovat eräät mielitaudit ajoittaisia, s. o. sellaisia, että vaikkakin tautiin taipumus kaiken aikaa on olemassa, tauti ilmenee kuitenkin vain aika ajoin ja asianomainen henkilö on väliaikoina aivan terve. Tämänhuonoisia sairauksia ovat varsinkin maanis-depressiivinen mielitauti, patologiset reaktiotilat ja juoppohulluus, mutta myös jakomielitautisten joukossa on tapauksia, joissa tauti käsittää useampia vaiheita. Näitä seikkoja valaisevat liitetaulun IX loppussa olevat luvut. Tutkituista maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista 64:llä eli runsaalla $\frac{3}{5}$:lla oli ollut useita tautikohtauksia, kuudella enemmän kuin 6, yhdellä jopa 32. Jakomielitautia sairastavista taas 50:llä eli vain 2.8 %:lla oli ollut taudissaan useampia vaiheita, mutta muilla 97.2 %:lla tauti oli jatkunut yhtämittaisena. Erityisesti kiintyy huomio siihen, että kolmella tätä tautia sairastavista on todettu olleen 4 vaihetta, mikä yleensä on sangen harvinaista, sillä jo kolmannen vaiheen jälkeen ei taudin paranemisesta ole suuriakaan toiveita. Patologisten reaktioiden ryhmässä oli lähes $\frac{1}{4}$ useampia vaiheita käsitäviä tapauksia. Tässä ryhmässä luvut kuitenkin ovat siksi pieniä, ettei niiden nojalla voida tehdä sanottavia johtopäätöksiä.

i genomsnitt 30.2 år. Hos de sinnessvaga hade sjukdomen pågått en något längre tid än hos de sinnesslöa beroende närmast på, att dödligheten bland de sistnämnda är större och medelåldern lägre än hos de förstnämnda. Hos de sinnessvaga hade sjukdomen i medeltal pågått 28.7 och hos de sinnesslöa 25.6 år.

Då man granskar sjukdomstiderna för män och kvinnor särskilt för sig, framgår det, att den genomsnittliga sjukdomstiden för männen i de flesta sjukdomsgrupperna varit kortare än för kvinnorna. Männen med schizofreni hade sålunda i genomsnitt varit sjuka 13.2 och kvinnorna 14.3 år. För de fallandesjuka voro motsvarande tal resp. 14.6 och 16.1, för de undersökta med av ålderdom betingade sinnessjukdomar 8.0 och 8.6, för psykopaterna 26.3 och 35.6, för de sinnessvaga 26.8 och 31.3 samt för de sinnesslöa 23.7 och 27.7 år. För de undersökta med mano-depressiv sinnessjukdom och med sinnessjukdomar, orsakade av syfilis var förhållandet det motsatta: hos männen har den förstnämnda sjukdomen i medeltal pågått 13.9 och hos kvinnorna endast 12.5 år, för de sistnämnda sjukdomarna voro motsvarande tal resp. 6.5 och 5.5 år.

Som sagt äro en del sinnessjukdomar periodiska: trots att dispositionen för dem föreligger hela tiden, yppar sig sjukdomen endast tidtals, och den sjuke är fullt frisk under mellantiderna. Dylika sjukdomar äro framför allt den mano-depressiva sinnessjukdomen, de patologiska reaktionstillstånden och delirium, men även bland de sjuka med schizofreni finnas fall, där sjukdomen omfattar flera perioder. Siffrorna i slutet av tabellbilaga IX belysa denna omständighet. Av de undersökta med mano-depressiv sinnessjukdom hade 64 eller drygt $\frac{3}{5}$ haft flera anfall av sjukdomen, sex flera än 6, en icke mindre än 32. Av de undersökta med schizofreni däremot hade 50 eller endast 2.8 % haft flera perioder av sjukdom, men hos de övriga 97.2 % hade den pågått oavbrutet. Framför allt fäster man sig vid, att sjukdomen i tre av de undersökta fallen framträtt under 4 olika perioder, vilket över huvud är mycket sällsynt, ty redan efter den tredje perioden finnes det inte stort hopp om tillfrisknande. I gruppen patologiska reaktioner omfattade $\frac{1}{4}$ av fallen flera perioder. Siffrorna för denna grupp äro dock så små, att man inte kan draga nämnvärda slutsatser av dem.

IX. Nykyinen sijoituspaikka.

Tutkittujen henkilöiden sijoituspaikka muodostaa varsin keskeisen kysymyksen luoltotoiminnan kannalta, erittäinkin kun jatkuvasti on suuri puute tarkoituksenmukaisista hoitopaikoista. Tässä kohdin saadut tulokset ovatkin omansa tuomaan lisäävalaistusta vallitseviin oloihin ja antamaan viitteitä sosiaalhallinnon elimille monessakin suhteessa.

Tiedot tutkittujen henkilöiden jakaantumisesta sen mukaan, mihin he olivat tutkimushetkellä sijoitettuina, esitetään liitetaulussa X. Sen nojalla on mielisairaiden ja vajaamielisten sijoituspaikoista laadittu alla oleva yhdistelmä. Laitoksiin sijoitetut on tässä yhdistetty kahdeksi ryhmäksi, joista toinen käsittää mielisairaalat ja muut erikoishoitolat, toinen kunnalliskodit ja muut laitokset.

Sijoituspaikka Placering	Mielisairaot Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Ssa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Ssa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Ssa
Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	425	457	882	37	22	59	462	479	941
Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunahem etc.	304	417	721	176	184	360	480	601	1 081
Vieraassa perheessä — I främmande familj	80	55	135	97	77	174	177	132	309
Omaisten luona — Hos anhöriga	430	478	908	685	436	1 121	1 115	914	2 029
Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	255	125	380	78	60	138	333	185	518
Yhteensä — Summa	1 494	1 532	3 026	1 073	779	1 852	2 567	2 311	4 878

Prosentteina -- I procent

Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	28.4	29.8	29.1	3.5	2.8	3.2	18.0	20.7	19.3
Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunahem etc.	20.3	27.2	23.9	16.4	23.6	19.4	18.7	26.0	22.2
Vieraassa perheessä — I främmande familj	5.4	3.6	4.5	9.0	9.9	9.4	6.9	5.7	6.3
Omaisten luona — Hos anhöriga	28.8	31.2	30.0	63.8	56.0	60.5	43.4	39.6	41.6
Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	17.1	8.2	12.5	7.3	7.7	7.5	13.0	8.0	10.6
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

IX. Nuvarande placering.

Frågan om de undersökta förläggingsplatser är mycket betydelsefull med tanke på vårdarbetet, i synnerhet som det fortfarande föreligger en stor brist på ändamålsenliga vårdplatser. De i denna punkt ernådna resultatet äro också ägnade att kasta ytterligare belysning över de rådande förhållandena och att i många avseenden ge organen inom socialförvaltningen en viss vägledning.

Uppgifterna om de undersökta personernas fördelning efter de platser, där de befunno sig vid undersökningstillfället, meddelas i tabellbilaga X. På basen av den här nedanstående sammanställning uppgjorts över de sinnessjukas och de intellektuellt defektas förläggingsplatser. De som befinna sig på anstalter ha här fördelats i två olika grupper, av vilka den ena omfattar sinnessjukhusen och övriga specialanstalter, den andra kommunalhemmen och andra liknande anstalter.

Kaikista tutkituista henkilöistä oli tutkimushetkellä vain 19.3 % erikoisesti tarkoitukseen varuissa hoitolaitoksissa ja 22.2 % kunnalliskodeissa tai muissa laitoksissa, siis yhteensä 41.5 % joissakin laitoksissa. Jokseenkin saman verran, 41.6 %, oli omaisten luona, 6.3 % oli sijoitettuna vieraisiin perheisiin ja 10.6 % asui itsenäisesti. Mitä tulee erikseen mielisairaisiin ja vajaamielisiin, nämä sairaudet jo sellaisinaan ovat tarkoituksenmukaiseen hoitoon nähden huomattavasti toisistaan poikkeavia. Sitä paitsi ei maassamme ole sanottavasti vajaamielisten hoitopaikkoja edes niiden tapausten varalta, joissa erikoishoito yhteiskunnan kannalta olisi välttämätöntä, vaan asianomaisia on täytyntä tällöin sijoittaa mielisairaaloihin. Näistä seikoista lähinnä johtuu, että tutkituista vajaamielisistä ainoastaan 3.2 % oli sijoitettuna mielisairaaloihin tai muihin erikoishoitoloihin, mutta mielisairaista 29.1 %. Kunnalliskodeissa t. m. s. oli mielisairaista 23.9 % ja vajaamielisistä 19.4 %. Siten mielisairaista oli kaikkiaan 53.0, mutta vajaamielisistä vain 22.6 % laitoksissa. Omaisten hoidossa oli mielisairaista $\frac{3}{10}$ eli 30.0 %, vajaamielisistä sen sijaan $\frac{3}{5}$ eli 60.5 %. Vieraisiin perheisiin sijoitettuja oli vastaavasti 4.5 ja 9.4 % sekä itsenäisesti asuvia 12.5 ja 7.5 %.

Miesten ja naisten suhdeluista havaitaan, että mielisairaista miehistä oli suhteellisesti pienempi osa kuin naisista laitoksissa. Ero oli tuntuva kunnalliskotien kohdalla. Myös omaisten luona oli vähemmän mielisairaita miehiä kuin naisia. Sitä vastoin oli mielisairaita miehiä runsaammin itsenäisesti asuvina sekä vieraisiin perheisiin sijoitettuna. Miespuolisia vajaamielisiä oli niinkään vähemmän kuin naispuolisia kunnalliskodeissa t. m. s., mutta omaisten luona enemmän.

Kun laitoksissa olevat eritellään tarkemmin laitojen laadun perustuksella, saadaan seuraavat lukusarjat.

Niistä mielisairaista, jotka olivat erikoishuoltoissa, oli lähes $\frac{3}{5}$ kuntayhtymien perustamissa piirimielisairaaloissa ja $\frac{1}{3}$ kuntain mielisairaaloissa; jäljelläoleva $\frac{1}{10}$ oli valtion sairaaloissa, kaatumatautisten hoitolaitoksissa tai yksityissairaaloissa. Kunnalliskodeissa olevista mielisairaista $\frac{2}{5}$ oli sijoitettu erillisiin mielisairasosastoihin, $\frac{3}{5}$:n ollessa kunnalliskotien yleisissä osastoissa. „Muina laitoksina” tulivat kysymykseen esim.

Av totalantalet undersökta befunno sig vid undersökningstillfället endast 19.3 % i speciellt för detta ändamål avsedda vårdanstalter och 22.2 % i kommunalhem etc. Sålunda vårdades sammanlagt 41.5 % av dem på anstalt. Ungefär lika många, 41.6 %, bodde hos sina anhöriga, 6.3 % voro inhysta hos främmande familjer och 10.6 % bodde för sig själva. Speciellt i fråga om lämplig behandlingsmetod skilja sig sinnessjukdomarna och den intellektuella undermåligheten i hög grad från varandra. Dessutom finnes det i landet inte nämnvärt med vårdplatser för intellektuellt defekta, inte ens för sådana fall, där specialbehandling vore nödvändig ur samhällets synpunkt; man har härvid varit tvungen att inhysa hithörande patienter på sinnessjukhus. Det beror närmast på dessa omständigheter, att av de undersökta intellektuellt defekta endast 3.2 % voro placerade på sinnessjukhus eller andra specialanstalter, av de sinnessjuka åter 29.1 %. I kommunalhemmen etc. befunno sig 23.9 % av de sinnessjuka och 19.4 % av de intellektuellt defekta. Sålunda voro av de sinnessjuka 53.0 %, av de intellektuellt defekta endast 22.6 % inhysta på anstalter. Av de sinnessjuka vårdades $\frac{3}{10}$ eller 30.0 % av sina anhöriga, av de intellektuellt defekta däremot $\frac{3}{5}$ eller 60.5 %. Resp. 4.5 % och 9.4 % voro placerade hos främmande familjer och resp. 12.5 och 7.5 % bodde för sig själva.

Av relationstalen för männen och för kvinnorna framgår, att antalet sinnessjuka män, som vårdades på anstalter, var relativt taget mindre än antalet kvinnor. I fråga om kommunalhemmen var skillnaden avsevärd. Även antalet sinnessjuka män, som vårdades hos sina anhöriga, var mindre än motsvarande antal kvinnor. Däremot var antalet sinnessjuka män, som bodde för sig själva eller hos främmande familjer större än antalet kvinnor. Antalet intellektuellt defekta män, som vårdades i kommunalhem etc., var också mindre än antalet kvinnor, men större i fråga om dem, som bodde hos sina anhöriga.

Då de på anstalter inhysta fördelas efter anstaltens art, fås följande siffror.

Av de sinnessjuka, som befunno sig på specialanstalter, voro inemot $\frac{3}{5}$ inhysta på distrikts-sinnessjukhusen, grundade av sammanslutningar av kommuner och $\frac{1}{3}$ på kommunala sinnessjukhus; återstående $\frac{1}{10}$ på statens sjukhus, på vårdanstalter för fallandesjuka och på privata sjukhus. Av de sinnessjuka i kommunalhemmen voro $\frac{2}{5}$ inhysta på särskilda avdelningar för sinnessjuka, och $\frac{3}{5}$ befunno sig på de allmänna avdel-

Laitos Anstalt	Mielisaira Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Valtion sairaala — Statens sjukhus ..	42	16	58	2	2	4	44	18	62
Piirimielisairaala — Distriktssinnes- sjukhus	254	260	514	18	10	28	272	270	542
Kunnan mielisairaala — Kommunalt sinnessjukhus	111	168	279	4	1	5	115	169	284
Muu erikoishoitola — Annan speciell vårdanstalt	18	13	31	13	9	22	31	22	53
Kunnalliskoti, yleinen osasto — Kom- munalhem, allm. avdelning	171	257	428	115	149	264	286	406	692
Kunnalliskoti, mielis.-osasto — Kom- munalhem, avd. för sinnessjuka ...	116	160	276	28	29	57	144	189	333
Muu laitos — Annan anstalt	17	—	17	33	6	39	50	6	56
Yhteensä — Summa	729	874	1 603	213	206	419	942	1 080	2 022

vankilat ja kasvatustilat. Vajaamielisten erikoishoitoloina olivat ensisijassa piirimielisairaalat sekä tylsämielislaitokset. Kunnalliskodeissa olevista vajaamielisistä oli runsas $\frac{1}{6}$ mielisairasosastoissa ja muut yleisissä osastoissa. Muiden laitosten ryhmään kuuluvat vajaamieliset olivat lastenkodeissa, kasvatustiloissa y. m.

Eri tauteja sairastavien sijoituspaikkaa valaisee seuraava taulukko. Sen mukaan maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista vain runsas $\frac{1}{4}$ oli mielisairaaloissa ja $\frac{1}{7}$ kunnalliskodeissa, joten lähes $\frac{3}{5}$ oli laitoshoidon ulkopuolella. Varsin huomattava määrä, $\frac{1}{5}$, heistä asui itsenäisesti ja $\frac{1}{3}$ omaisten luona. Jakomielitautisten joukossa tilanne oli melko lailla toinen, heistä kun lähes $\frac{2}{5}$ oli mielisairaaloissa ja runsas $\frac{1}{5}$ kunnalliskodeissa, viimeksi mainituista noin puolet mielisairasosastoissa. Täten $\frac{2}{5}$ jakomielitautisista ei ollut laitoksissa; omaisten luona oli heistä neljännes, itsenäisesti asuvia 7.8 % ja vieraisiin perheisiin sijoitettuja 4.8 %. Kaatumatautiset poikkeavat jo hoidon tarpeeseenkin nähden huomattavasti edellisistä, joten on luonnollista, että heistä suhteellisen pieni määrä, $\frac{1}{8}$, oli mielisairaaloissa tai kaatumatautisten hoitoloissa. Jonkin verran enemmän, vajaa $\frac{1}{5}$, heistä oli sijoitettu kunnalliskoteihin, pääasiallisesti niiden yleisiin osastoihin. Noin puolet kaatumatautisista oli omaisten luona, 15.2 % asui itsenäisesti ja vain 3.5 % oli sijoitettu vieraisiin perheisiin. Vanhuden mielitautia sairastavista oli $\frac{1}{6}$ mielisairaaloissa ja melkein puolet kunnalliskodeissa, viimeksi mainituista vain vajaa neljännes mielisairasosastoissa. Edelleen oli heistä kaikkiaan $\frac{1}{5}$ omaisten

ningarna. Rubriken „annan anstalt” avser t. ex. fängelser och uppfostringsanstalter. Specialanstalter för de intellektuellt defekta voro i första hand distriktssinnessjukhusen samt anstalterna för sinnesslöa. Av de i kommunalhemmen inhysta intellektuellt defekta var drygt $\frac{1}{6}$ inhyst på avdelningar för sinnessjuka och återstoden på de allmänna avdelningarna. De till gruppen annan anstalt hänfödda intellektuellt defekta befundo sig i barnhem, på uppfostringsanstalter o. s. v.

Förläggningsplatserna för de undersökta med olika sjukdomar belysas av nedanstående tabell. Enligt den vistades av de sjuka med manodepressiv sinnessjukdom endast drygt $\frac{1}{4}$ på sinnessjukhus och $\frac{1}{7}$ i kommunalhemmen; inemot $\frac{3}{5}$ saknade sålunda anstaltsbehandling. Ett mycket stort antal, $\frac{1}{5}$, av dem bodde för sig och $\frac{1}{3}$ hos anhöriga. För de undersökta med schizofreni var läget rätt mycket annorlunda; av dem befundo sig inemot $\frac{2}{5}$ på sinnessjukhus och drygt $\frac{1}{5}$ i kommunalhemmen, hälften av de sistnämnda på sinnessjukavdelningar. Sålunda befundo sig $\frac{2}{5}$ av de undersökta med schizofreni inte på anstalter; hos sina anhöriga bodde $\frac{1}{4}$, för sig själva bodde 7.8 % och hos främmande familjer 4.8 %. De fallandesjuka avvika redan i fråga om behovet av vård i hög grad från de tidigare nämnda, varför det är naturligt, att rätt få av dem, $\frac{1}{8}$, befundo sig på sinnessjukhus eller på vårdanstalter för fallandesjuka. Något flera, icke fullt $\frac{1}{5}$, voro inhysta i kommunalhemmen, huvudsakligen på de allmänna avdelningarna. C:a hälften av de fallandesjuka bodde hos sina anhöriga, 15.2 % bodde för sig själva och endast 3.5 % hos främmande familjer. Av de undersökta med sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, vårdades $\frac{1}{6}$ på sinnessjukhusen och

19. Nykyinen sijoituspaikka. — Nuvarande placering.

	Absol.											
	Mielisairaala t. m. s. Sinnessjukuks etc.	Kunnalliskoti t. m. s. Kommunahemmen etc.	Vierassa perheessä i främmande familj	Omaisten luona Hos anhöriga	Itsenäisesti asuva Självständigt boende	Katkeaan Ihollis	Mielisairaala t. m. s. Sinnessjukuks etc.	Kunnalliskoti t. m. s. Kommunahemmen etc.	Vierassa perheessä i främmande familj	Omaisten luona Hos anhöriga	Itsenäisesti asuva Självständigt boende	Katkeaan Ihollis
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>												
Psychosis manico-depressiva ..	28	15	6	34	21	104	26.9	14.4	5.8	32.7	20.2	100.0
Schizophrenia	681	405	85	480	140	1 791	38.0	22.6	4.3	26.8	7.8	100.0
Dementia epileptica	10	28	3	40	5	86	11.6	32.6	3.5	46.5	5.8	100.0
Epilepsia	44	53	12	173	60	342	12.9	15.5	3.5	50.6	17.5	100.0
Dementia senilis	9	84	10	33	19	155	5.8	54.2	6.4	21.3	12.3	100.0
Psychosis arteriosclerotica ..	25	14	—	5	2	46	54.4	30.4	—	10.8	4.4	100.0
Psychosis praesenilis	10	23	2	15	10	60	16.7	38.3	3.3	25.0	16.7	100.0
Psychosis e vitis cerebri	7	1	—	5	1	14	50.0	7.1	—	35.8	7.1	100.0
Psychosis ex infectione acuta ..	4	—	—	2	1	7	57.1	—	—	28.6	14.3	100.0
Dementia paralytica	38	14	3	11	6	72	52.8	19.4	4.2	15.3	8.3	100.0
Psychosis luogena	2	4	1	2	3	12	16.7	33.3	8.3	16.7	25.0	100.0
Delirium tremens	—	—	—	1	—	1	—	—	—	100.0	—	100.0
Psychosis Korsakowi	1	—	—	—	1	2	50.0	—	—	—	50.0	100.0
Alcoholismus chronicus	6	27	4	45	73	155	3.9	17.4	2.6	29.0	47.1	100.0
Morphinismus	—	1	—	—	—	1	—	100.0	—	—	—	100.0
Constitutio psychopathica	15	38	7	51	26	137	11.0	27.7	5.1	37.2	19.0	100.0
Reactio psychogena. Psychosis quærulans	2	3	—	3	5	13	15.4	23.1	—	23.1	38.4	100.0
Psychosis non definita	—	11	2	8	7	28	—	39.3	7.1	28.6	25.0	100.0
Yhteensä — Summa	882	721	135	908	380	3 026	29.1	23.9	4.5	30.0	12.5	100.0
<i>Vajaamieliset — Intellektuell defekta</i>												
Imbecillitas	29	252	145	784	138	1 348	2.2	18.6	10.8	58.2	10.2	100.0
Idiotia	30	108	29	337	—	504	6.0	21.4	5.7	66.9	—	100.0
Yhteensä — Summa	59	360	174	1 121	138	1 852	3.2	19.4	9.4	60.5	7.5	100.0

luona, 11.9 % itsenäisesti asuvia ja 4.6 % sijoitettuna vieraisiin perheisiin. Kuppataudista johtuvat mielisairaudet vaativat tutkimuksen mukaan suhteellisesti yleisimmin laitoshöitoä, sillä melkein puolet näistä sairaista oli mielisairaaloissa ja 1/5 kunnalliskodeissa eli yhteensä 69.0 % laitoksissa. Omaisten luona oli heistä 15.5 %, itsenäisesti asuvia 10.7 % ja vieraisiin perheisiin sijoitettuja 4.8 %. Kroonilliset alkoholistit muodostavat kaikista edellisistä huomattavasti poikkeavan ryhmän, heistä kun vain 3.9 % oli mielisairaaloissa ja 17.4 % kunnalliskodeissa tai muissa laitoksissa. Melkein puolet heistä oli itsenäisesti asuvia, 3/10 omaisten luona ja vain 2.6 % vierassa perheissä. Sairausmielisistä oli 1/9 mielisairaaloissa ja runsas 1/4 kunnalliskodeissa, kasvatuslaitoksissa, vankiloissa y. m., siis yhteensä vajaat 2/5 laitoksissa. Melkein saman verran kuin laitoksissa oli heitä myös omaisten luona, lähes 1/5 itsenäisesti asuvia ja 5.1 % sijoitettuna vieraisiin perheisiin. Vähämielisistä oli ainoastaan 2.2 % ja tylsämielisistä 6.0 % mielisairaaloissa tai tylsämielisilaitoksissa,

nästan hälften i kommunalhemmen, av de sistnämnda endast icke fullt 1/4 på avdelningar för sinnessjuka. 1/5 av dem vistades hos sina anhöriga, 11.9 % bodde för sig själva och 4.6 % voro inhysta hos främmande familjer. Av undersökningen att döma äro de av syfilis orsakade sinnessjukdomarna de, som relativt taget oftast kräva behandling på anstalt, ty nästan hälften av hithörande sjuka vårdades på sinnessjukhus och 1/5 i kommunalhemmen, 69.0 % av dem vårdades sålunda på anstalter. Hos sina anhöriga vistades 15.5 %, medan 10.7 % bodde för sig själva och 4.8 % voro inhysta hos främmande familjer. De undersökta med kronisk alkoholism utgöra en grupp, som i hög grad avviker från de tidigare nämnda: av dem befunno sig nämligen endast 3.9 % på sinnessjukhus och 17.4 % i kommunalhemmen eller på andra anstalter. Nästau hälften av dem bodde för sig själva, 3/10 hos sina anhöriga och endast 2.6 % hos främmande familjer. Av psykopaterna voro 1/9 inhysta i sinnessjukhusen och drygt 1/4 i kommunalhemmen,

edellisistä vajaa $\frac{1}{5}$ ja jälkimmäisistä runsas $\frac{1}{5}$ kunnalliskodeissa t. m. s., vastaavasti $\frac{3}{5}$ ja $\frac{2}{3}$ omaisten luona sekä 10.8 ja 5.7 % vieraisissa perheissä. Itsenäisesti asuvia oli vähämielisten joukossa $\frac{1}{10}$, mutta tylsämielisten joukossa ei tietenkään yhtään.

Tutkittujen henkilöiden sijoitukseen nähden voidaan todeta melkoisia eroavaisuuksia kaupunkien ja maaseudun välillä varsinkin mielisairaiden osalta. Kaupungeissa on yksityisten hyvin ymmärrettävistä syistä vaikea valvoa lievästikin mielisairaita henkilöitä, minkä takia heidät toimitetaan laitoshoitoon ja kaupungit joutuvat varaamaan heille suhteellisesti runsaammin hoitopaikkoja kuin maalaiskunnat. Eroavaisuudet ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä.

uppfostningsanstalterna, fängelserna etc., sålunda knappt $\frac{2}{5}$ på anstalter. Ungefär lika många bodde hos anhöriga, inemot $\frac{1}{5}$ bodde för sig själva och 5.1 % voro inhysta hos främmande familjer. Av de sinnessvaga voro endast 2.2 %, av de sinnesslöa, 6.0 % på sinnessjukhus eller anstalter för sinnesslöa, av de förstnämnda vistades knappt $\frac{1}{5}$ och av de sistnämnda drygt $\frac{1}{5}$ i kommunalhemmen etc., medan resp. $\frac{3}{5}$ och $\frac{2}{3}$ bodde hos anhöriga samt 10.8 och 5.7 % i främmande familjer. Av de sinnessvaga bodde $\frac{1}{10}$ för sig själva, av de sinnesslöa givetvis ingen.

I fråga om de undersöktas placering föreligga avsevärda skillnader mellan städerna och landsbygden; framför allt gäller detta de sinnessjuka. I städerna är det av förklarliga skäl svårt för de enskilda att övervaka t. o. m. endast i lindrig grad sinnessjuka personer, varför man sänder dem till anstalterna, och städerna måste sålunda reservera ett relativt taget större antal vårdplatser för dem än landskommunerna. Skiljaktigheterna framgå av sammanställningen här nedan.

Sijointipaikka Placering	Mielisairaata Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Yht. S:a	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Yht. S:a	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Yht. S:a
Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	495	387	882	18	41	59	513	428	941
Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunahem etc.	185	536	721	60	300	360	245	836	1081
Vieraassa perheessä — I främmande familj	2	133	135	5	169	174	7	302	309
Omaisten luona — Hos anhöriga	93	815	908	144	977	1121	237	1792	2029
Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	62	318	380	1	137	138	63	455	518
Yhteensä — Summa	837	2 189	3 026	228	1 624	1 852	1 065	3 813	4 878

Prosentteina — I procent

Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	59.2	17.7	29.1	7.9	2.5	3.2	48.2	11.2	19.3
Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunahem etc.	22.1	24.5	23.9	26.3	18.5	19.4	23.0	22.0	22.2
Vieraassa perheessä — I främmande familj	0.2	6.1	4.5	2.2	10.4	9.4	0.7	7.9	6.3
Omaisten luona — Hos anhöriga	11.1	37.2	30.0	63.2	60.2	60.5	22.2	47.0	41.6
Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	7.4	14.5	12.5	0.4	8.4	7.5	5.9	11.9	10.6
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Kaupunkien mielisairaista oli 59.2 % ja maaseudun ainoastaan 17.7 % mielisairaaloissa tai muissa erikoishoitoloissa. Kunnalliskoteihin t. m. s. sijoitettuja mielisairaita oli kaupungeissa 22.1 %,

Av de sinnessjuka i städerna voro 59.2 % och av dem på landet endast 17.7 % på sinnessjukhus eller andra specialanstalter. Procenttalet sinnessjuka, som vistades i kommunalhemmen etc., var

maaseudulla hiukan enemmän, 24.5 %. Täten kaupungeissa yhteensä runsaasti $\frac{4}{5}$, mutta maaseudulla vain $\frac{2}{5}$ mielisairaista oli laitoksissa. Kaupungeissa ei mielisairaita yleensä ole sijoitettu vieraisiin perheisiin kuin ani harvoissa tapauksissa, jota vastoin tämä sijoitusmuoto maaseudulla, erittäinkin kuntien toimesta, on saavuttanut melkoisen laajuuden; suhdetta osoittavat prosenttiluvut 0.2 ja 6.1. Omaisten luona asui kaupunkien mielisairaista vain 11.1 %, maaseudun sen sijaan peräti 37.2 %. Kaupungeissa oli myös vähemmän itsenäisesti asuvia mielisairaita kuin maaseudulla, suhdelukujen ollessa 7.4 ja 14.5 %.

Vajaamielisten jakaantumisessa sijoituspaikan mukaan ei kaupunkien ja maaseudun erotus ilmene yhtä jyrkkänä lähinnä sen johdosta, ettei kummallakaan taholla ole sanottavasti erikoisia hoitopaikkoja vajaamielisiä varten. Niinpä heistä kaupungeissakin vain 7.9 % ja maaseudulla 2.5 % oli mielisairaaloissa t. m. s. sekä vastaavasti 26.3 ja 18.5 % kunnalliskodeissa tai muissa laitoksissa. Kaupungeissa oli heistä siis yhteensä $\frac{1}{3}$ ja maaseudulla $\frac{1}{5}$ laitoksissa. Sekä kaupungeissa että maaseudulla oli suurin määrä, runsaasti $\frac{3}{5}$, vajaamielististä omaisten luona. Vieraisiin perheisiin sijoitettuina oli kaupungeissa ainoastaan 2.2 %, mutta maaseudulla 10.4 %, sekä itsenäisesti asuvia vastaavasti 0.4 ja 8.4 %.

Tarkastettaessa liitetaulun X pohjalla kutakin tautia sairastavien sijoituspaikkaryhmitystä erikseen kaupungeissa ja maaseudulla havaitaan, että kaupunkilaisista oli säännöllisesti suhteellisesti suurempi osa kuin maaseutulaisista sijoitettuna mielisairaaloihin tai muihin erikoishoitoloihin. Maanis-depressiivista mielitautia sairastavista oli kaupungeissa $\frac{2}{5}$, mutta maaseudulla vain $\frac{1}{5}$ tällaisissa laitoksissa, jakomielitautisista vastaavasti $\frac{3}{4}$ ja $\frac{1}{4}$, kaatumatautisista $\frac{2}{5}$ ja $\frac{1}{11}$, vanhuuden mielitauteja sairastavista $\frac{2}{5}$ ja $\frac{1}{18}$, kuppataudin aiheuttamia mielitauteja sairastavista $\frac{1}{2}$ ja $\frac{2}{5}$, kroonillisista alkoholisteista 5.1 ja 2.6 %, sairasmielisistä $\frac{1}{3}$ ja 5.6 %, vähämielisistä 4.7 ja 1.7 % sekä tylsämielisistä $\frac{1}{4}$ ja 4.5 %. Toisaalta olivat omaisten luona ja itsenäisesti asuvien sekä vieraisiin perheisiin sijoitettujen suhteelliset osuudet miltei kauttaaltaan pienemmät kaupungeissa kuin maaseudulla. Kunnalliskoteihin sijoitettuja oli toisissa tapauksissa suhteellisesti vähemmän, toisissa enemmän kaupungeissa kuin maaseudulla. Jakomielitautisista oli kaupungeissa $\frac{1}{6}$, maaseudulla $\frac{1}{4}$ kunnalliskodeissa, vastaavasti $\frac{1}{16}$ ja runsas $\frac{1}{3}$ omaisten luona sekä 3.8 ja 9.5 %

för städerna 22.1 och för landsbygden något större, 24.5. Av de sinnessjuka i städerna befunno sig sålunda sammanlagt $\frac{4}{5}$, av dem på landet endast $\frac{2}{5}$ på anstalter. De sinnessjuka i städerna ha endast i ett fåtal undantagsfall placerats hos främmande familjer, däremot har denna vårdform på landet, framför allt på åtgärd av kommunerna, fått en ganska vidsträckt tillämpning; proportionen framgår av procenttalen 0.2 och 6.1. Av de sinnessjuka i städerna bodde endast 11.1 % hos sina anhöriga, av dem på landet icke mindre än 37.2 %. I städerna var även antalet sinnessjuka, som bodde för sig själva, mindre än på landet; procenttalen voro resp. 7.4 och 14.5.

I fråga om de intellektuellt defekta placering framträder skillnaden mellan städer och landsbygd inte lika skarpt, närmast på den grund, att det på ingetdera hållet finnes något nämnvärt antal vårdplatser för ifrågavarande sjuka. Av de intellektuellt defekta i städerna befunno sig sålunda endast 7.9 %, av dem på landet 2.5 % på sinnessjukhus eller andra liknande anstalter, medan resp. 26.3 och 18.5 % vistades i kommunalhemmen etc. På anstalter vårdades sålunda $\frac{1}{3}$ av de intellektuellt defekta i städerna och $\frac{1}{5}$ av dem på landet. Både i städerna och på landet vistades största delen, drygt $\frac{3}{5}$ av de intellektuellt defekta hos sina anhöriga. Av dem i städerna voro endast 2.2 %, men av dem på landet 10.4 % placerade hos främmande familjer och för sig själva bodde resp. 0.4 och 8.4 %.

Då man på basen av tabellbilaga X studerar, hur de av varje särskild sjukdom lidande stadsborna och landsborna grupperade sig efter förlägningsplatserna, framgår det, att antalet stadsbor, som vårdades på sinnessjukhus eller andra specialanstalter, regelbundet var relativt taget större än motsvarande antal landsbor. Av de undersökta stadsborna med mano-depressiv sinnessjukdom voro $\frac{2}{5}$, av dem på landet endast $\frac{1}{5}$ på sådana anstalter, för de undersökta med schizofreni voro motsvarande tal $\frac{3}{4}$ och $\frac{1}{4}$, för de fallandesjuka $\frac{2}{5}$ och $\frac{1}{11}$, för dem med sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, $\frac{2}{5}$ och $\frac{1}{18}$, för dem med sinnessjukdomar, orsakade av syfilis, $\frac{1}{2}$ och $\frac{2}{5}$, för dem med kronisk alkoholism 5.1 och 2.6 %, för psykopaterna $\frac{1}{3}$ och 5.6 %, för de sinnessvaga $\frac{1}{3}$ och 5.6 % och för de sinnesslöa $\frac{1}{4}$ och 4.5 %. Å andra sidan voro relationstalen för dem, som bodde hos sina anhöriga, för sig själva och hos främmande familjer, nästan genomgående mindre för stads- än för landsborna. Antalet sjuka, som vårdades i kommunalhemmen, var i en del fall större, i andra fall mindre i städerna än på landet. Av de undersökta stads-

itsenäisesti asuvia; lisäksi heistä oli maaseudulla 6.7 % sijoitettu vieraisiin perheisiin, mutta kaupungeissa ei ainoatakaan. Yhteensä jäi jakomielitautisista kaupungeissa ainoastaan 1/10, mutta maaseudulla enemmän kuin puolet laitoshoidon ulkopuolelle.

Jotta voitaisiin ainakin jossakin määrin selvittää olojen eroavaisuuksia maan eri osissa, on maaseudun tutkitut liitetaulussa XI ryhmitetty lääneittäin sijoituspaikan perustuksella. Vaikka-kaan se ei sellaisenaan anna täyttä selvyttä hoitopaikkojen tarpeesta, saatettaneen päätellä, että niissä lääneissä, joissa on suhteellisen runsaasti hoitopaikkoja tarjona, myös verraten suuri osa sairaista on niihin sijoitettuna ja että toisaalta niissä lääneissä, joissa tutkittuja on suhteellisesti vähemmän tarkoituksenmukaisessa hoidossa, hoitopaikkojen tarve on suurin. Laskelmissa ei ole otettu huomioon kaupunkeja, koska niitä ei ole kaikista lääneistä tutkimuksessa

borna med schizofreni vistades 1/6, av landsborna 1/4 i kommunalhemmen, resp. 1/18 och drygt 1/3 hos sina anförvanter, medan resp. 3.8 och 9.5 % bodde för sig själva; dessutom voro av landsborna 6.7 %, av stadsborna inte en enda placerade hos främmande familjer. Av de undersökta stadsborna med schizofreni saknade endast 1/10, av landsborna mer än hälften anstaltsvärd.

För att komma till ämnestone någon klarhet om skiljaktigheterna i förhållandena i olika delar av landet, har man i tabellbilaga XI grupperat de på landsbygden bosatta undersökta länsvis efter placering. Trots att utredningen inte som sådan ger full klarhet om behovet av vårdplatser, torde man kunna sluta sig till, att i de län, där antalet vårdplatser är relativt stort, även en rätt stor del av de sjuka erhåller anstaltsvärd, och å andra sidan, att behovet av vårdplatser är störst i de län, där antalet undersökta, som åtnjuta ändamålsenlig vård, är minst. Beräkningarna hänföra sig inte till städerna, eftersom några sådana inte ingingo i undersök-

20. Maaseudun mielisairaat ja vajaamieliset, lääneittäin sijoituspaikan mukaan. — Sinnessjuka och intellektuellt defekta på landsbygden, länsvis enligt placering.

Lääni — Län	Absol.					%						
	Mielisairaala t. m. s. Sinnessjukuks etc.	Kunnalliskoti t. m. s. Kommunallhem etc.	Vierasissa perheissä I rannande familj	Omanisten luona Hos anhöriga	Yhteensä Summa	Mielisairaala t. m. s. Sinnessjukuks etc.	Kunnalliskoti t. m. s. Kommunallhem etc.	Vierasissa perheissä I rannande familj	Omanisten luona Hos anhöriga	Yhteensä Summa	Isenäisesti asuva Självsständigt boende	Yhteensä Summa
Mielisairaat — Sinnessjuka												
Uudenmaan — Nylands	70	50	10	81	40	251	27.9	19.9	4.0	32.3	15.9	100.0
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	77	61	28	106	41	313	24.6	19.5	8.9	33.9	13.1	100.0
Ahvenanmaa — Åland	2	—	2	1	5	10	20.0	—	20.0	10.0	50.0	100.0
Hämeen — Tavastehus	26	63	7	68	30	194	13.4	32.5	3.6	35.0	15.5	100.0
Viipurin — Viborgs	50	71	12	113	75	321	15.6	22.1	3.7	35.2	23.4	100.0
Mikkelin — S:t Michels	49	35	20	77	20	201	24.3	17.4	10.0	38.3	10.0	100.0
Kuopion — Kuopio	33	108	6	96	50	293	11.3	36.8	2.0	32.8	17.1	100.0
Vaasan — Vasa	43	74	21	153	35	326	13.2	22.7	6.5	46.9	10.7	100.0
Oulun — Uleåborgs	37	74	27	120	22	280	13.2	26.4	9.6	42.9	7.9	100.0
Yhteensä — Summa	387	536	133	815	318	2 189	17.7	24.5	6.1	37.2	14.5	100.0
Vajaamieliset — Intellektuellt defekta												
Uudenmaan — Nylands	6	28	13	98	14	159	3.8	17.6	8.2	61.6	8.8	100.0
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	13	29	40	169	21	272	4.8	10.7	14.7	62.1	7.7	100.0
Ahvenanmaa — Åland	—	1	—	2	—	3	—	33.3	—	66.7	—	100.0
Hämeen — Tavastehus	2	43	14	75	16	150	1.3	28.7	9.3	50.0	10.7	100.0
Viipurin — Viborgs	7	64	5	153	24	253	2.7	25.3	2.0	60.5	9.5	100.0
Mikkelin — S:t Michels	4	19	22	105	10	160	2.5	11.9	13.8	65.6	6.2	100.0
Kuopion — Kuopio	4	48	21	129	34	236	1.7	20.3	8.9	54.7	14.4	100.0
Vaasan — Vasa	3	38	27	139	11	218	1.4	17.4	12.4	63.8	5.0	100.0
Oulun — Uleåborgs	2	30	27	107	7	173	1.2	17.3	15.6	61.9	4.0	100.0
Yhteensä — Summa	41	300	169	977	137	1 624	2.5	18.5	10.4	60.2	8.4	100.0

mukana ja ne tässä kohdin ilmeisesti ovat eri asemassa kuin maalaiskunnat, kuten edellä on havaittu.

Edellä olevan taulukon prosenttiluvut kuvastavat sangen huomattavia vaihteluja eri läänien kohdalla. Mitä mielisairaisiin tulee, näyttää tilanne suhteellisesti edullisimmalta Uudenmaan läänissä, sillä siellä oli enemmän kuin $\frac{1}{4}$, 27.9 %, näistä sairasta sijoitettu mielisairaaloihin tai muihin erikoishoitoloihin. Varsin lähellä tätä olivat myös Turun ja Porin lääni sekä Mikkelin lääni, joissa vastaava osuus oli vajaa $\frac{1}{4}$. Muissa lääneissä suhdeluku oli koko maan keskimäärää alempi. Pienin se oli Kuopion läänissä, jossa vain $\frac{1}{9}$ mielisairasta oli sijoitettu sairaaloihin, Vaasan, Oulun ja Hämeen lääneissä ei täyttä $\frac{1}{7}$:aa sekä Viipurin läänissä vajaa $\frac{1}{6}$. Kunnalliskoteihin sijoitettujen prosenttiluku vaihteli myös melko lailla eri lääneissä, ollen yleensä verraten suuri niissä lääneissä, joissa sairaaloihin sijoitettujen määrä oli pieni. Niinpä Kuopion läänissä kunnalliskoteihin sijoitettuja oli suhteellisesti runsaimmin, yli $\frac{1}{3}$ tutkituista mielisairaista. Hämeen läänissä niitä oli myös lähes $\frac{1}{3}$, Oulun läänissä runsas $\frac{1}{4}$, Vaasan ja Viipurin lääneissä yli $\frac{1}{5}$, edelleen Uudenmaan ja Turun ja Porin lääneissä melkein $\frac{1}{5}$ sekä Mikkelin läänissä $\frac{1}{6}$. Vieraisiin perheisiin sijoitettujen osuus vaihteli eri lääneissä, Ahvenanmaata lukuunottamatta, 10.0 ja 2.0 %:n välillä. Enemmän tätä hoitomuotoa on käytetty Mikkelin läänissä, vähemmän Kuopion läänissä. Omaisten luona asuvia mielisairaita oli useimmissa lääneissä $\frac{1}{3}$:n tienoilla, Vaasan ja Oulun lääneissä yli $\frac{2}{5}$:n. Itsenäisesti asuvia oli eri lääneissä 23.4—7.9 %, runsaimmin Viipurin ja vähemmän Oulun läänissä.

Vajaamielisistä oli suhteellisesti enimmän, 4.8 %, sijoitettu mielisairaaloihin tai erikoisesti heille tarkoitettuihin laitoksiin Turun ja Porin läänissä. Vastaava luku Uudenmaan läänissä oli 3.8, Viipurin ja Mikkelin lääneissä 2.7—2.5 sekä Kuopion, Vaasan, Hämeen ja Oulun lääneissä 1.7—1.2 %. Kunnalliskoteihin oli vajaamielisistä sijoitettu Hämeen ja Viipurin lääneissä yli $\frac{1}{4}$ ja Kuopion läänissä $\frac{1}{5}$, mutta Turun ja Porin sekä Mikkelin lääneissä vain $\frac{1}{9}$ ja muissa lääneissä $\frac{1}{6}$. Vieraisiin perheisiin sijoitettuja oli suhteellisesti runsaammin vajaamielisten kuin mielisairaiden joukossa. Eri läänien kohdalla tämä suhdeluku vaihteli 15.6 ja 2.0 %:n välillä; suurin se oli Oulun ja pienin Viipurin läänissä.

ningsområden för samtliga län och emedan de i här ifrågavarande avseende tydligen ha en annan ställning än landskommunerna, såsom det framgår av det ovanstående.

Procenttalen i föregående tabell ge vid handen, att skiljaktigheterna mellan de olika länen äro mycket betydande. För de sinnessjuka synes läget vara bäst i Nylands län, ty därstädes värdades mer än $\frac{1}{4}$, 27.9 %, av dem på sinnessjukhus eller andra specialanstalter. Mycket nära Nylands län komma även Åbo och Björneborgs län samt S:t Michels län, där motsvarande tal var icke fullt $\frac{1}{4}$. För de övriga länen var relations-talet lägre än medeltalet för hela landet. Minst var det i Kuopio län, där endast $\frac{1}{9}$ av de sinnessjuka värdades på anstalter. För Vasa, Uleåborgs och Tavastehus län var motsvarande tal inte fullt $\frac{1}{7}$, och för Viborgs län inte fullt $\frac{1}{6}$. Procenttalet för de sinnessjuka, som vistades i kommunalhemmen, växlade också ansevärt i de olika länen och var över huvud rätt stort i de länen, där antalet på sjukhus värdade sjuka var litet. I Kuopio län var sålunda antalet i kommunalhemmen placerade sinnessjuka relativt taget störst, över $\frac{1}{3}$ av de undersökta. Även för Tavastehus län var motsvarande tal inemot $\frac{1}{3}$, för Uleåborgs län drygt $\frac{1}{4}$, för Vasa och Viborgs län över $\frac{1}{5}$, för Nylands län och Åbo och Björneborgs län nästan $\frac{1}{5}$ och för S:t Michels län $\frac{1}{6}$. Andelen hos främmande familjer inhysta sinnessjuka växlade i de olika länen, fränsett landskapet Åland, mellan 10.0 och 2.0 %. Mest har denna värdemetod tillämpats i S:t Michels, minst i Kuopio län. I de flesta län bodde ungefär $\frac{1}{3}$ av de sinnessjuka hos sina anhöriga; för Vasa och Uleåborgs län översteg motsvarande tal $\frac{2}{5}$. Procenttalet sinnessjuka, som bodde för sig själva, växlade i de olika länen mellan 23.4 och 7.9; störst var antalet sådana i Viborgs och minst i Uleåborgs län.

Av de intellektuellt defekta voro sådana, som värdades på sinnessjukhus eller på särskilt för dem avsedda anstalter, talrikast, 4.8 %, i Åbo och Björneborgs län. För Nylands län var motsvarande tal 3.8, för Viborgs och S:t Michels län 2.7—2.5, för Kuopio, Vasa, Tavastehus och Uleåborgs län 1.7—1.2 %. I Tavastehus och Viborgs län voro av de intellektuellt defekta över $\frac{1}{4}$ och i Kuopio län $\frac{1}{5}$ inhysta i kommunalhemmen. För Åbo och Björneborgs län och för S:t Michels län var motsvarande tal endast $\frac{1}{9}$ och för de övriga länen $\frac{1}{6}$. Av de intellektuellt defekta bodde ett relativt större antal hos främmande familjer än av de sinnessjuka. För de olika länen varierade detta proportionstal mellan 15.6 och

Omaisten luona asuvat edustivat kaikkialla vajamielisten pääryhmää, johon Hämeen läänissä kuului puolet, Kuopion läänissä runsaasti puolet ja muissa lääneissä $\frac{3}{5}$ — $\frac{2}{3}$ heistä. Itsenäisesti asuvia oli suhteellisesti lukuisimmin, 14.4 %, Kuopion läänissä ja vähimmän, 4.0 %, Oulun läänissä.

2.0 %; störsst var det för Uleåborgs och minst för Viborgs län. Huvuddelen av de intellektuellt defekta bodde hos sina anhöriga: i Tavastehus län hälften av dem, i Kuopio län drygt hälften och i de övriga länen $\frac{3}{5}$ — $\frac{2}{3}$. Procenttalet intellektuellt defekta, som bodde för sig själva, var störsst i Kuopio län, 14.4 %, och minst i Uleåborgs län, 4.0 %.

Kuten yhdistelmästä selviää, on kaikista tutkituista henkilöistä runsaasti puolet, 52.8 %, ollut laitoksissa. Yksinomaan mielisairaaloissa hoidettuja oli 28.3 %, minkä lisäksi 7.1 % oli ollut sekä mielisairaaloissa että kunnalliskodeissa t. m. s., joten yhteensä enemmän kuin kolmannes tutkituista oli tarvinnut sairautensa takia sairaalahoitoa. Ainoastaan kunnalliskodissa t. m. s. olleita oli 17.4 %. Mielisairaiden ja vajaamielisten kesken on tässä suhteessa suuri ero. Edellisistä on yli $\frac{2}{3}$, 69.5 %, ollut laitoksissa, mutta jälkimmäisistä ainoastaan neljännes, 25.6 %. Yksinomaan mielisairaaloissa hoidettuja oli mielisairaista 42.4 % ja sekä mielisairaaloissa että kunnalliskodeissa t. m. s. hoidettuja 10.2 %, vajaamielististä vastaavasti vain 5.1 ja 2.1 %. Ainoastaan kunnalliskodissa t. m. s. olleita oli edellisistä 16.9 % ja jälkimmäisistä 18.4 %. Eri sukupuolten kesken on huomattavaa eroavaisuutta vain sikäli, että miehet ovat harvemmin kuin naiset olleet kunnalliskotihoidokkeina.

Seuraavalla sivulla oleva taulukko valaisee eri tauteja sairastavien laitoshoitomuotoja. Siitä ilmenee, että maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista melkein $\frac{9}{10}$ oli ollut laitoshoidossa, $\frac{3}{4}$ nimenomaan mielisairaaloissa ja $\frac{1}{9}$ ainoastaan kunnalliskodeissa. Jakomielitautisista oli runsaasti puolet, 51.5 %, ollut ainoastaan mielisairaaloissa, 13.5 % ainoastaan kunnalliskodeissa sekä 13.2 % molemmissa. Täten heistä yhteensä lähes $\frac{2}{3}$ oli ollut hoidettavana mielisairaaloissa ja $\frac{3}{4}$ yleensä laitoksissa. Kaatumatautisista sen sijaan ei edes $\frac{2}{5}$ ole ollut laitoksissa. Mielisairaaloissa ja erikoisissa kaatumatautisten hoitolaitoksissa oli heistä ollut kaikkiaan vain $\frac{1}{5}$. Dementia epileptica ryhmään kuuluvista oli suhteellisesti suurempi osa kuin epilepsia ryhmään kuuluvista joutunut kunnalliskotien hoidokeiksi. Vanhuuden mielitautia sairastavista oli runsaasti $\frac{1}{4}$ ollut hoidettavana yksinomaan mielisairaaloissa, $\frac{2}{5}$ kunnalliskodeissa sekä 8.0 % molemmissa. Näin ollen heistä kaikkiaan $\frac{3}{4}$ oli ollut laitoksissa. Varsinaista vanhuuden tylsistymistä sairastavat ovat useimmiten olleet vain kunnalliskodeissa. Kuppataudin aiheuttamia mielitautia sairastavista oli $\frac{2}{3}$ ollut hoidettavana yksistään mielisairaaloissa, 8.3 % kunnalliskodeissa ja 15.5 % molemmissa, yhteensä siis $\frac{9}{10}$ joissakin laitoksissa. Kroonillisista alkoholisteista oli $\frac{1}{5}$ ollut hoidettavana mielisairaaloissa, jokseenkin sama määrä kunnalliskodeissa sekä pari molemmissa. Täten heistäkin $\frac{2}{5}$ on ainakin ajoittain tarvinnut laitoshoittoa. Myös sairasmielisistä on niin huomattava osa kuin vajaa kolmannes ollut

Det framgår av sammanställningen, att drygt hälften, 52.8 %, av totalantalet undersökta vårdats på anstalt. Av dem hade 28.3 % befunnit sig enbart på sinnessjukhus, och dessutom hade 7.1 % vistats både på sinnessjukhus och i kommunalhem etc. Sälunda hade sammanlagt mer än tredjedelen av de undersökta för sin sjukdom behövt vård på sjukhus. Procenttalet undersökta, som enbart varit intagna i kommunalhem etc., var 17.4. Mellan de sinnessjuka och de intellektuellt defekta föreligger i detta avseende en stor skillnad. Av de förstnämnda ha över $\frac{2}{3}$, 69.5 %, vårdats på anstalt, av de sistnämnda endast $\frac{1}{4}$, 25.6 %. Av de sinnessjuka hade 42.4 % vårdats enbart på sinnessjukhus och 10.2 % både på sinnessjukhus och i kommunalhem etc., för de intellektuellt defekta voro motsvarande tal endast 5.1 och 2.1 %. Av de förstnämnda hade 16.9 %, av de sistnämnda 18.4 % vistats enbart i kommunalhem etc. Mellan de olika könen föreligger en större skillnad endast i det avseendet, att männen mindre ofta än kvinnorna varit interner i kommunalhem.

Tabellen på följande sida belyser vårdformerna för de undersökta med olika sjukdomar. Det framgår av den, att av de undersökta med manodepressiv sinnessjukdom nästan $\frac{9}{10}$ åtnjutit anstaltsvård, $\frac{3}{4}$ på sinnessjukhus och $\frac{1}{9}$ endast i kommunalhemmen. Av de undersökta med schizofreni hade drygt hälften, 51.5 %, endast vårdats på sinnessjukhus, 13.5 % endast i kommunalhem samt 13.2 % både på sjukhus och i kommunalhem. Sälunda hade inemot $\frac{2}{3}$ av dem vårdats på sinnessjukhus och $\frac{3}{4}$ på anstalter över huvud. Av de fallandesjuka däremot hade inte ens $\frac{2}{5}$ vårdats på anstalt. Av dem hade endast $\frac{1}{5}$ vistats på sinnessjukhus eller på särskilda för fallandesjuka avsedda vårdanstalter. Av de undersökta i gruppen dementia epileptica hade en större del än av dem i gruppen epilepsia varit interner i kommunalhem. Av de undersökta med sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, hade drygt $\frac{1}{4}$ vårdats enbart på sinnessjukhus, $\frac{2}{5}$ i kommunalhem samt 8.0 % både på sinnessjukhus och i kommunalhem. Av dem hade sälunda $\frac{3}{4}$ åtnjutit vård på anstalt. De flesta av dem, som ledo av ålderdomsslöhet i egentlig mening, ha endast vårdats i kommunalhemmen. Av dem, som ledo av sinnessjukdomar, orsakade av syfilis, hade $\frac{2}{3}$ behandlats enbart på sinnessjukhus, 8.3 % i kommunalhem och 15.5 % i båda, inalles alltså $\frac{9}{10}$ på någon anstalt. Av de kroniska alkoholisterna hade $\frac{1}{5}$ vårdats på sinnessjukhus, ungefär lika många i kommunalhem och ett par på båda dessa slag av anstalter. Sälunda har $\frac{2}{5}$ av dem

mielisairaaloissa ja lisäksi $\frac{1}{5}$ pelkästään kunnalliskodeissa t. m. s., joten heistä kaikkiaan yli puolet oli saanut laitoshoittoa. Vähämielisistä oli 5.6 % ja tylsämielisistä 11.3 % ollut joko yksinomaan tai osaksi mielisairaaloissa tai varsinaisissa tylsämielislaitoksissa sekä $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{5}$ ainoastaan kunnalliskodeissa, lastenkodeissa tai kasvatustaitoksissa. Yhteensä on edellisistä lähes $\frac{1}{4}$ ja jälkimmäisistä lähes $\frac{1}{3}$ ollut laitoksissa.

Ätminstone tidtals varit i behov av anstaltsvård. Även av psykopaterna hade en så pass stor del som icke fullt $\frac{1}{3}$ vårdats på sinnessjukhus och dessutom $\frac{1}{5}$ enbart i kommunalhemmen etc., så att över hälften av dem åtnjutit vård på anstalt. Av de svagsinta hade 5.6 %, av de sinnesslöa 11.3 % vårdats antingen enbart eller delvis på sinnessjukhus eller på anstalter avsedda för sinnesslöa samt $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{5}$ endast i kommunalhem, barnhem eller uppfostringsanstalter. Av de förstnämnda hade sammanlagt inemot $\frac{1}{4}$, av de sistnämnda inemot $\frac{1}{3}$ vårdats på anstalter.

21. Laitoshoidto. — Anstaltsvård.

	Absol.					%				
	Endast i sinnessjukhus etc.	Änast i kommunalhem etc.	Änast i kunnalliskodissa t. m. s.	Änast i sinnessjukhus och i kommunalhem etc.	Yhteensä Summa	Endast i sinnessjukhus etc.	Änast i kommunalhem etc.	Änast i kunnalliskodissa t. m. s.	Änast i sinnessjukhus och i kommunalhem etc.	Yhteensä Summa
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>										
Psychosis manico-depressiva ..	68	12	12	12	104	65.5	11.5	11.5	11.5	100.0
Schizophrenia	923	241	236	391	1 791	51.5	13.5	13.2	21.8	100.0
Dementia epileptica	14	25	3	44	86	16.3	29.0	3.5	51.2	100.0
Epilepsia	60	47	11	224	342	17.6	13.7	3.2	65.5	100.0
Dementia senilis	18	82	6	49	155	11.6	52.9	3.9	31.6	100.0
Psychosis arteriosclerotica	32	11	3	—	46	69.6	23.9	6.5	—	100.0
Psychosis praesenilis	18	14	12	16	60	30.0	23.3	20.0	26.7	100.0
Psychosis e vitiis cerebri	10	—	2	2	14	71.4	—	14.3	14.3	100.0
Psychosis ex infectione acuta ..	6	—	—	1	7	85.7	—	—	14.3	100.0
Dementia paralytica	48	5	11	8	72	66.7	6.9	15.3	11.1	100.0
Psychosis luegenae	7	2	2	1	12	58.3	16.7	16.7	8.3	100.0
Delirium tremens	—	1	—	—	1	—	100.0	—	—	100.0
Psychosis Korsakowi	2	—	—	—	2	100.0	—	—	—	100.0
Alcoholismus chronicus	32	29	2	92	155	20.6	18.7	1.3	59.4	100.0
Morphinismus	—	—	1	—	1	—	—	100.0	—	100.0
Constitutio psychopathica	37	28	7	65	137	27.0	20.4	5.1	47.5	100.0
Reactio psychogenea. Psychosis quaerulans	8	3	—	2	13	61.5	23.1	—	15.4	100.0
Psychosis non definita	1	11	—	16	28	3.6	39.3	—	57.1	100.0
Yhteensä — Summa	1 284	511	308	923	3 026	42.4	16.9	10.2	30.5	100.0
<i>Vajaamieliset — Intellektuellt defekta</i>										
Imbecillitas	49	241	27	1 031	1 348	3.6	17.9	2.0	76.5	100.0
Idiotia	46	100	11	347	504	9.1	19.8	2.2	68.9	100.0
Yhteensä — Summa	95	341	38	1 378	1 852	5.1	18.4	2.1	74.4	100.0

Hoitoaika. Laskettaessa, kuinka pitkiä aikoja asianomaiset mielisairaat ja vajaamieliset olivat tutkimushetken mennessä kaikkiaan olleet laitoksissa, on saatu seuraava ryhmitys.

Vårdtid. Av följande sammanställning framgår, hur länge de sinnessjuka och intellektuellt defekta, som åtnjutit anstaltsvård, ända till undersökningstillfället befunnit sig på anstalter.

Hoitoaika, vuotta Vårdtid, år	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Alle 1—Under 1	285	249	534	24	23	47	309	272	581
1—4	311	329	640	87	73	160	398	402	800
5—9	202	254	456	68	56	124	270	310	580
10—19	151	173	324	51	53	104	202	226	428
20—	52	97	149	11	28	39	63	125	188
Yhteensä — Summa	1 001	1 102	2 103	241	233	474	1 242	1 335	2 577

Prosentteina — I procent

Alle 1—Under 1	28.5	22.6	25.4	9.9	9.9	9.9	24.9	20.4	22.6
1—4	31.0	29.9	30.4	36.1	31.3	33.8	32.0	30.1	31.0
5—9	20.2	23.0	21.7	28.2	24.0	26.2	21.7	23.2	22.5
10—19	15.1	15.7	15.4	21.2	22.8	21.9	16.3	16.0	16.6
20—	5.2	8.8	7.1	4.6	12.0	8.2	5.1	9.4	7.3
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Kaikista laitoksissa olleista tutkituista 22.6 %:lla hoito oli kestänyt alle 1 vuoden ja 31.0 %:lla 1—4 vuotta, joten yli puolella hoitoaika oli lyhyempi kuin 5 vuotta; 22.5 % oli ollut laitoksissa 5—9 vuotta ja 23.9 % vähintään 10 vuotta, niistä 7.3 % yli 20 vuotta. Vajaamielisillä laitoshoido on kestänyt yleensä jonkin verran kauemmin kuin mielisairailla. Niinpä mielisairaista 25.4 % oli ollut laitoksissa alle vuoden, vajaamielisistä sen sijaan vain 9.9 %. Miehistä oli suhteellisesti suuremmalla osalla kuin naisista laitoshoido kestänyt 5 vuotta lyhyemmän ajan. Keskimääräiseksi hoitoajaksi tuli mielisairailla 6.6 ja vajaamielisillä 8.2 vuotta.

Eri tauteja sairastavien jakaantuminen laitoshoidon pituuden mukaan sekä laitoshoidon keskimääräinen pituus on esitetty seuraavassa taulukossa. Siitä voidaan ensinnäkin havaita, että maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista yli puolet oli ollut laitoshoidossa alle 1 vuoden ja $\frac{4}{5}$ vähemmän kuin 5 vuotta. Keskimäärin laitoshoido oli kestänyt vain 3.6 vuotta. Jakomielitautisilla sitä vastoin laitoshoido oli jatkunut tuntuvasti kauemmin, mikä on luonnollista, kun ottaa huomioon tämän taudin suhteellisen pitkäaikaisuuden. Noin puolella hoista se oli kestänyt alle 5 vuoden, mutta runsaalla $\frac{1}{4}$:lla vähintään 10 vuotta, vieläpä $\frac{1}{11}$:lla yli 20 vuotta. Keskimäärin oli kukin laitoshoidossa ollut jakomielitautinen tarvinnut hoitoa 7.3 vuotta. Kaatumatautisilla laitoshoido oli kestänyt keskimäärin 7.1 vuotta, erikseen dementia epileptica-ryhmässä 9.6 ja epilepsia-ryhmässä 6.2 vuotta. Noin puolet kaatumatautisista oli ollut laitoksissa vähemmän kuin 5 vuotta ja $\frac{1}{5}$ yli 10 vuotta. Vanhuuden mieli-

Av de undersökta, som åtnjutit vård på anstalt, hade 22.6 % stått under behandling en kortare tid än 1 år och 31.0 % 1—4 år, för hälften av totalantalet har vårdtiden sålunda varit kortare än 5 år. 22.5 % hade vistats på anstalter 5—9 år och 23.9 % minst 10 år, av dem 7.3 % över 20 år. För de intellektuellt defekta har anstaltsvården över huvud pågått en något längre tid än för de sinnessjuka. Av de sistnämnda hade sålunda 25.4 % vistats på anstalter en kortare tid än ett år, av de förstnämnda endast 9.9 %. För en större del av männen än av kvinnorna hade anstaltsvården räckt en kortare tid än 5 år. Den genomsnittliga vårdtiden för de sinnessjuka var 6.6, för de intellektuellt defekta 8.2 år.

Av följande tabell framgår, hur de undersökta med olika sjukdomar fördela sig efter behandlingstidens längd och hur länge anstaltsvården i medeltal pågått. Först och främst kan man lägga märke till, att av de undersökta med manodepressiv sinnessjukdom över hälften åtnjutit anstaltsvård en kortare tid än 1 år och $\frac{4}{5}$ en kortare tid än 5 år. I genomsnitt hade vårdtiden omfattat endast 3.6 år. För de undersökta med schizofreni hade den däremot pågått kännbart längre, vilket är naturligt med tanke på sjukdomens relativa långvarighet. För omkring hälften av dessa hade den omfattat en kortare tid än 5 år, men för drygt $\frac{1}{4}$ minst 10 år, för $\frac{1}{11}$ över 20 år. För de undersökta med schizofreni, vilka åtnjutit vård på anstalt, hade vårdtiden omfattat i genomsnitt 7.5 år. För de fallandesjuka var motsvarande tal 7.1, för gruppen dementia epileptica 9.6 och för gruppen epilepsia 6.2 år. Ungefär hälften av de fallandesjuka hade vistats på anstalter en kortare

22. Laitoshoidon pituus. — Anstaltsvårdens varaktighet.

	Absol.						%						Keski- määrin, vuotta I me- deltal, år
	Alle 1 Und.1	1-4	5-9	10-19	20-	Yht. S:a	Alle 1 Und.1	1-4	5-9	10-19	20-	Yht. S:a	
	vuotta — år						vuotta — år						
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>													
Psychosis manico-depressiva ..	49	26	8	5	4	92	53.3	28.3	8.7	5.4	4.3	100.0	3.6
Schizophrenia	296	410	317	250	127	1400	21.1	29.3	22.6	17.9	9.1	100.0	7.5
Dementia epileptica	5	9	15	10	3	42	11.9	21.5	35.7	23.8	7.1	100.0	9.6
Epilepsia	20	50	27	13	8	118	16.9	42.4	22.9	11.0	6.8	100.0	6.2
Dementia senilis	21	32	37	14	2	106	19.8	30.2	34.9	13.2	1.9	100.0	5.4
Psychosis arteriosclerotica ...	16	19	6	3	2	46	34.8	41.3	13.0	6.5	4.4	100.0	4.6
Psychosis praesenilis	13	16	3	10	2	44	29.6	36.4	6.8	22.7	4.5	100.0	5.8
Psychosis e vitiis cerebri	4	2	5	1	—	12	33.3	16.7	41.7	8.3	—	100.0	4.7
Psychosis ex infectione acuta ..	5	1	—	—	—	6	83.3	16.7	—	—	—	100.0	0.8
Dementia paralytica	25	23	10	6	—	64	39.1	35.9	15.6	9.4	—	100.0	3.6
Psychosis luegenea	3	4	3	1	—	11	27.3	36.3	27.3	9.1	—	100.0	5.2
Delirium tremens	1	—	—	—	—	1	100.0	—	—	—	—	100.0	0.02
Psychosis Korsakowi	—	2	—	—	—	2	—	100.0	—	—	—	100.0	1.7
Alcoholismus chronicus	37	15	8	3	—	63	58.7	23.8	12.7	4.8	—	100.0	2.4
Morphinismus	—	1	—	—	—	1	—	100.0	—	—	—	100.0	2.8
Constitutio psychopathica ...	28	26	14	4	—	72	38.9	36.1	19.4	5.6	—	100.0	3.4
Reactio psychogenea. Psychosis quaerulans	9	1	1	—	—	11	81.8	9.1	9.1	—	—	100.0	1.1
Psychosis non definita	2	3	2	4	1	12	16.7	25.0	16.7	33.3	8.3	100.0	8.8
Yhteensä — Summa	534	640	456	324	149	2103	25.4	30.4	21.7	15.4	7.1	100.0	6.6
<i>Vajaamieliset — Intellektuell defekta</i>													
Imbecillitas	32	100	89	72	24	317	10.1	31.5	28.1	22.7	7.6	100.0	8.2
Idiotia	15	60	35	32	15	157	9.6	38.2	22.3	20.3	9.6	100.0	8.2
Yhteensä — Summa	47	160	124	104	39	474	9.9	33.8	26.2	21.9	8.2	100.0	8.2

tauteja sairastavista $\frac{3}{5}$ oli ollut laitoksissa alle 5 vuoden ja $\frac{1}{6}$ ainakin 10 vuotta, keskimäärin ollessa 5.3 vuotta. Kuppataudin aiheuttamien mielitautien uhreista taas $\frac{3}{4}$ oli ollut laitoshoidossa alle 5 vuoden ja vain $\frac{1}{11}$ yli 10 vuotta; keskimäärä oli 3.8 vuotta. Kroonilliset alkoholistit olivat olleet keskimäärin 2.4 vuotta laitoshoidossa; melkein $\frac{3}{5}$:lla heistä hoitoaika oli vuotta lyhyempi. Sairasmielisistä $\frac{3}{4}$ oli ollut laitoksissa vähemmän kuin 5 vuotta, keskimäärin ollessa kaikkiaan 3.4 vuotta. Aivan lyhytaikainen oli ainoa tutkimuksessa todettu delirium tremens-tapaus, joka oli vaatinut vain 1 viikon oleskelun laitoksessa, senkin kunnalliskodissa. Reactio psychogenea ryhmässä laitushoito oli kestänyt keskimäärin 1.1 vuotta, mutta siihen on saattanut sisältyä useita eri vaiheita; noin $\frac{4}{5}$ tätä tautia sairastavista oli saanut laitushoitoa vähemmän kuin vuoden. Vajaamielisistä sekä vähämielisillä että tylsämielisillä laitushoitoaika oli keskimäärin 8.2 vuotta, vaihdellen $\frac{2}{5}$ — $\frac{1}{2}$:lla alle 5 vuoden ja $\frac{3}{10}$:lla yli 10 vuoden.

tid än 5 år och $\frac{1}{5}$ en längre tid än 10 år. Av de undersökta med sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, hade $\frac{3}{5}$ vistats på anstalter en kortare tid än 5 år och $\frac{1}{6}$ minst 10 år, genomsnittstiden var 5.3 år. Av de undersökta med sinnessjukdomar, orsakade av syfilis, voro motsvarande tal resp. $\frac{3}{4}$ och endast $\frac{1}{11}$ samt medeltalet 3.8 år. De undersökta med kronisk alkoholism hade i genomsnitt åtnjutit vård på anstalt under 2.4 år: för nästan $\frac{3}{5}$ av dem hade vårdtiden varit kortare än ett år. Av psykopaterna hade $\frac{3}{4}$ vistats på anstalt en kortare tid än 5 år, medeltalet var 3.4 år. Mycket kortvarigt var det enda fall av delirium tremens, som vid undersökningen konstaterats och som krävt endast 1 veckas vistelse på anstalt, ett kommunalhem. I gruppen reactio psychogenea hade anstaltsvården i medeltal pågått 1.1 år, men denna tid har kunnat omfatta flera olika perioder. För ca $\frac{4}{5}$ av de undersökta i denna grupp hade vårdtiden understigit ett år. Bland de intellektuellt defekta hade både de sinnessvaga och de sinnesslöa i genomsnitt vistats på anstalter 8.2 år: för $\frac{2}{5}$ — $\frac{1}{2}$ understeg tiden 5 år och för $\frac{3}{10}$ var den längre än 10 år.

Seuraava taulukko osoittaa, miten pitkiä aikoja eri tauteja sairastavat olivat olleet erikseen mielisairaaloissa ja erikseen kunnalliskodeissa t. m. s. Milloin asianomaiset ovat olleet molemmissa laitoksissa, on kumpikin aika laskettu erikseen, joten nämä henkilöt ovat taulukossa mukana kahteen kertaan.

Följande tabell ger vid handen, hur länge de undersökta med olika sjukdomar befunnit sig på sinnessjukhus och i kommunalhem etc. Då de vistats på båda slagen av anstalter, har den tid de befunnit sig på endera av dem meddelats särskilt, så att personerna i fråga två gånger uppgäts i tabellen.

23. Hoitoaika erikseen mielisairaaloissa ja kunnalliskodeissa t. m. s. — Vårdtid särskilt i sinnessjukhus och kommunalhem etc.

	Mielisairaalassa t. m. s. I sinnessjukhus etc.							Kunnalliskodissa t. m. s. I kommunalhem etc.						
	Koko luku Hela antalet	Siitä %:ina — Därav i %					Keskim. i medeltal vuotta år	Koko luku Hela antalet	Siitä %:ina — Därav i %					Keskim. i medeltal vuotta år
		Alle 1 Under 1	1-4	5-9	10-19	20--			Alle 1 Under 1	1-4	5-9	10-19	20--	
		vuotta — år							vuotta — år					
<i>Mielisairaot — Sinnessjuka</i>														
Psychosis manico-depressiva	80	58.8	30.0	5.0	3.7	2.5	2.6	24	41.7	25.0	16.7	12.5	4.1	4.8
Schizophrenia	1 159	27.4	31.8	19.4	14.5	6.9	6.2	477	20.8	35.2	21.6	14.5	7.9	6.8
Dementia epileptica	17	23.5	41.2	23.5	11.8	—	4.4	28	3.6	17.8	39.3	28.6	10.7	11.7
Epilepsia	71	26.8	38.0	22.5	8.5	4.2	5.0	58	6.9	50.0	25.9	10.3	6.9	6.3
Dementia senilis	24	54.2	29.2	12.5	4.1	—	2.6	88	11.4	32.9	40.9	13.7	1.1	5.8
Psychosis arteriosclerotica	35	42.8	48.6	8.6	—	—	2.1	14	28.6	14.3	21.4	21.4	14.3	10.0
Psychosis praesenilis	30	53.4	40.0	3.3	3.3	—	2.2	26	26.9	23.1	15.4	26.9	7.7	7.4
Psychosis e vitii cerebri	12	41.7	8.3	41.7	8.3	—	4.4	2	—	100.0	—	—	—	2.2
Psychosis ex infectione acuta	6	83.3	16.7	—	—	—	0.8	—	—	—	—	—	—	—
Dementia paralytica	59	49.1	35.6	13.6	1.7	—	2.2	16	18.8	43.7	12.3	25.0	—	6.1
Psychosis luogena	9	55.6	22.2	11.1	11.1	—	3.7	4	—	50.0	50.0	—	—	6.0
Delirium tremens	—	—	—	—	—	—	—	1	100.0	—	—	—	—	0.02
Psychosis Korsakowi	2	—	100.0	—	—	—	1.7	—	—	—	—	—	—	—
Alcoholismus chronicus	34	85.3	11.8	—	2.9	—	0.8	31	32.3	35.5	25.8	6.4	—	3.9
Morphinismus	1	100.0	—	—	—	—	0.04	1	—	100.0	—	—	—	2.7
Constitutio psychopathica	44	47.7	31.8	20.5	—	—	2.5	35	37.1	34.3	20.2	8.6	—	3.8
Reactio psychogena. Psychosis quaerulus	8	87.5	—	12.5	—	—	1.2	3	66.7	33.3	—	—	—	0.8
Psychosis non definita	1	—	—	100.0	—	—	6.5	11	18.2	27.3	9.1	36.3	9.1	9.0
Yhteensä — Summa	1 592	33.5	31.9	17.7	11.6	5.3	5.3	819	20.3	34.7	23.9	14.8	6.3	6.6
<i>Vajaamieliset — Intellektuellit defekta</i>														
Imbecillitas	76	19.7	38.2	38.2	1.3	2.6	4.5	268	10.4	31.0	25.4	25.7	7.5	8.4
Idiotia	57	28.1	50.9	12.3	7.0	1.7	3.9	111	4.5	32.5	26.1	24.3	12.6	9.5
Yhteensä — Summa	133	23.3	43.6	27.1	3.8	2.2	4.3	379	8.7	31.4	25.6	25.3	9.0	8.7

Kaikista tutkituista mielisairaista oli 1 592 ollut hoidettavina mielisairaaloissa keskimäärin 5.3 vuotta. Pisimmän mielisairaalahoidon ovat tarvineet jakomielitautiset, joilla se oli kestänyt keskimäärin 6.2 vuotta. Enemmän kuin 1/5 heistä oli ollut sairaalassa vähintään 10 vuotta ja lähes sama määrä 5—9 vuotta. Toisella sijalla sairaalahoidon pituuteen nähden olivat kaatumatautiset, joiden keskimääräinen hoitoaika mielisairaaloissa tai erikoisissa kaatumatautisten hoitoloissa oli 4.9 vuotta. Maanis-depressiivistä mielitautia sairastavilla vastaava aika oli 2.6, sairasmielisillä 2.5, kuppataudista johtuvia mielitautteja sairasta-

Av totalantalet undersökta sinnessjuka hade 1 592 vårdats på sinnessjukhus i medeltal 5.3 år. Mest långvarig har sjukhusvården varit för de undersökta med schizofreni, hos dem har den pågått 6.2 år. Mer än 1/5 av dem hade minst 10 år vistats på sjukhus och ungefär lika många 5—9 år. Andra rummet i fråga om sjukhusidens längd intogo de fallandesjuka, för dem var den genomsnittliga vårdtiden på sinnessjukhus eller i för fallandesjuka avsedda specialanstalter 4.9 år. För de undersökta med mano-depressiv sinnessjukdom var motsvarande tid 2.6, för psykopaterna 2.5, för de undersökta med sinnessjukdomar

villa 2.4 ja vanhuuden mielitauteja sairastavilla 2.2 vuotta. Kroonillisten alkoholistien mielisairaalahoido oli kestänyt keskimäärin 0.8 vuotta. Vajaa mielisistä oli kaikkiaan 133 ollut mielisairaloissa tai erikoisesti heitä varten tarkoitetuissa laitoksissa keskimäärin 4.3 vuotta, vähämieliset erikseen keskimäärin 4.5 ja tylsämieliset 3.9 vuotta.

Kunnalliskotien t. m. s. hoidokkeina oli ollut 819 mielisairasta keskimäärin 6.6 vuotta. Kauimmin olivat tällaisessa hoidossa olleet kaatumatautiset, keskimäärin 8.1 vuotta, kun taas vastaava aika jakomielitautisilla oli 6.8, vanhuuden mielitauteja sairastavilla 6.6, kuppataudin aiheuttamia mielitauteja sairastavilla 6.1, maanis-depressiivistä mielitauteja sairastavilla 4.8, kroonillisilla alkoholisteilla 3.9 ja sairaamielisillä 3.8 vuotta. Vajaa mielisistä oli 379 ollut kunnalliskodeissa, lastenkodeissa tai kasvatuslaitoksissa keskimäärin 8.7 vuotta, siis pitemmän aikaa kuin mielisairaat. Vähämielisillä tämä aika oli 8.4 ja tylsämielisillä 9.5 vuotta.

orsakade av syfilis och av ålderdom resp. 2.4 och 2.2 år. För de undersökta med kronisk alkoholism hade behandlingen på sinnessjukhus i medeltal pågått 0.8 år. Av de intellektuellt defekta hade sammanlagt 133 vårdats på sinnessjukhus eller på för dem avsedda specialanstalter under 4.3 år i medeltal, för de sinnessvaga var motsvarande tal 4.5 och för de sinnesslöa 3.9 år.

På kommunalhemmen etc. hade 819 sinnessjuka vårdats i medeltal 6.6 år. Längst var vårdtiden för de fallandesjuka, i medeltal 8.1 år, medan motsvarande tal för de undersökta med schizofreni var 6.8, för dem med sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, 6.6, för dem med sinnessjukdomar orsakade av syfilis 6.1, för dem med mano-depressiv sinnessjukdom 4.8, för dem med kronisk alkoholism 3.9 och för psykopaterna 3.8 år. Av de intellektuellt defekta hade 379 vårdats i kommunalhem, barnhem och uppfostringsanstalter i medeltal 8.7 år — sålunda en längre tid än de sinnessjuka. För de sinnessvaga var motsvarande tid 8.4, för de sinnesslöa 9.5 år.

XI. Toimeentulo ja työkyky.

Toimeentulo. Jo tutkittujen henkilöiden sijoituspaikkaa ja laitoshoidoa koskevista tiedoista on pääteltävissä, että asianomaiset ovat sangen lukuisissa tapauksissa olleet kykenemättömiä itse huoltamaan toimeentulostaan ja joutuneet siten joko omaisten tai yhteiskunnan huollettaviksi. Tarkemman selvityksen heidän toimeentulosuhteistaan tutkimusaikana tarjoaa liitetäulu XIII. Kuten siitä näkyy, jakaantuivat mielisairaat ja vajaamieliset huoltajaansa silmällä pitäen seuraaviin ryhmiin.

Huoltaja Försörjare	Mielisaira Simmessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa
Kunta — Kommun	706	861	1 567	286	276	562	992	1 137	2 129
Kunta ja omaiset — Kom- mun och anhöriga	64	70	134	123	99	222	187	169	356
Kunta ja itse — Kommun och själv	30	15	45	21	17	38	51	32	83
Omaiset — Anhöriga	339	423	762	513	308	821	852	731	1 583
Omaiset ja itse — An- höriga och själv	48	34	82	23	12	35	71	46	117
Itse — Själv	281	121	402	98	66	164	379	187	566
Muu — Annan	26	8	34	9	1	10	35	9	44
Yhteensä — Summa	1 494	1 532	3 026	1 073	779	1 852	2 567	2 311	4 878

Prosentteina — I procent.

Kunta — Kommun	47.3	56.2	51.8	26.7	35.4	30.3	38.6	49.2	43.6
Kunta ja omaiset — Kom- mun och anhöriga	4.3	4.6	4.4	11.5	12.7	12.0	7.3	7.3	7.3
Kunta ja itse — Kommun och själv	2.0	1.0	1.5	2.0	2.2	2.0	2.0	1.4	1.7
Omaiset — Anhöriga	22.7	27.6	25.2	47.8	39.5	44.3	33.2	31.6	32.5
Omaiset ja itse — An- höriga och själv	3.2	2.2	2.7	2.1	1.6	1.9	2.8	2.0	2.4
Itse — Själv	18.8	7.9	13.3	9.1	8.5	8.9	14.8	8.1	11.6
Muu — Annan	1.7	0.5	1.1	0.8	0.1	0.6	1.3	0.4	0.9
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Kokonaan kuntain huollettavina oli 43.6 %, siis yli $\frac{2}{5}$ kaikista. Lisäksi oli 9.0 % sellaisia, joita kunnat tavalla tai toisella avustivat, kun asianomaiset itse tai heidän omaisensa eivät kyenneet

XI. Utkomst och arbetsförmåga.

Utkomst. Det framgår redan av uppgifterna om de undersöktas placering och om anstaltsvården, att de undersökta i mycket talrika fall varit oförmögna att själva sörja för sin utkomst och sålunda fallit antingen sina anhöriga eller samhället till last. En noggrannare redogörelse för deras utkomstförhållanden vid tiden för undersökningen meddelas i tabellbilagan XIII. Det framgår av den, att de sinnessjuka och de intellektuellt defekta i fråga om försörjare fördela sig på följande grupper.

Av totalantalet voro $\frac{2}{5}$ eller 43.6 % helt och hållet omhändertagna av kommunerna. Dessutom funnos 9.0 % sådana, som på ett eller annat sätt understöddes av kommunerna, enär de själva eller

huolehtimaan riittävästä toimeentulosta. Näin olen oli yhteensä runsaasti puolet joko kokonaan tai osaksi riippuvaisia kunnan huollosta. Yksistään omaisten huollettavina oli lähes kolmannes, 32.5 %, jota paitsi omaiset joutuivat monesti antamaan osittaista apua. Täysin itsenäisesti toimeentulevia oli ainoastaan 11.6 %. Vihdoin oli 0.9 % valtion tai vieraiden yksityisten henkilöiden hoivissa. Tässä yhteydessä huomautettakoon kuitenkin, ettei valtion osuus henkisesti sairaiden hoidossa rajoitu todellisuudessa näin vähiin, sillä valtioon suorittaa esim. puolet mielisairaaloiden perustamiskustannuksista ja maksaa vuosittain melkoisia summia hoitopäivämaksuina mielisairaille.

Tarkastettaessa erikseen mielisairaiden ja vajaamielisten toimeentuloa voidaan panna merkille, että mielisairaatt olivat yleisemmin kuin vajaamieliset kunnan huollon varassa. Kokonaan kuntain huollettavina oli 51.8 % edellisistä, mutta vain 30.3 % jälkimmäisistä. Sen sijaan oli täysin omaisten huollosta ainoastaan 25.2 % mielisairaista, mutta 44.3 % vajaamielisistä. Itsenäisesti toimeentulevia oli edellisten joukossa suhteellisesti lukuisammin kuin jälkimmäisten, vastaavasti 13.3 ja 8.9 %. Miehistä oli sekä mielisairaiden että vajaamielisten keskuudessa pienempi osa kuin naisista kuntien huollettavina, mikä on edellä ilmennyt jo siitäkkin, että naisia oli runsaammin kunnalliskotihoidokkeina. Toisaalta oli itsenäisesti toimeentulevia miehiä enemmän kuin naisia.

Kutakin eri tautia sairastavien toimeentulosuhteita valaisee seuraavalla sivulla oleva taulukko. Sen suhdeluvut liittyvät läheisesti kysymyksessä olevien henkilöiden sijoitukseen, sillä niissä tautiryhmissä, joissa on suhteellisen paljon laitoksiin sijoitettuja, on yleensä runsaasti kunnan huollon varassa olevia. Maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista oli vain $\frac{2}{5}$ kokonaan kunnan huollosta, mutta melkein $\frac{1}{3}$ omaisten huollettavina sekä $\frac{1}{5}$ itsenäisesti toimeentulevia. Jakomielitautisista sen sijaan $\frac{3}{5}$ oli kunnan huollosta, samalla kuin vain $\frac{1}{4}$ oli omaisten elätettävänä ja $\frac{1}{11}$ kykeni tulemaan omillaan toimeen. Kaatumatautiset ovat lähinnä rinnastettavissa ensiksi mainittuihin; heidän joukossaan runsas $\frac{1}{3}$ oli kunnan ja miltei $\frac{1}{3}$ omaisten huollosta sekä vajaa $\frac{1}{5}$ itsenäisesti toimeentulevia. Vanhuuden mielitautia sairastavista oli enemmän kuin $\frac{3}{5}$ kunnan ja $\frac{1}{5}$ omaisten hoidon varassa, vain $\frac{1}{10}$:n selviytyessä ilman muiden apua. Kuppataudin aiheut-

deras anhöriga inte kunde tillräckligt sörja för deras utkomst. Sälunda var drygt hälften av dem antingen helt eller delvis beroende av hjälp från kommunerna. Inemot $\frac{1}{3}$, 32.5 %, försörjdes av de anhöriga, varförutom de anhöriga i flere fall gävo partiellt underhåll. Endast 11.6 % kunde helt och hållet försörja sig själva. Slutligen var 0.9 % omhändertagna av staten eller av enskilda främmande privatpersoner. I detta sammanhang må dock nämnas, att statens andel i värden av de själsligt sjuka i verkligheten inskränker sig till, att den erlägger t.ex. hälften av grundläggningkostnaderna för sinnessjukhusen och årligen erlägger rätt stora summor i avgifter för vård dagar till sinnessjukhusen.

Granskar man de sinnessjukas och intellektuellt defekta utkomstmöjligheter särskilt för sig, visar det sig, att de sinnessjuka oftare mer allmänt än de intellektuellt defekta voro i beroende av understöd från kommunerna. Helt och hållet omhändertagna av kommunerna voro 51.8 % av de förstnämnda, men endast 30.3 % av de sistnämnda. Däremot voro endast 25.2 % av de sinnessjuka helt och hållet omhändertagna av familjerna mot 44.3 % av de intellektuellt defekta. Antalet sinnessjuka, som kunde reda sig självständigt, var större än antalet intellektuellt defekta: procenttalen voro resp. 13.3 och 8.9. Både bland de sinnessjuka och de intellektuellt defekta var procenttalet män, som voro hänvisade till kommunernas vård, lägre än motsvarande procenttal kvinnor, vilket framgätt bl.a. av att antalet kvinnor i kommunalhemmen var större än antalet män. Å andra sidan var antalet män, som kunde reda sig själva, större än motsvarande antal kvinnor.

Utkomstförhållandena för de av varje särskild sjukdom lidande undersökta belysas av nedanstående tabell på följande sida. Proportionstalen i den stå i intimt beroende av respektive sjukas förläggning, ty i de sjukdomsgrupper, där det ingår förhållandevis många i anstalt värdade, finnes det överhuvud talrika sådana, som äro omhändertagna av kommunerna. Av de undersökta med mano-depressiv sinnessjukdom voro endast $\frac{2}{5}$ helt och hållet omhändertagna av kommunerna, för nästan $\frac{1}{3}$ sörjde de anhöriga och $\frac{1}{5}$ redde sig utan understöd. Av de undersökta med schizofreni voro däremot $\frac{3}{5}$ omhändertagna av kommunerna, medan de anhöriga sörjde för endast $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{11}$ kunde klara sig på egen hand. De fallandesjuka kunde närmast jämföras med de förstnämnda: drygt tredjedelen av dem försörjdes av kommunerna och inemot $\frac{1}{3}$ av de anhöriga, medan inte fullt $\frac{1}{5}$ sörjde för sig själva. Av de undersökta med sinnessjukdomar,

rania mielitauteja sairastavista yli $\frac{2}{3}$ oli kunnan ja $\frac{1}{8}$ omaisten huollossa sekä ainoastaan $\frac{1}{12}$ itsenäisesti toimeentulevia. Kroonillisista alkoholisteista kykeni runsaasti $\frac{2}{5}$ itse huolehtimaan toimeentulostaan, kun taas vajaa $\frac{1}{5}$ oli täysin kunnan ja melkein sama määrä omaisten huollettavana. Sairasmielisistä $\frac{1}{6}$ huolehti itse toimeentulostaan, yli $\frac{1}{3}$ oli kokonaan kunnan ja $\frac{1}{4}$ omaisten huollettavana. Vajaamielisten joukossa oli enemmän kuin $\frac{1}{4}$ vähämielisistä ja $\frac{1}{3}$ tylsämielisistä tykkänään kunnan huollossa sekä vastavasti $\frac{2}{5}$ ja $\frac{1}{2}$ omaisten elätettävänä. Vähämielisistä tuli lähes $\frac{1}{3}$ itsenäisesti toimeen. Tylsämielisistäkin on pari merkitty itsestään huolehtiviksi, mikä on selitettävissä siten, että heillä on kylliksi omaisuutta toimeentuloonsa.

orsakade av älderdom, omhänderhades mera än $\frac{3}{5}$ av kommunerna och $\frac{1}{5}$ av de anhöriga och endast $\frac{1}{10}$ redde sig med egna krafter. Av dem, vilkas sinnessjukdom var orsakad av syfilis, hade över $\frac{2}{3}$ omhändertagits av kommunen och $\frac{1}{3}$ av de anhöriga, medan endast $\frac{1}{12}$ redde sig på egen hand. Av de kroniska alkoholisterna förmådde drygt $\frac{2}{5}$ själva sörja för sin utkomst, medan åter inte fullt $\frac{1}{5}$ helt och hållet försörjdes av kommunerna och nästan lika många av de anhöriga. Av psykopaterna klarade $\frac{1}{3}$ sig själva, medan mer än $\frac{1}{3}$ helt och hållet levde på kommunernas och $\frac{1}{4}$ på de anhörigas bekostnad. Bland de intellektuellt defekta underhöllo kommunerna mer än $\frac{1}{4}$ av de sinnessvaga och $\frac{1}{3}$ av de sinnesslöa, medan resp. $\frac{2}{5}$ och $\frac{1}{2}$ underhöllos av de anhöriga. Av de sinnessvaga redde sig inemot $\frac{1}{3}$ på egen hand. Även av de sinnesslöa ha ett par antecknats såsom självförsörjande, vilket finner sin förklaring i att de ha en för sin utkomst tillräcklig förmögenhet.

24. Toimeentulo. — Utkomst.

	Koko luku Hela antalet	Siltä %:ina henkilöitä, joiden huoltaja oli — Därav i % personer, vilkas försörjare var —						
		Kunta Kommun	Kunta ja omaiset Kommun och anhöriga	Kunta ja itse Kommun och själv	Omaiset Anhöriga	Omaiset ja itse Anhöriga och själv	Itse Själv	Muu Annan
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>								
Psychosis manico-depressiva	104	39.4	4.8	1.9	30.8	2.9	18.3	1.9
Schizophrenia	1 791	58.6	3.4	0.8	24.9	2.0	9.4	0.9
Dementia epileptica	86	50.0	4.7	—	31.4	2.3	11.6	—
Epilepsia	342	31.3	6.4	4.1	32.5	5.5	20.2	—
Dementia senilis	155	65.2	3.2	1.3	21.3	0.6	7.1	1.3
Psychosis arteriosclerotica	46	67.4	—	—	21.7	—	8.7	2.2
Psychosis praesenilis	60	53.3	3.3	—	20.0	—	21.7	1.7
Psychosis e vitiis cerebri	14	50.0	7.1	—	35.8	—	7.1	—
Psychosis ex infectione acuta	7	42.8	—	—	28.6	—	28.6	—
Dementia paralytica	72	68.1	5.5	2.8	13.9	1.4	6.9	1.4
Psychosis luegenea	12	66.7	8.3	—	8.3	—	16.7	—
Delirium tremens	1	—	—	—	100.0	—	—	—
Psychosis Korsakowi	2	50.0	—	—	—	—	50.0	—
Alcoholismus chronicus	155	18.7	7.7	3.9	17.4	6.5	43.9	1.9
Morphinismus	1	—	—	—	—	—	—	100.0
Constitutio psychopathica	137	35.0	11.7	—	26.3	6.6	16.0	4.4
Reactio psychogenea. Psychosis quarulans	13	23.1	—	15.4	15.4	—	30.7	15.4
Psychosis non definita	28	50.0	3.6	10.7	21.4	3.6	10.7	—
Yhteensä — Summa	3 026	51.8	4.4	1.5	25.2	2.7	13.3	1.1
<i>Vajaamieliset — Intellektuell defekta</i>								
Imbecillitas	1 348	28.3	12.1	2.8	41.6	2.5	12.0	0.7
Idiotia	504	35.9	11.7	—	51.8	0.2	0.4	—
Yhteensä — Summa	1 852	30.3	12.0	2.0	44.8	1.9	8.9	0.6

Jos tämän jälkeen kohdistetaan huomiota siihen, miten tutkittujen henkilöiden toimeentulosuhteet vaihtelivat erikseen kaupungeissa ja maaseudulla, saadaan seuraavat lukusarjat.

Av följande sammanställning framgår, hur de undersökta personernas utkomstförhållanden gestaltade sig i städerna och på landet.

Hoitaja Försörjare	Mielisairaat Sinnessjuka			Vajaamieliset Intell. defekta			Kaikki tutkitut Samtliga undersökta		
	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Yht S:a	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Yht. S:a	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Yht. S:a
Kunta — Kommun	615	952	1 567	84	478	562	699	1 430	2 129
Kunta ja omaiset — Kom- mun och anhöriga	28	106	134	69	153	222	97	259	356
Kunta ja itse — Kommun och själv	9	36	45	2	36	38	11	72	83
Omaiset — Anhöriga	104	658	762	71	750	821	175	1 408	1 583
Omaiset ja itse — An- höriga och själv	6	76	82	—	35	35	6	111	117
Itse — Själv	66	336	402	2	162	164	68	498	566
Muu — Annan	9	25	34	—	10	10	9	35	44
Yhteensä — Summa	837	2 189	3 026	228	1 624	1 852	1 065	3 813	4 878

Prosentteina — I procent

Kunta — Kommun	73.5	43.5	51.8	36.8	29.4	30.3	65.6	37.5	43.6
Kunta ja omaiset — Kom- mun och anhöriga	3.3	4.8	4.4	30.3	9.4	12.0	9.1	6.8	7.3
Kunta ja itse — Kommun och själv	1.1	1.6	1.5	0.9	2.2	2.0	1.0	1.9	1.7
Omaiset — Anhöriga	12.4	30.1	25.2	31.1	46.2	44.3	16.4	36.9	32.5
Omaiset ja itse — An- höriga och själv	0.7	3.5	2.7	—	2.2	1.9	0.6	2.9	2.4
Itse — Själv	7.9	15.4	13.3	0.9	10.0	8.9	6.4	13.1	11.6
Muu — Annan	1.1	1.1	1.1	—	0.6	0.6	0.9	0.9	0.9
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Olot poikkesivat kaupungeissa ja maaseudulla melkoisesti toisistaan. Kaupungeissa lähes 2/3, 65.5 %, kaikista henkisesti sairaista oli tykkänään kunnan huollossa, mutta maaseudulla vain 37.5 %. Pelkästään omaisten tilille jäi heistä kaupungeissa vain 16.4 %, maaseudulla sen sijaan 36.9 %. Sairaita, jotka kykenivät selviytymään täysin itsenäisesti, oli vastaavasti 6.4 ja 13.1 %, siis maaseudulla myös paljon enemmän. Eroavaisuudet olivat samansuuntaiset sekä mielisairaiden että vajaamielisten kohdalla. Niinpä mielisairaista oli kaupungeissa 3/4, maaseudulla vain runsaasti 2/5 kokonaan kunnan huollossa, vastaavasti 1/8 ja 3/10 omaisten huollossa sekä 1/13 ja 1/7 itsenäisesti toimeentulevia. Vajaamielisistä taas oli kaupungeissa enemmän kuin 1/3 kokonaan ja lähes sama määrä osittain kunnan huollossa, maaseudulla vain 3/10 ynnä 1/9. Omaisten huollettavina heistä oli kaupungeissa vajaa 1/3, mutta maaseudulla lähes puolet. Itsenäisesti kykeni heistä kaupungeissa tulemaan toimeen ainoastaan pari, maaseudulla sen sijaan joka kymmenes.

Tutkittujen henkilöiden toimeentulosta kerätyt tiedot ovat mielenkiintoisia myös sen kysymyksen kannalta, kuka suorittaa heidän laitoshoidonsa ai-

Förhållandena i städerna avvika väsentligt från dem på landsbygden. Av de själsligt sjuka i städerna voro inemot 2/3, 65.5 %, helt och hållet hänvisade till kommunernas understöd, av dem på landet endast 37.5 %. I städerna levde endast 16.4 % enbart på de anhörigas bekostnad, på landet däremot 36.9 %. Procenttalet sjuka, som kunde reda sig enbart med egna krafter, var resp. 6.4 och 13.1. Det var sålunda mycket större på landet än i städerna. Skiljaktigheterna i detta avseende gällde både de sinnessjuka och de intellektuellt defekta. Av de sinnessjuka i städerna voro sålunda 3/4 helt och hållet hänvisade till kommunernas understöd, av dem på landet endast drygt 2/5, resp. 1/8 och 3/10 levde på de anhörigas bekostnad, medan resp. 1/13 och 1/7 redde sig på egen hand. Av de intellektuellt defekta i städerna var mer än 1/3 helt och hållet och nästan lika många delvis hänvisade till kommunernas hjälp; för landsbygden voro motsvarande tal 3/10 och 1/9. Av dem i städerna försörjdes inte fullt 1/3, men på landet nästan hälften av de anhöriga. I städerna kunde endast ett par av dem reda sig på egen hand, på landet åter var tionde.

Uppgifterna om de undersökta personernas utkomstförhållanden äro av intresse även med hänsyn därtill, vem som erlägger kostnaderna för

heuttamat kustannukset. Kunnalliskotien hoidokit ovat tietenkin miltei säännöllisesti kokonaan kuntien huollossa. Mitä tulee mielisairaaloissa ja muissa erikoishoitoloissa oleviin mielisairaisiin, on heidän huoltajistaan liitetaulun XIII perustuksella laadittu alla oleva yhdistelmä.

Huoltaja Försörjare	Mielisairaaloissa t.m.s. -- I sinnessjukhus etc.					
	Luku -- Antal			%:ina -- I %		
	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Yht. S:a	Kaup. Städer	Maas. Landsb.	Yht. S:a
Kunta -- Kommun	430	311	741	86.9	80.4	84.0
Kunta ja omaiset -- Kommun och anhöriga	7	4	11	1.4	1.0	1.2
Omaiset -- Anhöriga	40	54	94	8.1	14.0	10.7
Itse -- Själv	10	4	14	2.0	1.0	1.6
Valtio -- Staten	8	14	22	1.6	3.6	2.5
Yhteensä -- Summa	495	387	882	100.0	100.0	100.0

Erikoishoitoloihin sijoitetuista mielisairaistakin oli tämän mukaan valtavasti suurin osa, 84.0 %, yksistään kuntien kustannettava. Omaiset huolehtivat 10.7 %:sta ja yhdessä kuntien kanssa 1.2 %:sta sekä valtio 2.5 %:sta. Loput 1.6 % saattoi itse kustantaa hoitonsa. Kaupunkilaisista olivat suhteellisesti hiukan vielä useammat kuin maaseutulaisista kuntien huollon varassa, harvemmat päinvastoin omaisten kustantamia.

Niistä verraten harvalukuisista vajaamielisistä, jotka olivat mielisairaaloissa tai tylsämielislaitoksissa, olivat kaikki kaupunkilaiset kuntien hoidokkeja; maaseutulaisista $\frac{9}{10}$ oli niinkään kuntien, eräs omaisten ja muut valtion kustantamia.

Työkyky. Tutkittujen henkilöiden toimeentulosuhteiden selvitystä täydentävät tavallaan tiedot heidän työkyvystään. Tässä kohdin on rylmitys suoritettu vain niiden 15 vuotta täyttäneiden henkilöiden kesken, jotka eivät olleet laitoksissa ja jotka siten saattoivat osallistua säännölliseen elinkeinotoimintaan. Siinä on käytetty kolmea luokkaa: työkykyiset, osittain työkykyiset ja työkyvyttömät. Jako on useasti ollut sängen vaikeaa, kun asian arvostelussa on ollut nojaututtava toisilta saatuihin tietoihin. Mainituista ryhmistä voidaan ensimmäistä ja viimeistä pitää verraten tarkoin rajoitettuina ja helpommin määriteltävinä, mutta keskimäinen sisältää työkykyyn nähden hyvinkin erilaisia henkilöitä. Tulokset on esitetty liitetaulussa VIII ammattijaoituksen yhteydessä. Suhdelukuja laskettaessa on seuraavassa perustaksi otettu kaikkien 15 vuotta täyttäneiden tutkittujen luku, pitäen laitoksissa olevat neljäntenä ryhmänä, joka on lähinnä rinnastettavissa työkyvyttömiin.

deras anstaltsvärd. Internerna i kommunalhemmen försörjas givetvis i regeln nästan helt och hållet av kommunerna. På basen av bilaga XIII har nedanstående sammanställning uppgjorts över försörjarna av de sinnessjuka på sinnessjukhus och andra specialanstalter.

Av de sinnessjuka, som åtnjöto specialvård, underhölls sålunda största delen, 84.0 %, enbart av kommunerna. Anförvarna sörjde för 10.7 % och tillsammans med kommunerna för 1.2 % och staten för 2.5 %. Återstoden, 1.6 %, kunde själva bekosta sin vård. Av stadsborna är en ännu något större andel än av landsborna hänvisade till kommunernas hjälp, medan något färre bekostades av anförvanter.

Av de rätt fåtaliga intellektuellt defekta, som befunno sig på sinnessjukhus eller anstalter för sinnesslöa, voro alla stadsbor kommunala interner: för landsborna var motsvarande tal $\frac{9}{10}$, en underhölls av sina anhöriga och återstoden av staten.

Arbetsförmåga. Uppgifterna om de undersöktas utkomstförhållanden kompletteras på sätt och vis av uppgifterna om deras arbetsförmåga. I denna punkt har grupperingen endast hänfört sig till personer, som fyllt 15 år, och som inte befinna sig på anstalter och som sålunda kunde deltaga i regelbunden näringsverksamhet. De ha indelats i tre kategorier: arbetsföra, delvis arbetsföra och icke arbetsföra. Grupperingen har ofta varit mycket svår att verkställa, emedan man vid bedömandet varit hänvisad till uppgifter, erhållna av andra personer. Av ovannämnda kategorier kunna den första och den tredje anses rätt noggrant avgränsade och lättare att definiera, men den mellersta rymmer personer, som äro mycket olika med avseende på sin arbetsförmåga. Resultaten meddelas i tabell VIII i samband med grupperingen efter yrke. Procenttalen i det följande hänföra sig till totalantalet personer som fyllt 15 år, och de, som befunnit sig på anstalter, ha tagits som en fjärde kategori, som närmast kan jämföras med de icke arbetsföra.

	15 vuotta täyttäneet			Personer som fyllt 15 år			Kaikki tutkitut Santliga undersökta		
	Miesp. Mk.	Mielisaira Sinnessjuka Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Vajaamieliset Intell. defekta Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Ei laitoksissa: — Icke i anstalter:									
Täysin työkykyisiä —									
Fullt arbetsföra ...	196	130	326	55	33	88	251	163	414
Osittain työkykyisiä —									
Delvis arbetsföra ..	387	332	719	329	218	547	716	550	1 266
Työkyvyttömiä — Icke arbetsföra	147	166	313	145	129	274	292	295	587
Laitoksissa — I anstalter	717	868	1 585	172	196	368	889	1 064	1 953
Yhteensä — Summa	1 447	1 496	2 943	701	576	1 277	2 148	2 072	4 220

Prosentteina — I procent

	Miesp. Mk.	Mielisaira Sinnessjuka Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Vajaamieliset Intell. defekta Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Ei laitoksissa: — Icke i anstalter:									
Täysin työkykyisiä —									
Fullt arbetsföra ...	13.5	8.7	11.1	7.9	5.7	6.9	11.7	7.9	9.8
Osittain työkykyisiä —									
Delvis arbetsföra ..	26.7	22.2	24.4	46.9	37.9	42.8	33.3	26.5	30.0
Työkyvyttömiä — Icke arbetsföra	10.2	11.1	10.6	20.7	22.4	21.5	13.6	14.2	13.9
Laitoksissa — I anstalter	49.6	58.0	53.9	24.5	34.0	28.8	41.4	51.4	46.3
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, on kaikista 15 vuotta täyttäneistä tutkituista ainoastaan noin $\frac{1}{10}$ merkitty täysin työkykyisiksi ja $\frac{3}{10}$ osittain työkykyisiksi. Mielisairausta erikseen oli $\frac{1}{9}$ täysin ja $\frac{1}{4}$ osittain työkykyisiä, vajaamielisistä vastaavasti $\frac{1}{14}$ ja $\frac{2}{5}$. Miehistä kuuluu sekä mielisairaiden että vajaamielisten joukossa jonkin verran suurempi osa kuin naisista näihin ryhmiin pääasiallisesti sen johdosta, että naisia oli enemmän laitoksiin sijoitettuna.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on kutakin tautia sairastavat 15 vuotta täyttäneet henkilöt ryhmitetty työkyvyn mukaan. Maanis-depressiivistä mielitauteja sairastavista oli runsas $\frac{1}{5}$ täysin työkykyisiä ja enemmän kuin $\frac{1}{4}$ osittain työkykyisiä, joten heistä kuului yhteensä puolet näihin ryhmiin. Jakomielitautisista sen sijaan oli ainoastaan 8.5 % täysin ja $\frac{1}{5}$ osittain työkykyisiä, mutta heistähän olikin $\frac{3}{5}$ laitoksissa. Kaaumatatautisten joukossa oli yli $\frac{1}{5}$ täysin ja runsas kolmannes osittain työkykyisiä. Vanhuuden mielitauteja sairastavista oli vain 3.0 % täysin ja 16.9 % osittain työkykyisiä, kuppataudin aiheuttamia mielitauteja sairastavista taas vastaavasti 4.8 ja 15.5 %; kuten ennen on mainittu, oli näissä tautiryhmissä suhteellisesti enemmän laitoshoidokkeja. Kroonillisista alkoholisteista oli $\frac{1}{8}$ täysin

Såsom framgår av sammanställningen, har endast $\frac{1}{10}$ av totalantalet undersökta över 15 år antecknats som fullt arbetsföra och $\frac{3}{10}$ som delvis arbetsföra. Av de sinnessjuka var $\frac{1}{9}$ fullt och $\frac{1}{4}$ delvis arbetsföra, av de intellektuellt defekta resp. $\frac{1}{14}$ och $\frac{2}{5}$. Både bland de sinnessjuka och de intellektuellt defekta var procentantalet undersökta män i dessa grupper något större än procentantalet kvinnor huvudsakligen på den grund, att ett relativt större antal kvinnor befunns sig på anstalterna.

I tabellen på följande sida ha de av varje särskild sjukdom lidande undersökta grupperats efter arbetsförmåga. Av de undersökta med manodepressiv sinnessjukdom var drygt $\frac{1}{5}$ fullt arbetsföra och mer än $\frac{1}{4}$ delvis arbetsföra, så att ungefär hälften av dem hörde till dessa grupper. Av de undersökta med schizofreni voro däremot endast 8.5 % fullt och $\frac{1}{5}$ delvis arbetsföra, men av dem befunno sig också $\frac{3}{5}$ på anstalter. Av de fallandesjuka voro över $\frac{1}{5}$ fullt och drygt $\frac{1}{3}$ delvis arbetsföra. Bland de undersökta med sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, voro endast 3.0 % fullt och 16.9 % delvis arbetsföra, för dem med sinnessjukdomar orsakade av syfilis voro motsvarande tal resp. 4.8 och 15.5 %; som tidigare nämnts var det relativa antalet som vårdades på anstalt störst

ja $\frac{3}{5}$ osittain työkykyisiä, sairasmielisistä $\frac{1}{4}$ ja $\frac{1}{3}$. Vähämielisistä on $\frac{1}{10}$ katsottu täysin ja $\frac{3}{5}$ osittain työkykyisiksi, niin että he saattoivat suorittaa jotakin yksinkertaista työtä ainakin ohjauksen alaisina. Tylsämielisistäkin on 5.3 % merkitty osittain yksinkertaiseen työhön pystyviksi.

inom dessa sjukdomsgrupper. Av de undersökta med kronisk alkoholism var $\frac{1}{8}$ fullt och $\frac{3}{5}$ delvis arbetsföra, av psykopaterna $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{3}$. Av de sinnessvaga ha $\frac{1}{10}$ betraktats som fullt och $\frac{3}{5}$ som delvis arbetsföra, så att de kunde utföra något enkelt arbete åtminstone om de ätnjöto handledning. Även av de sinnesslöa ha 5.3 % betecknats som delvis kapabla att utföra enkelt arbete.

25. Työkyky. — Arbetsförmåga.

	15 vuotta täyttäneet — Personer som fyllt 15 år									
	Absol.					%				
	Ei laitoksissa leke i anstalter					Ei laitoksissa leke i anstalter				
	Yhteensä Summa	Laitoksissa I anstalter	Työkykyi- tönnä leke arbets- föra	Osittain työkykyisiä Delvis	Yhteensä Summa	Laitoksissa I anstalter	Työkyvyt- tönnä leke arbets- föra	Osittain työkykyisiä Delvis	Yhteensä Summa	
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>										
Psychosis manico-depressiva ..	22	30	9	43	104	21.2	28.8	8.7	41.3	100.0
Schiziprenia	153	355	195	1084	1787	8.5	19.9	10.9	60.7	100.0
Dementia epileptica	4	25	17	38	84	4.8	29.8	20.2	45.2	100.0
Epilepsia	77	108	18	92	295	26.1	36.6	6.1	31.2	100.0
Dementia senilis	—	24	38	93	155	—	15.5	24.5	60.0	100.0
Psychosis arteriosclerotica ..	1	5	1	39	46	2.2	10.8	2.2	84.8	100.0
Psychosis praesenilis	7	15	5	33	60	11.7	25.0	8.3	55.0	100.0
Psychosis e vitiis cerebri	—	3	3	8	14	—	21.4	21.4	57.2	100.0
Psychosis ex infectione acuta..	2	1	—	4	7	28.6	14.3	—	57.1	100.0
Dementia paralytica	3	9	8	52	72	4.2	12.5	11.1	72.2	100.0
Psychosis luegenae	1	4	1	6	12	8.3	33.4	8.3	50.0	100.0
Delirium tremens	—	—	1	—	1	—	—	100.0	—	100.0
Psychosis Korsakovi	—	1	—	1	2	—	50.0	—	50.0	100.0
Alcoholismus chronicus	20	94	8	33	155	12.9	60.6	5.2	21.3	100.0
Morfinismus	—	—	—	1	1	—	—	—	100.0	100.0
Constitutio psychopathica	29	33	4	42	108	26.8	30.6	3.7	38.9	100.0
Reactio psychogenea. Psychosis quaerulans	2	3	2	5	12	16.7	25.0	16.7	41.6	100.0
Psychosis non definita	5	9	3	11	28	17.9	32.1	10.7	39.3	100.0
Yhteensä — Summa	326	719	313	1585	2943	11.1	24.4	10.6	53.9	100.0
<i>Vajaamieliset — Intellektuellt defekta</i>										
Imbecillitas	88	527	33	251	899	9.8	58.6	3.7	27.9	100.0
Idiotia	—	20	241	117	378	—	5.3	63.7	31.0	100.0
Yhteensä — Summa	88	547	274	368	1277	6.9	42.8	21.5	28.8	100.0

Liitetäuluun VIII sisältyvien tietojen perustak- sella voidaan vielä esittää seuraava taulukko mieli- sairaiden ja vajaamielisten työkyvystä elinkeino- haaroittain.

Tästä havaitaan, että ne mielisairaat ja vaja- mieliset, jotka olivat täysin tai osittain työkykyisiä, pääasiallisesti kuuluivat maatalousväestöön ja toi- seksi seka- ja ulkotyöväkeen. Ensiksi mainittua elinkeinohaaraa edustavista mielisairaista on enem- män kuin $\frac{2}{5}$ ja vajaamielisistä runsaasti puolet luettu ainakin osittain työkykyisiksi. Kun maa-

På basen av uppgifterna i bilaga VIII kan man ytterligare sammanställa följande tabell över de sinnessjukas och de intellektuellt defektas arbetsförmåga efter näringsgrenar.

Det framgår av tabellen, att de sinnessjuka och intellektuellt defekta, som voro fullt eller delvis arbetsföra, huvudsakligen tillhörde jordbruksbefolk- ningen och i andra rummet voro grov- eller ut- arbetare. Av de sinnessjuka, som företrädde den förstämda näringsgrenen, har mer än $\frac{2}{5}$ och av de intellektuellt defekta drygt hälften hän-

26. Työkyky elinkeinohaaroittain. — Arbetsförmåga enligt näringsgrenar.

	15 vuotta täyttäneet — Personer som fyllt 15 år										
	Mielisairaat — Sinnessjuka					Vajaamieliset — Intell. defekta					
	Ei laitoksissa Icke i anstalter				Laitoksissa I anstalter	Yhteensä Summa	Ei laitoksissa Icke i anstalter			Laitoksissa I anstalter	Yhteensä Summa
	Pullarbeits- föra	Täysin työ- kyvyisiä	arbeitsföra	Osittain työkyvyisiä Delvis			Icke arbets- föra	Työkyvyt- tomia föra	Läysin työ- kyvyisiä arbeitsföra		
Maatalous — Lantbruk	192	425	211	566	1 394	57	370	204	192	823	
Teollisuus ja käsityö — In- dustri och hantverk	48	71	37	368	524	4	25	18	31	78	
Liikenne — Samfärdsel	7	21	5	58	91	—	7	3	10	20	
Kauppa — Handel	9	34	13	79	135	—	6	4	—	10	
Julkinen toiminta ja vapaat ammatit — Offentlig verk- samhet och fria yrken	7	27	9	65	108	—	4	6	4	14	
Kotitaloustyö — Husligt arbete	4	7	2	68	81	—	3	—	10	13	
Muut ammatit — Övriga yrken	5	6	2	25	38	1	1	—	4	6	
Seka- ja ulkotyöväkeä — Grov- och utarbetare	53	107	24	307	491	21	109	29	78	237	
Ammatittomia — Personer utan yrke	1	21	10	49	81	5	22	10	39	76	
Yhteensä — Summa	326	719	313	1 585	2 943	88	547	274	368	1 277	

talousväestön piiristä kuitenkin on suhteellisen vähän mielisairaita ja vajaamielisiä sijoitettu laitoksiin, on heistä varsin huomattava määrä myös työkyvyttömiä jäänyt laitoshoidon ulkopuolelle.

Työkyvyttömyyden tai työkyvyn vähentymisen syyksi on yleensä todettu asianomaisten henkinen sairaus. Verraten harvalukuisissa tapauksissa on sitä paitsi viitattu joihinkin ruumiillisiin vikoihin tai vanhuuteen fässä yhteydessä.

förts till åtminstone delvis arbetsföra. Av de sinnessjuka och intellektuellt defekta bland lantbruksbefolkningen är det dock endast en relativt liten del, som befinner sig på anstalter, varför av dem ett mycket stort antal även icke arbetsföra stannat utanför anstaltsvärd.

Orsaken till bristande eller nedsatt arbetsförmåga har överhuvud konstaterats vara vederbörandes psykiska sjukdom. I rätt fåtaliga fall har man dessutom i detta sammanhang hänvisat till kroppsliga defekter eller till ålderdom.

XII. Rikollisuus.

Tutkimuksessa käytetyn kysymyskaavakkeen kaksi viimeistä kysymystä koski sairaa mahdollisesti suorittamia rikollisia tekoja ja niistä tuomit-
tuja rangaistuksia. Tietoja, joita tutkijalääkärit
näihin «konttiin hankkivat, on tarkistettu ja täy-
dennetty oikeusministeriön rikosrekisterin perus-
tuksella. Rikollisiin on rinnastettu myös irtolai-
suudesta tuomitut.

Rikollisten ja rikosten luku. Tutkituista henki-
löistä todettiin kaikkiaan 151 eli 3.1 % rikolli-
siksi. Mielisairaiden joukossa rikollisuus osoit-
tui paljon yleisemmäksi kuin vajaamielisten, sillä
edellisistä kuului rikollisiin 138 eli 4.6 %, mutta
jälkimmäisistä vain 13 eli 0.7 %. Tähän tuntu-
vaan eroon vaikuttivat olennaisesti määrätyt tauti-
ryhmät, kuten alla olevasta yhdistelmästä ilmenee.

XII. Kriminalitet.

De två sista frågorna i frågeformuläret hän-
förde sig till de brottsliga handlingar den sjuka
eventuellt begått och de härför utdömda straffen.
De uppgifter de undersökande läkarna i detta
sammenhang införskaffade ha kontrollerats och
kompletterats med ledning av justitieministeriets
straffregister. Även de, som dömts för lösdriveri,
ha jämförts med brottslingarna.

Antal brottslingar och brott. Av de undersökta
konstaterades sammanlagt 151 eller 3.1 % vara
brottslingar. Brottsligheten bland de sinnessjuka
visade sig vara mycket allmänare än bland de
intellektuellt defekta: av de förstnämnda var
antalet brottslingar 138 eller 4.6 %, av de sist-
nämnda endast 13 eller 0.7 %. Till denna känn-
bara skillnad bidrogo väsentligt vissa sjukdoms-
grupper, såsom det framgår av tabellen härneda.

	Tutkittajien luku Antal undersökta			Siitä rikollisia Därav brottslingar			Prosentteina I procent		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. Sa
<i>Mielisairaat — Sinnessjuka</i>									
Schizophrenia	847	944	1 791	45	4	49	5.3	0.4	2.7
Alcoholismus chronicus ..	148	7	155	38	1	39	25.7	14.3	25.2
Constitutio psychopathica .	79	58	137	27	8	35	34.2	13.8	25.5
Muut — Övriga	420	523	943	13	2	15	3.1	0.4	1.6
Yhteensä — Summa	1 494	1 532	3 026	123	15	138	8.2	1.0	4.6
<i>Vajaamieliset — Intellek- tuellt defekta</i>									
Imbecillitas	796	552	1 348	9	4	13	1.1	0.7	1.0
Idiotia	277	227	504	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	1 073	779	1 852	9	4	13	0.8	0.5	0.7

Enemmän kuin kolmannes, 49, kaikista mielisai-
raista rikollisista oli jakomielitautisia, mutta kun
tämä tautiryhmä oli muutenkin suurin, jäi rikol-
listen suhteellinen osuus jakomielitautisten koko
luvusta 2.7 %:iin. Aivan omaa luokkaansa näyt-
tävät sen sijaan olevan kroonilliset alkoholistit ja
sairasmieliset: edellisistä oli rikollisia 39 ja jäl-
kimmäisistä 35, vastaten molemmissa ryhmissä
runsasta 25 % eli neljättäosaa kaikista. Tätä ta-

Mer än $\frac{1}{3}$ eller 49 av totalantalet sinnessjuka
brottslingar ledo av schizofreni, men enär denna
sjukdomsgrupp även i övrigt var den största, ut-
gjorde antalet brottslingar i denna grupp endast
2.7 % av totalantalet undersökta i denna grupp.
En klass för sig synes däremot de undersökta med
kronisk alkoholism och de sinnessvaga bilda: i dem
var antalet brottslingar resp. 39 och 35 eller
drygt 25 % av totalantalet. Vid bedömandet

vatonta suhdelukua arvosteltaessa on kuitenkin pidettävä mielessä, että alkoholisteista ja sairasmielisistä onkin tutkimuksen alaisiksi otettu ainoastaan ne, jotka „ovat osoittautuneet yhteiskunnalle vaarallisiksi tai muuten sopimattomiksi yhteiskuntaelämään”, niinkuin johdannossa esitetystä määritelmästä selviää. Muiden mielisairaiden joukossa oli rikollisia yhteensä vain 15 eli 1.6%. Vajaamieliset 13 rikollista olivat kaikki vähämielisiä, joiden koko luvusta ne edustivat 1.0%:ia. Kun alkoholistit ja sairasmieliset jätetään pois laskelmista, voidaan näin ollen todeta, että jakomielitautisten rikollisuus oli huomattavasti yleisempi kuin muiden varsinaisten mielisairaiden ja että vähämielisten rikollisuus oli vielä pienempi kuin viimeksi mainittujen.

Miesten rikollisuusluvut olivat kauttaaltaan paljon suuremmat kuin naisten. Miesrikollisia oli tutkituista kaikkiaan 132, niistä 45 jakomielitautista, 38 alkoholista, 27 sairasmielistä ja 9 vähämielistä, jota puoleksi 3:lla oli dementia paralytica, 3:lla vanhuuden mielitauti, 2:lla kaatumatauti, 2:lla reactio psychogenea, 1:llä psychosis e vitiis cerebri, 1:llä morphinismus ja 1:llä psychosis non definita. Naisrikollisia oli kaikkiaan ainoastaan 19, niistä 8 sairasmielistä, 4 vähämielistä, 4 jakomielitautista, 1 alkoholisti sekä 1 psychosis Korsakowi- ja 1 dementia paralytica-tapaus. Näin ollen ei m. m. ainoakaan tutkituista maanis-depressiivistä mielitautia sairastavista kuulunut rikollisiin.

Käytettävissä olevat tiedot siitä, milloin asianomaiset olivat tehneet ensimmäiset rikoksensa, joista heidät on saatettu syytteeseen, osoittavat, että he ovat useimmiten joutuneet rikosten tielle jo varsin nuorella iällä. Olipa heistä 8 eli 5.3% tehnyt lainvastaisen teon (varkauksia tai näpistämisiä) ennenkuin oli täyttänyt 15 vuotta; näistä 6 oli sairasmielisiä, 1 vähämielinen ja 1 kaatumatautinen. Heidät oli määrätty kasvatuslaitokseen. Yhteensä 47 eli 31.1% kaikista oli tehnyt rikoksen 15—20-vuotiaina; näiden joukossa oli 17 jakomielitautista, 13 alkoholista, 12 sairasmielistä, 2 vähämielistä, 2 reactio psychogenea-tapausta ja 1 dementia paralytica-tapaus. Kun vielä lasketaan mukaan ne 38 tutkittua, jotka olivat tehneet rikoksen 21—24-vuotiaina, voidaan panna merkille, että 25 vuotta nuorempien rikoksentekejiin ryhmään kuului enemmän kuin $\frac{3}{5}$ kaikista. Lisäksi 30 tutkittua oli tehnyt ensimmäisen rikoksen 25—34-vuotiaina ja 28 vasta vanhemmalla iällä.

Vertailussa, joka on suoritettu asianomaisten ensimmäisen rikoksen tekoajan ja sairastumisiän välillä, on todettu, että monet olivat tehneet rikoksen jo ennen sairauden puhkeamista. Tällaisia oli yhteensä 48, niistä 26 jakomielitautista, 13 alko-

av detta oerhört höga procenttal bör man dock hålla i minnet, att av alkoholisterna och psykopaterna i undersökningen endast beaktats de som „visat sig vara farliga för samhället eller i övrigt olämpliga för samhällslivet”, såsom av den i inledningen anförda definitionen framgår. Bland övriga sinnessjuka var antalet brottsliga sammanlagt blott 15 eller 1.6%. De 13 brottsliga intellektuellt defekta voro samtliga sinnessvaga, av vilkas totalantal de företrädde 1.0%. Då alkoholisterna och psykopaterna lämnas ur räkningen, kan man sålunda konstatera, att brottsligheten bland de schizofrena var märkbart allmänare än bland de övriga egentliga sinnessjuka och att brottsligheten bland de sinnessvaga var ännu mindre än bland de sistnämnda.

Brottslighetssiffrorna för männen voro genomgående mycket större än för kvinnorna. Antalet manliga kriminella bland de undersökta var inalles 132, av dem 45 schizofrena, 38 alkoholister, 27 psykopater och 9 sinnessvaga, varförutom 3 hade dementia paralytica, 3 dementia senilis, 2 fallandesjuka, 2 reactio psychogenea, 1 psychosis e vitiis cerebri, 1 morphinismus och 1 psychosis non definita. Kvinnliga brottslingar fanns det inalles endast 19, av dem 8 psykopater, 4 sinnessvaga, 4 schizofrena, 1 alkoholist, 1 psychosis Korsakowi och 1 dementia paralytica. Sålunda hörde bl. a. ingen av de av man-depressiv sinnessjukdom lidande undersökta till de brottsliga.

De disponibla uppgifterna därom, när vederbörande förövat sitt första brott, för vilket de åtalats, visa, att de oftast räkat in på brottets bana redan vid en mycket tidig ålder. Sålunda hade av dem 8 eller 5.3% begått lagstridiga handlingar (stölder eller snatterier) innan de fyllt 15 år; av dessa voro 6 psykopater, 1 sinnessvag och 1 fallandesjuk. Dessa hade förordnats att intagas på uppfostringsanstalt. Inalles 47 eller 31.1% av samtliga hade begått brottet i åldern 15—20 år; av dessa voro 17 schizofrena, 13 alkoholister, 12 psykopater, 2 sinnessvaga, 2 fall av reactio psychogenea och 1 fall av dementia paralytica. Då man ännu medräknar de 38 undersökta, vilka begått brottet i åldern 21—24 år, kan man iakttaga, att till grupperna av brottslingar under 25 år hörde mer än $\frac{3}{5}$ av samtliga. Ytterligare hade 30 undersökta förövat det första brottet i åldern 25—34 år och 28 först vid en högre ålder.

I den jämförelse, som anställts mellan tiden för förövandets och det första brottet och åldern för insjuknandet, har konstaterats, att flere begått brottet redan före utbrottet av sjukdomen. Antalet sådana var inalles 48, av dem 26 schizo-

holistia ja 9 muuta. Toisaalta on kuitenkin huomattava, että melkein joka toinen heistä oli tehnyt sairastumisen jälkeen lisää rikoksia ja että eräissä niissäkin tapauksissa, joissa sairaus on ilmoitettu myöhemmin alkaneeksi, sairaus todennäköisesti on jo ollut vaikuttamassa tekoon.

Usealla näistä rikollisista oli hyvinkin pitkä rikossarja takanaan. Heistä oli 20 tuomittu vähintään seitsemän kertaa, 2 jopa kymmenen kertaa, ja vain vajaat puolet, 73, yhden ainoan kerran. Täten tuomioiden yhteisluku nousi 414:ään. Kun samaan tuomioon vielä saattoi sisältyä useita rikoksia, oli selvitettyjen rikosten luku huomattavasti tätäkin suurempi, kaikkiaan 628.

Rikosten laatua silmällä pitäen voidaan erottaa kuusi pääryhmää: 1) yksilöön kohdistuneet rikokset, 2) omaisuusrikokset, 3) valtion tai yhteiskuntaan kohdistuneet rikokset (niihin luettuina myös sotaväen rikoslakia vastaan tehdyt rikokset), 4) väkijumalainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset, 5) muut rikokset sekä 6) irtolaisuus. Laskettaessa toisaalta niiden henkilöiden luku, jotka olivat tehneet erilaatuisia rikoksia, ja toisaalta tehtyjen eri rikosten luku, on tultu seuraavassa taulukossa esitettyihin tuloksiin.

frena, 13 alkoholister och 9 andra. Å andra sidan bör dock observeras, att nästan varannan av dem efter insjuknandet ytterligare begått brott och att även i en del sådana fall, då sjukdomen uppgivits ha begynt senare, har densamma synbarligen redan påverkat gärningen.

Flere av dessa brottslingar hade bakom sig en mycket lång serie av brott. Av dem hade 20 dömts minst sju gånger, 2 t. o. m. tio gånger och endast knappt hälften, 73, blott en gång. Sålunda steg det sammanlagda antalet domar till 414. Då i samma dom kunde innefattas flere brott, var antalet uppdagade brott kännbart större än även detta tal, nämligen inalles 628.

Med beaktande av brottens art kan man särskilja sex huvudgrupper: 1) brott mot individen, 2) egendomsbrott, 3) brott mot staten eller samhället (däri inbegripna även brott mot strafflagen för krigsmakten), 4) brott mot alkohollagstiftningen, 5) övriga brott samt 6) lösdriveri. Då man uträknar å ena sidan antalet sådana personer, som förövat olikartade brott, och å andra sidan antalet begångna olika brott, har man kommit till i följande tabell meddelade resultat.

27. Rikosten laatu. — Brottsens art.

	Mielisairaat — Sinnessjuka				Imbecillitas	Yhteensä Summa	Siitä naiset Därav kvinnor
	Schizofrenia	Alkoholismus chronicus	Constitutio psychopathica	Muut Övriga			
Henkilöiden luku — Antal personer							
Yksilöön kohdistuneita rikoksia — Brott mot individen	21	7	4	5	4	41	2
Omaisuusrikoksia — Egendomsbrott	21	29	17	6	9	82	5
Valtion tai yhteiskuntaan kohdistuneita rikoksia — Brott mot staten eller samhället	17	20	10	7	4	58	5
Väkijumalainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset — Brott mot alkohollagstiftningen	6	22	18	7	—	53	7
Muita rikoksia — Andra brott	—	4	3	2	1	10	1
Irtolaisuus — Lösdriveri	5	3	2	—	—	10	4
Yhteensä eri henkilöitä — Summa olika personer	49	39	35	15	13	151	19
Rikosten luku — Antal brott							
Yksilöön kohdistuneita rikoksia — Brott mot individen	21	9	6	9	4	49	4
Omaisuusrikoksia — Egendomsbrott	80	86	80	40	42	328	36
Valtion tai yhteiskuntaan kohdistuneita rikoksia — Brott mot staten eller samhället	23	39	12	11	13	98	11
Väkijumalainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset — Brott mot alkohollagstiftningen	9	48	40	18	—	115	9
Muita rikoksia — Andra brott	—	9	4	3	1	17	1
Irtolaisuus — Lösdriveri	11	3	7	—	—	21	14
Yhteensä rikoksia — Summa brott	144	194	149	81	60	628	75

Taulukon mukaan oli yli puolet kaikista rikollisista tehnyt omaisuusrikoksia, lähes 2/5 valtion tai yhteiskuntaan kohdistuneita rikoksia, 1/3 kiel-

Enligt tabellen hade över hälften av samtliga brottslingar begått egendomsbrott, nära 2/5 brott mot staten eller samhället, 1/3 brott mot förbuds-

tolaki- tai väkijuomalakirikoksia ja runsas 1/4 yksilöön kohdistuneita rikoksia. Jakomielitautiset olivat tehneet suhteellisesti enemmän kuin muut yksilöön kohdistuneita rikoksia. Tämä näyttääkin tyypilliseltä, kun jakomielitaudin oireina ovat yleensä harhaluulot ja harha-aistimukset sekä muuttunut suhtautuminen ympäristöön. Alkoholiset ja sairasmieliset taas olivat syyllistyneet erikoisen paljon omaisuusrikoksiin ja väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin.

Rikosten yksityiskohtainen erittely osoittaa, että yksilöön kohdistuneiden rikosten joukossa oli m. m. 8 murhaa, 5 tappoa, 7 kuoleman aiheuttanutta pahoinpitelyä, 13 törkeää tai törkeätä lievempää pahoinpitelyä ja 3 lapsenmurhaa. Omaisuusrikokset olivat valtaosaltaan varkauksia ja näpistämisiä, joiden luku samoilla henkilöillä saattoi nousta 15:een saakka. Lisäksi tuli joitakin petoksia, kavalluksia, varastetun tavaran kätkemisiä y. m. Valtioon tai yhteiskuntaan kohdistuneiden rikosten tekijöistä 14 oli syyllistynyt valtiopetokseen, 5 murhapolttoihin, 9 väkivaltaan virkamiestä vastaan, 9 juopumusrikoksiin, 6 siveellisyysrikoksiin, 6 rikoksiin sotaväen rikoslakia vastaan, 4 vääriä nimen y. m. käyttämiseen tarkoituksella erehdyttää viranomaisia j. n. e. Tiedot väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehdyistä rikoksista, jotka ovat pääasiallisesti kieltolain ajalta, viittaavat siihen, että varsinkin alkoholisten ja sairasmielisten keskuudessa oli monia n. s. trokareita. Kaikkiaan 36 tutkittua oli rangaistun alkoholiaineiden luvattomasta myynnistä, 21 hallussapitorikoksista, 16 kuljetus- ja 6 salakuljetusrikoksista. Taulukon „muiden rikosten” ryhmä käsittää m. m. 7 luvattomasta asenkannosta tuomittua. Yhteensä 10 tutkittua oli määrätty irtolaisuudesta yleiseen työhön, niistä kaksi naista neljäksi ja kaksi naista kolmaksi. Useimmat niistä henkilöistä olivat sitä paitsi syyllistyneet varkauksiin tai kieltolakirikoksiin.

Syyntakeettomat ja täyttä ymmärrystä vailla olevat. Rikoslakimme 3 luvun 3 §:n mukaan „mielipuolen teko, taikka semmoisen, joka ikäheikkouden tai muun samanlaisen syyn takia on ymmärrystään vauilla, jääköön rankaisematta. Jos joku on joutunut sellaiseen satunnaiseen mielenhäiriöön, ettei hän ole tunnossaan; jääköön teko, jonka hän tässä tunnottomassa tilassa tekee, niinkään rankaisematta”. Saman luvun 4 §:stä taas selviää, että „jos jonkun harkitaan rikosta tehdessään olleen täyttä ymmärrystä vauilla, vaikkei häntä 3 §:n mukaan voida syyhyä mahdottomaksi katsoa”, on rangaistusta määrättyllä tavalla vähennettävä. Laki on siten jättänyt tuomioistui-

lagen eller rusdryckslagstiftningen och drygt 1/4 brott mot individen. De schizofrena hade proportionsvis mer än de övriga begått brott mot individen. Detta synes även vara typiskt, då symtomen på schizofrenien just äro misstänksamhet samt sinnesvillor jämte en förändrad inställning till omgivningen. Alkoholisterna och psykopaterna åter hade gjort sig skyldiga i speciellt stor utsträckning till egendomsbrott och brott mot rusdryckslagstiftningen.

En detaljerad uppdelning av brotten visar, att bland brotten mot individen förekom bl. a. 8 mord, 5 dråp, 7 fall av misshandel med dödlig påföljd, 13 fall av grov misshandel eller misshandel, varav mindre lyte följt, samt 3 barnamord. Brotten mot egendom voro till en övervägande del stölder eller snatterier, vilkas andel för en och samma person kunde stiga till 15. Ytterligare kom härtill ett antal bedrägerier, försnillningar, döljande av tjuvgods m. m. Av dem, som begått brott mot staten eller samhället, hade 14 gjort sig skyldiga till högförräderi, 9 till mordbrand, 9 till våld mot tjänsteman, 9 till fylleribrott, 6 till sedlighetsbrott, 6 till brott mot strafflagen för krigsmakten, 4 till begagnande av falskt namn o. dyl. i avsikt att vilseleda myndighet o. s. v. Uppgifterna om brotten mot rusdryckslagstiftningen, vilka huvudsakligen härröra från förbudslagstiden, tyda därpå, att det förekom många langare speciellt bland alkoholisterna och psykopaterna. Inalles 36 undersökta hade bestraffats för olovlig försäljning av alkoholtäta ämnen, 21 för innehavsbrott, 16 för transport- och 6 för smugglingsbrott. Gruppen „övriga brott” i tabellen omfattar bl. a. 7 dömda för olovligt innehav av vapen. Inalles 10 undersökta hade för lösdriveri förordnats till allmänt arbete, av dem två kvinnor fyra gånger och två kvinnor tre gånger. Flertalet av dessa personer ha dessutom gjort sig skyldiga till stölder eller förbudslagsbrott.

Otillräkneliga och i saknad av förståndets fulla bruk. I 3 kap. 3 § i vår strafflag sägs, „att gärning, som begås av den vilken är avita eller av ålderdomssvaghet eller annan sådan orsak saknar förståndets bruk, vare strafflös. Har någon råkat i sådan tillfällig sinnesförvirring, att han ej vet till sig, vare oek gärning, som han i det medvetlösa tillstånd förövar, strafflös”. Av 4 § i samma kapitel åter framgår, att „om någon, som begått brott, prövas hava därvid saknat förståndets fulla bruk, fastän han ej kan enligt 3 § anses för otillräknelig”, bör straffet minska på ett bestämt sätt. Lagen har sålunda överlätit till domstolens prövning, vem som skall

men harkintaan, kuka on katsottava syyntakeettomaksi tai täyttä ymmärrystä vailla olevaksi.

Mitä tutkimuksen alaisiin henkilöihin tulee, on tuomioistuin mainittuja säännöksiä soveltaen vapauttanut heistä kaikkiaan 27 syyntakeettomina rangaistuksesta ja tuominnut 7 täyttä ymmärrystä vailla olevina lievempään rangaistukseen. Jotta saataisiin käsitys siitä, minkälaisista tapauksista tässä on ollut kysymys, luetaan ne seuraavassa tautiryhmittäin.

Syyntakeettomiksi katsotuista oli 18 jakomielitautisia, joista neljä on ollut syytteessä murhasta, neljä taposta tai kuoleman aiheuttaneesta pahoinpitelystä, kolme törkeästä tai törkeätä lievenmüstä pahoinpitelystä, kaksi (naisia) lapsenmurhasta, yksi väkisinmakaamisesta, holhottiinsa sekaantumisesta ja petoksesta, kolme murhapoltosta ja yksi murtovarkauksesta; 1 vanhuuden tylsistymistä sairastava, syytteessä murhapoltosta; 1 verisuonten kalkkeutumisesta johtuvaa mielitautia sairastava, syytteessä kuoleman aiheuttaneesta pahoinpitelystä; 1 kroonillinen alkoholisti, syytteessä samoin kuoleman aiheuttaneesta pahoinpitelystä; 1 sairasmielinen, syytteessä varkauksista; sekä 5 vähämielistä, niistä yksi (nainen) syytteessä murhasta, yksi (nainen) lapsenmurhasta, yksi salakapinasta ja vaikean ruumiinvamman aiheuttaneesta pahoinpitelystä, yksi murhapoltosta ja väkisinmakaamisyrityksestä sekä yksi murhapoltosta.

Täyttä ymmärrystä vailla oleviksi katsotuista oli 2 jakomielitautisia, toinen syyllinen murhaan ja toinen varkauksiin; 1 psychosis e vitiis cerebri potilas, syyllinen murhapolttoihin; 1 morfinisti, syyllinen tappoon; 2 sairasmielistä, toinen syyllinen murhaan ja toinen varkauksiin; sekä 1 vähämielinen, syyllinen murhapolttoon.

Kysymyksessä olevat henkilöt olivat siis pääasiallisesti tehneet törkeitä väkivaltarikoksia. Kaikista tutkituista, jotka olivat tehneet yksilöön kohdistuneita rikoksia, kuului niihin runsaasti puolet.

anses vara otillräknelig eller sakna förståndets fulla bruk.

Vad beträffar de av undersökningen berörda personerna, har domstol med tillämpning av dessa stadganden befriat av dem inalles 27 såsom otillräkneliga från straff och dömt 7 som saknande förståndets fulla bruk till lindrigare straff. I syfte att ge en uppfattning därom, hurdana fall det här är fråga om, uppräknas de i det följande efter sjukdomsgrupper.

Av dem, som ansetts otillräkneliga, voro 18 schizofrena, av vilka fyra voro åtalade för mord, fyra för dräp eller misshandel med dödlig påföljd, tre för grov misshandel eller misshandel, varav mindre lyte följt, två (kvinnor) för barnamord, två för våldtäkt, beblandelse med myndling och bedrägeri, tre för mordbrand och en för brottsstöld; 1 person lidande av ålderdomsslöhet, åtalad för mordbrand; 1 person lidande av psychosis arteriosclerosis åtalad för misshandel med dödlig påföljd; 1 kronisk alkoholist, likaså åtalad för misshandel med dödlig påföljd; 1 psykopat, åtalad för stölder, samt 5 sinnessvaga, av dem en (kvinna) åtalad för mord, en (kvinna) för barnamord, en för myteri och vållande av svår kroppsskada, en för mordbrand och våldtäktsförsök samt en för mordbrand.

Av dem, som ansetts sakna förståndets fulla bruk, voro 2 schizofrena, den ena skyldig till mord och den andra till stölder; en person lidande av psychosis e vitiis cerebri, skyldig till mordbrand, 1 morfinist, skyldig till dräp, 2 psykopater, den ena skyldig till mord och den andra till stölder samt 1 sinnessvag, skyldig till mordbrand.

De ifrågavarande personerna hade sålunda huvudsakligen gjort sig skyldiga till grova våldsbrott. Av samtliga undersökta, som begått brott mot individen, hörde till dem drygt hufvuden.

X. II. Loppukatsaus.

Koko maata koskevia arviolukuja. Se tutkimus, jonka tuloksista edellä on tehty seikkaperäisesti selkoa, on toimeenpantu n. s. edustavaa tilastomenetelmää noudattaen, kuten johdannossa on esitetty. Kun otetaan huomioon, että aineisto on kerätty 72 paikkakunnalta, jotka jakaantuvat melko tasaisesti eri puolille maata ja edustavat yhteensä sängen huomattavaa aluetta, voitaneen olettaa, että se kuvastaa suunnilleen oikein koko maassa vallitsevia olosuhteita. Samoin edellytyksin saatettaneen myös esim. kaupunkien ja maaseudun sekä eri läänienkin välillä ilmenneiden eroavaisuuksien katsoa ainakin suurin piirtein vastaavan asioiden todellista tilaa. Tutkimuksen antamien suhdelukujen avulla saadaan näin arvioiduksi m. m. mielisairaiden ja vajaamielisten kokonaismäärät. Vaikka tällaisia arviolukuja onkin pidettävä vain likimääräisinä ja summittaisina, on niillä kuitenkin määrätyn varauksin käytännöllistä merkitystä.

Vuoden 1936 alussa oli maamme henkikirjoitettu väkiluku 3 511 289. Kun mielisairaiden esiintymistiheys tutkimuksen mukaan oli 7.23 ‰/100 ja vajaamielisten 4.43 ‰/100, on tältä pohjalta laskettavissa, että maassamme oli silloin kaikkiaan vähintään 25 390 mielisairasta ja 15 550 vajaamielistä henkilöä, siinä merkityksessä kuin näitä käsitteitä on edellä käytetty. Mielisairaista noin 15 030 sairasti jakomielitautia, 3 580 kaatumatautia, 2 180 vanhuuden mielitautia, 1 300 kroonillista alkoholismia lääketieteellisessä mielessä, 1 160 vaikeata sairasmielisyyttä, 880 maanis-depressiivistä mielitautia, 700 kuppataudista johtuvia mielitautia ja 560 muita mielitautia. Vajaamielisistä taas noin 11 300 oli vähämielisiä ja 4 250 tylsämielisiä.

Arvioitaessa edelleen, kuinka koko maan mielisairaat ja vajaamieliset jakaantuivat molempien sukupuolten sekä kaupunkien ja maaseudun kesken, tullaan seuraaviin tuloksiin.

XIII. Slutöverblick.

Uppskattade tal för hela landet. Den undersökning, för vars resultat i det föregående i detalj redogjorts, har verkställts enligt den s. k. representativa metoden, såsom i inledningen anförts. Då man beaktar, att materialet insamlats från 72 orter, vilka fördela sig relativt jämnt på olika delar av landet och tillsammans företräda ett synnerligen betydande område, torde man kunna antaga, att det ungefärligen riktigt återspeglar de förhållanden, som råda i hela landet. Enligt samma förutsättningar torde man kunna anse, att de skiljaktigheter, som framträtt exempelvis mellan städer och landsbygd samt mellan de olika länen åtminstone i stora drag motsvara det verkliga saktäget. Med tillhjälp av de relations-tal, vilka undersökningen givit som resultat, kan sålunda uppskattas bl. a. totalantalet sinnessjuka och intellektuellt defekta. Eluru dylika uppskattade siffror endast kunna betraktas som approximativa och summariska, ha de dock med vissa reservationer en praktisk betydelse.

I början av år 1936 utgjorde vårt lands mantalsskrivna folkmängd 3 511 289. Då frekvenstalet för de sinnessjuka enligt undersökningen var 7.23 ‰/100 och för de intellektuellt defekta 4.43 ‰/100, kan på denna grund beräknas, att i vårt land då fanns inalles minst 25 390 sinnessjuka och 15 550 intellektuellt defekta personer, i den bemärkelse dessa termer använts i föreliggande undersökning. Av de sinnessjuka voro 15 030 schizofrena, 3 580 fallandesjuka, 2 180 ledo av älderdomssinnessjukdomar, 1 300 voro kroniska alkoholister i medicinsk mening, 1 160 svårare psykopater, 880 ledo av manis-depressiv sinnessjukdom, 700 av sinnessjukdomar förorsakade av syfilis och 560 av andra sinnessjukdomar. Av de intellektuellt defekta voro c:a 11 300 sinnessvaga och 4 250 sinnesslöa.

Då man vidare uppskattar, huru de sinnessjuka och intellektuellt defekta fördelade sig på de bägge könen samt på städer och landsbygd, får man följande resultat.

	Kaupungit Städer			Maaseutu Landsbygd			Koko maa Hela landet		
	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a	Miesp. Mk.	Naisp. Kvk.	Yht. S:a
Mielisairaita — Sinnessjuka	3 050	3 840	6 890	9 490	9 010	18 500	12 540	12 850	25 390
Vajaamielisiä — Intellek- tuellit defekta	1 160	710	1 870	7 850	5 830	13 680	9 010	6 540	15 550
Yhteensä — Summa	4 210	4 550	8 760	17 340	14 840	32 180	21 550	19 390	40 940

Nämä arvioluvut ovat todennäköisesti kaupunkien osalta epäluotettavammia kuin maaseudun. Kaupunkejahan oli tutkimuksessa mukana vain neljä, ja sitä paitsi ovat m. m. tiedot vajaamielisiä ja kaatumatautisista jääneet kaupungeissa ilmeisesti puutteellisemmiksi kuin maaseudulla, kuten ennen on huomautettu.

Kaupunkien mielisairaita ja vajaamielisiä koskevissa arvioissa joudutaan vielä epävarmimmalle pohjalle, kun laskelmat suoritetaan lääneittäin, koska monista lääneistä ei tutkittu ainoatakaan kaupunkia. Tämä on pidettävä mielessä tarkastettaessa seuraavaa taulukkoa.

Dessa uppskattade siffror äro synbarligen för städernas del mindre tillförlitliga än för landsbygdens. Av städerna medtogos ju i undersökningen endast fyra, och dessutom blevo bl. a. uppgifterna om intellektuellt defekta och fallandesjuka i städerna uppenbarligen ofullständigare än på landsbygden, såsom tidigare framhållits.

Vid uppskattningen av de sinnessjuka och intellektuellt defekta i städerna blir grunden ännu osäkrare, då beräkningarna utföras länsvis, enär för många län ej alls undersökts någon stad. Detta bör hållas i minnet vid granskningen av följande tabell.

28. Mielisairaiden ja vajaamielisten arvioitu kokonaishuku lääneittäin sekä sijoituspaikan mukaan. — Det uppskattade totalantalet sinnessjuka och intellektuellt defekta länsvis samt enligt placering.

Läni — Län	Kaikkiaan — Inalles			Siitä maaseutu — Därav landsb.			
	Mielisairaita Sinnessjuka	Mielisairaita Intell. defekta	Vajaamielisiä Intell. defekta	Yhteensä Summa	Mielisairaita Sinnessjuka	Mielisairaita Intell. defekta	Vajaamielisiä Intell. defekta
Uudenmaan — Nylands	4 420	1 880	6 300	1 890	1 180	3 070	
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	3 420	2 460	5 880	2 570	2 230	4 800	
Ahvenanmaa — Åland	150	50	200	130	40	170	
Hämeen — Tavastehus	3 300	2 060	5 360	2 410	1 860	4 270	
Viipurin — Viborgs	3 820	2 420	6 240	2 690	2 110	4 800	
Mikkelin — S:t Michels	1 490	1 080	2 570	1 300	1 030	2 330	
Kuopion — Kuopio	2 840	2 160	5 000	2 590	2 080	4 670	
Vaasan — Vasa	3 240	1 950	5 190	2 720	1 800	4 520	
Oulun — Uleåborgs	2 710	1 490	4 200	2 200	1 350	3 550	
Koko maa — Hela landet	25 390	15 550	40 940	18 500	13 680	32 180	
Siitä — Därav							
Mielisairaaloissa t. m. s. — I sinnessjukhus etc. ..	7 390	500	7 890	3 280	340	3 620	
Kunnalliskodeissa t. m. s. — I kommunalhem etc. ..	6 070	3 010	9 080	4 530	2 530	7 060	
Vieraissa perheissä — I främmande familjer	1 140	1 460	2 600	1 130	1 420	2 550	
Omaisten luona — Hos anhöriga	7 620	9 410	17 030	6 880	8 240	15 120	
Itsenäisesti asuvia — Självständigt boende	3 170	1 170	4 340	2 680	1 150	3 830	

Taulukon jälkiosassa olevat tiedot koko maan henkisesti sairaiden jakaantumisesta sijoituspaikan mukaan herättävät sikäli erikoista mielenkiintoa, että niitä on mahdollisuus verrata virallisen lääkintä- ja köyhäinhuoltolaston lukuihin. Lääkintätilasto osoittaa, että maamme mielisairaaloissa oli vuoden 1936 alussa 7 840 potilasta. Tämä luku on jokseenkin sama kuin edellä arvioitu määrä 7 890, jossa on otettu huomioon myös pienet, lää-

Uppgifterna i tabellens senare del om fördelningen av samtliga själsligt sjuka efter placering väcker i det avseendet speciellt intresse, att det är möjligt att jämföra dem med den officiella medicinalstatistikens och fattigvårdsstatistikens siffror. Medicinalstatistiken visar, att i vårt lands sinnessjukhus i början av år 1936 funnos 7 840 patienter. Denna siffra var ungefärligen densamma som det tidigare uppskattade antalet 7 890,

kintätilastosta puuttuvat kaatumatautis- ja tylsämielislaitokset. Arvio näyttää siten varsin oikealta.

Köyhäinhoitotilastossa on avuntarpeen syitä koskevien merkintöjen nojalla esitetty, että vuosina 1935 ja 1936 kunnalliskodeissa hoidetuista henkilöistä oli keskimäärin 5 020 mielisairasta. Tällöin ei ole lainkaan otettu lukuun vajaamielisiä, joita edellä olevan arvion mukaan pitäisi olla kunnalliskodeissa t. m. s. 3 010 henkeä. Sitä paitsi ei köyhäinhoitotilastossa liene kaatumatautisia ja alkoholisteja rinnastettu mielisairaisiin, vaan edellisten avunantotarpeen syyksi on yleensä ilmoitettu kivalloisuus tai sairaus ja jälkimmäisten juoppous. Kun siis yllä on arvioitu kunnalliskodeissa t. m. s. olleen 6 070 mielisairasta, on tästä vähennettävä arviolta 900 kunnalliskodeissa ollutta kaatumatautista ja alkoholista sekä 150 muissa laitoksissa (kasvatustiloksissa, lastenkodeissa y. m.) ollutta mielisairasta, jotta päästäisiin arvioon, joka lähinnä vastaa köyhäinhoitotilastossa mainittua lukua. Näin tullaankin samaan tulokseen, joten arvio myös tässä kohdin näyttää käyvän yhteen todellisuuden kanssa.

Lääkintätilastossa on vihdoin esitetty, että yksityisissä kodeissa olisi vuoden 1936 alussa ollut 6 013 mielisairasta. Tämä tieto, joka perustuu piirilääkärien ilmoituksiin, osoittautuu käsillä olevan tutkimuksen valossa aivan harhaanjohtavaksi. Onhan edellä saatu tulokseksi, että meillä olisi laitoshoidon ulkopuolella yhteensä 11 930 mielisairasta ja 12 040 vajaamielistä, niistä valtaosa maaseudulla. Vaikka nämäkin ovat vain arviolukuja, ne ovat kuitenkin epäilemättä paljon lähempänä todellisuutta ja tarjoavat siten kokonaan uuden tilastollisen pohjan m. m. maamme mielisairashoidon edelleen kehittämistä tarkoittavien toimenpiteiden suunnittelulle.

Vertailuja muihin samantapaisiin tutkimuksiin. Tämän jälkeen näyttää olevan paikallaan esittää lopuksi joitakin vertailevia tietoja muista vastaavanlaisista tutkimuksista, jotta saataisiin taustaa edellä selostettujen tulosten arvostelulle. Yleiseltä kannalta mielenkiintoisin on kysymys, onko tutkimuksen antamia lukuja henkisten sairauksien levinneisyydestä meillä pidettävä suhteellisen suurina vaiko päinvastoin.

Kuten johdannossa on mainittu, toimitettiin ensimmäinen tilastollinen erikoistutkimus mielisairastamme vuosina 1906—07 mielisairashoitokomi-

viket innefattar även mindre, utom medicinalstatistiken stående inrättningar för fallandesjuka och sinnesslöa. Uppskattningen synes sålunda vara synnerligen riktig.

I fattigvårdsstatistiken har med stöd av uppgifterna om orsaken till understödsbehovet angivits, att av åren 1935 och 1936 i kommunalhemmen intagna personer i genomsnitt 5 020 voro sinnessjuka. Härvid har ej alls beaktats intellektuellt defekta, av vilka enligt den tidigare uppskattningen i kommunalhem o. dyl. borde finnas 3 010 personer. Dessutom ha i fattigvårdsstatistiken fallandesjuka och alkoholister ej jämsätts med de sinnessjuka, utan har som orsak till understödsbehovet för de förstnämnda i allmänhet uppgivits sjuklighet eller sjukdom samt för de sistnämnda dryckenskap. Då sålunda här ovan beräknats, att i kommunalhem o. dyl. funnits 6 070 sinnessjuka, bör härifrån avdragas ungefär 900 fallandesjuka och alkoholister i kommunalhem samt 150 sinnessjuka i övriga inrättningar (uppfostringsanstalter, barnhem m. m.), för att komma till en uppskattning, som närmast motsvarar nämnda tal i fattigvårdsstatistiken. På så sätt kommer man till samma resultat, varför kalkylen även i detta avseende synes överensstämma med fakta.

I medicinalstatistiken har slutligen uppgivits, att i enskilda hem i början av år 1936 skulle ha funnits 6 013 sinnessjuka. Denna uppgift, som grundar sig på provincialläkarnas meddelanden, visar sig vara helt vilseledande i helysningen av föreliggande undersökning. I det föregående har ju erhållits som resultat, att hos oss utanför anstaltsvärden skulle befinna sig 11 930 sinnessjuka och 12 040 intellektuellt defekta, av dem största delen på landsbygden. Ehuru även dessa äro uppskattade tal, äro de dock utan tvivel mycket närmare verkligheten och erbjuda sålunda en helt ny statistisk grundval bl. a. för planeringen av åtgärder för ett ytterligare utbyggande av landets sinnessjukvård.

Jämförelser med andra liknande undersökningar. Det kan vara skäl att till slut anföra några jämförande uppgifter om övriga undersökningar av motsvarande art i syfte att få en bakgrund för bedömningen av de resultat, för vilka här redogjorts. Från allmän synpunkt är den frågan intressantast, huruvida de siffror, som undersökningen givit rörande frekvensen av sinnessjukdomarna hos oss, skola anses som relativt stora eller tvärtom.

Såsom i inledningen framhållits, verkställdes den första statistiska specialundersökningen om de sinnessjuka under åren 1906—07 på initiativ

tean aloitteesta. Silloin tutkittiin huomattavasti pienempi alue, ja olosuhteet olivat muutenkin toisenlaiset kuin nykyään. Tulokseksi saatiin, että maassamme silloin oli varsinaisia mielisairaita keskimäärin 4.10/00 väestöstä, kaupungeissa erikseen 5.30/00 ja maaseudulla 4.00/00. Kun esillä olevassa vuosien 1935—36 tutkimuksessa on laskettu mielisairauksien esiintymistiheydeksi keskimäärin 7.230/00, on otettu huomioon myös alkoholitit ja sairasmieliset, jotka eivät olleet aikaisemmassa tutkimuksessa mukana. Vaikka sanotut kaksi ryhmää jätetään syrjään, nousee suhdeluku nyt 6.530/00:een, siis edelleen tuntuvasti korkeammaksi kuin kolmekymmentä vuotta aikaisemmin. Tästä ei kuitenkaan voida tehdä sitä johtopäätöstä, että mielisairaudet olisivat tällä välin samassa määrin lisääntyneet, vaan asia on pikemminkin tulkittava siten, että uudessa tutkimuksessa on omistuttu entistä tarkemmin saamaan selville tutkimuksen alaiset henkilöt. Kaupungeissa on nyt tavattu mielisairaita kaikkiaan 10.070/00 ja maaseudulla 6.530/00, ilman alkoholisteja ja sairasmielisiä, 8.78 ja 5.980/00. Molempien tutkimusten nojalla näyttävät siis mielisairaudet kaupungeissa suhteellisesti yleisemmiltä kuin maaseudulla. Kun tarkastellaan eri läänien suhdelukuja, havaitaan melkoisia eroavaisuuksia. Vuosien 1906—07 tutkimuksen mukaan oli mielisairaita enimmän, 5.20/00, Vaasan läänissä ja vähintään, 3.00/00, Viipurin läänissä. Nytkin mielisairauksien esiintymistiheys oli pienin, 5.490/00, Viipurin läänissä, mutta sen sijaan Vaasan läänissä toiseksi pienin, 5.850/00, ja suurin, 10.570/00, Hämeen läänissä.

Vajaamielisiä todettiin mielisairashoitokomitean tutkimuksessa kaikkiaan 3.140/00 väestöstä, kaupungeissa erikseen vain 1.310/00 ja maaseudulla 3.380/00. Nyt tutkituilla paikkakunnilla tuli vajaamielisten esiintymistiheydeksi keskimäärin 4.430/00, kaupungeissa 2.750/00 ja maaseudulla 4.840/00. Suhdeluvut ovat siis tältäkin osalta huomattavasti aikaisempia korkeammat.

Mielisairashoitokomitean tutkimuksen mallina oli Ruotsissa vuonna 1902 toimeenpantu erikoistutkimus. Sen mukaan oli Ruotsissa varsinaisia mielisairaita 3.160/00 maan väestöstä, kaupungeissa 2.960/00 ja maaseudulla 3.220/00, joten kaupunkien ja maaseudun välinen suhde osoittautui päinvastaiseksi kuin meillä. Vajaamielisiä tavattiin Ruotsin tutkimuksessa kaikkiaan 2.560/00, kaupungeissa ainoastaan 0.120/00, mutta maaseudulla 2.900/00. Ruotsin suhdeluvut olivat siten kauttaaltaan huomattavasti meikäläisiä alemmat. Näitä tuloksia tuskin kuitenkaan enää nykyoloissa käy

av sinnessjukuvaldskommittén. Då undersöktes ett avsevärt mindre område och förhållandena voro i övrigt annorlunda än för närvarande. Som resultat erhöles, att i vårt land då fanns av egentliga sinnessjuka i genomsnitt 4.10/00 av befolkningen, i städerna särskilt 5.30/00 och på landsbygden 4.00/00. Då i föreliggande undersökning för åren 1935—36 beräknats en genomsnittlig frekvens av 7.230/00 för sinnessjukdomarna, har härvid beaktats även alkoholister och psykopater, vilka icke medtagits i den tidigare undersökningen. Även om dessa bägge grupper utelämnas, stiger relationstalet nu till 6.530/00, alltså fortfarande kännbart högre än trettio år tidigare. Härav kan man dock ej draga den slutsatsen, att sinnessjukdomarna under denna tid skulle ha ökats i samma mån utan bör saken snarare tolkas så, att man i den nya undersökningen lyckats noggrannare än förut få utrett de personer, som skola falla inom dess ram. I städerna ha nu av sinnessjuka påträffats inalles 10.070/00 och på landsbygden 6.530/00, oberäknat alkoholister och psykopater, 8.78 och 5.980/00. På grund av bägge undersökningarna synas sinnessjukdomarna alltså vara relativt allmänna i städerna än på landsbygden. Då man granskar relationstalen för de olika länen, kan man observera betydande skiljaktigheter. Enligt 1906—07 års undersökning fanns det mest sinnessjuka, 5.20/00, i Vasa län och minst, 3.00/00, i Viborgs län. Även nu var frekvenstalet för de sinnessjuka lägst, 5.490/00, i Viborgs län, men däremot därnäst lägst, 5.850/00, i Vasa län, och högst, 10.570/00, i Tavastehus län.

I sinnessjukuvaldskommitténs undersökning erhöles som relationstal för de intellektuellt defekta 3.140/00 av befolkningen, i städerna särskilt endast 1.310/00 och på landsbygden 3.380/00. På de nu undersökta orterna var genomsnittsfrekvensen för de intellektuellt defekta 4.430/00, i städerna 2.750/00 och på landsbygden 4.840/00. Relationstalen äro sålunda även för denna del avsevärt högre än de tidigare.

Till förebild för sinnessjukuvaldskommitténs undersökning hade tagits en i Sverige år 1902 verkställd specialundersökning. Enligt denna fanns det i Sverige av egentliga sinnessjuka 3.160/00 av landets befolkning, i städerna 2.960/00 och på landsbygden 3.220/00, varför förhållandet mellan städer och landsbygd var motsatt det hos oss iakttagna. Av intellektuellt defekta påträffades i den svenska undersökningen inalles 2.560/00, i städerna endast 0.120/00, men på landsbygden 2.900/00. Relationstalen för Sverige voro sålunda genömgående avsevärt lägre än hos oss. Dessa

pitäminen vertailukelpoisina, koska ne ovat peräisin siksi kaukaiselta ajankohdalta ja muutenkin on ilmeistä, että henkisten sairauksien esiintymistiheys myös siellä todellisuudessa nousee suuremmaksi.

Saksassa vuosina 1925—26 suoritettussa yleisessä laskennassa saatiin henkisesti sairaita selville kaikkiaan 3.69 ‰. Kun tämä tulos asiantuntijain mielestä oli aivan liian alhainen, toimitettiin vuosina 1929—30 tarkempi tutkimus eräällä 38 000 asukasta käsittävällä maaseutualueella Thüringeniissä. Otettaessa huomioon samat tautiryhmät kuin esillä olevassa Suomen tutkimuksessa tuli näiden tautien esiintymistiheydeksi siinä 11.7 ‰, mikä täysin vastaa meillä nyt saatua tulosta.

Vielä voidaan mainita Bornholmin saarella vuonna 1936 toimeenpantu tutkimus, jonka tulokset on äskettäin saatettu julkisuuteen (Erik Strömngren, Acta psychiatrica et neurologica, Supplementum XIX, 1938). Siellä todettiin tutkimus-
hetkellä olevan mielisairaita 7.02 ‰ ja vajaamielisiä 4.2 ‰ väestöstä. Molemmat suhdeluvut käyvät siis jokseenkin yksin oman tutkimuksemme tulosten kanssa.

Ne monet erikoistutkimukset, joissa on käsitelty joidenkin yksityisten mielisairauksien, kuten esim. jakomielitautin ja kaatumataudin, esiintymistiheyttä, voidaan tässä yhteydessä sivuuttaa. Ne on yleensä toimitettu suppeammassa rajoissa, eivätkä niiden tulokset ole sellaisinaan verrattavissa esillä olevan tutkimuksen tuloksiin.

Sikäli kuin tuoreimpien edellä viitattujen ulkomaisten tutkimusten perustuksella käy päättelemisen, osoittaa mielisairaita ja vajaamielisiä koskeva tutkimuksemme näiden sairauksien esiintymistiheyden maassamme varsin suureksi, mutta ei kuitenkaan suuremmaksi kuin Euroopan eräillä muilla seuduilla.

resultat kunna dock föga nog mer under nuvarande förhållanden anses för jämförbara, enär de härröra från inbördes så avlägsna tidpunkter och då det även i övrigt är uppenbart, att frekvensen av själsliga sjukdomar därstädes i verkligheten är större.

Vid den allmänna räkningen i Tyskland åren 1925—26 konstaterades inalles 3.69 ‰ själsligt sjuka. Då detta resultat enligt sakkunnigas åsikt var alldeles för lågt, utfördes åren 1929—30 en noggrannare undersökning på ett landsbygdsområde i Thüringen med 38 000 invånare. Då man tager i betraktande samma sjukdomsgrupper som i föreliggande finska undersökning, blev dessa sjukdomars frekvenstal i densamma 11.7 ‰, vilket fullt motsvarar det hos oss nu erhållna resultatet.

Ytterligare kan nämnas en på ön Bornholm år 1936 verkställd undersökning, vars resultat nyligen offentliggjorts (Erik Strömngren, Acta psychiatrica et neurologica, Supplementum XIX, 1938). I densamma konstaterades vid tidpunkten för undersökningen 7.02 ‰ sinnessjuka och 4.2 ‰ intellektuellt defekta av befolkningen. Bägge relationstalen stämma sålunda någorlunda väl överens med resultatet av föreliggande undersökning.

De talrika specialundersökningar, i vilka behandlats frekvensen av en del enstaka sinnessjukdomar, såsom t. ex. schizofreni och fallande-sjuka, kunna i detta sammanhang förbigås. De ha i allmänhet anordnats i mindre utsträckning och deras resultat kunna ej som sådana jämföras med resultatet av föreliggande undersökning.

I den mån man kan sluta sig till av de här ovan berörda utländska undersökningarna, visar vår undersökning rörande sinnessjuka och intellektuellt defekta, att dessa sjukdomars frekvens i vårt land är rätt så stor men dock icke större än i en del andra delar av Europa.

Résumé.

Les aliénés et les faibles d'esprit.

Une recherche a été récemment achevée en Finlande sur les aliénés et les faibles d'esprit. Le système dit représentatif y fut appliqué. La recherche fut effectuée dans 4 villes, 3 bourgs et 65 communes rurales, dont la population totale correspond à env. 12% de la population du pays. Furent compris dans la recherche, à part les aliénés proprement dits, aussi les épileptiques sûrs, les idiots et imbéciles ainsi que les psychopathes et alcoolistes qui se sont montrés dangereux pour la société ou ne conviennent pas à la vie sociale. La recherche ne comprenait que les personnes malades au moment même et, en plus des adultes, les enfants de plus de 7 ans. La recherche fut réalisée de telle manière que le Bureau de Recherches Sociales engagea des jeunes médecins versés dans la psychiatrie pour faire des études dans les 72 localités mentionnées. Concernant les malades soignés à l'hôpital, les renseignements furent donnés par les chefs des établissements en question. Les recherches locales furent effectuées du mois de juillet 1935 jusqu'en automne 1936, et après cela encore certaines données complémentaires furent recueillies.

La recherche se rapporte en tout à 4 878 aliénés et faibles d'esprit, lesquels représentent 11.66 ‰/00 de toute la population des localités examinées (418 472). Si l'on place les épileptiques, psychopathes et alcoolistes dans le groupe des aliénés, celui-ci comprend 3 026 personnes ou 7.23 ‰/00, et le groupe des faibles d'esprit (idiots et imbéciles) 1 852 ou 4.43 ‰/00.

Le tableau ci-dessous montre la répartition des sujets par sexe.

	Absol.		En ‰.	
	Hommes	Femmes	Hommes	Femmes
Aliénés	1 494	1 532	7.36	7.11
Faibles d'esprit ..	1 073	779	5.28	3.62
Total	2 567	2 311	12.64	10.73

Les maladies en question apparaissent donc un peu plus fréquemment parmi les hommes que parmi les femmes.

Le tableau suivant montre les données séparément pour les villes et la campagne.

	Absol.		En ‰.	
	Villes	Campagne	Villes	Campagne
Aliénés	837	2 189	10.07	6.53
Faibles d'esprit ..	228	1 624	2.75	4.84
Total	1 065	3 813	12.82	11.37

Selon ces chiffres il y avait proportionnellement plus d'aliénés dans les villes qu'à la campagne, la situation étant inverse en ce qui concerne les faibles d'esprit. Sans doute, la divergence peut être expliquée, en partie, par la difficulté plus grande d'obtenir des données sur les faibles d'esprit dans les villes qu'à la campagne.

La fréquence des maladies mentales variait sensiblement dans les divers départements et encore plus dans les diverses localités. (Cf. carte à la page 46). Ainsi on n'a pas pu constater, selon la recherche, une fréquence ou une absence de maladies mentales spécialement marquée dans une région donnée.

Le tableau suivant indique la répartition des personnes examinées par groupes de maladie.

Aliénés	Absol.	En ‰.
Psychosis manico-depressiva	104	0.25
Schizophrenia	1 791	4.28
Dementia epileptica	86	0.20
Epilepsia	342	0.82
Dementia senilis	155	0.37
Psychosis arteriosclerotica	46	0.11
Psychosis praesentis	60	0.14
Psychosis e vitiis cerebri	14	0.03
Psychosis ex infectione acuta ...	7	0.02
Dementia paralytica	72	0.17
Psychosis laegeuca	12	0.03
Delirium tremens	1	0.002
Psychosis Korsakovi	2	0.005
Alcoholismus chronicus	155	0.37
Morphinismus	1	0.002
Constitutio psychopathica	137	0.33
Reactio psychogenca. Psychosis quaerulans	13	0.03
Psychosis non definita	28	0.07
Ensemble	3 026	7.23

Faibles d'esprit		Absol.	En ‰
Imbecillitas		1 348	3.22
Idiotia		504	1.21
	Ensemble	1 852	4.43

La maladie mentale la plus commune était la schizophrénie qui représentait $\frac{3}{5}$ de tous les cas. $\frac{1}{7}$ environ souffraient de la démence épileptique et de l'épilepsie, 8.6 % ensemble des maladies mentales de la vieillesse (la démence sénile, la psychose artériosclérotique et la psychose présénile), 5.1 % de l'alcoolisme chronique, 4.5 % d'une constitution psychopathique, 2.8 % ensemble des suites de maladies vénériennes (la démence paralytique et la psychose luéguène) et, enfin, des groupes encore plus petits étaient atteints d'autres maladies mentales. Près de $\frac{3}{4}$ des faibles d'esprit étaient imbeciles et un peu plus d'un quart étaient idiots.

La statistique concernant le lieu de naissance des malades semble indiquer que la fréquence des maladies mentales dans les villes était plus haute chez les femmes nées ailleurs que chez celles qui étaient originaires du lieu respectif. Pour les hommes il n'y avait pas de différence dans ce respect. Parmi les aliénés des campagnes, tout comme parmi les faibles d'esprit des campagnes et des villes, il y avait proportionnellement davantage de sujets restés sur place en comparaison avec la population prise en général.

Le groupement des sujets par âge et la fréquence des maladies dans les groupes d'âge respectifs de la population sont indiqués dans le tableau ci-dessous. Les pour-mille, qui indiquent tous les groupes d'âge ensemble, sont calculés sur la population ayant atteint l'âge de 7 ans.

Âge, ans	En ‰		En ‰	
	Aliénés	Faibles d'esprit	Aliénés	Faibles d'esprit
7—9	0.3	5.0	0.38	3.56
10—14	2.4	26.0	1.82	12.03
15—19	2.8	12.3	2.01	5.10
20—24	6.4	8.5	4.73	3.80
25—29	9.8	9.7	8.25	5.04
30—34	10.7	7.1	10.54	4.27
35—39	11.4	6.0	13.12	4.23
40—44	11.5	5.7	14.74	4.15
45—49	9.4	5.9	13.40	5.14
50—59	17.6	7.5	15.13	3.95
60—69	10.4	4.9	14.58	4.15
70—	7.3	1.4	14.86	1.82
Total	100.0	100.0	8.43	5.16

La fréquence des maladies par groupes d'âge sont expliqués par les diagrammes à la page 62—63.

Par leur état civil 68.2 % des aliénés et 96.2 % des faibles d'esprit étaient célibataires. 30.3 % des aliénés de 15 ans ou plus et 14.7 % des faibles d'esprit du même âge avaient un ou plusieurs enfants. Une partie importante des enfants étaient illégitimes. Ainsi, 172 aliénés avaient en tout 249 enfants illégitimes et 147 faibles d'esprits 258 enfants illégitimes. En moyenne, chaque troisième femme psychopathe ou imbecile avait des enfants illégitimes. D'autre part il est constaté qu'en tout 78 aliénés avaient 98 enfants atteints de maladies mentales et 42 faibles d'esprit de même 71 enfants souffrant de ces maux. On a donc pu calculer que la fréquence des maladies mentales parmi les enfants des sujets examinés était env. 4 fois plus élevée que dans la population prise en entier.

Quant aux degré d'instruction des aliénés de 15 ans et plus on a trouvé que 2.5 % avaient une éducation supérieure à celle de l'école moyenne, 2.2 % avaient fait l'école moyenne, 33.4 % l'école primaire, 56.7 % savaient lire et écrire et 5.1 % étaient illettrés. Parmi les imbeciles 3.5 % avaient fait l'école primaire, 59.8 % savaient lire et écrire et 36.7 % étaient illettrés. Les idiots étaient naturellement presque tous illettrés.

Dans le groupement professionnel des sujets on a placé ceux qui n'avaient pas de profession propre dans le groupe représentant la profession du chef de famille dans les cas où celle-ci était connue, afin d'illustrer leur classement social. Ce calcul montra que 47.3 % des aliénés et 60.5 % des faibles d'esprits représentaient la population agricole, respectivement 17.0 % et 20.8 % les ouvriers divers et la manoeuvre, 17.7 % et 8.4 % l'industrie et les arts et métiers, 7.6 % et 3.3 % le commerce et les communications, 3.6 et 0.9 % les fonctions publiques et les professions libérales, 2.7 % et 0.8 % les travaux domestiques, 1.3 et 0.7 % les autres professions et 2.8 % et 4.5 % les personnes sans profession.

Les réponses à la question concernant l'âge auquel les sujets étaient tombés malades montrent que 58.1 % des aliénés avaient été frappés par la maladie entre 15 et 34 ans, 12.3 % avant et 29.6 % après ces âges. Les malades sous l'âge de 15 ans appartenaient dans leur plus grande partie aux psychopathes et épileptiques, tandis que les malades de plus de 35 ans étaient surtout atteints par des maladies mentales de la vieillesse (voir diagramme p. 96). La grande majorité des faibles d'esprit étaient malades dès leur naissance. Chez 43.5 % des aliénés la maladie avait duré moins de 10 ans et chez 26.6 % 20 ans et plus; la durée moyenne de la maladie étant de 14.3 années. Chez

les faibles d'esprit par contre, 5.5 % seulement avaient été malades moins de 10 ans et 25.4 % pendant plus de 40 ans, la durée moyenne étant ici de 27.8 années.

La répartition des sujets examinés selon leur demeure au moment de la recherche ressort du tableau ci-dessous.

	En %	
	aliénés	faibles d'esprit
Maison d'aliénés ou autres hôpitaux spéciaux	29.1	3.2
Hospices communaux ou autres instit. pareilles	23.9	19.4
Logés chez des particuliers	4.5	9.4
Vivant dans leur propre famille	30.0	60.5
Seuls	12.5	7.5
Total	100.0	100.0

29.1 % des aliénés, mais seulement 3.2 % des faibles d'esprit, étaient placés dans des maisons d'aliénés ou dans d'autres établissements spéciaux, 23.9 % et 19.4 % respectivement se trouvaient dans des hospices communaux. Les malades des villes étaient plus souvent placés dans des établissements de traitement spéciaux que les malades de la campagne.

Etant donné qu'un grand nombre des malades, qui ne se trouvaient pas dans des institutions du genre indiqué au moment de la recherche, avaient subi des traitements plus ou moins longs à une époque antérieure, le nombre de malades soignés s'élève à un chiffre plus élevé que celui donné ci-dessus. Ainsi, 42.4 % du total des aliénés avaient été soignés seulement dans des maisons d'aliénés ou dans d'autres établissements similaires, 16.9 % seulement dans des hospices communaux ou autres ainsi que 10.2 % et dans des maisons d'aliénés et dans des hospices communaux. Pour les faibles d'esprit les proportions correspondantes étaient de 5.1, 18.4 et 2.1 %. La durée du traitement a varié considérablement. Sa moyenne dans tous les établissements était de 6.6 ans pour les aliénés et de 8.2 ans pour les faibles d'esprit. Dans les maisons d'aliénés prises à part elle était

respectivement de 5.3 et 4.3 ans et dans les hospices communaux de 6.6 et 8.7 ans.

Une étude des moyens d'existence des sujets examinés montre que 51.8 % des aliénés et 30.3 % des faibles d'esprits étaient entièrement aux soins de la commune, en plus de quoi respectivement 5.9 et 14.0 % recevaient du support partiel des communes. Le nombre de ceux qui étaient entièrement aux soins de leurs proches était de 25.2 et 44.3 % respectivement et un nombre étaient partiellement supportés par leurs proches. 13.3 et 8.9 % respectivement étaient capables de pourvoir à leur propres besoins sans aide.

En ce qui regarde la capacité de travail des sujets de plus de 15 ans, 11.1 % des aliénés et 6.9 % des faibles d'esprit étaient indiqués comme entièrement capables de travailler et 24.4 et 42.8 % comme partiellement capables de travailler. Les autres étaient inaptes ou internés dans des asiles.

Il a été constaté que parmi les aliénés, 49 schizophrènes, 39 alcoolistes, 35 psychopathes ainsi que 15 autres et parmi les faibles d'esprit 13 imbéciles étaient criminels. En excluant les alcoolistes et les psychopathes, puisque les cas asociaux seuls furent soumis à cette partie de l'étude, on trouvera que la criminalité parmi les schizophrènes était proportionnellement plus commune que parmi les autres aliénés proprement dits et que la criminalité des imbéciles était encore moins répandue que celle de ce groupe d'aliénés. Les crimes contre la personne dominaient chez les schizophrènes, tandis que les alcoolistes et les psychopathes s'étaient rendu coupables de crimes contre la propriété et d'infractions à la loi sur les boissons alcooliques.

Sur la base des chiffres obtenus on a calculé le nombre des aliénés en Finlande au moment donné à un minimum de 25 390 et le nombre de faibles d'esprit à 15 550, tous envisagés dans le sens précité, c. à d. les épileptiques ainsi que les alcoolistes et les psychopathes difficiles repris dans le groupe des aliénés. Une comparaison avec d'autres recherches analogues montre que la fréquence de ces maladies est très grande dans notre pays, toutefois sans être supérieure à celle enregistrée dans certaines autres contrées de l'Europe.

Traduction des tableaux.

- I. Nombre des aliénés et des faibles d'esprit par localité.*
- Col. 1. Paikkakunta — Localité.
Lääni — Département.
Kaikkiaan — Nombre total.
Kaupungit — Villes.
Maaseutu — Campagne.
- „ 2—37. Mielisairaat — Aliénés.
„ 38—43. Vajaamieliset — Faibles d'esprit.
„ 2, 4 etc. Mp. — Sexe masculin.
„ 3, 5 etc. Np. — Sexe féminin.
„ 36—37, 42—43. Yhteensä — Total.
- II. Lieu de naissance, langue maternelle et confession.*
- Col. 1. Syntymäpaikka — Lieu de naissance.
Nykyinen kotipaikka — Domicile présent.
Samassa läänissä — Dans le même département.
Kaupunki — Ville.
Maalaiskunta — Commune rurale.
Muussa läänissä — Dans un autre département.
Ulkomaa — À l'étranger.
Äidinkieli — Langue maternelle.
Suomenkielisiä — Finnois.
Ruotsinkielisiä — Suédois.
Uskontokunta — Confession.
Luterilaisia — Luthériens.
Kreikk.-katolisia — Orthodoxes.
Siviilirekisteri — Registre civil.
Muita — Autres.
- Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.
- III. Âge.*
- Col. 1. Ikä, vuotta — Âge, ans.
„ 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.
- IV. État civil.*
- Col. 1. Siviilisiäyty — État civil.
Naimattomia — Célibataires.
Naimisissa olevia — Mariés.
Leskiä — Veufs et veuves.
Erotettuja — Divorcés.
Erossa eläviä — Vivant séparés.
20 v. nuorempia — Âgés de moins de 20 ans.
- 20—29-vuotiaita j. n. s. — Âgés de 20—29 ans etc.
60 v. täyttäneitä — Âgés de 60 ans et plus.
- Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.
- V. État civil et nombre des enfants.*
- Col. 1. Siviilisiäyty ja lapsiluku — État civil et nombre d'enfants.
Lapsettomia — Pas d'enfants.
1 lapsi — 1 enfant.
2 lasta j. n. e. — 2 enfants etc.
Yhteensä lapsia — Nombre total des enfants.
Niistä — Dont.
Mielis. tai vajaamiel. — Aliénés ou faibles d'esprit.
Aviottomia — Enfants illégitimes.
Leskiä, erotettuja ja erossa eläviä — Veufs, veuves, divorcés et séparés.
- Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.
- VI. Instruction.*
- Col. 1. Koulusivistys — Instruction.
15 v. nuoremmat — Âgés de moins de 15 ans.
Koko kansakoulu — École primaire complète.
Kansakoulussa — Dans école primaire.
Apukoulussa — Dans école auxiliaire.
Tylsämielisten hoitolassa — Dans asile d'idiots.
Lukutaitoisia — Sachant lire.
15 v. täyttäneet — Âgés de 15 ans et plus.
Keskikoulua korkeampi — Plus que l'école moyenne.
Keskikoulu — École moyenne.
Kansakoulu — École primaire.
Lukutaidottomia — Illettrés.
- Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.
- VII. Profession.*
- Col. 1. Ammatti tai yhteiskunnallinen asema — Profession ou position sociale.
(1) Maatalous — Agriculture.

(2) Talollisia ja maanviljelijöitä — Propriétaires fonciers et agriculteurs.	„ 6—7, 16—17. 15 v. nuor. — De moins de 15 ans. „ 8—9, 18—19. 15 v. täytt. — De 15 ans et plus. „ 22—37. Niistä 15 v. täyttäneitä, jotka eivät olleet laitoshoidossa — Dont personnes de 15 ans et plus, qui n'étaient pas admises dans des établissements.
(3) Pientalollisia — Petits agriculteurs.	„ 22—23, 30—31. Täysin työkykyisiä — Capables de travailler.
(4) Torppareita ja lampuoteja — Métayers et tenanciers.	„ 24—25, 32—33. Osittain työkykyisiä — Partiellement capables de travailler.
(5) Mäkitupalaisia ja itsellisiä — Ouvriers agricoles etc. avec logement particulier.	„ 26—27, 34—35. Työkyvyttömiä — Incapables de travailler.
(6) Maataloustyöntekijöitä ja palkollisia — Ouvriers agricoles et domestiques.	
(7) Muita — Autres.	
(8) Teollisuus ja käsityö — Industrie ainsi qu'arts et métiers.	
(9) Itsenäisiä — Patrons.	
(10) Toimihenkilöitä — Employés.	
(11) Työntekijöitä — Ouvriers.	
(12) Liikenne — Communications.	
(16) Kauppa — Commerce.	
(20) Julkinen toiminta ja vapaat ammatit — Services publics et professions libérales.	
(21) Virkamiehiä — Fonctionnaires.	
(22) Palveluskuntaa — Personnel subalterne.	
(23) Opetuslaitos — Enseignement.	
(24) Terveystenhoito — Service sanitaire.	
(25) Vapaat ammatit — Professions libérales.	
(26) Kotitaloustyö — Travaux domestiques.	
(27) Muut ammatit — Autres professions.	
(28) Seka- ja ulkotyöväkeä — Manœuvres, ouvriers divers.	
(29) Ammatittomia — Sans profession.	
Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.	
<i>VIII. Profession, position dans la famille et capacité de travail.</i>	
Col. 1. Voir tableau VII, col. 1.	
„ 2—21. Perheasema — Position dans la famille.	
„ 2—3, 12—13. Päähenkilöitä — Chefs de famille etc. avec profession.	
„ 4—9, 14—19. Ilman omaa ammattia — Sans profession.	
„ 4, 14. Vaimoja — Femmes.	
„ 5, 15. Leskiä y. m. s. — Veuves etc.	
„ 6—9, 16—19. Muita perheenjäseniä — Autres membres de famille.	
<i>IX. Âge au début de la maladie et sa durée.</i>	
Col. 1. Sairastumiskä — Âge au début de la maladie.	
	Syntymästä — Dès la naissance. Alle 1 vuoden — Au-dessous de 1 an. 1—2 vuotta j. n. e. — 1—2 ans etc. Lapsena — Dans l'enfance. Nuorena — Dans la jeunesse. Aikuisena t. vanhana — À l'âge adulte ou dans la vieillesse. Tuntematon — Inconnu. Sairausaika — Durée de la maladie. Siitä — Dont. Ajoittaisia — Périodiques. 2 vaihetta j. n. s. — 2 phases etc. Vaiheiden luku tuntematon — Nombre des phases inconnu.
Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.	
<i>X. Logement au moment de la recherche. Villcs et campagne.</i>	
Col. 1. Sijoituspaikka — Logement.	
	Valtion sairaala — Asile d'aliénés de l'état. Piirimielisairaala — Asile d'aliénés de district. Kunnan mielisairaala — Asile d'aliénés communal. Muu erikoishoitola — Autre hôpital spécial. Kunnalliskoti, yleinen osasto — Hospice communal, section générale. Kunnalliskoti, mielis. osasto — Hospice communal, section pour aliénés. Muu laitos — Autre établissement. Vieraassa perheessä — Chez des particuliers. Omaisten luona — Dans leur propre famille. Itsenäisesti asuva — Vivant seuls.
Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.	

XI. Logement au moment de la recherche. Campagne par départements.

- Col. 1. Kotilääni ja sijoituspaikka — Département de domicile et logement.
 Mielisairaala t. m. s. — Asile d'aliénés etc.
 Kunnalliskoti t. m. s. — Hospice communal etc.
 Vieraassa perheessä — Chez des particuliers.
 Omaisten luona — Dans leur propre famille.
 Itsenäisesti asuva — Vivant seuls.
 Yhteensä maaseutu — Campagne totale.

Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.

XII. Durée des soins dans des établissements.

- Col. 1. Laitohoito — Soins dans des établissements.
 Ainoastaan mielisairaalassa t. m. s. — Seulement dans asile d'aliénés etc.
 Alle 1/2 vuotta — Au-dessous de 1/2 an.

Ainoastaan kunnalliskodissa t. m. s. — Seulement dans hospice communal etc.

Sekä mielisairaalassa että kunnalliskodissa t. m. s. — Et dans asile d'aliénés et dans hospice communal etc.

Kaikkiaan laitoshoidossa — Total dans établissements.

Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.

XIII. Subsistance.

- Col. 1. Huoltaja — Soutien.
 Mielisairaalassa t. m. s. — Dans asile d'aliénés etc.
 Kunta — Commune.
 Kunta ja omaiset — Commune et les parents.
 Omaiset — Les parents.
 Itse — Eux-mêmes.
 Muu — Autre.
 Muualla — Ailleurs.
 Kunta ja itse — Commune et eux-mêmes.
 Omaiset ja itse — Les parents et eux-mêmes.

Col. 2—43. Voir tableau I, col. 2—43.

Helsinki, Unionink. 26 E.

Kunta:

Mielisairaajat ja vajaamieliset.

Tutkimuksen piiriin kuuluvat varsinaisten mielisairaiden ohessa myös varmasti todetut kaatumatautiset (epileptikat), tylsä-, vähä- ja heikkomieliset henkilöt (idiotit, imbesiilit ja debiilit), jotka ymmärryksensä puolesta selvästi poikkeavat älyllisesti heikoimmistakin normaali-ihmisistä, sekä näiden lisäksi ne sairastuneet henkilöt (psykopaatti ja alkoholistit), jotka ovat osoittautuneet yhteiskunnalle vaarallisiksi tai muuten sopimattomiksi yhteiskuntaelämään. Tutkimus koskee ainoastaan tällä hetkellä sairaita henkilöitä ja käsittää täysikasvuisten lisäksi lapset 7 ikävuodesta lähtien.

Huom! Vastauksissa voidaan soveltuessa kohdin käyttää asianomaisen sanan allelleväystä.

I. Henkilötiedot.

1. Nimi (täydellinen ristinä- ja sukunimi, myös entinen):
2. Sukupuoli: mies, nainen. 3. Syntynyt I 4. Syntymäpaikka:
5. Asuinpaikka: 6. Siviilisääty: naimaton, naimisissa, leski, eronnut, elää erossa.
7. Ammatti; alaikäisiin nähden ilmoitettava vanhempien ammatti (tarkoin mainittava; ei esim. pelkkä työmiehes):
8. Äidinkieli: suomi, ruotsi, muu: 9. Uskonto: luterilainen, krettkalais-katolinen, muu:
10. Täysi-ikäisten koulunkäynti ja sivistyskanta: keskikoulu korkeampi sivistys, keskikoulusivistys (keskikoulun oppimäärä t. vast. tiedot), kansakoulusivistys (ylemman kansakoulun oppimäärä t. vast. tiedot) lukutaitoton, lukutaidoton.
11. Alaikäisten koulunkäynti: ilmoitettava tarkasti, onko kansakoulussa, apukoulussa, millä luokalla j. n. e.
12. Omien lasten luku:; niistä avioliitossa; aviottomia; mielisairaaita tai vajaamielisiä

II. Sairaus.

1. Diagnosis: (kts. takasivua).
2. Missä iässä sairastunut? 3. Onko sairaus yhtämittainen vaiko ajoittainen?
4. (Koskee ainoastaan vajaamielisiä). Synnytys tavallinen, ennenaikainen, kaksosyntyminen, pihtisyntyminen.
5. (Koskee ainoastaan vajaamielisiä ja kaatumatautisia). Onko lapsuudessa sairastanut aivotulehdusta tai aivokalvontulehdusta tai onko päätä kohdannut trauma, josta on seurannut tajuttomuus tai selviä aivovamman?

III. Hoito ja toimeentulo.

1. Nykyään sijoitettuna mielisairaalaan, mihin? mistä lähtien?
2. Nykyään sijoitettuna kunnalliskotiin, mihin? mistä lähtien?, millä osastolla?
3. Nykyään a) hoidettavana vieraassa perheessä, b) omaisten luona, c) itsenäisesti asuva.
4. Aikaisemmin ollut laitoshoidossa, missä? milloin?, millaisessa tilassa poistettu?
5. Toimeentulo: a) täysin kunnan köyhäinhoidon varassa, b) kunta ja omaiset yhdessä huolehtivat, c) omaiset huolehtivat, d) huolehtii itse itsestään.

IV. Muut tiedot.

1. Työkyky: täysin työkykyinen, osittain työkykyinen, työkyvytön. Työkyvyttömyyden tai vähentyneen työkyvyn syy:
2. Mahdolliset sairaan suorittamat rikolliset teot:
3. Katsottu syyntakeettomaksi (RL 3:3), rangaistu täyttä ymmärrystä vailla olevana (RL 3:4), täysin syyntakeellisena. Rangaistus:

TAULUJA
TABELLER

I. Mielisairaiden ja vajaamielisten luku paikkakunnittain.

Paikkakunta Ort		Mielisairaat																	
		Psychosis manico-depressiva		Schizofrenia		Demantia epileptica		Epilepsia		Demantia senilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesentis		Psychosis e vitilis cerebri		Psychosis ex infectione acuta	
		Np. Mp. Mk.	Np. KvK. Mk.	Np. Mp. Mk.	Np. KvK. Mk.	Np. Mp. Mk.	Np. KvK. Mk.	Np. Mp. Mk.	Np. KvK. Mk.	Np. Mp. Mk.	Np. KvK. Mk.	Np. Mp. Mk.	Np. KvK. Mk.	Np. Mp. Mk.	Np. KvK. Mk.	Np. Mp. Mk.	Np. KvK. Mk.	Np. Mp. Mk.	Np. KvK. Mk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	3	10	80	76	4	—	15	14	3	9	2	2	3	10	1	1	2	—	
2 Lovisa — Loviisa	—	—	6	4	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
3 Bromarv	—	—	9	6	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
4 Tenala — Tenhola	1	2	13	9	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
5 Karjalohja (Karistojo)	—	2	2	5	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6 Lohjan kauppala — Lojo köping	—	—	6	7	1	—	3	1	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	
7 Tuusula — Tusby	2	2	18	11	1	—	3	2	1	4	—	1	1	1	—	—	—	—	
8 Orimattila	—	3	17	28	2	—	3	7	1	3	—	—	1	3	—	—	—	—	
9 Jaala	—	1	9	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
10 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	10	6	117	104	3	5	25	28	5	18	—	1	1	5	—	2	—	2	
11 Rauma	3	1	17	17	—	—	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
12 Laitila	2	2	17	16	2	2	4	8	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
13 Perniö	2	—	13	12	—	2	6	7	1	6	—	—	—	4	—	—	—	1	
14 Kisko	—	—	5	7	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
15 Suomensjärvi	—	—	4	2	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	
16 Pöytyä	—	—	9	6	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17 Noormarkku	—	—	7	5	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 Pomarkku	1	—	5	4	1	—	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
19 Karvia	—	1	12	9	—	—	4	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
20 Suodenniemi	—	—	9	9	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
21 Huittinen	2	2	19	17	—	—	2	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	
22 Ahvenanmaa — Åland	1	1	2	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	
23 Lemland	1	1	2	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	
24 Hämeen lääni — Tavastehus län	9	12	189	303	4	11	20	24	10	25	9	28	3	7	1	—	1	1	
25 Tampere (Tammerfors)	3	10	140	243	2	5	12	10	3	20	8	26	3	3	1	—	—	1	
26 Kalvola	—	—	8	14	1	—	1	1	1	1	1	1	—	2	—	—	—	—	
27 Teisko	—	2	14	16	—	2	4	6	2	3	1	1	—	—	—	—	—	—	
28 Kuorevesi	—	2	8	10	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
29 Loppi	3	—	6	10	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
30 Padasjoki	1	—	13	10	1	3	1	2	3	1	—	—	—	2	—	—	—	—	
31 Viipurin lääni — Viborgs län	—	2	76	77	4	3	20	17	10	21	—	—	2	2	1	—	1	—	
32 Miehikkälä	—	—	9	8	—	1	—	2	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	
33 Taipalsaari	—	—	11	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
34 Heinjoki	—	—	5	4	1	—	2	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
35 Koivisto	—	1	8	17	—	—	1	1	3	5	—	—	—	1	—	—	—	—	
36 Koiviston kaupp. (Koivisto köping)	—	—	1	6	—	—	1	1	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	
37 Kuolemajärvi	—	—	9	6	1	—	2	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
38 Kurkijoki	—	—	9	13	—	1	2	2	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	
39 Ruskeala	—	1	11	12	1	1	1	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
40 Salmi	—	—	13	6	1	—	11	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
41 Mikkelin lääni — S:t Michels län	4	2	41	69	6	13	12	12	7	7	—	2	2	7	1	—	—	—	
42 Hirvensalmi	2	1	16	32	3	6	4	4	2	3	—	—	1	3	1	—	—	—	
43 Sulkava	2	—	4	10	—	4	2	1	1	1	—	2	—	2	—	—	—	—	
44 Savonranta	—	—	8	3	1	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
45 Heinävesi	—	1	9	15	—	1	1	3	3	1	—	—	1	—	—	1	—	—	
46 Kangaslampi	—	—	4	9	2	2	3	1	1	2	—	—	—	2	—	—	—	—	

I. Mielisairaiden ja vajaamielisten luku paikkakunnittain. (Jatk.) —

Paikkakunta Ort	Mielisairaatt																	
	Psychosis manico-depressiva		Schizophrenia		Dementia cylloptica		Epilepsia		Dementia senilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesentis		Psychosis e vitilis cerebri		Psychosis ex infectioe acuta	
	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
47 Kuopion lääni — Kuopio län	11	10	118	140	4	7	20	33	6	16	—	2	3	7	3	1	—	—
48 Kuopio	1	4	41	62	1	3	3	6	1	3	—	2	—	3	—	1	—	—
49 Rautalampi	4	1	17	11	2	2	3	3	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—
50 Tuusniemi	1	1	13	22	—	—	4	12	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
51 Iapinlahti	3	4	13	11	—	—	1	4	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—
52 Pyhäselkä	1	—	7	9	—	—	1	3	2	3	—	—	—	1	—	—	—	—
53 Eno	—	—	13	16	1	1	6	3	1	4	—	—	1	—	2	—	—	—
54 Valtimo	1	—	14	9	—	—	1	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—
55 Vaasan lääni — Vasu län	11	6	129	96	3	4	24	27	1	7	—	—	—	3	—	1	—	—
56 Sideby — Siipy	1	—	5	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57 Peräseinäjoki	—	—	14	8	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58 Laihia	1	1	9	15	—	—	1	6	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—
59 Esse — Ähtävä	1	1	6	5	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
60 Terijärvi — Teerijärvi	—	—	3	5	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61 Kronoby — Kruunupy	1	—	15	3	1	—	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
62 Larsmo — Luoto	—	—	6	7	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
63 Karleby — Kaarlela	2	2	6	8	—	—	1	4	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—
64 Oja	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65 Nedervetil — Alaveteli	1	—	7	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66 Perho	—	—	5	2	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
67 Lehtimäki	—	1	9	2	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
68 Keuru	3	—	22	16	1	1	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69 Petäjavesi	—	1	12	8	—	—	2	2	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—
70 Äänekoski	1	—	9	6	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71 Oulun lääni — Uleåborgs län	5	1	95	78	7	8	25	25	3	6	—	—	3	1	1	—	—	—
72 Paavola	1	—	11	13	—	—	4	3	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—
73 Pvhäjärvi	1	—	20	21	—	—	1	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
74 Säräisniemi	—	—	17	7	3	4	2	3	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—
75 Vuolijoki	—	—	7	4	—	—	1	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
76 Paltamo	2	1	12	3	3	—	1	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
77 Kajaanin mlk. (Kajaani lk.)	—	—	9	4	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
78 Ranua	—	—	7	6	—	—	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
79 Rovaniemen kauppala (Rovaniemi köping)	—	—	5	11	—	—	—	2	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—
80 Turtola	1	—	2	6	—	—	1	3	5	1	—	—	—	1	—	—	—	—
81 Pelkosenniemi	—	—	5	3	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
82 Kaikkiaan — Inalles	54	50	847	944	35	51	161	181	45	110	11	35	17	43	8	6	4	3
83 Kaupungit — Städer	7	15	204	326	3	8	17	18	5	25	8	29	3	9	1	1	—	1
84 Maaseutu — Landsbygd	47	35	643	618	32	43	144	163	40	85	3	6	14	34	7	5	4	2

II. Syntymäpaikka, äidinkieli ja uskontokunta. —

		Mielisairaat																		
		maniko-depressiiva		Schizophrenia		Dementia epileptica		Epilepsia		Dementia seniilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesentis		Psychosis e vilis cerebri		Psychosis ex infectione acuta		
		MP.	Np. Kvk.	MP.	Np. Kvk.	MP.	Np. Kvk.	MP.	Np. Kvk.	MP.	Np. Kvk.	MP.	Np. Kvk.	MP.	Np. Kvk.	MP.	Np. Kvk.	MP.	Np. Kvk.	
<i>Syntymäpaikka — Födelseort</i>		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	Kaupungit — Städer	7	15	204	326	3	8	17	18	5	25	8	29	3	9	1	1	—	1	
2	Nykyinen kotipaikka — Nuvarande hemort	2	5	111	114	3	3	9	7	1	8	2	4	1	—	1	—	—	—	
3	Samassa läänissä — I samma län	4	5	58	112	—	3	6	5	2	10	4	17	—	1	—	1	—	1	
4	Kaupunki — Stad	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Maalaiskunta — Landskommun	4	5	55	110	—	3	6	5	2	10	4	17	—	1	—	1	—	1	
6	Muussa läänissä — I annat län ..	1	5	32	97	—	2	2	6	2	7	2	7	2	8	—	—	—	—	
7	Kaupunki — Stad	1	3	7	17	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
8	Maalaiskunta — Landskommun	—	2	25	80	—	1	1	6	2	7	2	7	2	7	—	—	—	—	
9	Ulkomaa — Utlandet	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
10	Maaseutu — Landsbygd	47	35	643	618	32	43	144	163	40	85	3	6	14	34	7	5	4	2	
11	Nykyinen kotipaikka — Nuvarande hemort	39	23	562	484	29	38	127	128	35	67	1	4	8	30	6	3	3	1	
12	Samassa läänissä — I samma län	8	4	63	84	1	1	11	19	2	11	1	2	3	3	1	1	1	1	
13	Kaupunki — Stad	—	—	8	4	—	—	2	4	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	
14	Maalaiskunta — Landskommun	8	4	55	80	1	1	9	15	1	10	1	2	3	2	1	1	1	1	
15	Muussa läänissä — I annat län ..	—	8	17	46	2	4	6	15	3	7	1	—	3	1	—	—	—	—	
16	Kaupunki — Stad	—	1	3	5	—	2	2	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	Maalaiskunta — Landskommun	—	7	14	41	2	2	4	12	3	6	1	—	3	1	—	—	—	—	
18	Ulkomaa — Utlandet	—	—	1	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	Kaikkiaan — Inalles	54	50	847	944	35	51	161	181	45	110	11	35	17	43	8	6	4	3	
20	Nykyinen kotipaikka — Nuvarande hemort	41	28	673	598	32	41	136	135	36	75	3	8	9	30	7	3	3	1	
21	Samassa läänissä — I samma län	12	9	121	196	1	4	17	24	4	21	5	19	3	4	1	2	1	2	
22	Kaupunki — Stad	—	—	11	6	—	—	2	4	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	
23	Maalaiskunta — Landskommun	12	9	110	190	1	4	15	20	3	20	5	19	3	3	1	2	1	2	
24	Muussa läänissä — I annat län ..	1	13	49	143	2	6	8	21	5	14	3	7	5	9	—	—	—	—	
25	Kaupunki — Stad	1	4	10	22	—	3	3	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	
26	Maalaiskunta — Landskommun	—	9	39	121	2	3	5	18	5	13	3	7	5	8	—	—	—	—	
27	Ulkomaa — Utlandet	—	—	4	7	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
<i>Äidinkieli — Modersmål</i>																				
28	Kaupungit — Städer	7	15	204	326	3	8	17	18	5	25	8	29	3	9	1	1	—	1	
29	Suomenkielisiä — Finsktalande ..	6	14	195	319	3	8	17	18	5	24	8	27	3	8	1	1	—	1	
30	Ruotsinkielisiä — Svensktalande ..	1	1	8	7	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	
31	Maaseutu — Landsbygd	47	35	643	618	32	43	144	163	40	85	3	6	14	34	7	5	4	2	
32	Suomenkielisiä — Finsktalande ..	41	28	569	555	31	43	135	151	37	79	2	5	14	29	7	5	2	2	
33	Ruotsinkielisiä — Svensktalande ..	6	7	74	63	1	—	9	12	3	6	1	1	—	5	—	—	—	—	
34	Kaikkiaan — Inalles	54	50	847	944	35	51	161	181	45	110	11	35	17	43	8	6	4	3	
35	Suomenkielisiä — Finsktalande ..	47	42	764	874	34	51	152	169	42	103	10	32	17	37	8	6	2	3	
36	Ruotsinkielisiä — Svensktalande ..	7	8	82	70	1	—	9	12	3	7	1	3	—	6	—	—	—	—	
<i>Uskontokunta — Religions-samfund</i>																				
37	Kaikkiaan — Inalles	54	50	847	944	35	51	161	181	45	110	11	35	17	43	8	6	4	3	
38	Luterilaisia — Luteraner	54	50	831	933	33	49	153	174	44	109	11	35	17	43	8	6	4	2	
39	Kreikk.-katolisia — Grek.-katolska	—	—	13	7	1	2	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
40	Siviilirekisteri — Civilregister ..	—	—	3	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
41	Muita — Övriga	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

1) Tähän sisältyy 1 virokielinen. — Häri ingår 1 estnisktalände.

Födelseort, modersmål och religionssamfund.

Sinnessjuka																				Vajaamieliset Intellektuellt defekta				
Dementia paralytica	Psychosis heugena	Delirium tremens	Psychosis Korsakovi	Alcoholismus chronicus	Morphinismus	Constitutio psychopathica	Racido psychos- gena. Psychosis queerulans	Psychosis non definita	Yhteensä Summa		Imbedi- litas	Idiotia	Yhteensä Summa											
									Mp. Kvk.	Np. Kvk.			Mp. Kvk.	Np. Kvk.	Mp. Kvk.	Np. Kvk.								
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	
28	10	3	2	1	1	73	5	—	15	14	2	—	—	3	371	466	118	73	23	14	141	87	1	
12	—	2	1	—	1	26	1	—	12	4	—	—	—	1	183	148	98	52	17	10	115	62	2	
11	6	1	—	1	—	32	3	—	2	2	—	—	—	2	123	173	17	18	4	4	21	22	3	
11	6	1	—	1	—	32	3	—	2	7	—	—	—	2	120	171	16	18	3	4	19	22	5	
5	4	—	1	—	—	14	1	—	1	3	—	—	—	—	61	141	3	3	1	—	4	3	6	
5	4	—	1	—	—	14	1	—	1	2	—	—	—	—	9	24	—	—	—	—	—	—	7	
5	4	—	1	—	—	14	1	—	1	1	—	—	—	—	52	117	3	3	1	—	4	3	8	
26	8	3	4	—	—	1	75	2	1	64	44	6	5	14	11	1 123	1 066	678	479	254	213	932	692	10
18	3	3	2	—	—	54	2	—	1	53	36	3	4	11	10	953	835	620	421	232	196	852	617	11
3	2	—	2	—	—	14	—	—	—	7	8	—	1	3	1	118	141	43	41	17	11	60	52	12
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	14	11	3	6	2	1	5	7	13
2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	6	7	—	—	—	—	104	130	40	35	15	10	55	45	14
4	—	—	—	—	—	7	—	—	—	4	—	—	—	—	—	50	85	14	17	4	4	18	21	15
2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	12	6	2	—	1	6	3	16
2	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	73	8	15	4	3	12	18	17
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	2	5	1	—	1	2	2	2	18
54	18	6	6	1	1	148	7	—	1	79	58	8	5	14	14	1 494	1 532	796	552	277	227	1 073	779	19
30	3	5	3	—	1	80	3	—	1	65	40	3	4	11	11	1 136	983	718	473	249	206	967	679	20
14	8	1	2	1	—	46	3	—	—	9	15	2	1	3	3	241	314	60	59	21	15	81	74	21
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	17	13	4	6	3	1	7	7	22
13	8	1	2	1	—	45	3	—	—	8	14	2	1	3	3	224	301	56	53	18	14	74	67	23
9	7	—	1	—	—	21	1	—	—	5	3	3	—	—	—	111	226	17	20	5	4	22	24	24
2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	17	36	6	2	—	1	6	3	25
7	7	—	1	—	—	20	1	—	—	5	1	3	—	—	—	94	190	11	18	5	3	16	21	26
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	9	1	—	2	2	3	2	27
28	10	3	2	1	1	73	5	—	15	14	2	—	—	3	371	466	118	73	23	14	141	87	28	
28	10	3	2	1	1	61	5	—	14	14	2	—	—	3	348	454	115	69	18	12	133	81	29	
26	8	3	4	—	—	1	75	2	1	64	44	6	5	14	11	1 123	1 066	678	479	254	213	932	692	31
24	8	3	4	—	—	1	74	2	1	62	44	6	5	14	11	1 022	972	633	446	235	196	868	642	32
2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	101	94	45	33	19	17	64	50	33
54	18	6	6	1	1	148	7	—	1	79	58	8	5	14	14	1 494	1 532	796	552	277	227	1 073	779	34
52	18	6	6	1	1	135	7	—	1	76	58	8	5	14	14	1 370	1 426	748	515	253	208	1 001	723	35
2	—	—	—	—	—	13	—	—	—	3	—	—	—	—	—	123	106	48	37	24	19	72	56	36
54	18	6	6	1	1	148	7	—	1	79	58	8	5	14	14	1 494	1 532	796	552	277	227	1 073	779	37
52	17	6	5	1	1	146	7	—	1	77	57	8	5	14	13	1 461	1 506	776	537	272	230	1 048	757	38
1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	27	20	19	12	5	7	24	19	39
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5	1	2	—	—	—	2	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	41

III. Ikä.

Mielisairaat

Ikä	Alder	Mielisairaat																			
		manipio-depressiiva		Psychosis		Schizophrenia		Dementia epileptica		Epilepsia		Dementia senilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesensilis		Psychosis e vilis cerebri		Psychosis ex Infectione acuta	
		Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.	Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.	Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.	Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.	Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.	Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.	Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.	Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.	Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.	Np. Mp.	Np. Kvk. Mk.
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
1	Kaupungit — Städer	7	15	204	326	3	8	17	18	5	25	8	29	3	9	1	1			1	
2	7—9 vuotta — 7—9 år																				
3	10—14 ” — 10—14 ”			1				1	1												
4	15—19 ” — 15—19 ”			2	4	1	1		1												
5	20—24 ” — 20—24 ”		1	9	14			2	2												
6	25—29 ” — 25—29 ”	1	2	31	22			1	2	2										1	1
7	30—34 ” — 30—34 ”		1	35	39	1		1	3												
8	35—39 ” — 35—39 ”		1	36	31		1	3	1												
9	40—44 ” — 40—44 ”	1	2	29	44			1	1	1											
10	45—49 ” — 45—49 ”	2	1	16	48		1		3				1	1							
11	50—59 ” — 50—59 ”	1	4	28	69	1	2	5	3			4	1	4	1	6					
12	60—69 ” — 60—69 ”	2	2	14	40			1	2	1	4	5	4	1	3						
13	70— ” — 70— ”		1	3	15		1	1		4	17	2	9								
14	Maaseutu — Landsbygd	47	35	643	618	32	43	144	163	40	85	3	6	14	34	7	5	4	2		
15	7—9 vuotta — 7—9 år								1	5											
16	10—14 ” — 10—14 ”			1	2	2		19	20												
17	15—19 ” — 15—19 ”	1	2	13	6	1	4	23	16												
18	20—24 ” — 20—24 ”		3	44	40	3	5	23	22												
19	25—29 ” — 25—29 ”	4	2	81	54	4	5	17	21												
20	30—34 ” — 30—34 ”	4	5	87	63	2	6	9	20												
21	35—39 ” — 35—39 ”	4	3	88	81	4	4	15	13												
22	40—44 ” — 40—44 ”	3	2	79	87	4	3	12	10					1	2	1					
23	45—49 ” — 45—49 ”	5	5	62	65	1	5	10	11					1	4						1
24	50—59 ” — 50—59 ”	13	6	120	127	7	6	14	16	3	7			1	7	11					1
25	60—69 ” — 60—69 ”	10	6	49	67	1	2	1	8	11	15	3	2	2	10						
26	70— ” — 70— ”	3	1	19	26	3	3		1	26	63		3	3	7						
27	Kaikkiaan — Inalles	54	50	847	944	35	51	161	181	45	110	11	35	17	43	8	6	4	3		
28	7—9 vuotta — 7—9 år								1	5											
29	10—14 ” — 10—14 ”			2	2	2		20	21												
30	15—19 ” — 15—19 ”	1	2	15	10	2	5	23	17												
31	20—24 ” — 20—24 ”		4	53	54	3	5	25	23												
32	25—29 ” — 25—29 ”	5	4	112	76	4	6	19	23												
33	30—34 ” — 30—34 ”	4	6	122	102	3	6	10	23												
34	35—39 ” — 35—39 ”	4	4	124	112	4	5	18	14												
35	40—44 ” — 40—44 ”	4	4	108	131	4	4	13	11					1	2	2					
36	45—49 ” — 45—49 ”	7	6	78	113	1	6	10	14					1	2	4					1
37	50—59 ” — 50—59 ”	14	10	148	196	8	8	19	19	3	11	1	5	8	17						
38	60—69 ” — 60—69 ”	12	8	63	107	1	2	2	10	12	19	8	17	3	13						
39	70— ” — 70— ”	3	2	22	41	3	4	1	1	30	80	2	12	3	7						

Civilstånd.

Sinnessjuka														Vajaamielliset Intellektuellit defekta									
Dementia paralytica	Psychosis laegenes		Delirium tremens		Psychosis Korsakovi	Alcoholismus chronicus		Morphinismus	Constitutio psychopathica		Reactio psychogenae, Psychosis guerdani	Psychosis non definita		Yhteensä Summa	Imbecil- litas	Idiotia		Yhteensä Summa					
	Mp. MK.	Np. KvK.	Mp. MK.	Np. KvK.		Mp. MK.	Np. KvK.		Mp. MK.	Np. KvK.		Mp. MK.	Np. KvK.			Mp. MK.	Np. KvK.	Mp. MK.	Np. KvK.	Mp. MK.	Np. KvK.	Mp. MK.	Np. KvK.
20	31	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
28	10	3	2	1	1	73	5	—	15	14	2	—	—	3	371	466	118	73	23	14	141	87	1
8	4	1	1	1	—	34	1	—	12	9	—	—	—	2	245	308	112	70	23	14	135	84	2
14	3	—	—	—	—	24	1	—	3	4	1	—	—	1	86	84	3	1	—	—	3	1	3
3	2	—	1	—	—	5	2	—	—	1	—	—	—	—	18	61	1	2	—	—	1	2	4
2	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	11	11	1	—	—	—	1	—	5
1	—	—	—	—	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	11	2	1	—	—	—	1	—	6
26	8	3	4	—	—	75	2	1	64	44	6	5	14	11	1123	1066	678	479	254	213	932	692	7
12	3	—	3	—	—	34	—	1	54	31	3	1	9	8	825	685	647	449	254	213	901	662	8
12	2	—	—	—	—	29	1	—	8	7	3	3	2	2	225	211	22	16	—	—	22	16	9
—	2	—	—	—	—	7	1	—	1	4	1	1	2	1	49	139	4	11	—	—	4	11	10
—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	8	21	2	—	—	—	2	—	11
—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	1	16	10	3	3	—	—	3	3	12
54	18	6	6	1	1	148	7	1	79	58	8	5	14	14	1494	1532	796	552	277	227	1073	779	13
20	7	—	4	1	—	68	1	1	66	40	3	1	9	10	1070	993	759	519	277	227	1036	746	14
—	—	—	—	—	1	1	—	—	27	10	—	—	—	—	95	73	388	207	123	85	511	292	15
—	2	—	—	—	1	18	1	—	20	8	2	—	—	1	257	198	116	68	91	58	207	126	16
10	3	—	—	—	—	25	—	1	11	8	1	—	—	3	312	216	82	86	28	36	110	122	17
9	1	—	—	—	—	20	—	—	7	12	—	—	—	4	322	354	134	118	26	33	160	151	18
1	1	—	—	—	—	4	—	—	1	2	—	—	—	2	84	152	39	40	9	15	48	55	19
26	5	3	—	—	—	53	2	—	11	11	4	3	2	3	311	295	25	17	—	—	25	17	20
1	—	—	—	—	—	4	1	—	2	3	—	1	—	—	13	20	3	1	—	—	3	1	21
3	1	—	—	—	—	11	—	—	5	1	—	2	—	—	50	65	4	1	—	—	4	1	22
21	4	2	—	—	—	33	1	—	3	7	3	—	—	2	189	156	16	13	—	—	16	13	23
1	—	1	—	—	—	5	—	—	1	—	1	—	—	—	59	54	2	2	—	—	2	2	24
3	4	1	2	—	—	12	3	—	1	5	—	1	2	1	67	200	5	13	—	—	5	13	25
1	3	1	—	—	—	1	1	—	3	—	—	—	—	—	1	10	3	—	—	—	3	—	26
2	1	—	2	—	—	5	1	—	1	2	—	—	—	1	19	71	2	6	—	—	2	6	27
—	—	—	—	—	—	6	2	—	1	2	—	—	—	—	47	119	3	4	—	—	3	4	28
2	2	2	—	—	1	5	—	—	—	1	1	—	—	—	19	32	3	—	—	—	3	—	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	30
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	4	1	—	—	—	1	—	31
2	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	14	19	1	—	—	—	1	—	32
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	8	1	—	—	—	1	—	33
3	—	—	—	—	—	10	1	—	1	1	—	—	1	—	27	12	4	3	—	—	4	3	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	35
—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	—	1	—	—	—	1	36
2	—	—	—	—	—	5	—	—	1	1	—	—	—	—	16	5	2	2	—	—	2	2	37
1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	5	5	2	—	—	—	2	—	38

V. Siviilisääty ja lapsiluku.

Siviilisääty ja lapsiluku Civilstånd och antal barn		Mielisairaat																		
		Psychosis manito-depressiva		Schizophrenia		Dementia epileptica		Epilepsia		Dementia senilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesenilis		Psychosis e vitilis cerebri		Psychosis ex Infectione acuta		
		MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	MP. MK.	NP. KVK.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	Naimattomia — Ogifta	26	30	698	649	28	41	125	135	10	37	3	16	3	15	7	5	2	1	
2	Lapsettomia — Inga barn	26	28	693	573	28	38	124	118	10	30	3	14	3	11	7	5	2	1	
3	1 lapsi — 1 barn	—	1	4	53	—	1	1	15	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	2 lasta — 2 »	—	—	—	19	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
5	3 » — 3 »	—	1	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Yhteensä lapsia — Summa barn ..	—	4	7	106	—	7	1	19	—	7	—	4	—	6	—	—	—	—	
	Niistä — Därav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7	Mielisair. tai vajaamiel. — Sinnes- sjuka eller intell. defekta	—	—	—	10	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	Naimisissa olevia — Gifta	22	13	117	184	6	5	31	31	19	14	4	3	11	18	1	1	1	2	
9	Lapsettomia — Inga barn	6	1	22	30	—	—	1	8	5	3	—	—	2	3	—	—	—	—	
10	1 lapsi — 1 barn	3	3	18	23	2	—	3	1	2	1	2	—	1	2	—	—	—	—	
11	2 lasta — 2 »	4	4	17	30	—	1	7	7	—	2	1	—	1	2	1	—	—	1	
12	3 » — 3 »	—	2	19	23	—	2	4	1	1	2	—	3	1	1	—	1	1	1	
13	4 » — 4 »	—	—	11	19	1	—	4	—	2	3	—	—	1	1	—	—	—	—	
14	5 » — 5 »	4	1	5	7	—	1	3	3	4	2	—	—	—	6	—	—	—	—	
15	6 » — 6 »	5	2	25	52	3	1	9	11	5	1	1	—	5	3	—	—	—	—	
16	Yhteensä lapsia — Summa barn ..	75	37	359	671	26	25	133	120	70	39	15	9	45	63	2	3	3	5	
	Niistä — Därav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	Aviottomia — Oäkta	—	—	1	6	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	
18	Mielisair. tai vajaamiel. — Sinnes- sjuka eller intell. defekta	2	—	12	21	—	—	2	—	3	—	1	1	2	3	—	—	—	—	
19	Leskiä, erotettuja ja erossa eläviä — Änklingar, änkor, fränskilda och levde skilda	6	7	32	111	1	5	5	15	16	59	4	16	3	10	—	—	—	1	
20	Lapsettomia — Inga barn	1	—	12	21	1	2	—	9	11	3	3	—	2	2	—	—	—	—	
21	1 lapsi — 1 barn	—	1	9	18	—	1	3	1	10	—	2	—	2	—	—	—	—	—	
22	2 lasta — 2 »	3	2	2	22	—	—	1	6	1	8	—	2	2	—	—	—	—	—	
23	3 » — 3 »	1	2	5	12	—	—	2	1	—	11	—	—	1	—	—	—	—	1	
24	4 » — 4 »	—	—	1	12	—	—	—	2	—	5	—	4	—	4	—	—	—	—	
25	5 » — 5 »	—	—	—	12	—	—	—	1	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	
26	6 » — 6 »	1	4	3	14	—	2	1	2	3	13	1	3	1	—	—	—	—	—	
27	Yhteensä lapsia — Summa barn ..	17	41	55	316	—	16	15	47	32	182	14	49	10	26	—	—	—	3	
	Niistä — Därav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
28	Aviottomia — Oäkta	1	—	1	9	—	—	—	3	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	
29	Mielisair. tai vajaamiel. — Sinnes- sjuka eller intell. defekta	—	—	4	14	—	1	2	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
30	Kaikkiaan — Inalles	54	50	847	944	35	51	161	181	45	110	11	35	17	43	8	6	4	3	
31	Lapsettomia — Inga barn	33	29	727	624	29	40	125	126	24	44	6	17	5	16	7	5	2	1	
32	1 lapsi — 1 barn	3	5	31	94	2	2	5	19	3	18	2	2	1	6	—	—	—	—	
33	2 lasta — 2 »	7	4	19	71	—	2	8	15	1	10	1	4	3	4	1	—	—	1	
34	3 » — 3 »	1	5	25	36	—	2	6	2	1	13	—	5	1	2	—	—	—	1	
35	4 » — 4 »	—	—	12	34	1	1	4	2	2	8	—	4	1	5	—	—	—	—	
36	5 » — 5 »	4	1	5	19	—	1	3	4	6	3	—	—	—	7	—	—	—	—	
37	6 » — 6 »	6	6	28	66	3	3	10	13	8	14	2	3	6	3	—	—	—	—	
38	Yhteensä lapsia — Summa barn ..	92	82	121	1093	26	48	149	186	102	228	29	62	55	95	2	3	6	5	
	Niistä — Därav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
39	Aviottomia — Oäkta	1	4	9	121	—	7	1	23	—	11	—	5	—	7	—	—	—	—	
40	Mielisair. tai vajaamiel. — Sinnes- sjuka eller intell. defekta	2	—	16	45	—	1	4	1	3	8	1	1	2	3	—	—	—	—	

Civilstånd och antal barn.

Sinnessjuka																						Vajaamiliset Intellektuellt defekta											
Demencia paralytica	Psychosis Ingeneta		Delirium tremens		Psychosis Korsakovi		Alcoholismus chronicus		Morphinismus		Constitutio psychopathica		Psychosis non definita		Yhteensä Summa	Imbecil- litas			Idiotia			Yhteensä Summa											
	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.		Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.	Np. Mp. KvK. MR.													
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43										
20	7	—	4	1	—	1	68	1	1	66	40	3	1	9	10	1070	993	759	519	277	227	1036	746	1									
19	5	—	2	1	—	—	64	1	1	66	25	3	1	9	8	1059	860	756	395	277	217	1033	612	2									
1	2	—	1	—	—	1	2	—	—	—	6	—	—	—	1	8	90	3	68	—	7	3	75	3									
—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	27	—	36	—	2	—	38	4									
—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	8	—	—	—	1	1	16	—	20	—	1	—	21	5									
—	—	—	4	—	—	—	6	—	—	—	37	—	—	—	4	15	201	3	234	—	14	3	238	6									
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	14	—	22	—	3	—	25	7									
26	5	3	—	—	—	53	2	—	11	11	4	3	2	3	311	295	25	17	—	—	—	25	17	8									
8	1	1	—	—	—	9	1	—	3	4	1	1	1	2	58	54	4	5	—	—	4	4	5	9									
6	1	1	—	—	—	8	—	—	1	1	2	—	—	—	49	32	5	2	—	—	5	5	2	10									
2	2	—	—	—	—	11	—	—	2	1	—	—	—	—	47	50	6	4	—	—	—	6	4	11									
3	3	—	—	—	—	6	—	—	2	1	—	—	—	—	37	38	2	1	—	—	2	2	1	12									
4	1	1	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	31	24	1	2	—	—	1	1	2	13									
—	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	22	21	3	—	—	—	3	—	—	14									
3	—	—	—	—	—	7	—	—	3	4	—	—	—	—	67	76	4	3	—	—	—	4	3	15									
58	9	7	—	—	—	153	5	—	38	40	7	10	6	6	997	1042	68	41	—	—	—	68	41	16									
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	10	2	3	—	—	—	2	3	17									
—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	—	—	—	26	26	10	20	—	—	—	10	20	18									
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
8	6	3	2	—	1	27	4	—	2	7	1	1	3	1	113	244	12	16	—	—	—	12	16	19									
3	3	—	—	—	—	6	2	—	1	2	—	—	2	—	37	48	7	3	—	—	7	3	3	20									
—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	—	—	—	—	22	37	1	1	—	—	—	1	1	21									
—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	3	—	—	—	16	40	2	2	—	—	2	2	2	22									
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	15	36	—	2	—	—	—	—	—	23									
—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4	29	2	3	—	—	—	2	3	24									
—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	5	15	—	1	—	—	—	—	1	25									
—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	14	39	—	4	—	—	—	—	—	26									
22	7	2	—	—	1	72	6	—	1	17	1	3	2	7	247	717	13	57	—	—	—	13	57	27									
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	19	—	12	—	—	—	—	—	12	28								
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	7	25	2	14	—	—	—	2	14	29									
54	18	6	6	1	1	148	7	1	79	58	8	5	14	14	1494	1532	796	552	277	227	1073	779	30										
27	9	2	4	1	—	79	4	1	70	31	4	2	12	10	1154	962	767	403	277	217	1044	620	31										
10	3	1	1	—	1	15	—	—	2	7	3	—	—	1	79	159	9	71	—	7	9	78	32										
2	4	2	—	—	—	18	—	—	2	2	—	—	—	—	65	117	8	42	—	2	8	44	33										
6	1	—	—	—	—	9	2	—	2	9	—	—	—	—	53	83	2	11	—	1	2	12	34										
5	1	1	—	—	—	8	1	—	—	4	—	—	—	—	35	59	3	10	—	—	3	10	35										
—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	1	—	—	—	27	36	3	3	—	—	—	3	3	36									
4	—	—	—	—	—	10	—	—	3	5	—	—	—	—	81	116	4	12	—	—	—	4	12	37									
87	18	9	4	—	1	231	11	—	39	94	8	13	8	17	1259	1960	84	322	—	—	14	84	336	38									
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	—	—	—	4	19	230	5	239	—	14	5	253	39									
—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	5	—	—	—	1	33	65	12	56	—	3	12	59	40									

VI. Koulusivistys. —

Koulusivistys Skolbildning	Mielisairaat																	
	manco-depressiva		Psychosis		Schizophrenia		Dementia epileptica		Epilepsia		Dementia senilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesensilis		Psychosis e vitiis cerebri	
	Ms.	Np.	Ms.	Np.	Ms.	Np.	Ms.	Np.	Ms.	Np.	Ms.	Np.	Ms.	Np.	Ms.	Np.	Ms.	Np.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
<i>15 v. nuoremmat — Under 15 år</i>																		
1 Kaupungit — Städer			1				1	1										
2 Koko kansakoulu — Fullständig folkskola																		
3 Kansakoulussa — I folkskola								1										
4 Apukoulussa — I hjälpskola			1				1											
5 Tylsämielisten hoitolassa — I vårdanstalt för sinnesslöa																		
6 Ei mitään koulua — Ingen skola																		
7 Maaseutu — Landsbygd			1	2	2		20	25										
8 Koko kansakoulu — Fullständig folkskola				1			1	2										
9 Kansakoulussa — I folkskola					1		8	10										
10 Tylsämielisten hoitolassa y.m.s. — I vårdanstalt för sinnesslöa m. m. dyl.																		
11 Lukutaitoisia — Läskunniga			1	1			8	8										
12 Ei mitään koulua — Ingen skola						1	3	5										
13 Kaikkiaan — Inalles			2	2	2		21	26										
14 Koko kansakoulu — Fullständig folkskola				1			1	2										
15 Kansakoulussa — I folkskola					1		8	11										
16 Apukoulussa — I hjälpskola			1				1											
17 Tylsämielisten hoitolassa y.m.s. — I vårdanstalt för sinnesslöa m. m. dyl.																		
18 Lukutaitoisia — Läskunniga			1	1			8	8										
19 Ei mitään koulua — Ingen skola					1		3	5										
<i>15 v. täytläneet — Fyllda 15 år</i>																		
20 Kaupungit — Städer	7	15	203	326	3	8	16	17	5	25	8	29	3	9	1	1		
21 Keskikoulua korkeampi — Högre än mellanskola			26	15						1		1						
22 Keskikoulu — Mellanskola		1	6	15		2	2			1								1
23 Kansakoulu — Folkskola	4	7	84	132		1	7	9	1	2	1	5	1	2	1			
24 Lukutaitoisia — Läskunniga	3	7	85	158	1	3	7	8	4	21	7	23	2	7				
25 Lukutaidottomia — Analfabeter			2	6	2	2												
26 Maaseutu — Landsbygd	47	35	642	616	30	43	124	138	40	85	3	6	14	34	7	5		
27 Keskikoulua korkeampi — Högre än mellanskola		1	8	12				1	2					1				
28 Keskikoulu — Mellanskola	1	3	6	14	1	1	2	1										
29 Kansakoulu — Folkskola	9	12	229	194	6	6	34	47	1	2		1	4	2	2	1		
30 Lukutaitoisia — Läskunniga	34	19	60	367	18	22	74	80	37	76	2	5	8	31	5	2		
31 Lukutaidottomia — Analfabeter	3		39	29	5	14	14	9		7	1		2					
32 Kaikkiaan — Inalles	54	50	845	942	33	51	140	155	45	110	11	35	17	43	8	6		
33 Keskikoulua korkeampi — Högre än mellanskola			1	34	27			1	2	1		1		1				
34 Keskikoulu — Mellanskola	1	4	12	29	1	3	4	1		1								1
35 Kansakoulu — Folkskola	13	19	313	326	6	7	41	56	2	4	1	6	5	4	2	1		
36 Lukutaitoisia — Läskunniga	37	26	445	525	19	25	81	88	41	97	9	28	10	38	6	2		
37 Lukutaidottomia — Analfabeter	3		41	35	7	16	14	9		7	1		2					

1) Tullut tylsämieliseksi koulunkäyntensä jälkeen. — Blivit sinnesslö efter avslutad skolgång.

Skolbildning.

Sinnessjuka													Vajaamieliset Intellektuellit defekta															
Psychosis ex infectioe acuta	Dementia paralytica	Psychosis Infeenca		Delirium tremens	Psychosis Korsakovi		Alcoholismus chronicus		Morphinismus	Constitutio psychopathica		Reactio psychogena, Psychosis gauranus	Psychosis non definita	Yhteensä Summa		Imbecillitas	Idiotia		Yhteensä Summa									
		Np. Kvk.	Mp. Mk.		Np. Mk.	Mp. Kvk.	Np. Mk.	Mp. Kvk.		Np. Kvk.	Mp. Mk.			Np. Kvk.	Mp. Mk.		Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.						
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43		
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	9	1	75	34	7	4	82	38	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	6	1	10	5	---	---	10	5	2
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3	---	59	22	---	---	59	22	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2	---	1	---	3	---	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2	7	6	4	8	11	6
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	15	7	---	1	---	---	---	38	35	222	118	68	47	290	165	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2	2	---	---	---	---	3	5	4	4	---	---	4	---	8	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	10	4	---	1	---	---	19	15	146	77	3	1	149	78	9	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3	1	---	---	---	---	---	---	---	4	1	4	6	8	7	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	12	10	29	15	---	---	29	15	11	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	4	5	39	25	61	40	100	65	12	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	22	7	---	1	---	---	---	47	36	297	152	75	51	372	203	13
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2	2	---	---	---	---	3	5	6	---	---	6	6	---	14	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	16	4	---	1	---	---	25	16	156	82	3	1	159	83	15	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	---	---	---	---	---	3	---	59	22	---	---	59	22	16	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3	1	---	---	---	---	---	---	6	1	5	6	11	7	17	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	12	10	29	15	---	---	29	15	18	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	4	5	41	32	67	44	108	76	19	
---	---	1	28	10	3	2	1	1	---	73	5	---	8	14	2	---	---	3	362	465	43	39	16	10	59	49	20	
---	---	---	1	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2	---	---	---	---	28	19	---	---	---	---	---	---	21	
---	---	---	2	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	14	20	---	---	---	---	---	---	22	
---	---	1	16	4	2	2	---	---	---	40	2	---	2	5	1	---	---	1	161	173	3	4	---	3	4	23		
---	---	---	9	6	1	---	1	---	---	30	3	---	3	7	1	---	---	2	154	245	30	29	---	30	29	24		
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	---	---	---	---	---	---	---	---	5	8	10	6	16	10	26	16	25	
---	---	4	2	26	8	3	4	---	1	75	2	1	49	37	6	4	14	11	1085	1031	456	361	186	166	642	527	26	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3	---	---	1	---	---	---	---	---	15	15	---	---	---	---	---	---	27	
---	---	1	2	---	---	---	---	---	---	2	1	---	---	---	---	---	---	---	12	20	---	---	---	---	---	---	28	
---	---	3	---	10	4	1	---	1	39	1	---	20	16	1	1	1	1	358	291	17	7	---	1	17	8	29		
---	---	---	16	4	2	2	---	---	31	---	1	26	18	4	2	12	7	633	635	255	224	2	6	257	230	30		
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2	3	---	1	3	---	---	70	184	130	184	159	368	289	31		
---	---	4	3	54	18	6	6	1	1	1	148	7	1	57	51	8	4	14	1447	1496	499	400	202	176	701	576	32	
---	---	---	1	---	---	---	---	---	---	3	---	---	1	2	1	---	---	---	43	34	---	---	---	---	---	---	33	
---	---	---	2	---	---	---	---	---	---	4	---	---	2	---	---	---	---	---	26	40	---	---	---	---	---	---	34	
1	3	---	26	8	3	2	1	---	1	79	3	---	23	21	2	1	2	519	464	20	11	---	1	20	12	35		
---	---	---	25	10	3	2	---	---	---	61	3	1	29	25	5	2	12	9	787	880	285	253	2	6	287	259	36	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	---	---	2	3	---	1	3	---	72	78	194	136	200	169	394	305	37	

VII. Ammatti. —

Ammatti tai yhteiskunnallinen asema Yrke eller samhällsställning	Mielisairaat															
	Psychosis manico-depressiva		Schizophrenia		Dementia epileptica		Epilepsia		Dementia senilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesentis		Psychosis e vitiis cerebri	
	Np. Mp.	Kvk. Mk.	Np. Mp.	Kvk. Mk.	Np. Mp.	Kvk. Mk.	Np. Mp.	Kvk. Mk.	Np. Mp.	Kvk. Mk.	Np. Mp.	Kvk. Mk.	Np. Mp.	Kvk. Mk.	Np. Mp.	Kvk. Mk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1 Maatalous — Lantbruk	31	24	438	444	24	35	78	125	20	50	3	2	10	22	3	3
2 Talollisia ja maanviljelijöitä — Hemmans- ägare och jordbrukare	20	13	251	213	13	16	42	60	9	19	—	—	7	6	2	1
3 Pientilallisia — Småbrukare	4	1	35	37	1	4	10	14	3	—	2	—	—	3	—	—
4 Torppareita ja lampuoteja — Torpare och landbönder	2	—	18	28	1	3	2	4	2	4	—	2	—	2	1	—
5 Mäkitupalaisia ja itsellisiä — Backstugu- sittare m. fl.	2	1	17	24	2	3	4	7	4	4	—	—	1	2	—	2
6 Maataloustyöntekijöitä ja palkollisia — Lantarbetare och tjänstefolk	3	8	112	137	6	9	19	37	2	23	1	—	1	9	—	—
7 Muita — Övriga	—	1	5	5	1	—	1	3	—	—	—	—	1	—	—	—
8 Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	17	12	132	202	1	2	22	17	8	17	1	14	4	7	—	1
9 Itsenäisiä — Självständiga	2	1	27	18	—	—	3	2	2	—	—	—	1	1	—	—
10 Toimihenkilöitä — Funktionärer	—	1	6	11	—	—	1	3	1	—	—	—	—	1	—	—
11 Työntekijöitä — Arbetare	15	10	99	173	1	1	16	14	6	17	1	14	3	5	—	1
12 Liikenne — Samfärdsel	—	1	28	29	1	—	3	3	1	2	2	1	1	1	—	—
13 Itsenäisiä — Självständiga	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
14 Toimihenkilöitä — Funktionärer	—	1	—	9	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
15 Työntekijöitä — Arbetare	—	—	27	18	—	—	3	2	1	1	2	1	1	—	—	—
16 Kauppa — Handel	—	3	30	48	2	3	3	9	1	3	1	4	—	1	1	—
17 Itsenäisiä — Självständiga	—	2	15	19	2	3	2	5	—	2	1	2	—	1	1	—
18 Toimihenkilöitä — Funktionärer	—	1	11	25	—	—	1	2	1	1	—	2	—	—	—	—
19 Työntekijöitä — Arbetare	—	—	4	4	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Julkinen toiminta ja vapaat ammatit — Offentlig verksamhet och fria yrken	1	4	22	42	—	—	3	2	1	4	—	2	—	2	2	1
Julkinen toiminta: — Offentlig verksamhet:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21 Virkamiehiä — Tjänstemän	—	1	5	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22 Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	—	—	5	6	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—
23 Opetuslaitos — Undervisningsväsende ...	—	1	7	17	—	—	1	1	1	1	—	1	—	1	—	1
24 Terveystenhoito — Hälsovård	—	2	1	11	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—
25 Vapaat ammatit — Fria yrken	1	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
26 Kotitaloustyö — Husligt arbete	—	1	—	60	—	2	1	3	—	4	—	—	—	2	—	—
27 Muut ammatit — Övriga yrken	—	2	3	16	—	—	2	3	—	3	1	2	—	1	—	—
28 Seka- ja ulkotyöväkeä — Grov- och ut- arbetare	5	3	168	86	6	6	44	16	14	25	3	8	2	7	2	1
29 Ammatittomia — Personer utan yrke	—	—	26	17	1	3	5	3	—	2	—	2	—	—	—	—
30 Yhteensä — Summa	54	50	847	944	35	51	161	181	45	110	11	35	17	43	8	6

Yrke.

Sinnessjuka																																			Vajaaimieliset Intellektuullit defekta					
Psychosis ex histerione acuta	Dementia paralytica	Psychosis heganea	Deltium tremens	Psychosis Korsakov	Alcoholismus chronicus	Morphinismus	Constitutio psychopathica	Reactio psychu- gena. Psychosis guaruitans	Psychosis non definita	Yhteensä Summa	Imbecil- litas		Idiotia		Yhteensä Summa																									
											MP.	KVK.	MP.	KVK.	MP.	KVK.	MP.	KVK.																						
MP.	KVK.	MP.	KVK.	MP.	KVK.	MP.	KVK.	MP.	KVK.	MP.	KVK.	MP.	KVK.	MP.	KVK.	MP.	KVK.																							
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43															
3	2	8	4	2	3				25	1		22	28	2	4	8	8	677	755	434	354	175	160	609	514	1														
	2	4	1	1	1				15	1		7	8		1	5	5	376	347	187	112	89	79	276	191	2														
									4			4						60	64	56	26	25	21	81	47	3														
				1								2						27	45	11	16	7	7	18	23	4														
1		1	2								2	3	1		1	1	36	49	27	30	16	18	43	48	5															
1		1	1		2				5			13	11	1	2	1	2	166	241	148	163	36	31	184	194	6														
1		2							1								12	9	5	7	2	4	7	11	7															
	1	15	4	2					28	2		12	8	2	1		3	244	291	79	42	22	13	101	55	8														
		2							3	1		3	1					44	23	17	6	5	4	22	10	9														
		1	1						2			1						12	17	2	1	1	1	3	2	10														
	1	12	3	2					23	1		9	7	1	1		3	188	251	60	35	16	8	76	43	11														
		7	2						6			4	2			1		54	41	20	8	9	5	29	13	12														
												1						1	4	1	1	1		2	1	13														
									1			1						3	12				1		1	14														
		7	2						5			3	1			1		50	25	19	7	8	4	27	11	15														
		4	1	1					17			2	1					62	73	8	4	4	3	12	7	16														
		1	1						9			2	1					33	36	4	3	2	3	6	6	17														
		3		1					8									25	31	3	1	2		5	1	18														
																		4	6	1				1		19														
		3		1			1		7	1		7	3	1				49	61	5	2	8	2	13	4	20														
		3							3			1	1					13	8	2		3	1	5	1	21														
												1	1					7	10	2	1	3	1	5	2	22														
									3	1		1	1	1				11	24		1	2		2	1	23														
				1					1			1						5	17	1				1		24														
							1		1			4						13	2							25														
			2		1								3					1	80	1	11	2		3	11	26														
		2	1		1							1	1					9	30	5	6	1		6	6	27														
1		13	4		1				52	3	1	25	10	3		5	1	344	171	213	98	41	33	254	131	28														
		2				1		1	13			6	2					54	30	31	27	15	11	46	38	29														
4	3	54	18	6	6	1	1	1	148	7	1	79	58	8	5	14	14	1494	1532	796	552	277	227	1073	779	30														

VIII. Ammatti, perheasema ja työkyky. —

Ammatti tai yhteiskunnallinen asema Yrke eller samhällsställning		Porheasema —															
		Mielisairaatt — Sinnessjuka										Yhteensä Summa		Pahenkielisiä Huvudpersoner			
		Pahenkielisiä Huvudpersoner		Ilman omaa ammattia Utän eget yrke						Muita perheenjäseniä Andra familje- medlemmar							
				Huvudpersoner	Kv.	Kv.	Kv.	Kv.	Kv.	15 v. nuor. Under 15 år						15 v. täytt. Fyllda 15 år	
		Mp.	Kv.							Mp.	Kv.	Mp.	Kv.	Mp.	Kv.		
I		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13				
1	Maatalous — Lantbruk	366	210	123	92	19	19	292	311	677	755	137	150				
2	Talollisia ja maanviljelijöitä — Hemmans- ägare och jordbrukare	144	7	56	48	9	8	223	228	376	347	23	3				
3	Pientilallisia — Småbrukare	27	3	23	8	2	4	31	26	60	64	5	1				
4	Torppareita ja lampuoteja — Torpare och landbönder	9	—	5	10	—	1	18	29	27	45	—	—				
5	Mäkitupalaisia ja itsellisiä — Backstugu- sittare m. fl.	24	15	9	10	1	1	11	14	36	49	12	11				
6	Maatalonstyöntekijöitä ja palkollisia — Lantarbetare och tjänstefolk	153	183	27	15	7	4	6	12	166	241	97	135				
7	Muita — Övriga	9	2	3	1	—	1	3	2	12	9	—	—				
8	Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	222	164	59	41	6	5	16	22	244	291	16	5				
9	Itsenäisiä — Självständiga	38	2	9	5	1	—	5	7	44	23	3	—				
10	Toimihenkilöitä — Funktionärer	7	—	7	5	1	—	4	5	12	17	—	—				
11	Työntekijöitä — Arbetare	177	162	43	31	4	5	7	10	188	251	13	5				
12	Liikenne — Samfärdsel	45	5	17	6	3	1	6	12	54	41	3	—				
13	Itsenäisiä — Självständiga	—	—	2	—	—	—	1	2	1	4	—	—				
14	Toimihenkilöitä — Funktionärer	2	5	2	1	—	—	1	4	3	12	—	—				
15	Työntekijöitä — Arbetare	43	—	13	5	3	1	4	6	50	25	3	—				
16	Kauppa — Handel	58	39	11	7	—	—	4	16	62	73	3	—				
17	Itsenäisiä — Självständiga	30	7	10	5	—	—	3	14	33	36	3	—				
18	Toimihenkilöitä — Funktionärer	24	26	1	2	—	—	1	2	25	31	—	—				
19	Työntekijöitä — Arbetare	4	6	—	—	—	—	—	—	4	6	—	—				
20	Julkinen toiminta ja vapaat ammatit — Offentlig verksamhet och fria yrken	42	40	8	5	1	1	6	7	49	61	—	—				
21	Julkinen toiminta: — Offentlig verksamhet: Virkamiehiä — Tjänstemän	10	—	2	1	1	—	2	5	13	8	—	—				
22	Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	7	1	6	3	—	—	—	—	7	10	—	—				
23	Opetuslaitos — Undervisningsväsende	8	21	—	—	—	1	3	2	11	24	—	—				
24	Terveystenhoito — Hälsovård	4	16	—	1	—	—	1	—	5	17	—	—				
25	Vapaat ammatit — Fria yrken	13	2	—	—	—	—	—	—	13	2	—	—				
26	Kotitaloustyö — Husligt arbete	—	80	—	—	—	—	1	—	1	80	—	9				
27	Muut ammatit — Övriga yrken	6	24	3	2	1	—	2	1	9	30	—	2				
28	Seka- ja ulkotyöväikkeitä — Grov- och at- arbetare	313	37	63	42	15	9	16	20	344	171	115	19				
29	Ammattittomia — Personer utan yrke	50	26	1	2	2	1	2	—	54	30	37	34				
30	Yhteensä — Summa	1 102	625	285	197	47	36	345	389	1 494	1 532	311	219				

Älder vid insjuknandet och sjukdomens varaktighet.

Sinnessjuka															Vajaamieliset Intellektuellt defekta									
Dementia paralytica	Psychosis Ingenera	Delirium tremens	Psychosis Korsakovi	Alcoholismus chronicus	Morphinismus	Constitutio psychopathica	Reactio psychogenae. Psychosis quercidans	Psychosis non definita	Yhteensä Summa		Imbecillitas			Idiotia			Yhteensä Summa							
									Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.						
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	
54	18	6	6	1	1	1	148	7	1	79	58	8	5	14	14	1494	1532	796	552	277	227	1073	779	1
										79	58					81	62	737	521	233	199	970	720	2
																5	2	7	7	12	5	19	12	3
																4	9	18	6	17	13	35	19	4
																3	7	5	6	5	5	10	11	5
																7	9	6	4	1	6	5	6	6
																15	12	4	—	—	4	4	7	7
																43	66	2	—	1	2	3	2	8
																171	148	—	1	—	—	1	—	9
																271	203	—	—	—	—	—	—	10
																227	165	—	—	—	—	—	—	11
																161	184	—	—	—	—	—	—	12
																99	114	—	—	—	—	—	—	13
																69	93	—	—	—	—	—	—	14
																45	66	—	—	—	—	—	—	15
																65	100	—	—	—	—	—	—	16
																25	59	—	—	—	—	—	—	17
																12	30	—	—	—	—	—	—	18
																35	37	13	6	9	2	22	8	19
																18	12	1	—	—	—	1	—	20
																29	36	—	—	—	—	—	—	21
																109	118	3	1	—	—	3	1	22
54	18	6	6	1	1	1	148	7	1	79	58	8	5	14	14	1494	1532	796	552	277	227	1073	779	23
3	2						1					1	1	3		50	47							24
17	4		1				2	1	1			1	1			125	115							25
4	2		2				8					1	1			111	122	1				1		26
19	5	3	1			1	33	1		1	3	3	1			289	288	45	16	25	13	70	29	27
2	2	2	1				19	1		21	4	1				237	238	249	136	47	42	206	178	28
3	1						16			5	3	1				161	152	90	54	32	139	86	29	
3		1					16	1		22	11			2	2	180	206	113	68	85	55	198	123	30
							11			16	10					104	95	85	88	27	35	112	123	31
							7			14	27					46	66	196	183	35	48	231	231	32
							35	3				2		9	8	191	203	17	7	9	2	26	9	33
																54	66							34
																13	24							35
																10	18							36
																7	6							37
																2	6							38
																2	4							39
																20	8							40

X. Nykyinen sijoituspaikka. Kaupungit ja maaseutu.

Sijoituspaikka Placering	Mielisairaas																	
	Psychosis manico-depressiva		Schizophrenia		Dementia epileptica		Epilepsia		Dementia senilis		Psychosis artrosclerotica		Psychosis praesentis		Psychosis e vitio cerebri		Psychosis ex Infectione acuta	
	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1 Kaupungit — Städer	7	15	204	326	3	8	17	18	5	25	8	29	3	9	1	1	—	1
2 Valtion sairaala — Statens sjukhus	—	—	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Piirimielisairaala — Distriktssin- nessjukhus	4	1	68	100	—	1	—	2	1	2	—	2	—	2	1	—	—	—
4 Kunnan mielisairaala — Kommuna- nalt sinnessjukhus	2	6	83	130	—	—	3	—	1	2	4	18	2	—	—	—	—	1
5 Muu erikoishoitola — Annan speci- ell vårdanstalt	—	—	—	—	1	1	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Kunnalliskoti, yleinen osasto — Kommunalhem, allm. avdelning	—	2	19	38	2	3	5	4	2	15	3	2	1	3	—	—	—	—
7 Kunnalliskoti, mielis.-osasto — Kommunalhem, avd. för sinnessj.	—	1	12	18	—	2	1	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—
8 Muu laitos — Annan anstalt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Vieraassa perheessä — Ifrämmande familj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Omaisten luona — Hos anhöriga	—	4	11	22	—	1	1	5	1	2	1	4	—	2	—	1	—	—
11 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	1	1	4	16	—	—	2	1	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—
12 Maaseutu — Landsbygd	47	35	643	618	32	43	144	163	40	85	3	6	14	34	7	5	4	2
13 Valtion sairaala — Statens sjukhus	2	2	22	10	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
14 Piirimielisairaala — Distriktssin- nessjukhus	7	4	134	121	4	2	5	5	1	1	—	—	2	3	2	1	1	2
15 Kunnan mielisairaala — Kommuna- nalt sinnessjukhus	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
16 Muu erikoishoitola — Annan speci- ell vårdanstalt	—	—	1	—	—	—	11	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Kunnalliskoti, yleinen osasto — Kommunalhem, allm. avdelning	2	5	67	72	3	13	10	24	15	34	1	6	1	9	1	—	—	—
18 Kunnalliskoti, mielis.-osasto — Kommunalhem, avd. för sinnessj.	3	2	83	96	1	4	3	6	5	12	1	—	1	6	—	—	—	—
19 Muu laitos — Annan anstalt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Vieraassa perheessä — Ifrämmande familj	3	3	47	38	2	1	8	4	3	7	—	—	1	1	—	—	—	—
21 Omaisten luona — Hos anhöriga	16	14	209	238	16	23	70	97	9	21	—	—	5	8	1	3	2	—
22 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	14	5	78	42	5	—	37	20	6	10	—	—	4	6	1	—	1	—
23 Kaikkiaan — Inalles	54	50	847	944	35	51	161	181	45	110	11	35	17	43	8	6	4	3
24 Valtion sairaala — Statens sjukhus	2	2	29	12	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	2	1	—	—
25 Piirimielisairaala — Distriktssin- nessjukhus	11	5	202	221	4	3	5	7	2	3	—	2	2	5	3	1	1	2
26 Kunnan mielisairaala — Kommuna- nalt sinnessjukhus	2	6	85	131	—	—	3	—	1	2	4	18	2	1	—	—	—	1
27 Muu erikoishoitola — Annan speci- ell vårdanstalt	—	—	1	—	1	1	16	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28 Kunnalliskoti, yleinen osasto — Kommunalhem, allm. avdelning	2	7	86	110	5	16	15	28	17	49	4	8	2	12	1	—	—	—
29 Kunnalliskoti, mielis.-osasto — Kommunalhem, avd. för sinnessj.	3	3	95	114	1	6	4	6	5	13	1	1	1	8	—	—	—	—
30 Muu laitos — Annan anstalt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31 Vieraassa perheessä — Ifrämmande familj	3	3	47	38	2	1	8	4	3	7	—	—	1	1	—	—	—	—
32 Omaisten luona — Hos anhöriga	16	18	220	260	16	24	71	102	10	23	1	4	5	10	1	4	2	—
33 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	15	6	82	58	5	—	39	21	6	13	—	2	4	6	1	—	1	—

Nuvarande placering. Städer och landsbygd.

Sinnessjuka																	Vajaamieliset Intellektuellt defekta						
Dementia paralytica	Psychosis Inferna	Delirium tremens	Psychosis Korsakovi	Alcoholismus chronicus	Morphinismus	Constitutio psychopathica	Reacitio psych- ogene. Psychosis quarantana	Psychosis non definita	Yhteensä Summa		Imbecil- litas	Idiotia		Yhteensä Summa									
									Mp.	Np.		Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.						
Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.						
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
28	10	3	2	1	1	—	73	5	—	15	14	2	—	—	3	371	466	118	73	23	14	141	87
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—
6	—	1	—	—	—	—	2	—	—	2	2	—	—	—	—	85	112	3	3	—	2	3	5
10	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	109	166	1	1	3	—	4	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	1	—	4	—	5	—
4	2	—	1	—	—	—	19	3	—	—	5	—	—	—	1	55	79	14	22	5	3	19	25
3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	16	27	2	2	—	—	4	2
—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	6	—	—	—	—	—	8	—	2	2	—	—	2	2
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	5	—	—	—	5	—
1	1	1	—	1	—	—	24	2	—	4	2	—	—	—	2	45	48	84	42	9	9	93	51
3	—	1	1	—	—	—	24	—	—	—	1	2	—	—	—	37	25	—	1	—	—	—	1
26	8	3	4	—	—	—	75	2	1	64	44	6	5	14	11	1123	1066	678	479	254	213	932	692
2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	34	14	2	2	—	—	2	2
8	6	—	1	—	—	—	—	—	—	4	1	—	1	—	—	169	148	8	4	7	1	15	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	6	3	1	5	8	8	9
1	1	1	1	—	—	—	3	—	—	6	9	1	1	4	3	116	178	68	90	28	34	96	124
1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	1	2	100	133	11	10	13	17	24	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	1	—	—	—	9	—	19	4	6	—	25	4
2	—	1	—	—	—	—	4	—	—	5	1	—	—	2	—	78	55	76	64	16	13	92	77
9	—	1	—	—	—	—	19	—	—	25	20	1	2	2	4	385	430	413	245	179	140	392	385
3	—	—	1	—	—	—	1	—	—	15	10	2	1	5	2	218	100	78	59	—	—	78	59
54	18	6	6	1	1	1	148	7	1	79	58	8	5	14	14	1494	1532	796	552	277	227	1073	779
2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	1	—	—	—	42	16	2	2	—	—	2	2
14	6	1	1	—	—	—	3	—	—	6	3	—	1	—	—	254	260	11	7	7	3	18	10
10	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	111	168	1	1	3	—	4	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	13	4	1	9	8	13	9
5	3	1	2	—	—	—	22	3	—	6	14	1	1	4	4	171	257	82	112	33	37	115	149
4	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	1	2	116	160	13	12	15	17	28	29
—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	13	—	1	—	—	—	17	—	27	6	6	—	33	6
3	—	1	—	—	—	—	4	—	—	6	1	—	—	2	—	80	55	81	64	16	13	97	77
10	1	2	—	1	—	—	43	2	—	29	22	1	2	2	6	430	478	497	287	188	149	685	436
6	—	1	2	—	—	—	71	2	—	15	11	4	1	5	2	255	125	78	60	—	—	78	60

XI. Nykyinen sijoituspaikka. Maasentu lääneittäin. —

Kotilääni ja sijoituspaikka Hemlän och placering	Mielisairaas																			
	mankeo-depressiiva		Psychosis		Schizophrenia		Dementia epileptica		Epilepsia		Dementia senilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesentis		Psychosis e vitilis cerebri		Psychosis ex infectione acuta	
	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.	Np. Mp. Mk.	Np. Kvk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	3	10	74	72	4	—	14	13	3	9	2	1	3	7	1	1	2	—		
2 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	—	2	29	27	2	—	1	—	—	—	1	—	1	2	—	—	1	—		
3 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	—	1	10	16	—	—	2	3	—	8	1	1	—	1	1	—	—	—		
4 Vieraassa perheessä — I främmande familj	—	—	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
5 Omaisten luona — Hos anhöriga	1	6	23	18	1	—	7	8	2	1	—	—	1	3	—	—	1	1		
6 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	2	1	10	5	1	—	4	2	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—		
7 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län	7	5	100	87	3	5	24	27	4	16	—	1	1	5	—	2	—	2		
8 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	1	1	36	25	—	—	2	4	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	2	
9 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	1	1	22	15	1	1	—	3	1	6	—	1	—	3	—	—	—	—		
10 Vieraassa perheessä — I främmande familj	—	1	10	10	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
11 Omaisten luona — Hos anhöriga	1	2	23	26	2	4	14	16	1	9	—	—	1	1	—	—	1	—		
12 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	4	—	9	11	—	—	6	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—		
13 Ahvenanmaa — Åland	1	1	2	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—		
14 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
15 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
16 Vieraassa perheessä — I främmande familj	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
17 Omaisten luona — Hos anhöriga	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
18 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—		
19 Hämeen lääni — Tavastehus län	6	2	49	60	2	6	8	14	7	5	1	2	—	4	—	—	—	1		
20 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	1	—	11	11	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
21 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	—	1	11	20	—	3	—	2	6	5	1	2	—	2	—	—	—	—		
22 Vieraassa perheessä — I främmande familj	—	—	3	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
23 Omaisten luona — Hos anhöriga	4	1	17	22	—	3	2	8	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—		
24 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	1	—	7	4	2	—	5	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1		
25 Viipurin lääni — Viborgs län	—	2	76	77	1	3	20	17	10	21	—	—	2	2	1	1	—	1		
26 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	—	—	14	21	1	1	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—		
27 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	—	—	15	20	1	1	1	6	3	10	—	—	1	—	—	—	—	—		
28 Vieraassa perheessä — I främmande familj	—	—	3	2	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
29 Omaisten luona — Hos anhöriga	—	1	29	23	2	1	11	8	5	5	—	—	1	—	—	—	—	—		
30 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	—	1	15	11	—	—	5	2	1	3	—	—	—	1	—	—	—	—		

Nuvarande placering. Landsbygd länsvis.

Sinnessjuka													Vajaamieliset Intellektuellt defekta												
Dementia paralytica	Psychosis hegenoa		Delirium tremens		Psychosis Korsakovi		Alcoholismus chronicus		Morphinismus		Constitutio psychopathica		Reactio psychogenae. Psychosis gastralans	Psychosis non definita		Yhteensä Summa	Imbecil- litas			Idiotia			Yhteensä Summa		
	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.		Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.		Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	Np. Mp. Kvk. Mk.	
30	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43		
3	1						12		1	13	3					134	117	69	52	18	20	87	72	1	
1	1						1			1						38	32	2	2		2	2	4	2	
							1		1	3	1					19	31	9	12	2	5	11	17	3	
							1		1	1	1					4	6	7	6		7	7	6	4	
							8			5	1					43	38	40	29	16	13	56	42	5	
										3	1					30	10	11	3			11	3	6	
										6	4	1	1	1		158	155	108	68	50	46	158	114	7	
										1						43	34	5	2	4	2	9	4	8	
										3	1	1	1			29	32	11	10	4	4	15	14	9	
										1	1			1		15	13	18	11	6	5	24	16	10	
							5			1	2					45	61	62	36	36	35	98	71	11	
										1						26	15	12	9			12	9	12	
							1									5	5	2		1		3		13	
																2								14	
										1						1	1	1				1		15	
																1	1	1				2		16	
																2	3							17	
																								18	
										11	5		1	2	1	91	103	55	56	15	24	70	80	19	
																12	14	1		1	2			20	
											4	3		2		25	38	11	20	2	10	13	30	21	
											6	1		1		4	3	4	9	1		5	9	22	
											1	1			1	30	38	32	18	11	14	43	32	23	
											1				20	10	7	9			7	7	9	24	
										15	13			4	4	175	146	108	72	43	30	151	102	25	
										1						23	27	3	1	2	1	5	2	26	
											3	1		1	2	29	42	24	20	13	7	37	27	27	
																7	5	4	1			4	1	28	
											6	6		1	1	68	45	64	39	28	22	92	61	29	
											5	6		2	1	48	27	13	11			13	11	30	

XI. Nykyinen sijoituspaikka. Maaseutu lääneittäin. (Jatk.)

Kotilääni ja sijoituspaikka Hemlän och placering	Mielisairaat																			
	maaillo-depressiiva		Psychosis		Schizophrenia		Dementia epileptica		Epilepsia		Dementia senilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesentilis		Psychosis e vitalis cerebri		Psychosis ex infectione acuta	
	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
31 Mikkelin lääni — S:t Michels län	4	2	41	69	6	13	12	12	7	7	—	2	2	7	1	1	—	—	—	
32 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	2	1	16	17	—	1	2	3	1	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	
33 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	—	—	5	7	—	5	1	2	3	3	—	2	—	4	—	—	—	—	—	
34 Vieraassa perheessä — I främmande familj etc.	—	1	5	6	2	1	—	—	1	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	
35 Omaisten luona — Hos anhöriga	2	—	9	36	4	6	5	7	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
36 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	—	—	6	3	—	—	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
37 Kuopion lääni — Kuopio län	10	6	77	78	3	4	17	27	5	13	—	—	—	3	4	3	—	—	—	
38 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	—	1	13	7	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
39 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	2	1	36	37	—	4	2	9	4	5	—	—	—	3	—	—	—	—	—	
40 Vieraassa perheessä — I främmande familj etc.	—	—	2	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
41 Omaisten luona — Hos anhöriga	3	1	19	31	2	—	6	15	—	3	—	—	1	1	1	—	—	—	—	
42 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	5	3	7	1	1	—	5	1	1	5	—	—	2	—	1	—	—	—	—	
43 Vaasan lääni — Vasa län	11	6	129	96	3	4	24	27	1	7	—	—	—	3	—	1	—	—	—	
44 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	3	1	23	12	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
45 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	1	3	26	26	1	—	3	3	1	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
46 Vieraassa perheessä — I främmande familj etc.	1	—	9	5	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
47 Omaisten luona — Hos anhöriga	5	2	54	51	1	4	10	17	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	
48 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	1	—	17	2	—	—	7	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
49 Oulun lääni — Uleåborgs län	5	1	95	78	7	8	25	25	3	6	—	—	—	3	1	1	—	—	—	
50 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	1	—	16	12	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
51 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	1	—	25	27	1	3	4	2	2	3	—	—	—	1	1	—	—	—	—	
52 Vieraassa perheessä — I främmande familj etc.	2	1	13	3	—	—	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
53 Omaisten luona — Hos anhöriga	—	—	35	31	4	5	15	18	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
54 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	1	—	6	5	1	—	1	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
55 Yhteensä maaseutu — Summa landsbygd	47	35	643	618	32	43	144	163	40	85	3	6	14	34	7	5	4	2	2	
56 Mielisairaala t. m. s. — Sinnessjukhus etc.	9	6	159	132	5	2	16	12	2	1	1	—	2	4	4	2	1	2	—	
57 Kunnalliskoti t. m. s. — Kommunalhem etc.	5	7	150	168	4	17	13	30	20	46	2	6	2	15	1	—	—	—	—	
58 Vieraassa perheessä — I främmande familj etc.	3	3	47	38	2	1	8	4	3	7	—	—	—	1	1	—	—	—	—	
59 Omaisten luona — Hos anhöriga	16	14	209	238	16	23	70	97	9	21	—	—	—	5	8	1	3	2	—	
60 Itsenäisesti asuva — Självständigt boende	14	5	78	42	5	—	37	20	6	10	—	—	—	4	6	1	—	1	—	

— Nuvarande placering. Landsbygd länsvis. (Forts.)

Sinnessjuka														Vajaamieliset Intellektuellt defekta										
Dementia paralytica	Dementia hectica	Delirium tremens	Psychosis Korsakovi	Alcoholismus chronicus	Morphinismus	Constitutio psychopathica	Reactiva psychos- genera. Psychosis quarternans	Psychosis non definita	Yhteensä		Imbecil- litas	Idiotia		Yhteensä										
									MP.	KV.		MP.	KV.	MP.	KV.	MP.	KV.							
									MP.	KV.		MP.	KV.	MP.	KV.	MP.	KV.							
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	
	I						I				3	3		2		82	119		64	51	24	21	88	72
										1	1				10	25		6	2	2	2	2	2	31
										2	2				9	11		8	11	3		11	11	7
															1	1		4	6			12	11	33
	1						1					1		1	1	23	54	46	32	13	14	59	46	35
															15	5		4				4	6	36
	6	I					13	I		7	9	I	3	2		147	146	99	67	42	28	141	95	37
	3						1			1	1				21	12		1	1	2	1	3	38	
														1		45	63	16	17	7	8	23	25	39
	1														4	2	9	8	1	3	10	11	40	
										4	3				41	55	54	27	33	15	87	42	41	
	2						8	1		2	2	1	1	1	36	14	20	14			20	14	42	
	I						4			4	4				I	177	149	84	69	35	30	119	99	43
																30	13		1	2		2	1	44
										2						32	42	8	15	7	8	15	23	45
	1						1			1					13	8	11	7	4	5	15	12	46	
							2			2	2				75	78	60	40	22	17	82	57	47	
							1			1					27	8	5	6			5	6	48	
	2	I	I	I			3			4	3	2		3	2	154	126	89	44	26	14	115	58	49
	1	1														23	14	2				2		50
										1		1			1	36	38	12	8	6	4	18	12	51
										1			1		21	6	15	11	1		16	11	52	
	1						2			3		1		1	60	60	54	24	19	10	73	34	53	
							1			2			1		14	8	6	1			6	1	54	
	26	8	3	4		1	75	2	1	64	44	6	5	14	11	1123	1066	678	479	254	213	932	692	55
	10	6		1			2			5	1	1				217	170	13	7	12	9	25	16	56
	2	2	1	2			3		1	14	12	2	1	5	5	225	311	98	104	47	51	145	155	57
	9		1				4			5	1		2		78	55	76	64	16	13	92	77	58	
			1				19			25	20	1	2	2	4	385	430	413	245	179	140	592	385	59
	3			1			47	2		15	10	2	1	5	2	218	100	78	59			78	59	60

Anstaltsvårdens varaktighet.

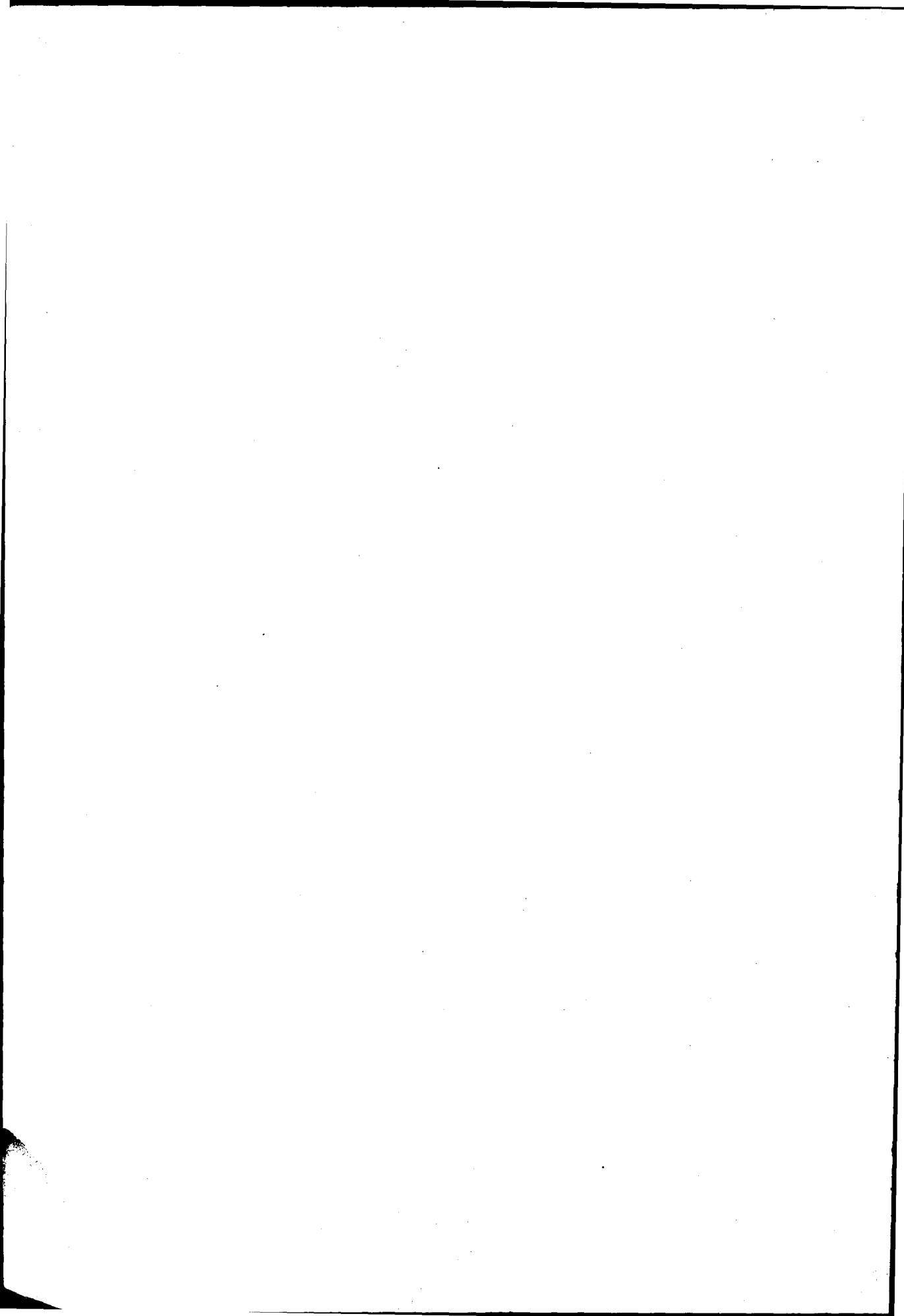
Sinnessjuka																		Vajaamieliset Intellektuellt defekta						
Dementia paralytica	Psychosis luogena		Delirium transiens		Psychosis Korsakovi		Alcoholismus chronicus		Morphinismus		Constitutio psychopathica		Reactio psychogeneta, Psychosis quacritans		Psychosis non definita		Yhteensä Summa		Imbecil- litas		Idiotia		Yhteensä Summa	
	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.	Mp. Mk.	Np. Kvk.
36	12	5	2	—	1	1	30	2	—	23	14	5	3	1	—	655	629	38	11	28	18	66	29	1
15	4	2	—	—	—	—	24	1	—	7	8	3	2	—	172	143	2	3	2	3	4	6	2	—
5	1	1	—	—	—	—	1	1	—	2	2	1	1	—	60	49	4	—	3	4	7	4	3	—
8	2	2	—	—	1	1	4	—	—	5	1	—	—	—	137	103	10	2	8	4	18	6	4	
2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	67	78	4	2	8	4	12	6	5	
6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	3	3	1	—	—	115	119	16	3	4	3	20	6	6	
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	53	55	—	—	1	—	1	—	7	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	31	1	—	2	—	3	—	8	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	39	1	1	—	—	1	—	9	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	12	—	—	—	—	—	—	10	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	1	—	2	1	—	—	26	3	—	12	16	2	1	5	6	207	304	108	133	50	50	158	183	11
—	—	—	—	1	—	—	6	1	—	3	4	1	—	1	—	30	33	7	8	—	1	7	9	12
—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	1	—	—	—	9	6	5	3	—	1	5	4	13	
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	4	1	—	—	27	50	15	22	12	10	27	32	14	
2	—	—	—	—	—	—	8	—	—	3	2	—	—	—	42	48	18	19	6	4	24	23	15	
1	—	—	2	—	—	—	6	2	—	1	4	—	—	—	47	86	32	32	11	15	43	47	16	
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	20	36	21	21	10	8	31	29	17	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	15	6	13	6	2	12	15	18	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	23	2	10	3	7	5	17	19	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	7	2	5	2	2	4	7	20	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	5	1	1	—	—	—	2	—	1	3	4	—	—	—	139	169	12	15	5	6	17	21	21	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	6	6	—	—	1	—	1	—	22	
—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	8	12	—	—	—	—	—	—	23	
3	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	22	27	2	1	2	1	4	2	24	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	23	2	3	—	1	2	4	25	
1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	40	49	3	3	2	—	5	3	26	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	20	2	3	—	1	2	4	27	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	16	2	3	—	2	2	5	28	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	12	1	2	—	1	1	3	29	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	30	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
46	18	6	5	1	1	1	58	5	1	38	34	7	4	6	6	1 001	1 102	158	159	83	74	241	233	31
15	4	2	—	1	—	—	30	2	—	11	13	4	2	—	6	1 001	1 102	158	159	83	74	241	233	31
5	1	1	—	—	—	—	4	1	—	3	1	2	—	—	77	67	9	3	3	5	12	8	33	
11	3	—	—	—	—	—	7	—	—	1	5	—	—	—	186	180	27	25	22	15	49	40	34	
4	5	—	—	—	—	—	8	—	—	6	4	—	—	—	125	149	24	24	14	9	38	33	35	
8	2	2	1	—	—	—	6	2	—	6	8	1	—	—	202	254	51	38	17	18	68	56	35	
1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	99	111	23	24	11	9	34	33	37	
2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	62	9	16	8	4	17	20	38	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	74	4	13	3	8	7	21	39	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	23	2	5	2	2	4	7	40	

XIII. Toimeentulo.

		Mielisairaatt																	
Huoltaja Försörjare	I	Psychosis manlio-depressiva		Schizophrenia		Dementia epileptica		Epilepsia		Dementia senilis		Psychosis arteriosclerotica		Psychosis praesentis		Psychosis e vitii cerebri		Psychosis ex Infectione acuta	
		Np.	Kvk.	Np.	Kvk.	Np.	Kvk.	Np.	Kvk.	Np.	Kvk.	Np.	Kvk.	Np.	Kvk.	Np.	Kvk.	Np.	Kvk.
		MP.	Mk.	MP.	Mk.	MP.	Mk.	MP.	Mk.	MP.	Mk.	MP.	Mk.	MP.	Mk.	MP.	Mk.	MP.	Mk.
1	Kaupungit — Städer	7	15	204	326	3	8	17	18	5	25	8	29	3	9	1	1	—	1
2	<i>Mielisairaalassa t. m. s. — I sinnes- sjukhus etc.</i>	6	7	158	232	1	2	8	8	2	4	4	20	2	2	1	—	—	1
3	Kunta — Kommun	4	7	139	205	1	1	8	8	2	3	4	14	1	2	1	—	—	1
4	Kunta ja omaiset — Kommun och anhöriga	1	—	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Omaiset — Anhöriga	—	—	13	16	—	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
6	Itse — Själv	1	—	1	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
7	Muu — Annan	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
8	<i>Muualla — Annorstädes</i>	1	8	46	94	2	6	9	10	3	21	4	9	1	7	—	1	—	—
9	Kunta — Kommun	1	3	30	58	2	5	6	4	2	17	3	3	1	6	—	—	—	—
10	Kunta ja omaiset — Kommun och anhöriga	—	—	3	2	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Kunta ja itse — Kommun o. själv	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Omaiset — Anhöriga	—	4	7	21	—	1	1	3	1	2	—	4	—	1	—	1	—	—
13	Omaiset ja itse — Anhöriga o. själv	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Itse — Själv	—	1	5	13	—	—	2	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
15	Muu — Annan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Maaseutu — Landsbygd	47	35	643	618	32	43	144	163	40	85	3	6	14	34	7	5	4	2
17	<i>Mielisairaalassa t. m. s. — I sinnes- sjukhus etc.</i>	9	6	159	132	5	2	16	12	2	1	1	—	2	4	4	2	1	2
18	Kunta — Kommun	6	3	125	108	5	2	15	11	1	1	—	—	2	2	4	2	1	1
19	Kunta ja omaiset — Kommun och anhöriga	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
20	Omaiset — Anhöriga	2	2	26	18	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
21	Itse — Själv	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Muu — Annan	1	1	6	2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
23	<i>Muualla — Annorstädes</i>	38	29	484	486	27	41	128	151	38	84	2	6	12	30	3	3	3	—
24	Kunta — Kommun	8	9	185	200	8	19	19	36	22	53	1	6	3	15	—	—	—	—
25	Kunta ja omaiset — Kommun och anhöriga	1	3	18	32	2	2	7	12	—	3	—	—	—	1	—	1	—	—
26	Kunta ja itse — Kommun o. själv	1	1	8	6	—	—	9	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Omaiset — Anhöriga	10	14	149	197	10	15	45	61	11	19	1	—	3	7	2	2	1	—
28	Omaiset ja itse — Anhöriga o. själv	3	—	19	16	—	2	7	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Itse — Själv	15	2	105	34	7	3	41	26	5	6	—	—	6	7	1	—	2	—
30	Muu — Annan	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Kaikkiaan — Inalles	54	50	847	944	35	51	161	181	45	110	11	35	17	43	8	6	4	3
32	Kunta — Kommun	19	22	479	571	16	27	48	59	27	74	8	23	7	25	5	2	1	2
33	Kunta ja omaiset — Kommun och anhöriga	2	3	24	37	2	2	7	15	—	5	—	—	—	2	—	1	—	—
34	Kunta ja itse — Kommun o. själv	1	1	8	6	—	—	9	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Omaiset — Anhöriga	12	20	195	252	10	17	47	64	12	21	1	9	3	9	2	3	1	1
36	Omaiset ja itse — Anhöriga o. själv	3	—	20	16	—	2	7	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Itse — Själv	16	3	112	56	7	3	43	26	5	6	1	3	6	7	1	—	2	—
38	Muu — Annan	1	1	9	6	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—

Utkomst.

Sinnessjuka													Vajaamielliset Intellektuellit defekta												
Dementia paralytica	Psychosis heugena	Delirium tremens	Psychosis Korsakow	Alcoholismus chronicus	Morphinismus	Constitutio psychopathica	Reactio psychi- ca. Psychosis quarternus	Psychosis non definita	Yhteensä Summa	Imbecil- litas			Idiotia			Yhteensä Summa									
										Mp. Mk.	Np. KvK.	Np. Mk.	Mp. Mk.	Np. KvK.	Np. Mk.	Mp. Mk.	Np. KvK.	Np. Mk.							
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43		
28	10	3	2	1	1	73	5			15	14	2			3	371	466	118	73	23	14	141	87	1	
16	6	1			1	1				4	5					208	287	5	4	7	2	12	6	2	
14	5	1			1					3	4					180	250	5	4	7	2	12	6	3	
																4	3							4	
																16	24							5	
																3	7							6	
																5	3							7	
12	4	2	2	1		69	5			11	9	2			3	163	179	113	69	16	12	129	81	8	
7	3	1				20	3			3	6				1	75	110	29	26	8	3	37	29	9	
																14	7	35	27	3	4	38	31	10	
																7	2	1	1			1	1	11	
																24	40	46	15	5	5	51	20	12	
																6								13	
																36	20	2				2		14	
																1								15	
26	8	3	4			1	75	2	1	64	44	6	5	14	11	1123	1066	678	479	254	213	932	692	16	
10	6		1			2				5	1	1				217	170	13	7	12	9	25	16	17	
10	5					1				3	1					173	138	10	6	12	9	22	15	18	
																									19
																31	23	1				1		20	
																1	3							21	
																11	3	2	1			2	1	22	
16	2	3	3			1	73	2	1	59	43	5	4	14	11	906	896	665	472	242	204	907	676	23	
3	2	2	3			4				14	14	1	1	8	5	278	363	145	156	70	70	215	226	24	
																45	57	52	49	33	19	85	68	25	
																23	13	20	16			20	16	26	
																268	336	324	174	137	114	461	288	27	
																42	34	23	11		1	23	12	28	
																241	91	94	66	2		96	66	29	
																9	2	7				7		30	
54	18	6	6	1	1	148	7	1	79	58	8	5	14	14	1494	1532	796	552	277	227	1073	779	31		
34	15	3	5		1	26	3		23	25	1	2	8	6	706	861	189	192	97	84	286	276	32		
																64	70	87	76	36	23	123	99	33	
																30	15	21	17			21	17	34	
																339	423	371	189	142	119	513	308	35	
																48	34	23	11		1	23	12	36	
																281	121	96	66	2		98	66	37	
																26	8	9	1			9	1	38	

S. V. T. XXI. Köyhäinhuoltotilasto. — F. O. S. XXI. Fattigvårdsstatistik.

A. 23—41. Köyhäinhuolto (vv. 1918—1936). 1922—38. — Fattigvården (åren 1918—1936). 1922—38.

S. V. T. XXVI. Työtilastoa. — F. O. S. XXVI. Arbetsstatistik.

A. 1—22. Työssä sattuneet tapaturmat (vv. 1898—1925). 1904—28. — Olycksfallen i arbetet (åren 1898—1925). 1904—28.

B. 1—28. Apukassat (vv. 1899—1931). 1905—34. — Understödkassor (åren 1899—1931). 1905—34.

S. V. T. XXVI. A. Tapaturmatilastoa. — F. O. S. XXVI. A. Olycksfallsstatistik.

1—9. Työssä sattuneet tapaturmat (vv. 1926—1935). Uusi sarja. 1932—38. — Olycksfallen i arbetet (åren 1926—1935). Ny serie. 1932—38.

S. V. T. XXXII. Sosiaalisia erikoistutkimuksia.

- I. Marraskuun lakko vuonna 1917 ja kapina vuonna 1918. Tilastollinen selonteko niiden vaikutuksesta Suomen teollisuuteen. 1921.
- II. Asuntolaskenta huhtikuun 25 p:nä 1919. 1921.
- III. Tutkimus Suomen maataloustyöväen oloista palkkausvuonna 1919—1920. 1923.
- IV. Tutkimus metsä- ja uittotyöntekijäin oloista keväällä 1921. 1923.
- V. Elinkustannukset tilinpitokaudella 1920—21. 1925.
- VI. Kieltolakirikokset 1/6 1919—31/5 1924. 1925.
- VII. Kieltolakitiedustelu vuonna 1923. 1925.
- VIII. Juopumuksesta pidätetyt henkilöt kaupungeissa vuonna 1923. 1925.
- IX. Lastaus- ja purkamistyöntekijäin olot. 1928.
- X. Tutkimus liikeapulaisten työ-, palkkaus- y. m. oloista vuonna 1925. 1929.
- XI. Teknillisen henkilökunnan työ- ja palkkausolot vuonna 1929. 1933.
- XII. Yötyöntekijättärien työ-, asunto- ja terveysolot. 1935.
- XIII. Työläisnuorisotutkimus. 1935.
- XIV. Elinkustannustutkimus vuodelta 1928.
 - A. Kaupunkien ja muiden asutuskeskusten tilinpitoperheet. 1936.
 - B. Maataloustyöläisperheet. 1937.
- XV. Kutomateollisuuden työntekijäin olot vuonna 1929. 1936.
- XVI. Maaseudun asunto-olot vuonna 1937. 1938.
- XVII. Ylioppilaiden taloudelliset olot vuonna 1935. 1939.
- XVIII. Mielisairaat ja vajaamieliset. 1939.

F. O. S. XXXII. Sociala specialundersökningar.

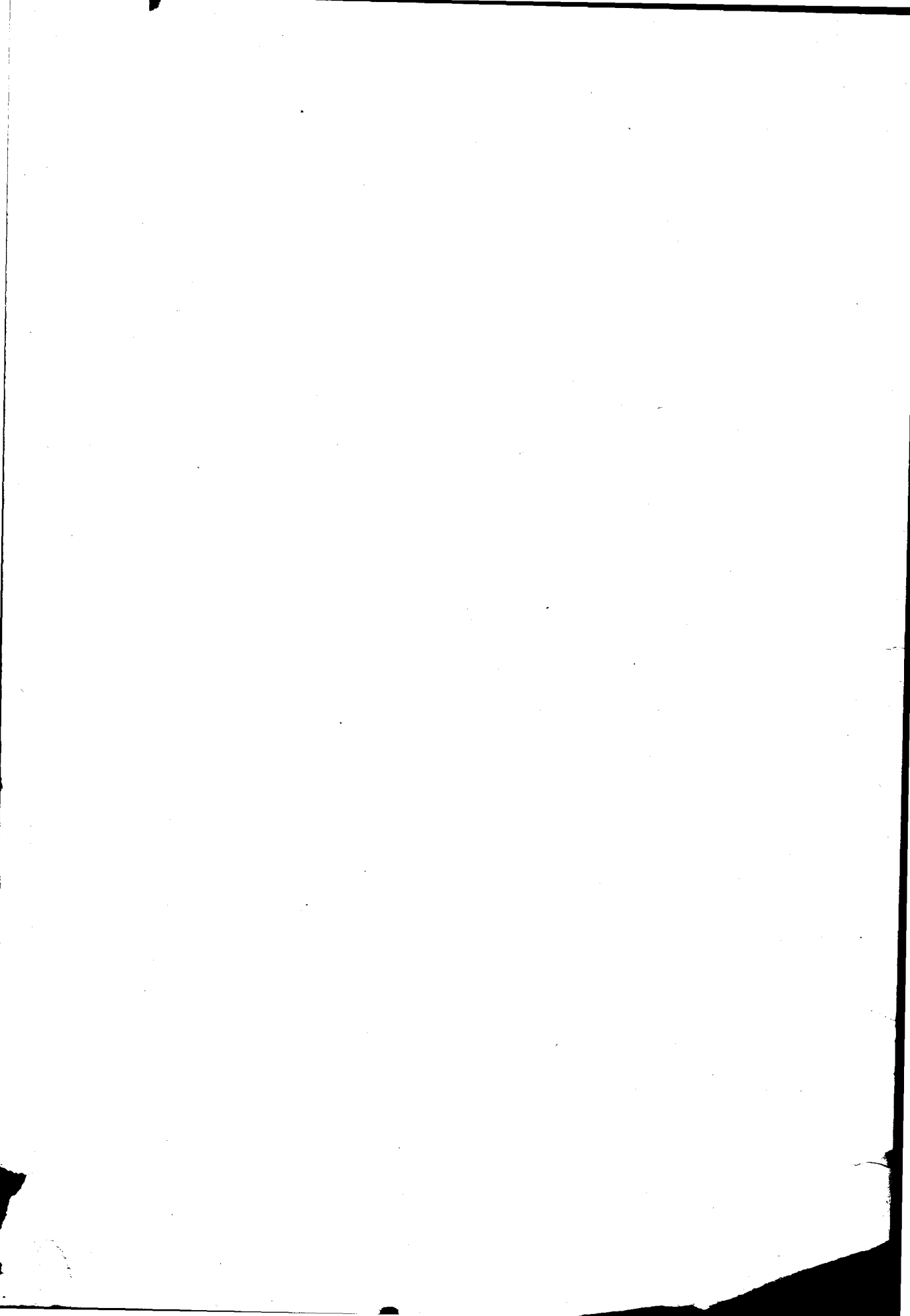
- I. Novemberstrejken år 1917 och upproret år 1918. En statistisk utredning angående deras inflytande på Finlands industrier. 1921.
- II. Bostadsräkningen den 25 april 1919. 1921.
- III. Undersökning angående arbetsförhållandena bland lantarbetarna under avlöningsåret 1919—1920. 1924.
- IV. Undersökning angående arbetsförhållandena bland skogs- och flottningsarbetarna våren 1921. 1924.
- V. Levnadskostnaderna under bokföringsperioden 1920—21. 1925.
- VI. Brott mot förbudslagen 1/6 1919—31/5 1924. 1925.
- VII. Förbudslagsenquäten år 1923. 1925.
- VIII. För fylleri anhållna personer i städerna år 1923. 1925.
- IX. Lastnings- och lossningsarbetarnas levnadsförhållanden. 1928.
- X. Undersökning rörande de affärsanställdas arbets-, avlönings- m. fl. förhållanden år 1925. 1929.
- XI. Den tekniska personalens arbets- och avlöningsförhållanden år 1929. 1933.
- XII. Nattarbetarskornas arbets-, bostads- och hälsoförhållanden. 1935.
- XIII. Undersökning rörande arbetarungdomen. 1935.
- XIV. Levnadskostnadsundersökningen år 1928.
 - A. Bokföringsfamiljerna i städer och övriga bosättningscentra. 1936.
 - B. Lantarbetarfamiljerna. 1937.
- XV. Levnadsförhållandena bland textilindustriarbetarna år 1929. 1936.
- XVI. Bostadsförhållandena på landsbygden år 1937. 1938.
- XVII. Studenternas ekonomiska förhållanden år 1935. 1939.
- XVIII. De sinnessjuka och intellektuellt defekta. 1939.

Sosiaalinen Aikakauskirja. — Social Tidskrift.

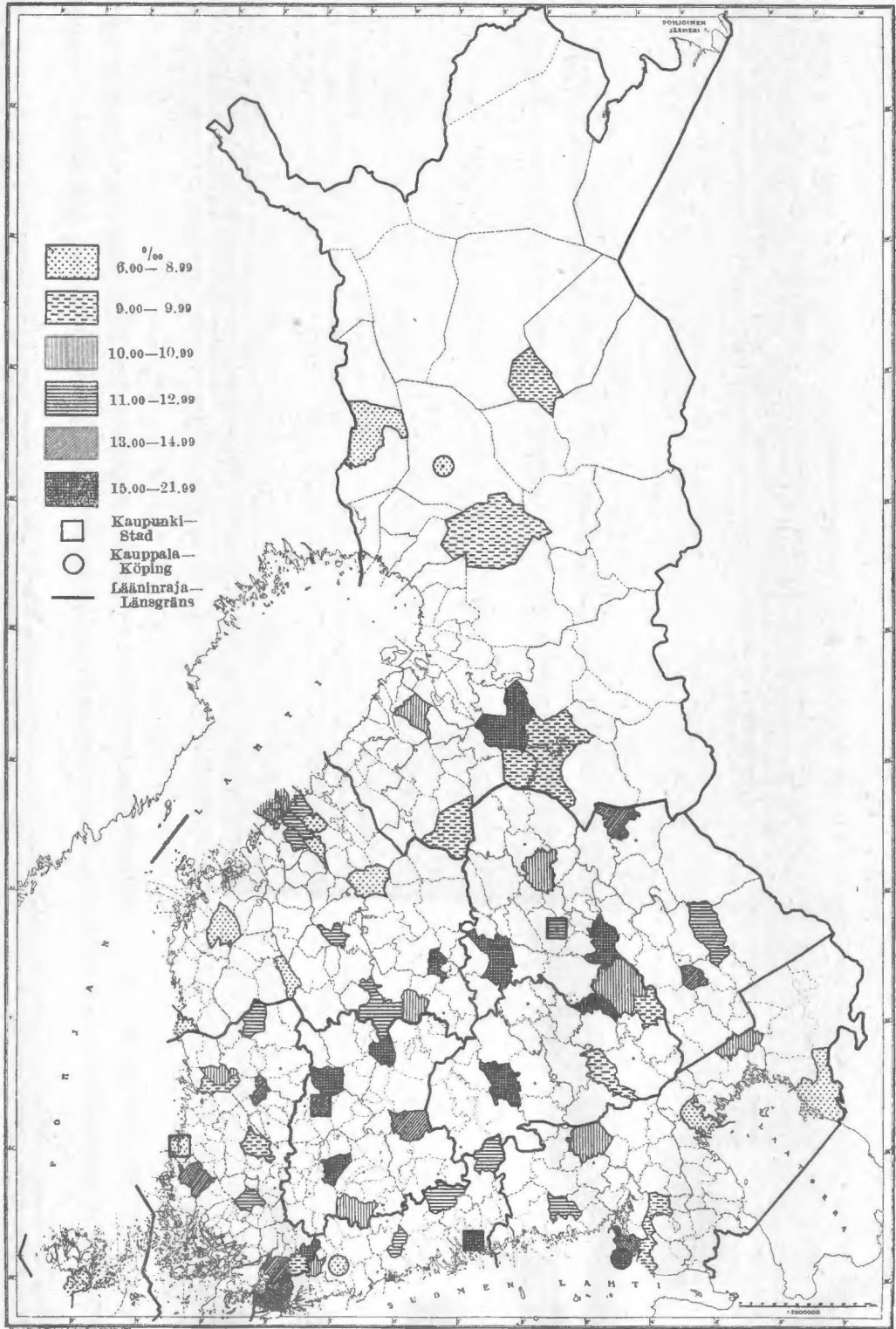
Sosiaaliministeriön julkaisema — Utgiven av Socialministeriet.

Jatkoo julkaisuun: Työtilastollinen Aikakauslehti, Suomen Teollisuushallituksen julkaisema (vv. 1907—1917). — Fortsättning på publikationen: Arbetsstatistisk Tidskrift, utgiven av Industristyrelsen i Finland (åren 1907—1917).

Ilmestyy kuukausittain. — Utkommer månatligen.

Henkisten sairauksien esiintymistiheys tutkituilla paikkakunnilla. — Frekvensen av psykiska sjukdomar på de undersökta orterna.

Vaarallisimmaksi ikäkaudeksi osoittautuu yleensä 20—24 vuotta, sillä 18.0 % kaikista mielisairaista oli sairastunut tässä iässä. Tätä seuraavana 5-vuotiskautena sairastuneita oli 14.9 % ja edelleen 30—34-vuotiaina sairastuneita 13.1 %. Sitten tuli suuruusjärjestyksessä 15—19-vuotiaina sairastuneiden ryhmä, 12.1 %. Näin ollen oli kaikista mielisairaista lähes $\frac{3}{5}$ eli 58.1 % sairastunut 15 ja 34 ikävuoden välillä. Viimeksi mainitun ikävuoden jälkeen sairastuneita oli tutkituista mielisairaista yhteensä 29.6 % ja ennen 15 vuoden ikää sairastuneita 12.3 %. Edelliseen ryhmään kuuluvista suurin osa on vanhuudesta johtuvia mielisairauksia sairastavia, jälkimmäisen ryhmän käsittäessä pääasiallisesti kaatumatautisia ja sairasmielisiä. Tämä käy selville m. m. alla olevasta kuvioista.

Över huvud. visar sig åldern 20—24 år vara den farligaste, ty av totalantalet sinnessjuka ha 18.0 % insjuknat vid denna ålder. För nästa femårsperiod var motsvarande tal 14.9 % och för femårsperioden 30—34 år 13.1 %. Följande i ordningen voro de i åldern 15—19 år insjuknade med 12.1 %. Inemot $\frac{3}{5}$ eller 58.1 % av totalantalet sinnessjuka hade sålunda sjuknat mellan det 15:de och det 34:de åldersåret. Av de undersökta sinnessjuka hade sammanlagt 29.6 % varit över 34 år vid sjukdomens utbrott, och motsvarande tal för dem, som sjuknat före 15 års ålder, var 12.3 %. De flesta av dem, som tillhörde den förstnämnda gruppen, ledo av sinnessjukdomar, orsakade av ålderdom, medan den sistnämnda gruppen huvudsakligen omfattade fallandesjuka och psykopater. Detta framgår bl. a. av nedan stående figur.

Mielisairaat sairastumisien mukaan. — De sinnessjuka efter åldern vid insjuknandet.

